

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.
De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Economische groei en produktiefactoren in de nijverheid van de Duitse Bondsrepubliek, door Dr. Rolf Krenzel — De Belgische geldmarkt — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Statistieken.

ECONOMISCHE GROEI EN PRODUKTIEFACTOREN IN DE NIJVERHEID VAN DE DUITSE BONDSREPUBLIC

door Dr. Rolf KRENGEL,

Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung, Berlijn.

De produktie is het resultaat van de samenwerking der produktiefactoren. Met wat verbeelding kan een uitgebreide lijst van dergelijke produktiefactoren opgesteld worden; bij nadere beschouwing zijn deze echter slechts bijzondere varianten van de twee hoofdfactoren : arbeid en kapitaal. In onderhavige uiteenzetting worden de verhoudingen tussen de produktie en die produktiefactoren en tussen de produktiefactoren onderling aan een onderzoek onderworpen, waarbij de industrie der Duitse Bondsrepubliek als voorbeeld werd genomen.

De produktie.

De industriële produktie van de Bondsrepubliek werd gemeten aan de hand van de indexcijfers der industriële nettoproduktie zoals dit door het Bonds-bureau voor de statistiek is berekend. In totaal nam de industriële produktie (na uitschakeling van de voorbereidende produktiestadia) in de Bondsrepubliek toe van DM. 45 miljard in 1950 tot DM. 95 miljard in 1958 ⁽¹⁾. In die periode deden zich merkelijke verschuivingen in de produktiestructuur voor (tabel I). Op te merken vallen in het bijzonder de sterke teruggang van het aandeel van de mijn-

bouw en de krachtige stijging van dat der producenten van investeringsgoederen in de gezamenlijke voortbrenging.

De produktiefactor « arbeid ».

Het aantal tewerkgestelden steeg in de West-duitse industrie van 4,8 miljoen personen in 1950 tot 7,3 miljoen in 1958.

Ook hier zijn aanzienlijke structuurverschuivingen ingetreden, waarvan de tendens beantwoordt aan de verschuivingen in de produktie. In 1958 waren meer dan 37 pct. van het totaal aantal tewerkgestelden werkzaam in de sector van de investeringsgoederen, en daaronder in de machinebouw alleen reeds 12 pct. (tabel II).

De produktiefactor « kapitaal ».

In de industrieel ontwikkelde landen zijn er doorgaans goede statistische gegevens beschikbaar over de omvang en de ontwikkeling van de produktiefactor « arbeid »; zulks is echter voor de produktiefactor « kapitaal » tot nog toe slechts zelden het geval. Wat de Duitse Bondsrepubliek en meer bepaald haar industrie betreft, worden sinds enkele tijd omstandige en degelijke onderzoeken door het Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung ge-

⁽¹⁾ Deze en alle andere gegevens in DM. zijn uitgedrukt in prijzen van 1950.

daan waarvan de resultaten onlangs ook in het Frans werden gepubliceerd ⁽²⁾.

In tabel III werd nochtans niet het *gezamenlijk* bruto vast kapitaal als produktiefactor « kapitaal » opgenomen, zoals het door de hierboven vermelde instelling voor veertig industriesectoren werd gedaan, doch voor elk jaar afzonderlijk het *effectief aangewend* vast kapitaal, d.w.z. na uitschakeling van de schommelingen in de benuttigingsgraad, ten einde een zinvol verband te kunnen leggen tussen deze gegevens en de overige cijfers van de produktie en de tewerkstelling (tabel V).

Bovendien is als « produktiefactor » het industriële stroomverbruik opgenomen, ofschoon het niets anders is dan een bijzondere variante van de produktiefactor « kapitaal ».

Doch juist het nog aan te tonen sterk parallelisme tussen vast kapitaal, produktie en stroomverbruik, is belangrijk voor onze uiteenzetting. Zolang immers in een land, dat zich een duidelijk beeld wenst te vormen over de betekenis van de produktiefactor « kapitaal » voor zijn economische ontwikkeling, nog geen ramingen of onderzoeken over de grootte en de evolutie van dit vast kapitaal zelf voorhanden zijn, kan het industriële stroomverbruik, zij het bij wijze van noodoplossing, als een betrekkelijk betrouwbare aanwijzing voor de ontwikkeling van het vast kapitaal aangewend worden.

Sterk parallelisme van de stijging van arbeidsproduktiviteit, kapitaalintensiteit en stroomintensiteit per werknemer.

De arbeidsproduktiviteit wordt gemeten naar de ontwikkeling van de netto-produktiewaarde per werknemer. Uitgedrukt in prijzen van 1950 steeg zij, in de industrie van de Duitse Bondsrepubliek, van DM. 9.500 in 1950 tot ongeveer DM. 13.000 in 1958, d.i. een toeneming met ongeveer 37 pct.

De kapitaalintensiteit wordt gemeten aan de hand van de ontwikkeling van het werkelijk aangewend bruto vast kapitaal per werknemer. Dit laatste — eveneens uitgedrukt in prijzen van 1950 — nam toe van DM. 10.100 in 1950 tot DM. 13.000 in 1958, d.i. ongeveer met 29 pct.

De stroomintensiteit per werknemer stemt overeen met het stroomverbruik per werknemer. Zij steeg in de industrie der Bondsrepubliek tijdens de beschouwde periode met ongeveer 43 pct., en wel van iets meer dan 6.000 kWh per werknemer in 1950 tot ruim 8.600 kWh per werknemer in 1958.

De groeipercentages van 37 pct. (arbeidsproduktiviteit), 29 pct. (kapitaalintensiteit) en 43 pct. (stroomintensiteit per werknemer) vertonen weliswaar een vrij gelijk gericht verloop, maar toch treedt in de acht jaar der onderzochte periode een duidelijk verschil aan het licht.

Deze afwijkingen zijn — zoals uit grondige onderzoeken is gebleken — bijna uitsluitend toe te

⁽²⁾ *Cahiers économiques de Bruxelles*, n° 5, oktober 1959, blz. 83 e.v.

schrijven aan structuurwijzigingen in de schoot van de nijverheid. Elk der drie hier met elkaar vergeleken grootheden verschilt namelijk zeer aanzienlijk van de ene industrietak tot de andere. Aldus schommelt, bij voorbeeld, de kapitaal aanwending per werknemer thans tussen het maximum van DM. 100.000 (petroleumwinning) en het minimum van DM. 2.400 (kledingnijverheid), en het jaarlijkse stroomverbruik per arbeider beweegt zich thans zelfs tussen een maximum van 140.000 kWh (non ferro-metaalnijverheid) en 450 kWh (kledingnijverheid).

Zelfs bij betrekkelijk geringe verschillen in het groeitempo van elke industrie afzonderlijk moet een dergelijke differentiëring van de individuele kenmerken van de afzonderlijke industrietakken uiteraard tot gevolg hebben dat de gemiddelde arbeidsproduktiviteit van alle sectoren gezamenlijk zich anders ontwikkelt dan de kapitaal- of stroomintensiteit, hoewel zulks bij de afzonderlijke takken blijkbaar slechts in geringe mate het geval is.

De evolutie in de Bondsrepubliek werd sedert 1950 gekenmerkt door het feit dat de kapitaalintensieve bedrijven, alles samen genomen, hun produktie en hun produktievermogen minder sterk konden uitbreiden dan de meer arbeidsintensieve industrieën, waarbij enkele uitzonderingen slechts de algemene regel komen bevestigen. De bijzondere expansieve sector van de investeringsgoederen wendt, bij voorbeeld, betrekkelijk weinig kapitaal en relatief veel arbeidskrachten in het produktieproces aan (1958 : 24 pct. van het effectief aangewend bruto vast kapitaal en 37 pct. van de werkkrachten van de gezamenlijke industrie).

Omgekeerd, beschikte, bij voorbeeld, de steenkolenijverheid, die met afzetmoeilijkheden af te rekenen heeft, in 1958 over 13 pct. van het effectief aangewend bruto vast kapitaal, doch slechts over 8 pct. van de werkkrachten van de industrie in haar geheel.

Nog meer dergelijke differentiëringen en kenmerkende verschillen zouden in groten getale kunnen worden opgesomd. De hierboven aangehaalde voorbeelden mogen echter volstaan.

Beschouwt men de omvang en de gevolgen van dergelijke structuurveranderingen — het zijn begeleidingsverschijnselen zo niet zelfs voorwaarden van een dynamische economische ontwikkeling ⁽³⁾ —, dan blijkt het verbazingwekkend dat na de uitschakeling van dergelijke structurele, d.i. zuiver economische en niet-technische bepaalde wijzigingen, er in feite een nagenoeg volledig parallelisme bestaat tussen de evolutie van de arbeidsproduktiviteit, de kapitaalintensiteit en het stroomverbruik per werknemer.

Dit parallelisme is dus geen toeval, doch het resultaat van de bestendige werking van technische coëf-

⁽³⁾ Daarbij moet natuurlijk de algemene tendens van de structuurverschuiving geenszins de in de Bondsrepubliek waargenomen richting volgen. Het is goed mogelijk dat in andere landen de meer kapitaalintensieve industrieën een sterkere uitbreiding kennen dan de meer arbeidsintensieve sectoren.

ficiënten die voor de nijverheid van grote betekenis zijn en in de toekomst vanwege de nationale economie meer aandacht verdienen dan tot nu toe over het algemeen het geval was.

Vaste verhouding van de kapitaal- en stroomproductiviteit en van de stroomintensiteit per eenheid kapitaal.

Uit het sterk evenwijdig verloop van de netto produktiewaarde per werknemer en van de kapitaalinvestering per werknemer volgt noodzakelijk dat de verhouding tussen de netto produktiewaarde en de kapitaalinvestering (kapitaalproductiviteit) in wezen slechts verandert in zover zij door de hierboven genoemde structuurwijzigingen bepaald wordt.

Hetzelfde geldt voor de stroomproductiviteit en dus logisch ook voor het stroomverbruik per eenheid bruto vast kapitaal.

Deze drie grootheden blijven in de tijd — zoals blijkt uit het voorbeeld van de nijverheid in de Bondsrepubliek — in sterke mate constant : over het geheel worden zij praktisch slechts door de verschillende evolutie per sector gewijzigd.

De betekenis der resultaten voor de economische politiek.

Wanneer men de hierboven vermelde structuurveranderingen — die in elk land op verschillende wijze kunnen optreden — buiten beschouwing laat, dan blijkt uit het onderzoek naar het verband tussen de produktie eensdeels, en de produktiefactoren welke deze produktie tot stand brengen anderdeels, dat de stijging van de arbeidsproductiviteit in zeer sterke mate afhangt van de toeneming der kapitaalinvesteringen per werknemer, m.a.w. dat de toeneming van de produktie zelf sterk evenwijdig verloopt met de aangroei van het kapitaal dat in het produktieproces wordt aangewend.

De plaats van de mens in het produktieproces heeft zich in een door de techniek veranderde wereld

gewijzigd. De stijging van het arbeidsrendement wordt sedert lang niet meer door een grotere lichamelijke inspanning bereikt, doch zij is uitsluitend de vrucht van steeds meer ingewikkelde denkvormen.

Wanneer derhalve vastgesteld wordt dat elke economische groei tot op het punt van de volledige tewerkstelling weliswaar door de toeneming van beide produktiefactoren « arbeid » én « kapitaal » tot stand kan komen, doch na aanwending van alle reserves op de arbeidsmarkt geenszins moet ophouden zolang de produktiefactor « kapitaal » verder blijft groeien, dan betekent zulks nog niet een onderschatting van het aandeel van de produktiefactor « arbeid » in de produktie.

Evenals de structuur van de produktie van kapitaalgoederen en van het energie- en stroomverbruik zich voortdurend wijzigt, zo verandert ook noodzakelijkerwijze de structuur van de produktiefactor « arbeid », en zulks niet alleen op een statistisch meetbare wijze, d.i. bij voorbeeld in de vorm van een verschillende evolutie der tewerkstelling in de afzonderlijke sectoren of in de vorm van een groter aandeel van de bediendenarbeid en een geringer aandeel van het werk « aan de machine », doch ook in de zin van gewijzigde intellectuele bekwaamheid, denkwijzen en opvattingen.

Wanneer voldaan is aan de volgende voorwaarden :

1) de bereidheid van de ondernemers hun kapitaalinvesteringen te vergroten, ook en juist dan wanneer een hoog peil van tewerkstelling bereikt is;

2) de bereidheid van allen die bij het produktieproces betrokken zijn om de technische vooruitgang te aanvaarden als de noodzakelijke voorwaarde voor de vervanging van de mechanische menselijke arbeid door de machine (en die men het eenvoudigst kan meten aan de hand van het stroomverbruik, indien een rechtstreekse berekening van het geïnvesteerde kapitaal niet mogelijk is),

dan zullen de problemen van de economische groei *a priori* gemakkelijker kunnen opgelost worden dan in geval deze voorwaarden niet of slechts gedeeltelijk vervuld zijn.

*
**

Tabel I.

Structuur van de netto-productiewaarde in de Westduitse industrie

(In pct. - Gehele industrie = 100)

Bron : Industriestatistiek des Statistischen Bundesamts, Wiesbaden.

Industriesectoren	2/1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
<i>Mijnbouw</i>	10,71	9,49	8,28	7,79	7,80	7,27	6,77	6,24	6,05	5,86	5,67
Kolenmijnen	9,30	8,20	7,02	6,53	6,43	5,92	5,41	4,92	4,77	4,55	4,37
Steenkolen
Bruinkolen
IJzererts	0,27	0,24	0,23	0,23	0,25	0,22	0,18	0,19	0,18	0,19	0,18
Potas en steenzout	0,48	0,45	0,45	0,45	0,48	0,45	0,48	0,44	0,40	0,39	0,38
Petroleum	0,29	0,27	0,29	0,30	0,36	0,41	0,45	0,47	0,50	0,53	0,57
Overige mijnbouw	0,37	0,33	0,29	0,28	0,28	0,27	0,25	0,22	0,20	0,20	0,17
Metaalertsen	0,23	0,22	0,21	0,19	0,19	0,19	0,18	0,15	0,14	0,14	0,13
Andere mijnbouw	0,14	0,11	0,08	0,09	0,09	0,08	0,07	0,07	0,06	0,06	0,04
<i>Fabrieksnijverheid</i>	89,29	90,51	91,72	92,21	92,20	92,73	93,23	93,76	93,95	94,14	94,33
<i>Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie</i>	25,51	25,00	25,38	25,16	24,70	24,22	24,63	24,77	24,61	24,62	24,46
Steengroeven en ceramische nijverheid	3,81	3,58	3,49	3,35	3,40	3,42	3,31	3,27	3,19	3,03	3,00
IJzer- en staalnijverheid	6,04	6,08	6,33	6,35	6,88	5,74	5,84	6,29	6,27	6,06	5,48
IJzernijverheid	3,89	3,96	4,18	4,13	4,54	3,79	3,80	4,15	4,19	4,13	3,66
IJzer- en staalgietereien	1,35	1,33	1,37	1,48	1,48	1,19	1,24	1,30	1,23	1,12	1,01
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	0,80	0,77	0,78	0,74	0,86	0,76	0,80	0,85	0,85	0,81	0,81
Non ferro-industrie	1,36	1,31	1,41	1,44	1,28	1,32	1,48	1,45	1,36	1,35	1,34
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven	1,16	1,15	1,22	1,24	1,10	1,14	1,27	1,22	1,14	1,13	1,12
Halffabrikaten	0,20	0,16	0,19	0,20	0,18	0,18	0,21	0,23	0,22	0,22	0,22
Metaalgietereien	8,97	8,84	9,14	9,16	8,64	9,23	9,32	9,15	9,32	9,38	10,27
Scheikundige nijverheid	0,26	0,38	0,60	0,69	0,73	0,78	0,87	0,88	0,89	0,85	1,01
Petroleumraffinaderij	1,61	1,40	1,24	1,16	1,20	1,25	1,30	1,36	1,25	1,23	1,23
Rubber- en asbestnijverheid	2,04	1,90	1,62	1,50	1,27	1,11	1,09	1,04	1,02	0,91	0,84
Zagerijen en houtbewerking	1,42	1,51	1,55	1,51	1,30	1,37	1,42	1,33	1,31	1,31	1,29
Cellulose- en papiernijverheid	24,20	23,81	24,92	27,44	28,79	27,54	25,13	31,10	31,41	30,93	32,08
<i>Investeringsgoederenindustrie</i>	2,00	2,04	1,86	1,73	1,77	1,86	1,73	1,71	1,77	1,71	1,64
Staalconstructies	6,94	7,77	8,04	9,05	9,88	8,86	8,86	9,45	9,55	9,33	9,12
Machinebouw	2,63	3,04	3,73	4,02	4,45	4,33	5,06	5,76	5,82	5,81	6,72
Voertuigenindustrie	1,06	1,62	2,37	2,51	2,69	2,80	3,47	3,98	4,28	4,25	5,40
Automobielnijverheid	1,57	1,42	1,36	1,51	1,76	1,53	1,59	1,78	1,54	1,56	1,32
Andere voertuigen	0,42	0,40	0,48	0,53	0,71	0,84	0,95	0,98	0,95	0,93	0,91
Scheepsbouw	—	—	—	—	—	0,00	0,00	—	0,00	0,00	0,01
Vliegtuigbouw	4,94	4,71	4,82	5,59	5,57	5,55	6,17	6,65	6,81	6,89	7,65
Elektrotechnische industrie	1,09	1,06	1,16	1,28	1,38	1,39	1,42	1,44	1,43	1,38	1,31
Fijne mechaniek en optische werktuigen	6,18	4,79	4,83	5,24	5,03	4,71	4,94	5,11	5,08	4,88	4,72
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalproducten
Staalgieterijen
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalproducten
<i>Verbruiksgoederenindustrie</i> ¹	20,65	22,46	23,60	22,63	21,52	22,74	22,22	21,44	21,55	21,57	20,68
Fijne ceramiek	0,86	0,81	0,77	0,82	0,78	0,74	0,81	0,81	0,78	0,75	0,73
Glasindustrie	0,73	0,82	0,74	0,78	0,70	0,68	0,71	0,70	0,73	0,69	0,73
Houtverwerking	2,27	2,13	2,20	2,16	1,89	1,97	2,00	1,86	1,91	1,88	1,90
Muziekinstrumenten- en speelgoedbedrijven	0,47	0,39	0,44	0,51	0,51	0,57	0,63	0,63	0,65	0,59	0,57
Papierverwerking	0,90	1,03	1,16	1,04	1,04	1,07	1,07	1,03	1,06	1,06	1,04
Grafische bedrijven	1,63	1,89	2,12	1,87	1,88	2,02	1,98	1,84	1,82	1,86	1,98
Kunststoffenindustrie	0,33	0,34	0,36	0,44	0,47	0,55	0,59	0,66	0,70	0,85	1,01
Ledernijverheid	2,45	2,39	2,23	1,93	2,00	1,95	1,82	1,79	1,76	1,82	1,71
Lederproductie	0,76	0,76	0,71	0,61	0,60	0,57	0,51	0,48	0,46	0,47	0,44
Lederverwerking	0,48	0,40	0,42	0,37	0,41	0,43	0,44	0,46	0,46	0,42	0,44
Schoennijverheid	1,21	1,23	1,10	0,96	0,99	0,95	0,87	0,85	0,84	0,88	0,83
Textielindustrie	8,81	10,35	10,98	10,45	9,55	10,29	9,87	9,25	9,15	9,01	8,19
Confectie	2,20	2,31	2,60	2,62	2,70	2,90	2,74	2,87	2,99	3,06	2,82
<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	18,93	19,24	17,82	16,98	17,19	18,23	17,25	16,45	16,38	17,02	17,11
Maalderijen	0,97	0,76	0,60	0,53	0,51	0,45	0,43	0,40	0,38	0,39	0,36
Olieslagerijen en margarinefabrieken	0,45	0,63	0,68	0,71	0,84	0,87	0,81	0,72	0,69	0,64	0,60
Suikerindustrie	2,61	1,39	1,48	1,25	1,06	1,48	1,15	1,10	0,92	1,28	1,11
Brouwerijen en mouterijen	2,44	2,15	2,20	2,45	2,63	3,00	2,80	2,75	2,80	3,05	3,11
Andere voedings- en genotmiddelenindustrieën	12,46	14,31	12,86	12,04	12,15	12,43	12,06	11,48	11,59	11,66	11,93
Tabaksnijverheid	3,49	6,49	5,66	5,49	5,65	5,67	5,87	5,14	5,09	5,07	5,08
Overige voedings- en genotmiddelenindustrieën	8,97	7,82	7,20	6,55	6,50	6,76	6,69	6,34	6,50	6,59	6,85
Totaal industrie ¹	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.

Tabel II.

**Structuur der tewerkstelling in de Westduitse industrie
per belangrijkste betrokken sectoren**

(In pct. - Gehele industrie = 100)

Bron : Industriestatistik des Statistischen Bundesamt, Wiesbaden.

Industriesectoren	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
<i>Mijnbouw</i>	12,18	11,36	11,37	11,22	10,63	9,83	9,38	9,25	9,03
Kolenmijnen	10,81	9,97	9,95	9,84	9,34	8,60	8,21	8,09	7,96
Steenkolen	9,86	9,12	9,15	9,11	8,64	7,96	7,58	7,45	7,32
Bruinkolen	0,95	0,85	0,80	0,73	0,70	0,64	0,63	0,64	0,64
IJzererts	0,39	0,38	0,41	0,41	0,34	0,33	0,33	0,33	0,33
Potas en steenzout	0,35	0,36	0,37	0,36	0,37	0,36	0,34	0,33	0,32
Petroleum	0,22 ¹	0,20 ¹	0,19 ¹	0,21	0,21	0,21	0,20	0,21	0,18
Overige mijnbouw	0,41	0,45	0,45	0,40	0,37	0,33	0,30	0,29	0,24
Metaalertsen	0,23	0,24	0,23	0,21	0,19	0,16	0,14	0,13	0,10
Andere mijnbouw	0,18	0,21	0,22	0,19	0,18	0,17	0,16	0,19	0,14
<i>Fabrieksnijverheid</i> ²	87,82	88,64	88,63	88,78	89,37	90,17	90,62	90,75	90,97
<i>Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie</i>	22,53	22,42	22,40	21,78	21,74	21,71	21,48	21,31	21,16
Steenroeven en ceramische nijverheid	4,07	4,04	4,00	3,95	3,87	3,79	3,69	3,52	3,31
IJzer- en staalnijverheid	6,56	6,72	6,99	6,76	6,67	6,82	6,89	6,96	6,83
IJzernijverheid	3,89 ¹	3,91	4,02	4,01	3,83	3,83	3,92	4,07	4,09
IJzer- en staalgietereien	1,88	1,97	2,06	1,90	1,94	2,03	2,03	1,96	1,79
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	0,79	0,84	0,91	0,85	0,90	0,96	0,94	0,93	0,95
Non ferro-industrie	1,34	1,46	1,42	1,38	1,43	1,41	1,34	1,31	1,33
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven	0,37	0,43	0,42	0,40	0,39	0,37	0,35	0,34	0,31
Halfabrikaten	0,71	0,77	0,73	0,71	0,76	0,74	0,69	0,68	0,72
Metaalgietereien	0,26	0,26	0,27	0,27	0,28	0,30	0,30	0,29	0,30
Scheikundige nijverheid	5,97 ³	5,81	5,69	5,52	5,59	5,55	5,57	5,61	5,76
Petroleumraffinaderij	0,32 ³	0,31 ¹	0,33 ¹	0,37	0,37	0,35	0,34	0,35	0,38
Rubber- en asbestnijverheid	1,18	1,13	1,11	1,19	1,24	1,30	1,27	1,26	1,30
Zagerijen en houtbewerking	1,86	1,74	1,66	1,46	1,40	1,35	1,27	1,20	1,13
Cellulose- en papiernijverheid	1,23	1,21	1,20	1,15	1,17	1,14	1,11	1,10	1,12
<i>Investeringsgoederenindustrie</i>	30,66	31,60	32,31	32,56	33,45	35,15	36,22	36,70	37,43
Staalconstructies	2,61	2,43	2,36	2,42	2,42	2,46	2,52	2,57	2,53
Machinebouw	9,68	10,02	10,78	10,57	10,65	11,08	11,45	11,51	11,64
Voertuigenindustrie	4,04	4,11	3,84	3,87	3,92	4,23	4,36	4,38	4,45
Automobielnijverheid	2,35	2,44	.
Andere voertuigen	2,01	1,94	.
Scheepsbouw	0,94	0,98	1,23	1,34	1,39	1,42	1,47	1,55	1,52
Vliegtuigbouw	—	0,00	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,03	0,12
Elektrotechnische industrie	5,53	5,94	5,93	6,13	6,67	7,34	7,71	8,01	8,54
Fijne mechaniek en optische werktuigen	1,69	1,83	1,93	1,94	1,96	2,01	2,01	1,95	1,92
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalprodukten	6,17 ¹	6,29	6,23	6,28	6,45	6,61	6,69	6,70	6,71
Staalgieterijen	1,47	1,61	1,56	1,52	1,63	1,67	1,65	1,66
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalprodukten	4,82	4,62	4,72	4,93	4,98	5,02	5,05	5,05
<i>Verbruiksgoederenindustrie</i> ²	27,56	27,90	27,08	27,65	27,50	26,88	26,58	26,40	25,96
Fijne ceramiek	1,12	1,21	1,21	1,19	1,26	1,30	1,25	1,19	1,17
Glasindustrie	0,91	1,01	1,01	1,05	1,09	1,11	1,11	1,10	1,13
Houtverwerking	3,45	3,41	3,25	3,20	3,30	3,19	3,13	3,08	3,05
Muziekinstrumenten- en speelgoedbe- drijven	0,59	0,66	0,73	0,79	0,86	0,88	0,88	0,83	0,81
Papierverwerking	1,14	1,17	1,17	1,23	1,26	1,27	1,31	1,33	1,30
Grafische bedrijven	2,15	2,14	2,14	2,20	2,19	2,14	2,14	2,18	2,31
Kunststoffenindustrie	0,45	0,46	0,47	0,53	0,58	0,64	0,67	0,75	0,84
Ledernijverheid	2,87	2,79	2,75	2,80	2,70	2,64	2,58	2,58	2,53
Lederproductie	0,73	0,67	0,63	0,62	0,58	0,57	0,53	0,52	0,52
Lederverwerking	0,47	0,50	0,52	0,55	0,57	0,56	0,58	0,58	0,55
Schoennijverheid	1,67	1,62	1,60	1,63	1,55	1,51	1,47	1,48	1,46
Textielindustrie	11,11	11,04	10,35	10,46	10,09	9,55	9,21	8,97	8,51
Confectie	3,77	4,01	4,00	4,20	4,17	4,16	4,30	4,39	4,31
<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	7,07	6,72	6,84	6,79	6,68	6,43	6,34	6,34	6,42
Maalderijen	0,36	0,30	0,29	0,26	0,24	0,23	0,22	0,21	0,21
Olieslagerijen en margarinefabrieken	0,28	0,26	0,25	0,25	0,24	0,22	0,22	0,22	0,22
Suikerindustrie	0,34	0,32	0,29	0,28	0,28	0,26	0,24	0,24	0,24
Brouwerijen en mouderijen	0,84	0,84	0,90	0,92	0,91	0,88	0,89	0,92	0,96
Andere voedings- en genotmiddelenin- dustrieën	5,25	5,00	5,11	5,08	5,01	4,84	4,77	4,75	4,79
Tabaksnijverheid	1,44	1,40	1,38	1,29	1,18	1,07	0,98	0,90	0,87
Overige voedings- en genotmiddelen- industriën	3,81	3,60	3,73	3,79	3,83	3,77	3,79	3,85	4,92
Totaal industrie ²	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Raming.

² Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.

³ Herzien basis.

Tabel III.

**Structuur van het aangewende bruto vast kapitaal in de Westduitse industrie
per belangrijkste betrokken sectoren**

(In pct. - Gehele industrie = 100)

Bron : Industrielle Vermögensrechnung des Deutschen Instituts für Wirtschaftsforschung, Berlin.

Industriesectoren	2/1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957
<i>Mijnbouw</i>	22,56	20,37	17,98	17,04	17,04	16,30	15,25	14,13	13,76	13,43
Kolenmijnen	20,01	17,96	15,56	14,59	14,34	13,56	12,44	11,36	11,02	10,62
Steenkolen
Bruinkolen
IJzererts	0,53	0,47	0,46	0,46	0,51	0,45	0,37	0,38	0,38	0,39
Potas en steenzout	0,98	0,95	0,96	0,96	1,03	0,99	1,06	0,97	0,89	0,87
Petroleum	0,66	0,64	0,69	0,72	0,86	1,00	1,10	1,17	1,24	1,33
Overige mijnbouw	0,38	0,35	0,31	0,31	0,30	0,30	0,28	0,25	0,23	0,22
Metaalertsen
Andere mijnbouw
<i>Fabrieksnijverheid</i>	77,44	79,63	82,02	82,96	82,96	83,70	84,75	85,87	86,24	86,57
<i>Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie</i>	35,73	36,16	37,54	37,51	37,44	36,65	37,36	38,13	38,24	38,43
Steengroeven en ceramische nijverheid	3,80	3,63	3,59	3,48	3,52	3,64	3,53	3,50	3,43	3,28
IJzer- en staalnijverheid	13,61	14,03	14,80	14,84	16,18	13,93	14,17	15,37	15,46	15,15
IJzernijverheid	10,07	10,51	11,15	11,11	12,20	10,46	10,54	11,52	11,69	11,69
IJzer- en staalgietereien	1,71	1,71	1,79	1,95	1,93	1,61	1,67	1,75	1,67	1,53
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	1,83	1,81	1,86	1,78	2,05	1,86	1,96	2,10	2,10	2,03
Non ferro-industrie	1,30	1,27	1,38	1,43	1,27	1,34	1,51	1,48	1,40	1,39
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven
Halfabrikaten
Metaalgietereien
Scheikundige nijverheid	10,72	10,74	11,26	11,38	10,70	11,75	11,89	11,71	11,99	12,78
Petroleumraffinaderij	0,29	0,44	0,70	0,81	0,86	0,94	1,06	1,07	1,08	1,05
Rubber- en asbestnijverheid	1,00	0,89	0,80	0,75	0,77	0,83	0,87	0,91	0,84	0,83
Zagerijen en houtbewerking	2,07	1,97	1,70	1,58	1,34	1,20	1,18	1,13	1,11	1,00
Cellulose- en papiernijverheid	2,94	3,19	3,31	3,24	2,80	3,02	3,15	2,96	2,93	2,95
<i>Investeringsgoederenindustrie</i>	16,71	16,64	17,55	19,50	20,48	20,04	21,18	22,67	22,89	22,60
Staalconstructies	1,25	1,30	1,20	1,12	1,14	1,24	1,16	1,14	1,19	1,15
Machinebouw	5,00	5,70	5,97	6,78	7,39	6,81	6,83	7,30	7,41	7,28
Voertuigenindustrie	2,00	2,23	2,65	2,89	3,23	3,16	3,63	4,15	4,11	4,07
Automobielnijverheid	0,60	0,94	1,40	1,49	1,60	1,71	2,12	2,45	2,64	2,75
Andere voertuigen	1,40	1,29	1,25	1,40	1,63	1,45	1,51	1,70	1,47	1,32
Scheepsbouw	0,38	0,38	0,46	0,51	0,68	0,82	0,93	0,96	0,94	0,93
Vliegtuigbouw	0,00	0,01
Elektrotechnische industrie	3,02	2,93	3,04	3,55	3,53	3,61	4,03	4,36	4,48	4,56
Fijne mechaniek en optische werktuigen	0,51	0,51	0,56	0,63	0,67	0,70	0,72	0,73	0,73	0,70
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalproducten	4,55	3,59	3,67	4,02	3,84	3,70	3,88	4,03	4,03	3,90
Staalgieterijen
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalproducten
<i>Verbruiksgoederenindustrie</i> ¹	14,20	15,88	16,77	16,16	15,12	16,36	16,08	15,39	15,45	15,48
Fijne ceramiek	0,77	0,74	0,71	0,77	0,73	0,71	0,78	0,78	0,75	0,72
Glasindustrie	0,88	1,01	0,91	0,98	0,87	0,88	0,91	0,90	0,95	0,91
Houtverwerking	1,79	1,71	1,79	1,77	1,55	1,66	1,69	1,58	1,62	1,61
Muziekinstrumenten- en speelgoedbedrijven	0,11	0,09	0,11	0,12	0,12	0,14	0,16	0,15	0,16	0,15
Papierverwerking	0,60	0,70	0,80	0,72	0,72	0,76	0,77	0,74	0,77	0,77
Grafische bedrijven	1,29	1,52	1,72	1,54	1,54	1,69	1,67	1,56	1,54	1,59
Kunststoffenindustrie	0,13	0,14	0,15	0,18	0,20	0,23	0,25	0,28	0,30	0,36
Lederenijverheid	1,38	1,37	1,30	1,14	1,17	1,18	1,10	1,09	1,07	1,12
Lederproductie
Lederverwerking
Schoenenijverheid
Textielindustrie	6,69	8,00	8,60	8,25	7,51	8,32	8,01	7,53	7,47	7,41
Confectie	0,56	0,60	0,68	0,69	0,71	0,79	0,74	0,78	0,82	0,84
<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	10,80	10,95	10,16	9,79	9,92	10,65	10,13	9,68	9,66	10,06
Maalderijen	1,85	1,48	1,19	1,06	1,02	0,92	0,88	0,82	0,79	0,80
Olielagerijen en margarinefabrieken	0,33	0,48	0,53	0,56	0,65	0,69	0,65	0,58	0,56	0,52
Suikerindustrie	1,08	0,59	0,63	0,54	0,46	0,65	0,51	0,49	0,41	0,58
Brouwerijen en mouterijen	1,53	1,38	1,42	1,60	1,71	2,01	1,88	1,86	1,88	2,07
Andere voedings- en genotmiddelenindustrieën	6,01	7,02	6,39	6,03	6,08	6,88	6,21	5,93	6,02	6,09
Tabaksnijverheid
Overige voedings- en genotmiddelenindustrieën
Totaal industrie ¹	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.

Tabel IV.

Structuur van het stroomverbruik in de Westduitse industrie

(In pct. - Gehele industrie = 100)

Industriesectoren	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
<i>Mijnbouw</i>	19,31 ¹	17,98	17,84	17,62	16,84	16,34	16,07	16,13	16,34
Kolenmijnen	17,4	15,74	15,50	15,40	14,72	14,21	14,07	14,15	14,49
Steenkolen	11,26	11,35
Bruinkolen	2,89	3,14
IJzererts	0,68	0,68	0,76	0,68	0,55	0,61	0,62	0,62	0,60
Potas en steenzout	0,90	0,89	0,92	0,89	0,94	0,92	0,82	0,81	0,80
Petroleum	0,15 ¹	0,14	0,15	0,18	0,17	0,18	0,19	0,21	0,18
Overige mijnbouw	0,54	0,52	0,51	0,47	0,46	0,42	0,37	0,34	0,27
Metaalertsen	0,46	0,43	0,43	0,39	0,38	0,35	0,30	0,27	0,21
Andere mijnbouw	0,03	0,09	0,08	0,08	0,08	0,07	0,07	0,07	0,06
<i>Fabrieksnijverheid</i> ²	80,69 ¹	82,02	82,16	82,38	83,16	83,66	83,93	83,87	83,66
<i>Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie</i>	59,63 ¹	61,20	61,52	61,22	62,09	62,07	62,15	62,34	61,76
Steengroeven en ceramische nijverheid	5,39	5,24	5,29	5,51	5,18	5,28	5,10	4,88	4,73
IJzer- en staalnijverheid	13,34	13,14	13,70	12,93	13,06	13,94	14,28	14,28	14,21
IJzernijverheid	11,08	10,90	11,30	10,76	10,69	11,30	11,71	11,82	11,76
IJzer- en staalgietereien	1,22	1,22	1,33	1,23	1,33	1,51	1,52	1,45	1,43
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	1,04	1,02	1,07	0,94	1,04	1,13	1,05	1,01	1,02
Non ferro-industrie	5,37	7,84	8,10	7,89	8,27	7,76	7,32	7,00	6,33
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven	3,91	6,36	6,78	6,49	6,78	6,32	6,03	5,74	4,99
Halffabrikaten	1,38	1,39	1,22	1,29	1,37	1,30	1,15	1,12	1,22
Metaalgietereien	0,08	0,09	0,10	0,11	0,12	0,14	0,14	0,14	0,12
Scheikundige nijverheid	25,80 ¹	25,78	25,64	25,04	25,75	25,43	25,83	26,62	26,65
Petroleumraffinaderij	2,35 ¹	2,73	2,78	3,42	3,34	3,20	3,29	3,24	3,38
Rubber- en asbestnijverheid	1,11	1,01	1,00	1,04	1,05	1,06	0,99	0,94	0,96
Zagerijen en houtbewerking	0,70	0,73	0,66	0,64	0,63	0,64	0,59	0,58	0,58
Cellulose- en papiernijverheid	4,97	4,73	4,35	4,75	4,81	4,76	4,75	4,80	4,92
<i>Investeringsgoederenindustrie</i>	9,29	9,32	9,70	9,59	9,90	10,56	10,74	10,47	10,92
Staalconstructies	0,61	0,55	0,53	0,55	0,51	0,53	0,53	0,49	0,46
Machinebouw	2,74	2,69	2,94	2,82	2,85	2,96	2,95	2,72	2,79
Voertuigenindustrie	1,57	1,65	1,65	1,71	1,81	2,03	2,18	2,26	2,44
Automobielnijverheid
Andere voertuigen
Scheepsbouw	0,34	0,35	0,45	0,52	0,54	0,54	0,51	0,52	0,53
Vliegtuigbouw	—	—	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
Elektrotechnische industrie	1,83	1,90	1,91	1,77	1,94	2,10	2,14	2,15	2,30
Fijne mechaniek en optische werktuigen	0,22	0,23	0,23	0,22	0,22	0,23	0,24	0,21	0,22
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalprodukten	1,98	1,95	1,99	2,00	2,03	2,17	2,19	2,12	2,16
Staalgieterijen	0,73	0,72	0,81	0,75	0,74	0,81	0,82	0,77	0,78
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalprodukten	1,25	1,23	1,18	1,25	1,29	1,36	1,37	1,35	1,38
<i>Verbruiksgoederenindustrie</i> ²	7,85	7,79	7,30	7,81	7,69	7,65	7,72	7,63	7,56
Fijne ceramiek	0,35	0,48	0,42	0,42	0,44	0,47	0,48	0,44	0,44
Glasindustrie	0,61	0,64	0,60	0,66	0,68	0,70	0,77	0,79	0,86
Houtverwerking	0,64	0,63	0,61	0,60	0,61	0,61	0,61	0,60	0,61
Muziekinstrumenten- en speelgoedbedrijven	0,05	0,05	0,06	0,07	0,07	0,08	0,09	0,07	0,07
Papierverwerking	0,19	0,18	0,19	0,21	0,22	0,24	0,27	0,28	0,29
Grafische bedrijven	0,29	0,28	0,29	0,32	0,32	0,33	0,33	0,34	0,38
Kunststoffenindustrie	0,19	0,19	0,20	0,22	0,24	0,27	0,28	0,31	0,35
Ledernijverheid	0,50	0,44	0,45	0,45	0,42	0,42	0,41	0,40	0,39
Lederproductie	0,36	0,31	0,32	0,32	0,29	0,29	0,27	0,27	0,26
Lederverwerking	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03
Schoennijverheid	0,12	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,10	0,10
Textielindustrie	4,84	4,70	4,28	4,65	4,48	4,32	4,26	4,18	3,44
Confectie	0,19	0,20	0,20	0,21	0,21	0,21	0,22	0,22	0,23
<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	3,92	3,71	3,64	3,76	3,48	3,38	3,32	3,43	3,42
Maalderijen	0,68	0,59	0,60	0,57	0,53	0,51	0,50	0,49	0,48
Olieslagerijen en margarinefabrieken	0,32	0,36	0,33	0,37	0,34	0,32	0,31	0,28	0,27
Suikerindustrie	0,70	0,63	0,57	0,67	0,59	0,57	0,52	0,61	0,57
Brouwerijen en mouterijen	0,67	0,67	0,67	0,67	0,62	0,62	0,61	0,64	0,66
Andere voedings- en genotmiddelenindustrieën	1,55	1,46	1,47	1,48	1,40	1,36	1,38	1,41	1,44
Tabaksnijverheid	0,08	0,08	0,08	0,09	0,08	0,08	0,09	0,09	0,09
Overige voedings- en genotmiddelenindustrieën	1,47	1,38	1,39	1,39	1,32	1,28	1,29	1,32	1,35
Totaal industrie ²	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Herzien basis.² Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.

Tabel V.

Productie en productiefactoren in de Westduitse industrie van 1950 tot 1958

Bron : *Industriestatistik des Statistischen Bundesamts, Wiesbaden, en ramingen van het Deutsche Institut für Wirtschaftsforschung, Berlijn.*

Jaar	Netto- productiewaarde, in miljoenen DM. tegen prijzen van 1950	Tewerkgestelden, in duizenden eenheden	Effectief aangewend bruto vast kapitaal, in miljoenen DM. tegen prijzen van 1950	Stroomverbruik, in miljoenen kWh	Arbeidsproducti- viteit, in DM. per tewerk- gestelde	Kapitaalsprodukti- viteit, in DM., netto- productiewaarde per DM. 1.000 bruto vast kapitaal	Stroomprodukti- viteit, in DM., netto- productiewaarde per 1.000 kWh verbruikte stroom	Kapitaalintensiteit, in DM. per tewerk- gestelde	Stroomverbruik	
									a) in kWh per tewerk- gestelde	b) in kWh per DM. 1.000 bruto vast kapitaal
a) Absolute cijfers										
1950	45.388	4.777,5	48.214	28.845,6	9.500	941	1.573	10.092	6.038	598
1951	53.759	5.313,8	56.616	34.277,8	10.117	950	1.568	10.654	6.451	605
1952	57.216	5.498,8	60.388	37.601,6	10.405	947	1.522	10.982	6.838	623
1953	62.988	5.730,2	64.733	40.564,0	10.992	973	1.553	11.297	7.079	627
1954	70.403	6.037,9	72.096	45.918,4	11.660	977	1.533	11.941	7.605	637
1955	81.070	6.550,1	82.767	51.398,0	12.377	979	1.577	12.636	7.848	621
1956	87.372	6.962,9	88.841	56.556,5	12.548	983	1.545	12.759	8.123	637
1957	91.948	7.221,1	92.944	60.650,0	12.733	989	1.516	12.871	8.399	653
1958	94.840	7.272,7	94.626	62.737,6	13.040	1.002	1.512	13.011	8.626	663
b) 1950 = 100										
1950	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1951	118,4	111,2	117,4	118,8	106,9	100,9	99,7	105,6	106,8	101,2
1952	126,1	115,1	125,3	130,4	109,5	100,6	96,8	108,8	113,2	104,1
1953	138,8	119,9	134,3	140,6	115,7	103,4	98,7	111,9	117,2	104,7
1954	155,1	126,4	149,5	159,2	122,7	103,7	97,5	118,3	126,0	106,5
1955	178,6	137,1	171,7	178,2	130,3	104,0	100,3	125,2	130,0	103,8
1956	192,5	145,7	184,3	196,1	132,1	104,5	98,2	126,4	134,5	106,4
1957	202,6	151,1	192,8	210,3	134,0	105,1	96,4	127,5	139,1	109,1
1958	209,0	152,2	196,3	217,5	137,3	106,5	96,1	128,9	142,9	110,8

Tabel VI.

Netto-produktiewaarde van de Westduitse industrie

(In miljoenen DM tegen prijzen van 1950)

Industriesectoren	2/1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
<i>Mijnbouw</i>	3.078	3.452	3.756	4.186	4.464	4.581	4.763	5.059	5.283	5.390	5.379
Kolenmijnen	2.675	2.981	3.184	3.506	3.675	3.732	3.806	3.989	4.155	4.190	4.149
Steenkolen
Bruinkolen
IJzererts	78	87	104	123	145	138	126	150	160	171	168
Potas en steenzout	137	165	205	242	275	283	339	357	352	359	363
Petroleum	83	100	133	163	208	258	316	385	439	490	542
Overige mijnbouw	105	119	131	151	160	170	176	177	175	181	157
Metaalertsen	67	80	93	100	106	120	126	125	124	129	116
Andere mijnbouw	39	39	38	51	54	51	50	52	51	52	41
<i>Fabrieksnijverheid</i>	25.673	32.928	41.632	49.573	52.752	58.408	65.640	76.011	82.089	86.558	89.461
<i>Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie</i>	7.335	9.095	11.519	13.527	14.131	15.255	17.338	20.080	21.511	22.636	23.194
Steengroeven en ceramische nijverheid	1.095	1.302	1.584	1.801	1.943	2.157	2.332	2.651	2.791	2.788	2.840
IJzer- en staalnijverheid	1.736	2.212	2.872	3.414	3.931	3.614	4.107	5.098	5.475	5.574	5.198
IJzernijverheid	1.118	1.448	1.895	2.217	2.596	2.386	2.677	3.360	3.661	3.797	3.472
IJzer- en staalgietereien	389	484	623	798	844	753	870	1.051	1.074	1.029	955
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	229	281	355	399	492	476	560	688	739	748	771
Non ferro-industrie	391	477	638	777	734	834	1.042	1.175	1.193	1.236	1.275
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven	334	419	555	668	631	722	895	989	999	1.038	1.067
Halfabrikaten
Metaalgietereien	57	58	84	109	103	112	147	186	194	198	208
Scheikundige nijverheid	2.582	3.214	4.151	4.924	4.942	5.814	6.554	7.411	8.147	9.080	9.738
Petroleumraffinaderij	74	138	272	371	419	489	615	716	775	786	956
Rubber- en asbestnijverheid	463	508	562	623	686	785	917	1.104	1.093	1.129	1.170
Zagerijen en houtbewerking	587	693	736	807	729	700	769	843	890	834	798
Cellulose- en papiernijverheid	408	551	704	810	746	862	1.002	1.081	1.148	1.209	1.219
<i>Investeringsgoederenindustrie</i>	6.959	8.662	11.313	14.752	16.475	17.350	20.509	25.214	27.447	28.438	30.427
Staalconstructies	575	743	846	928	1.012	1.172	1.221	1.384	1.544	1.571	1.554
Machinebouw	1.995	2.826	3.647	4.865	5.656	5.580	6.236	7.655	8.348	8.577	8.654
Voertuigenindustrie	756	1.105	1.695	2.159	2.547	2.727	3.559	4.673	5.084	5.338	6.370
Automobielenijverheid	304	589	1.077	1.347	1.539	1.763	2.442	3.230	3.740	4.084	5.121
Andere voertuigen	452	516	618	812	1.008	964	1.117	1.443	1.344	1.254	1.249
Scheepsbouw	120	147	219	287	407	531	669	796	828	858	862
Vliegtuigbouw	—	—	—	—	—	1	1	.	1	3	12
Elektrotechnische industrie	1.421	1.715	2.190	3.007	3.187	3.497	4.345	5.394	5.948	6.336	7.258
Fijne mechaniek en optische werktuigen	315	387	526	687	787	876	1.003	1.169	1.251	1.265	1.245
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalproducten	1.777	1.740	2.191	2.820	2.879	2.967	3.475	4.148	4.444	4.490	4.472
Staalgieterijen
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalproducten
<i>Verbruiksgoederenindustrie</i> ¹	5.937	8.171	10.712	12.164	12.310	14.323	15.647	17.380	18.824	19.836	19.613
Fijne ceramiek	248	296	348	442	446	468	570	655	680	686	689
Glasindustrie	211	300	335	419	399	431	498	565	639	639	697
Houtverwerking	652	773	998	1.162	1.083	1.242	1.409	1.509	1.668	1.731	1.799
Muziekinstrumenten- en speelgoedbedrijven	135	143	202	272	290	359	446	507	569	540	546
Papierverwerking	258	373	527	559	596	674	753	832	928	980	984
Grafische bedrijven	470	689	961	1.006	1.078	1.269	1.396	1.493	1.590	1.715	1.877
Kunststoffenindustrie	95	125	165	236	271	344	415	535	613	778	956
Ledernijverheid	703	868	1.014	1.040	1.141	1.229	1.283	1.455	1.537	1.672	1.620
Lederproductie	218	277	323	325	343	361	359	392	400	433	413
Lederverwerking	139	144	192	200	235	273	311	376	400	434	422
Schoennijverheid	347	447	500	515	564	596	613	687	738	805	785
Textielindustrie	2.533	3.764	4.986	5.619	5.459	6.481	6.950	7.503	7.987	8.281	7.773
Confectie	633	840	1.178	1.409	1.547	1.824	1.927	2.325	2.614	2.814	2.672
<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	5.441	7.000	8.088	9.131	9.836	11.480	12.146	13.337	14.307	15.648	16.227
Maalderijen	278	276	273	287	294	285	301	324	335	356	343
Olieslagerijen en margarinefabrieken	128	229	311	384	481	549	571	584	606	592	568
Suikerindustrie	750	506	670	669	606	931	807	889	806	1.179	1.048
Brouwerijen en mouterijen	702	785	997	1.317	1.502	1.889	1.977	2.234	2.434	2.804	2.951
Andere voedings- en genotmiddelenindustrieën	3.583	5.205	5.837	6.474	6.952	7.826	8.490	9.307	10.125	10.717	11.317
Tabaksnijverheid	1.005	2.360	2.571	2.952	3.232	3.574	3.782	4.168	4.448	4.664	4.821
Overige voedings- en genotmiddelenindustrieën	2.578	2.845	3.266	3.522	3.720	4.252	4.708	5.139	5.677	6.053	6.496
Totaal industrie ¹	28.751	36.380	45.388	53.759	57.216	62.988	70.403	81.070	87.372	91.948	94.840

¹ Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.

Tabel VII.

Tewerkstelling in de Westduitse industrie per belangrijkste betrokken sectoren

Industriesectoren	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
Mijnbouw	581.972	603.451	625.038	643.152	641.665	643.728	652.862	667.832	656.568
Kolenmijnen	516.474	530.084	547.198	564.031	563.729	563.417	571.274	583.785	579.047
Steenkolen	537.569	532.525
Bruinkolen	46.216	46.522
IJzererts	18.387	20.058	22.377	23.264	20.736	21.420	22.611	24.115	23.677
Potas en steenzout	16.855	18.866	20.134	20.710	22.173	23.808	23.933	23.940	23.634
Petroleum	10.600 ¹	10.600 ¹	10.600 ¹	12.226	12.973	13.621	14.090	15.159	13.008
Overige mijnbouw	19.656	23.843	24.729	22.921	22.054	21.462	20.954	20.833	17.202
Metaalertsen	11.157	12.584	12.791	11.798	11.238	10.379	9.793	9.525	6.936
Andere mijnbouw	8.499	11.259	11.938	11.123	10.816	11.083	11.161	11.308	10.266
Fabrieksnijverheid ²	4.195.548	4.710.381	4.873.718	5.087.051	5.396.185	5.906.391	6.310.075	6.553.231	6.616.175
Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie	1.076.393	1.191.875	1.231.931	1.247.929	1.312.898	1.422.366	1.495.770	1.538.485	1.539.315
Steengroeven en ceramische nijverheid	194.447	214.468	220.063	226.166	233.541	248.057	257.093	253.921	240.955
IJzer- en staalnijverheid	313.274	357.356	384.474	387.382	402.851	447.197	479.714	502.436	496.708
IJzernijverheid	185.454 ¹	208.059	221.421	229.809	231.187	251.231	273.225	293.961	297.630
IJzer- en staalgietereien	89.869	104.523	113.252	109.054	117.421	133.230	141.340	141.043	129.941
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	37.951	44.774	49.801	48.519	54.243	62.736	65.149	67.432	69.137
Non ferro-industrie	64.109	77.407	77.964	78.781	86.582	92.250	93.340	94.479	96.498
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven	17.918	22.795	23.155	22.749	23.662	24.103	24.436	24.733	22.496
Halfabrikaten	33.961	40.883	39.869	40.555	45.997	48.227	47.840	48.769	52.424
Metaalgietereien	12.230	13.729	14.940	15.477	16.923	19.920	21.064	20.977	21.578
Scheikundige nijverheid	285.107 ³	309.023	312.686	316.329	337.722	363.522	387.560	405.441	419.133
Petroleumraffinaderij	15.200 ³	16.565 ¹	18.384 ¹	21.071	22.377	22.669	23.604	24.905	27.890
Rubber- en asbestnijverheid	56.423	60.212	61.309	68.201	74.977	85.169	88.599	91.172	94.316
Zagerijen en houtbewerking	89.140	92.607	91.372	84.031	84.404	88.762	88.321	86.535	82.013
Cellulose- en papierenijverheid	58.693	64.237	65.679	65.968	70.444	74.740	77.539	79.596	81.802
Investeringsgoederenindustrie	1.464.608	1.679.069	1.776.494	1.865.867	2.019.809	2.302.161	2.521.825	2.650.230	2.722.304
Staalconstructies	124.789	128.845	129.925	138.857	146.393	161.291	175.592	185.679	184.224
Machinebouw	462.283	532.554	592.415	605.682	641.552	725.605	796.913	830.969	846.550
Voertuigenindustrie	192.968	218.171	210.954	221.768	236.956	276.751	303.872	316.284	323.892
Automobielnijverheid
Andere voertuigen
Scheepsbouw	44.954	52.215	67.663	76.976	83.807	92.825	102.516	111.788	110.416
Vliegtuigbouw	—	110	304	427	378	147	439	2.420	8.997
Elektrotechnische industrie	264.372	315.518	326.237	351.386	402.825	480.745	536.677	578.096	620.886
Fijne mechaniek en optische werktuigen	80.472	97.254	106.265	110.882	118.478	132.043	140.140	141.150	139.710
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalprodukten	294.770 ¹	334.402	342.731	359.889	389.420	432.754	465.676	483.844	487.629
Staalgieterijen	78.365	88.480	89.407	91.977	106.851	116.345	119.072	120.709
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalprodukten	256.037	254.251	270.482	297.443	325.903	349.331	364.772	366.920
Verbruiksgoederenindustrie ²	1.316.777	1.482.474	1.489.428	1.584.126	1.660.466	1.760.660	1.850.922	1.906.472	1.887.867
Fijne ceramiek	53.423	64.223	66.580	68.186	75.944	84.880	86.966	85.952	85.256
Glasindustrie	43.651	53.629	55.817	59.968	65.794	72.909	77.527	79.484	82.231
Houtverwerking	164.592	181.150	178.874	183.343	199.480	209.163	218.284	222.315	221.711
Muziekinstrumenten- en speelgoedbedrijven	28.238	35.101	39.888	45.224	52.073	57.495	61.313	59.696	59.008
Papierverwerking	54.464	62.030	64.637	70.205	76.321	83.452	91.243	95.860	94.240
Grafische bedrijven	102.786	113.603	117.729	126.188	132.472	140.235	148.724	157.848	168.319
Kunststoffenindustrie	21.357	24.642	25.934	30.441	34.698	41.811	46.577	53.808	61.368
Ledernijverheid	137.345	148.590	151.217	160.494	163.160	172.763	179.804	186.271	183.183
Lederproductie	34.939	35.697	34.800	35.529	35.139	36.853	37.108	37.702	37.472
Lederverwerking	22.647	26.472	28.708	31.704	34.197	36.880	40.088	42.129	39.833
Schoennijverheid	79.759	86.421	87.709	93.261	93.824	99.030	102.608	106.440	105.878
Textielindustrie	530.619	586.636	568.884	599.516	609.163	625.432	640.988	647.967	618.756
Confectie	180.302	212.870	219.868	240.561	251.361	272.520	299.494	317.271	313.795
Voedings- en genotmiddelenindustrie	337.770	356.963	375.865	389.129	403.012	421.204	441.558	458.044	466.689
Maalderijen	17.272	16.204	15.575	14.712	14.515	15.048	15.404	15.595	15.346
Olieslagerijen en margarinefabrieken	13.344	13.788	13.827	14.407	14.297	14.595	15.460	15.783	15.777
Suikerindustrie	16.371	16.996	15.931	16.135	16.732	16.961	16.640	17.674	17.366
Brouwerijen en mouderijen	40.164	44.507	49.578	52.497	54.832	57.684	61.916	66.313	69.811
Andere voedings- en genotmiddelenindustrieën	250.619	265.468	280.954	291.378	302.636	316.916	332.138	342.679	348.389
Tabaksnijverheid	68.481	74.203	75.982	73.864	71.201	70.070	68.387	64.750	62.990
Overige voedings- en genotmiddelenindustrieën	182.138	191.265	204.972	217.514	231.435	246.846	263.751	277.929	285.399
Totaal industrie ²	4.777.520	5.313.832	5.498.756	5.730.203	6.037.850	6.550.119	6.962.937	7.221.063	7.272.745

¹ Raming.² Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.³ Herzien basis.

Tabel VIII.

Industrieel stroomverbruik in de Westduitse industrie per belangrijkste betrokken sectoren

(In miljoenen kWh)

Industriesectoren	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
<i>Mijnbouw</i>	5.570,4 ¹	6.161,6	6.706,5	7.146,4	7.731,5	8.400,9	9.091,0	9.781,8	10.249,7
Kolenmijnen	4.916,1	5.396,3	5.829,7	6.247,8	6.756,5	7.303,4	7.958,2	8.583,8	9.087,6
Steenkolen	6.828,7	7.116,2
Bruinkolen	1.753,6	1.971,4
IJzererts	196,9	233,0	284,1	277,1	252,5	312,1	350,4	376,8	377,3
Potas en steenzout	260,0	305,8	346,1	359,6	433,5	472,6	467,8	488,6	504,4
Petroleum	42,4 ¹	49,0	55,0	71,4	80,1	94,5	106,0	125,0	111,7
Overige mijnbouw	155,0	177,6	191,6	190,5	209,0	218,3	208,6	208,0	168,7
Metaalertsen	131,3	147,0	160,9	158,7	171,7	179,1	166,6	166,9	128,5
Andere mijnbouw	23,7	30,6	30,8	31,8	37,3	39,2	42,0	41,1	40,2
<i>Fabrieksnijverheid</i> ²	23.275,2 ¹	28.116,2	30.895,2	33.417,6	38.186,8	42.997,1	47.465,5	50.868,2	52.487,9
<i>Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie</i>	17.199,6 ¹	20.977,0	23.133,9	24.833,3	28.509,8	31.902,6	35.150,1	37.810,5	38.744,4
Stengroeven en ceramische nijverheid	1.556,2	1.795,0	1.987,6	2.237,3	2.379,4	2.713,3	2.881,7	2.960,3	2.970,5
IJzer- en staalnijverheid	3.847,1	4.505,4	5.152,5	5.245,6	5.999,1	7.166,8	8.074,4	8.657,8	8.916,0
IJzernijverheid	3.195,9	3.735,5	4.248,1	4.366,1	4.907,6	5.808,3	6.621,6	7.169,5	7.379,9
IJzer- en staalgietereien	351,1	419,1	502,1	497,7	611,6	777,1	860,4	878,7	898,7
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	300,1	350,9	402,3	381,8	479,9	581,4	592,5	609,6	637,4
Non ferro-industrie	1.549,7	2.685,7	3.045,7	3.198,9	3.796,3	3.987,6	4.141,3	4.244,8	3.973,0
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven	1.126,9	2.180,4	2.550,5	2.633,9	3.115,0	3.248,6	3.409,7	3.481,5	3.130,4
Halffabrikaten	398,7	475,8	457,1	520,8	627,3	666,8	654,1	681,3	764,4
Metaalgietereien	24,1	29,4	38,0	44,2	54,0	72,2	77,5	82,0	78,2
Scheikundige nijverheid	7.441,8 ¹	8.837,6	9.643,1	10.159,3	11.825,9	13.071,0	14.610,9	16.147,1	16.720,3
Petroleumraffinaderij	851,2 ¹	936,0	1.045,3	1.387,1	1.531,6	1.646,5	1.863,5	1.966,8	2.117,5
Rubber- en asbestnijverheid	319,0	345,8	375,8	422,3	481,5	544,9	559,4	571,0	599,7
Zagerijen en houtbewerking	202,2	250,8	246,5	258,1	288,4	326,8	331,7	352,8	361,6
Cellulose- en papiernijverheid	1.432,4	1.620,7	1.637,3	1.924,9	2.207,7	2.445,7	2.687,2	2.909,8	3.085,8
<i>Investeringsgoederenindustrie</i>	2.681,8	3.196,2	3.646,9	3.888,7	4.545,5	5.426,5	6.072,1	6.349,7	6.853,6
Staalconstructies	174,4	190,0	199,6	221,7	233,3	271,8	297,4	296,6	291,1
Machinebouw	790,8	920,6	1.107,3	1.143,1	1.307,1	1.521,7	1.665,8	1.648,0	1.747,7
Voertuigenindustrie	453,8	566,0	619,6	695,9	828,6	1.040,9	1.233,3	1.372,9	1.532,4
Automobielnijverheid
Andere voertuigen
Scheepsbouw	98,8	121,0	167,4	209,6	248,3	276,0	291,0	313,4	330,2
Vliegtuigbouw	—	—	0,07	0,14	0,16	0,05	0,23	2,80	11,2
Elektrotechnische industrie	528,9	651,2	718,5	717,9	892,8	1.079,2	1.212,3	1.301,9	1.442,4
Fijne mechaniek en optische werktuigen	64,9	78,5	85,6	89,8	102,9	119,9	133,9	130,0	138,0
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalprodukten	570,1	668,9	749,0	810,6	932,3	1.117,0	1.238,2	1.284,0	1.360,6
Staalgieterijen	211,0	246,2	304,9	305,2	338,5	416,7	462,4	467,5	492,3
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalprodukten	359,2	422,7	444,1	505,4	593,8	700,3	775,8	816,5	868,3
<i>Verbruiksgoederenindustrie</i> ²	2.263,6	2.671,7	2.746,3	3.169,3	3.531,3	3.929,1	4.363,7	4.626,0	4.742,2
Fijne ceramiek	99,8	164,5	155,9	169,5	201,6	241,0	271,4	268,0	276,9
Glasindustrie	177,3	218,3	226,3	265,9	310,3	360,3	435,7	476,8	537,1
Houtverwerking	184,4	214,8	227,4	244,0	282,2	314,9	344,5	363,5	382,7
Muziekinstrumenten- en speelgoedbedrijven	14,1	18,4	22,2	27,2	34,4	41,4	48,9	43,8	46,2
Papierverwerking	54,7	63,3	72,6	85,3	99,0	122,0	150,3	169,4	182,9
Grafische bedrijven	85,0	97,7	110,7	129,5	147,8	167,4	187,4	207,9	236,6
Kunststoffenindustrie	53,4	65,1	76,6	91,2	109,6	139,5	156,4	184,5	218,9
Ledernijverheid	144,7	151,6	168,1	183,5	194,0	215,3	230,6	243,2	245,0
Lederproductie	103,3	107,8	118,4	129,4	135,0	147,3	155,3	163,6	163,7
Lederverwerking	7,2	7,4	8,1	9,5	10,6	12,2	14,3	16,0	16,0
Schoennijverheid	34,2	36,4	41,6	44,6	48,5	55,9	61,1	63,6	65,3
Textielindustrie	1.396,9	1.610,1	1.610,1	1.885,7	2.055,1	2.218,1	2.412,2	2.536,0	2.474,7
Confectie	53,4	67,6	76,4	87,4	97,3	109,1	126,3	133,0	141,2
<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	1.130,2	1.271,3	1.368,1	1.526,2	1.600,2	1.738,9	1.879,6	2.082,0	2.147,7
Maalderijen	196,1	202,2	224,0	229,4	241,8	264,4	285,6	299,0	304,9
Olieslagerijen en margarinefabrieken	93,0	121,6	123,5	150,9	159,1	163,9	173,1	168,5	169,1
Suikerindustrie	202,5	217,7	214,9	272,6	272,4	292,5	292,9	369,3	354,6
Brouwerijen en mousterijen	191,2	230,0	253,5	273,9	283,3	316,6	348,1	387,9	412,7
Andere voedings- en genotmiddelenindustrieën	447,4	499,9	552,2	599,5	643,6	701,5	779,9	857,4	906,4
Tabaksnijverheid	22,9	27,5	31,2	34,7	38,6	42,8	48,1	53,2	57,3
Overige voedings- en genotmiddelenindustrieën	424,5	472,4	521,0	564,8	605,0	658,7	731,8	804,1	849,1
Totaal industrie ²	28.845,6	34.277,8	37.601,6	40.564,0	45.918,4	51.398,0	56.556,5	60.650,0	62.737,6

¹ Herziane basis.² Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.

Tabel IX.

Effectief aangewend bruto vast kapitaal in de Westduitse industrie
per belangrijkste betrokken sectoren
(In miljoenen DM tegen prijzen van 1950)

Industriesectoren	2/1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
<i>Mijnbouw</i>	7.097	7.959	8.657	9.638	10.280	10.533	10.982	11.679	12.213	12.469	12.478
Kolenmijnen	6.296	7.016	7.493	8.251	8.649	8.762	8.957	9.388	9.779	9.861	9.765
Steenkolen
Bruinkolen
IJzererts	165	184	219	260	306	291	266	317	338	361	355
Potas en steenzout	308	371	461	545	619	637	763	804	792	808	817
Petroleum	208	251	334	409	522	648	794	967	1.103	1.231	1.361
Overige mijnbouw	120	137	150	173	184	195	202	203	201	208	180
Metaalertsen
Andere mijnbouw
<i>Fabrieksnijverheid</i>	24.443	31.166	39.557	46.978	50.108	54.200	61.114	71.088	76.628	80.475	82.148
<i>Grondstoffen- en produktiegoederenindustrie</i>	11.239	14.128	18.070	21.211	22.586	23.686	26.899	31.526	33.943	35.663	35.874
Stengroeven en ceramische nijverheid	1.194	1.420	1.728	1.965	2.120	2.353	2.544	2.892	3.045	3.041	3.098
IJzer- en staalnijverheid	4.282	5.480	7.125	8.391	9.762	9.002	10.199	12.707	13.721	14.067	13.101
IJzernijverheid	3.168	4.104	5.370	6.283	7.357	6.762	7.587	9.522	10.375	10.761	9.840
IJzer- en staalgietereien	537	668	860	1.102	1.165	1.040	1.201	1.451	1.483	1.421	1.318
Draadtrekkerijen en koudwalserijen	577	708	895	1.006	1.240	1.200	1.411	1.734	1.863	1.885	1.943
Non ferro-industrie	408	497	665	810	765	869	1.086	1.225	1.244	1.289	1.329
Metaalfabrieken en hersmeltbedrijven
Halffabrikaten
Metaalgietereien
Scheikundige nijverheid	3.373	4.198	5.422	6.432	6.455	7.594	8.561	9.680	10.641	11.860	12.719
Petroleumraffinaderij	92	171	337	460	520	606	763	888	961	975	1.186
Rubber- en asbestnijverheid	315	346	383	424	467	535	625	752	745	769	797
Zagerijen en houtbewerking	651	769	816	895	808	776	853	935	987	925	885
Cellulose- en papiernijverheid	924	1.247	1.594	1.834	1.689	1.951	2.268	2.447	2.599	2.737	2.759
<i>Investeringsgoederenindustrie</i>	5.258	6.500	8.446	11.023	12.354	12.948	15.253	18.745	20.310	20.976	22.276
Staalconstructies	392	507	577	633	690	799	833	944	1.053	1.071	1.060
Machinebouw	1.573	2.228	2.875	3.835	4.458	4.398	4.915	6.034	6.580	6.761	6.821
Voertuigenindustrie	631	872	1.277	1.635	1.946	2.043	2.617	3.428	3.650	3.778	4.422
Automobielnijverheid	190	369	674	843	963	1.103	1.528	2.021	2.340	2.555	3.204
Andere voertuigen	441	503	603	792	983	940	1.089	1.407	1.310	1.223	1.218
Scheepsbouw	120	148	220	288	409	533	672	799	831	861	865
Vliegtuigbouw	2	8	19
Elektrotechnische industrie	949	1.145	1.462	2.008	2.128	2.335	2.901	3.602	3.972	4.231	4.847
Fijne mechaniek en optische werktuigen	162	199	271	354	405	451	517	602	644	651	641
Bedrijven der ijzer-, staal-, blik- en andere metaalproducten	1.431	1.401	1.764	2.270	2.318	2.389	2.798	3.336	3.578	3.615	3.601
Staalgieterijen
Bedrijven der ijzer-, blik- en andere metaalproducten
<i>Verbruiksgoederenindustrie</i> ¹	4.465	6.205	8.075	9.135	9.121	10.573	11.577	12.720	13.714	14.366	14.232
Fijne ceramiek	243	291	342	434	438	459	560	643	668	673	676
Glasindustrie	277	394	440	551	525	567	655	743	840	840	916
Houtverwerking	562	667	861	1.002	934	1.071	1.216	1.302	1.439	1.493	1.552
Muziekinstrumenten- en speelgoedbedrijven	34	36	51	69	73	91	113	128	144	137	138
Papierverwerking	189	273	386	409	436	493	551	609	679	717	720
Grafische bedrijven	405	594	829	868	930	1.094	1.204	1.288	1.371	1.479	1.619
Kunststoffenindustrie	41	54	71	101	117	148	178	230	264	334	411
Ledernijverheid	435	537	628	644	706	761	794	901	951	1.035	1.003
Lederproductie
Lederverwerking
Schoennijverheid
Textielindustrie	2.103	3.125	4.139	4.665	4.532	5.381	5.770	6.229	6.631	6.875	6.453
Confectie	176	234	328	392	430	508	536	647	727	783	744
<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	3.481	4.333	4.966	5.609	6.047	6.993	7.385	8.097	8.661	9.470	9.766
Maalderijen	583	578	572	601	616	597	631	679	702	746	719
Olieslagerijen en margarinefabrieken	105	187	254	314	393	448	466	477	495	484	464
Suikerindustrie	422	285	378	377	342	525	455	501	455	665	591
Brouwerijen en mouterijen	482	639	685	905	1.032	1.298	1.358	1.534	1.672	1.926	2.027
Andere voedings- en genotmiddelenindustrieën	1.889	2.744	3.077	3.412	3.664	4.125	4.475	4.906	5.337	5.649	5.965
Tabaksnijverheid
Overige voedings- en genotmiddelenindustrieën
Totaal industrie ¹	31.540	39.125	48.214	56.616	60.388	64.733	72.096	82.767	88.841	92.944	94.626

¹ Excl. de wasserijen en reinigingsbedrijven.

DE BELGISCHE GELDMARKT

Het Februari-maartnummer van het *Tijdschrift* publiceerde een verhandeling betreffende het algemene mechanisme van de financiële verschijnselen in de Belgische volkshuishouding.

Onderhavig artikel beschrijft op zijn beurt een deel van die verschijnselen, maar van een andere gezichtshoek uit; het schenkt vooral aandacht aan de institutionele uitzichten: het onderzoekt door middel van welke instrumenten of titels de financiële tussenpersonen hun mobiliseerbare beleggingen verrichten en welke regels de schepping en de overdracht van die instrumenten beheersen.

Vooraleer die beschrijving aan te vatten, wensen wij vooreerst het begrip « geldmarkt » nader te omschrijven en enkele fundamentele gegevens van de werking van de Belgische geldmarkt in herinnering te brengen.

I. ALGEMENE INLEIDENDE BEGRIPPEN

1. Het concept « geldmarkt ».

In België, zoals trouwens in het buitenland, is het begrip « geldmarkt » niet scherp omljnd. Hoewel het aan een zeer werkelijke toestand beantwoordt, zou men kunnen zeggen dat het tot het gebied van het onbewuste is blijven behoren. In elk geval worden de grenzen van die markt wel vaag gezien maar niet scherp afgebakend; zij zijn ten andere in beweging.

De benaming zelf is niet gelukkig gekozen. Het bepalend bijvoegsel « geld » heeft hier geen zin; het werd waarschijnlijk overgenomen uit een vertaling uit het Engels en wellicht dan nog uit een slechte vertaling. Wegens de instellingen die erbij betrokken zijn, strekt het gebied van de geldmarkt zich immers uit tot ver buiten de grenzen van het eigenlijke geldwezen.

In de beschrijvende literatuur der verschillende landen kan moeilijk een algemeen geldende of objectieve bepaling gevonden worden. Soms nemen de auteurs genoegen met vrij vage begrippen ⁽¹⁾.

(1) Het is een fout die niet alleen wordt begaan door sommige schrijvers van algemene werken, doch die zelfs in sommige gespecialiseerde artikels voorkomt. Getuige daarvan, bij voorbeeld, volgende, naar onze mening onduidelijke, bepaling: « De geldmarkt, trefpunt tussen de markt van het geld op zeer korte termijn en de discontomarkt, tekent op in welke mate het beschikbare geld en het korte papier daadwerkelijk voor elkaar tegenpartij vormen ». (R. J. Trupitil, « Le marché monétaire depuis la libération », *Revue Economique*, Parijs, september 1951, blz. 626-636).

Werken van deskundigen hebben het probleem beter omschreven. Hierna volgen drie voorbeelden van dergelijke bepalingen. P. Berger schrijft ⁽²⁾: « Wanneer men het geld als eerste term van de transactie beschouwt, dan stelt men vast dat het geruimd wordt... tegen schuldvorderingen op min of meer lange termijn of tegen deelbewijzen in de activa en in de winsten van een vennootschap; de gezamenlijke verrichtingen die daarop betrekking hebben, vormen de kapitaalmarkt, financiële markt of geldmarkt... Op de geldmarkt zijn het de beloften tot terugbetaling binnen korte termijn die verhandeld worden ». Volgens R.V. Roosa ⁽³⁾ is: « de geldmarkt de actieve markt van het geld en van zijn substituten, waarvan de financiële instellingen en andere gebruik maken om zich de nodige middelen voor hun gewone verrichtingen aan te schaffen ». Een meer omstandige bepaling verstrekt H.V. Roelse ⁽⁴⁾: « De geldmarkt kan omschreven worden als de centrale nationale markt waarop tijdelijk overtollige gelden van diverse instellingen trachten een renderende belegging te vinden zonder daarom hun liquide karakter te verliezen en waarop, anderzijds, behoeften aan kortlopende middelen worden bevredigd tegen een voor de geldnemer gunstige rentevoet ».

Deze drie definities vertonen blijkbaar overeenstemming wat een kenmerk van de geldmarkt betreft: het liquide karakter van de verhandelde fondsen. Maar zelfs op dit punt, dat blijkbaar nochtans in het begrip geldmarkt zelf besloten ligt, zijn de meningen vrij verdeeld, wanneer het erom gaat de activa volgens die maatstaf in te delen. De meningen lopen eveneens uiteen wat de afbakening van de markt betreft, m.a.w. wanneer de lijst der deelnemende instellingen dient opgesteld.

Om deze dubbele moeilijkheid te omzeilen, gaven sommige schrijvers, zoals P. Berger, R.V. Roosa, H. Van der Valk, C.D. Jongman, M. Nadler, er de voorkeur aan een onderscheid te maken tussen een ruime en een enge opvatting van de geldmarkt, waarbij het verschil tussen beide begrippen gemaakt wordt op grond hetzij van de graad van liquiditeit, hetzij van de omvang der markt.

(2) P. Berger, « Le marché de l'argent à court terme », *Banque*, Parijs, juni 1958, blz. 352-359.

(3) R.V. Roosa, *Federal Reserve Operations in the Money and Government Securities Market*, Federal Reserve Bank of New York, 1956, blz. 11.

(4) H.V. Roelse, *The Money Market*, in « Money Market Essays », Federal Reserve Bank of New York, 1952, blz. 1.

a) *Het onderscheid op grond van de liquiditeit.*

Deze indeling komt meestal neer op een onderscheid volgens de looptijd van de verhandelde instrumenten. De ruime opvatting bestrijkt alle vormen van kortlopend krediet, terwijl, volgens de enge opvatting, de geldmarkt beperkt blijft tot de schuld-titels op zeer korte termijn.

Rekenen de gespecialiseerde werken waarnaar wij verwezen, de daggeldmarkt eenparig tot de tweede categorie, toch bestaat geen eensgezindheid over de vaststelling van de maximumduur der verrichtingen die tot de eerste categorie behoren. Die looptijd bedraagt één jaar voor H. Van der Valk ⁽⁵⁾ en C.D. Jongman ⁽⁶⁾ en twee jaar voor P. Berger ⁽⁷⁾. Over het algemeen wordt deze laatste stelling bijgetreden. Enkele auteurs, waaronder Fr. Höfermann ⁽⁸⁾, rekenen er ook de kredieten op drie jaar bij. Volgens P. Berger komen ook kredieten op halflange termijn in aanmerking, op voorwaarde dat zij mobiliseerbaar zijn.

b) *Het onderscheid op grond van de omvang der markt.*

Volgens P. Berger omvat de geldmarkt in ruime zin « het geheel der omzettingen van geld tegen kortlopende schuld-titels van elke aard, welke materiële vorm zij ook mogen aannemen » ⁽⁹⁾. Ook R.S. Sayers sluit zich bij die opvatting aan ⁽¹⁰⁾. Volgens sommigen bestrijkt zij zelfs « alle mogelijkheden aangewend voor de financiering van om het even welke economische bedrijvigheid » ⁽¹¹⁾ en strekt zij zich uit tot de markt van het langlopende kapitaal ⁽¹²⁾. Zulks lijkt ons echter overdreven.

Aan de hand van de gezamenlijke geraadpleegde werken, kan een algemene nomenclatuur — waarvan elke auteur afzonderlijk meestal zal afwijken — worden opgesteld van de types van schuld-titels die doorgaans op de geldmarkt in ruime zin worden verhandeld evenals van de soorten instellingen waarvan men over het algemeen aanvaardt dat zij op de geldmarkt in ruime betekenis tussenbeide komen.

De types van schuld-vorderingen zijn :

- het daggeld
- de bankdeposito's
- de spaarboekjes
- de leningen op zeer korte termijn

⁽⁵⁾ H. Van der Valk, *De geld- en kapitaalmarkt*, Arnhem, Van der Wiel en Co, 1943, blz. 94.

⁽⁶⁾ C. D. Jongman, *De Nederlandse geldmarkt*, Leiden, Stenfert Kroese, 1960, blz. 25.

⁽⁷⁾ Cf. P. Berger, *op. cit.*, blz. 357.

⁽⁸⁾ Fr. Höfermann, *Geldmarkt und Geldmarktgeschäfte*, Frankfurt/Main, Fritz Knapp Verlag, 1959, blz. 11.

⁽⁹⁾ P. Berger, « Le marché de l'argent à court terme », *Banque*, Parijs, november 1958, blz. 679-683.

⁽¹⁰⁾ R. S. Sayers, *Central Banking after Bagehot*, Oxford, Clarendon Press, 1957, hoofdst. 10.

⁽¹¹⁾ M. Nadler, S. Heller, S. S. Shipman, *The Money Market and its Institutions*, New York, Ronald Press Company, 1955, blz. 3.

⁽¹²⁾ Cf. R. V. Roosa, *op. cit.*, blz. 11.

- de accepten
- de andere handelswissels
- de voorschotten
- de schatkistbons
- de uitvoerkredieten
- de mobiliseerbare produktiekredieten.

De types van tussenpersonen en economische agenten die op de geldmarkt optreden, zijn :

- de circulatiebank
- de handelsbanken
- de accept- en discontohuizen
- de spaarkassen
- de parastatale kredietinstellingen
- de maatschappijen voor de financiering van ver-
kopen op afbetaling
- de gemeenschappelijke beleggingsfondsen
- de verzekeringsmaatschappijen
- de hypotheekkassen
- de pensioenfondsen
- de maatschappijen voor woningbouw
- de Schatkist
- de lagere overheid
- de buitenlandse centrale banken
- de particulieren
- de bedrijven.

Het *Radcliffe Report* heeft met nadruk gewezen op de tussenkomst op de kredietmarkt van organismen die tot dan toe niet als geldmarktinstellingen werden beschouwd.

De valutamarkt wordt over het algemeen niet tot de geldmarkt gerekend, behalve door C.D. Jongman ⁽¹³⁾ en R. Studer ⁽¹⁴⁾.

Deze ruime opvatting van de geldmarkt is nochtans vatbaar voor kritiek. Men kan opmerken dat een dergelijke bepaling ook slaat op kredietverrichtingen, waarvan de titels praktisch niet overdraagbaar zijn (bij voorbeeld de voorschotten en het niet herdiscontereerbare papier).

Bovendien vormt de geldmarkt slechts een afdeling van de kapitaalmarkt; het ruime begrip heeft het nadeel dat het aan eerstgenoemde niet genoeg een zelfstandige en van de andere kapitaalmarkten duidelijk afgescheiden plaats geeft.

Volgens de enge opvatting, wordt de geldmarkt meestal beschouwd als de markt waarop de transacties beperkt worden, eensdeels, tot de centrale bank, anderdeels, tot de banken, de financiële instellingen en de Schatkist. Nochtans onderscheidt E. Brehmer naast de geldmarkt *stricto sensu* waarop slechts de banken, de financiële instellingen en de Schatkist optreden, de markt van de centrale bank, met dien verstande dat tussen beide markten natuurlijk een nauwe band bestaat ⁽¹⁵⁾.

⁽¹³⁾ Cf. C.D. Jongman, *op. cit.*, blz. 26.

⁽¹⁴⁾ R. Studer, *Le marché monétaire de Londres*, Olten, Otto Walter, 1949, blz. 19.

⁽¹⁵⁾ E. Brehmer, *Struktur und Funktionsweise des Geldmarktes der Deutschen Bundesrepublik seit 1948*, Tübingen, J. Mohr, 1956, blz. 1.

Volgens de enge opvatting, komen slechts de financiële tussenpersonen en de Schatkist in aanmerking, met uitsluiting van de andere economische agenten.

*
**

Wat de omvang van de markt betreft, zullen wij ons aan de enge opvatting houden.

In weerwil van het onnauwkeurige karakter van de uitdrukking « geldmarkt », zullen wij die term weerhouden, omdat hij in de vakliteratuur burgerrecht heeft verkregen.

Wij zullen er daarbij evenwel op letten dat de inhoud van die benaming nauwkeurig dient omschreven te worden.

Met dat doel, zullen wij een wezenlijk onderscheid maken : naast de verrichtingen van de economische sectoren (Staat, bedrijven, particulieren, buitenland) onder elkaar en met de financiële tussenpersonen, geschieden een aantal kenmerkende verrichtingen tussen de financiële tussenpersonen zelf (geldscheppende of niet-geldscheppende instellingen). Om de betekenis van die verrichtingen beter in het licht te stellen, zij eraan herinnerd dat de financiële activa van het publiek bij de financiële tussenpersonen een min of meer hoge graad van liquiditeit kunnen vertonen; die activa zijn des te gemakkelijker overdraagbaar naarmate zij meer liquide zijn; hun bewegingen kunnen per saldo de verplichtingen van een afzonderlijke financiële tussenpersoon verminderen : op dat ogenblik verliest deze laatste kasmiddelen en hij moet ze derhalve terug aanvullen. Elke tussenpersoon moet dus over zijn eigen liquiditeit waken. Omwille van het rendement zal hij er belang bij hebben zulks te doen door winstgevende overdraagbare vorderingen aan te houden, veeleer dan door renteloze kasmiddelen te bewaren; d.w.z. dat hij de mogelijkheid zal open houden om zich kasmiddelen aan te schaffen op het ogenblik dat hij het hoofd zou moeten bieden aan opvragingen of, meer algemeen, voor het geval dat zijn balans van stortingen en opvragingen van kasmiddelen ongunstiger zou uitvallen dan hij verwacht had. Alleen de centrale bank ontsnapt aan die zorg, behalve dan nog in de mate waarin ze in feite of in rechte verplicht is de terugbetaling van haar verplichtingen in goud of deviezen te verzekeren.

Aldus is de inrichting van een « geldmarkt » het gevolg van het streven naar liquiditeit en rentabiliteit van de financiële tussenpersonen. Vandaar dat de geldmarkt kan gezien worden als de plaats waar de betrekkingen tussen financiële tussenpersonen tot stand komen en afgewikkeld worden, financiële tussenpersonen waarvan de ene op zoek zijn naar kortlopende beleggingen voor hun beschikbare kasmiddelen, de andere naar onmiddellijk beschikbare gelden in ruil voor hun kortlopende vorderingen.

In die betrekkingen komt de Schatkist op zoek naar kasmiddelen tussenbeide. Over haar werd in de studie van het vorige *Tijdschrift* gezegd dat zij tot op zekere hoogte kon beschouwd worden als een

financiële tussenpersoon, hoewel haar beleggingen bijna zonder uitzondering naar dezelfde sector gaan. Maar zelfs indien men de Schatkist beschouwt als een economische agent, omdat zij met de Staat samenvalt, hebben haar verplichtingen meer hoedanigheden gemeen met die van de financiële tussenpersonen dan met die van de andere economische agenten.

Aan de verrichtingen op die geldmarkt nemen ook deel sommige instellingen die een regelende rol vervullen of verplichtingen van andere instellingen overnemen : de centrale bank en, in België, het Herdiscontering- en Waarborginstituut en het Rentenfonds.

Aldus opgevat, wordt de « geldmarkt » gevormd door de gezamenlijke markten waar verhandeld worden,

— *tussen de geldscheppende instellingen (met inbegrip van het Herdiscontering- en Waarborginstituut),*

— *tussen de geldscheppende instellingen en de andere financiële tussenpersonen,*

— *tussen de ene en de andere en de Schatkist en het Rentenfonds,*

enerzijds, geldmiddelen aangeboden door de financiële tussenpersonen op zoek naar mobiliseerbare beleggingen op korte termijn, geldmiddelen bestaande uit de kasmiddelen welke die tussenpersonen ontvangen hebben en die de gedeeltelijke tegenpost vormen van diverse monetaire of niet-monetaire activa van de economische agenten,

anderzijds, schuldtitels op korte termijn bestaande uit respectievelijk verplichtingen uit hoofde van daggeldleningen, herdisconteerbaar handelspapier, schatkistcertificaten en certificaten uitgegeven door het Rentenfonds.

2. Enkele fundamentele gegevens over de Belgische geldmarkt.

De Belgische geldmarkt wordt beïnvloed door drie structurele factoren, die men voor ogen moet houden wil men haar werking begrijpen. Het zijn : de belangrijkheid van de verrichtingen met het buitenland, het hoge percentage van het chartale geld in de totale geldhoeveelheid en het gebrek aan evenwicht van de openbare financiën na de oorlog.

a) *De sterke afhankelijkheid van de Belgische economie van haar transacties met het buitenland.*

De waarde van de Belgische uitvoer van goederen en diensten bedroeg in 1958 34,1 pct. van het bruto nationale produkt berekend tegen marktprijzen, d.i. aanzienlijk meer dan in de buurlanden, Nederland uitgezonderd. Er zij in herinnering gebracht dat die verhouding 21,7 pct. bedraagt voor Groot-Brittannië, 24,9 pct. voor Duitsland, 13,9 pct. voor Frankrijk en slechts 5,2 pct. voor de Verenigde Staten.

Daar de Belgische volkshuishouding slechts klein van afmetingen is en tevens ruim open staat voor

de handel met het buitenland, bewegen zich haar inkomens in nauw verband, zij het ook indirect, met de ontwikkeling van haar buitenlandse transacties.

De ontwikkeling van de geld- en kapitaalmarkten ontsnapt niet aan de schommelingen van het saldo van de lopende rekening of van de kapitaaltransacties met het buitenland. Bezien in het licht van de mogelijkheden van het monetaire beleid, is de toestand gans anders in een ruime economie, waar de overheid een meer autonome stabiliserende invloed kan uitoefenen en vooral minder kans loopt de doelstellingen van het interne evenwicht niet te kunnen verzoenen met die van het externe evenwicht.

Wanneer het lopende betalingsverkeer met het buitenland een overschot vertoont, komt dit tot uiting in een afgifte van deviezen of vorderingen op het buitenland aan het bankwezen, met als tegenpost een uitgifte van geld; door omwisseling van die deviezen in nationale geldmiddelen, beschikken de banken over middelen op een ogenblik dat de kredietvraag van de bedrijven meestal afneemt; zij kunnen dus hun beleggingen op de geldmarkt verruimen.

In een periode van tekort op de betalingsbalans, gepaard gaande met een geldvernietiging, stijgt daarentegen over het algemeen de kredietvraag voor binnenlandse behoeften; dit is veelal het geval bij het begin van een conjunctuurherstel. De transacties met het buitenland verscherpen op dat ogenblik de tendens tot verkrapping van de geldmarkt, zoals zij de omgekeerde tendens versterken in geval van een overschot op de betalingsbalans.

Het kapitaalverkeer met het buitenland kan eveneens een versturende invloed uitoefenen via een autonome, van het binnenlandse conjunctuurverloop onafhankelijke verruiming of inkrimping van de aanvoer van middelen op de geldmarkt.

b) *Het hoge percentage van het chartale geld in de totale geldhoeveelheid.*

Het publiek heeft in België een grotere voorkeur voor kasvoorraden in biljetten dan in de meeste andere landen. De verhouding van het chartale geld tot de totale geldhoeveelheid beliep, einde 1959, 56 pct. in België, tegen 44 pct. in Nederland, 42 pct. in Frankrijk en 47 pct. in de Bondsrepubliek ⁽¹⁶⁾. Dit percentage is uitzonderlijk laag in de Angelsaksische landen: het bedroeg 20 pct. voor de Verenigde Staten en 34 pct. voor Groot-Brittannië.

Die verhoudingen, welke in normale omstandigheden nagenoeg geen wijziging ondergaan (omdat zij de gewoonten van het publiek weerspiegelen wat betreft de wijze waarop het zijn betalingen verricht en de samenstelling van zijn kasmiddelen), bepalen de mogelijkheden tot geldschepping van de banken. Het hoge percentage van het chartale geld in België verzwakt de kredietmultiplicator: inderdaad, telkens

⁽¹⁶⁾ In dit land zou het verhoudingscijfer gevoelig hoger liggen indien de dadelijk opeisbare deposito's bij de *Sparkassen* en andere deposito's, waarvan men het geldkarakter kan betwisten, werden uitgesloten.

de depositobanken door kredietverlening geld scheppen, moet een hoog percentage van deze nieuw aangegane verplichtingen in biljetten uitbetaald worden.

c) *De voortdurend deficitaire toestand van de openbare financiën na de oorlog.*

De financiering van een voortdurend begrotingstekort noopt de Schatkist ertoe aanhoudend een beroep te doen zowel op de geldmarkt als op de kapitaalmarkt. Zij neemt elk beschikbaar aanbod op eerstgenoemde markt op, bij zoverre dat de organisatie van de markt geleidelijk op de behoeften van de Schatkist afgestemd werd; het volume schatkistcertificaten in het bezit van de financiële tussenpersonen, de bevrozing van een belangrijk bedrag van deze schuld tegen vaste rentepercentages, zijn uitingen van die toestand.

II. DE INSTELLINGEN VAN DE GELDMARKT *

In België treden, naast de geldscheppende instellingen ⁽¹⁷⁾, als tussenpersonen op de geldmarkt op, de publiekrechtelijke kredietinstellingen (Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet, Nationale Kas voor Beroepskrediet, Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet), particuliere kredietinstellingen buiten het bankwezen en de institutionele beleggers (Algemene Spaar- en Lijfrentekas, particuliere spaarkassen, pensioenfondsen en levensverzekeringsmaatschappijen). Bovendien nemen ook enkele buitenlandse instellingen en verscheidene parastatale bedrijven, zonder tussenkomst van de financiële tussenpersonen, deel aan de transacties in bepaalde afdelingen van de geldmarkt; hun optreden is van geringe betekenis en vindt veeleer zijn verklaring in de eisen van het ogenblik dan wel in functionele beweegredenen.

Zoals hierboven werd aangehaald, omvat onze definitie van de geldmarkt eveneens de Schatkist, inzonderheid wegens de betekenis van de schatkistcertificaten als beleggingsobject op korte termijn voor de financiële tussenpersonen. Ten slotte, omvat deze definitie het Herdiscontering- en Waarborginstituut, dat belast is met het houden van de acceptenmarkt, evenals het Rentenfonds, welk werd opgericht om de markt der overheidsfondsen te regulariseren en bovendien, sedert november 1959, een regulariserende rol vervult op de daggeldmarkt.

Hierna volgt een beknopte beschrijving van de belangrijkste tussenpersonen op de geldmarkt, te

* De omstandige documentatie voor deze beschrijving werd ons verstrekt door het Departement « Disconto en Portefeuille » dat ook de tekst ervan heeft nagezien.

⁽¹⁷⁾ De Nationale Bank en de banken. Twee andere geldscheppende instellingen komen niet op de markt: het Bestuur der Postchecks en het Muntfonds. Het eerste besteedt al zijn middelen aan de financiering van de Schatkist; het tweede treedt op de rentemarkt op (zie onze verhandeling in het *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* van februari-maart 1960).

beginnen met de Nationale Bank en de Schatkist, respectievelijk geldschieter en geldnemer in laatste instantie.

1. Het optreden van de Nationale Bank op de geldmarkt.

Behalve de muntstukken en biljetten van de Schatkist, die een zeer klein gedeelte van de geldhoeveelheid vormen, wordt het chartale geld uitgegeven door de Nationale Bank, de enige circulatiebank. Ook de dadelijk opvraagbare verplichtingen van de Bank in rekeningen-courant dienen als instrument voor de betalingen onder financiële tussenpersonen.

De werking van de circulatiebank werd beschreven in het laatste hoofdstuk van de studie die in het Februari-maartnummer van het *Tijdschrift* verscheen. Als geldschieter in laatste instantie wordt de circulatiebank verzocht, in geval van verkrapting van de geldmarkt, haar kredietverlening te verruimen. Deze verkrapting kan absoluut zijn in geval van omzetting van activa in biljetten of deviezen; zij kan echter ook betrekkelijk zijn wanneer nieuwe activa van het publiek gevormd worden bij de financiële tussenpersonen, terwijl de kasvoorraad van deze laatste onveranderd blijft.

De toeneming van de dadelijke opeisbare verplichtingen van de Bank — in biljetten of in rekening — gaat gepaard met een aangroei van de vorderingen op de particulieren en de bedrijven, op de Staat of op het buitenland, of heeft plaats in ruil van voorschotten op onderpand aan financiële tussenpersonen.

Vorderingen op de bedrijven en de particulieren worden hoofdzakelijk verkregen via het disconteren van handelspapier aangeboden door de banken of door het Herdiscontering- en Waarborginstituut of door sommige andere openbare kredietinstellingen. Verder ook, doch in bijkomende mate, via voorschotten op onderpand van overheidspapier. Bovendien behield de Bank betrekkingen met de particulieren en de bedrijven door tussenkomst van de discontokantoren die bij haar agentschappen zijn opgericht: de kantoren verschaffen, in de vorm van een aval, de derde handtekening vereist voor het disconteren van handelspapier bij de Bank.

Het aangeboden papier wordt slechts aanvaard binnen de perken van de ter zake vastgestelde regelen en van de herdiscontolijnen ⁽¹⁸⁾.

Onder die regelen is er één statutair vastgelegd en dus onveranderlijk. Het betreft de beperking ingevoerd bij artikel 19 der statuten volgens hetwelk slechts die handelseffecten gediscoteerd worden die binnen de 120 dagen vervallen en door drie solvabele handtekeningen gewaarborgd zijn: een der

handtekeningen mag vervangen worden door een pand. De andere regelen van herdisconterbaarheid die de Bank eigenmachtig vaststelt, betreffen de aard, de hoedanigheid en de looptijd van het te herdisconteren handelspapier. Aldus weigert zij sedert enkele jaren de handelswissels, andere dan bank-accepten, die op het ogenblik waarop zij getrokken werden een looptijd van meer dan 120 dagen hadden. Binnen deze grens van vier maanden, bepaalde de Bank inzake de looptijd van de wissels die bij haar kunnen gemobiliseerd worden, normen die verschillen volgens de te financieren activiteit. Zij weigert aldus eveneens de wissels getrokken voor financiering van verkopen op afbetaling.

Voor iedere depositobank zijn herdiscontolijnen vastgesteld die de mogelijkheden van het beroep op de centrale bank kwantitatief begrenzen. Zij worden bepaald in verhouding tot de eigen middelen van de banken (kapitaal en reserves).

Naast haar psychologische weerslag, doet de discontopolitiek van de Bank zich op verschillende wijzen gevoelen. De wijzigingen van de toegelaten looptijd van de wissels die tot het herdisconto worden toegelaten, veroorzaken bewegingen in het volume van het beschikbare krediet. De wijzigingen in de discontovoet oefenen een meer algemene weerslag uit. Zij kunnen, enerzijds, inwerken op het volume van de vraag: hoge interesttarieven kunnen de vraag naar middelen ontmoedigen en lage tarieven kunnen, omgekeerd, de vraag aanwakkeren. Anderzijds, kunnen zij echter het aanbod beïnvloeden: hoge rentevoeten kunnen het aangeboden volume geldmiddelen doen toenemen door hun invloed op het kapitaalverkeer met de rest van de wereld evenals op de oppotting. Ten slotte zijn de meeste interesttarieven rechtstreeks of indirect met de discontovoet van de Bank verbonden.

Deze laatste verschilt naargelang de hoedanigheid van het papier. Belangrijker is het te onderstrepen dat de rentevoet al dan niet van bestraffende aard is naargelang de wijze waarop de wissels worden gemobiliseerd. Wanneer deze laatste op de discontomarkt buiten de Bank verhandeld worden door de bankiers-acceptanten of -endossanten tegen het meer gunstige tarief van het Herdiscontering- en Waarborginstituut en dit laatste, bij gebrek aan voldoende middelen op de daggeldmarkt, een beroep moet doen op het herdisconto van de Nationale Bank, is de officiële discontovoet voor het Instituut blijkbaar van bestraffende aard; dit mechanisme vertoont enige gelijkenis met dat van de Engelse geldmarkt. Wanneer de handelswissels echter door de bankiers-endossanten rechtstreeks bij de Bank worden gemobiliseerd, zijn de officiële interesttarieven niet van bestraffende aard. Tot nog toe deden de Belgische banken inderdaad rechtstreeks en voor belangrijke bedragen een beroep op de Bank; de structuur van de Belgische geldhoeveelheid was er inderdaad oorzaak van dat de banken activa moesten omzetten in biljetten wanneer zij hun kredietverlening uitbreidden; sedert het einde van de oorlog verplichtte de bankreglemente-

⁽¹⁸⁾ De Bank verleent haar visum voor wissels getrokken op en geaccepteerd door banken en die op in- of uitvoer betrekking hebben en aan bepaalde eisen voldoen. Door dit visum verbindt de Bank zich formeel de geviseerde wissel tot de herdiscontering toe te laten. Hierover zal worden gehandeld in het hoofdstuk betreffende het Herdiscontering- en Waarborginstituut.

ring hen bovendien sommige activa als dekking van hun deposito's aan te houden; de banken moesten dus handelswissels herdisconteren. De rentetarieven van hun kredieten bleven dan ook traditioneel boven de discontovoet. Wat de tegeldemaking van handelswissels betreft, tekent zich in de jongste tijd blijkbaar een evolutie af : de banken deden meer een beroep op de particuliere discontomarkt.

Vermelden wij nog dat de Bank eveneens krediet verleent op onderpand van overheidspapier, hoofdzakelijk aan de banken en aan andere financiële tussenpersonen.

De bewegingen van de direct opeisbare verplichtingen van de Nationale Bank kunnen, in de tweede plaats, voortvloeien uit aankopen of verkopen van goud en van rekeningtegoeden in deviezen.

De Bank bezit praktisch gans de goudvoorraad en een belangrijk gedeelte — thans ongeveer de drie vierden — van de netto deviezenreserves van het bankwezen : de werkmiddelen van de banken in contant beschikbare deviezen, dekken niet hun verplichtingen in deviezen tegenover ingezetenen en hun nettoverplichtingen in Belgische franken tegenover het buitenland. Meestal veroorzaakt een evenwichtsverstoring van enige omvang in het betalingsverkeer met het buitenland, dat via het bankwezen afgewikkeld wordt, een beweging van de wisselreserves van de Bank en, als tegenpost, een verandering in haar verplichtingen in rekening-courant of in de biljettenuitgifte; deze wisselreserves omvatten vanzelfsprekend de kredieten toegestaan in het kader van de betalingsakkoorden en gefinancierd door de Bank. Ten einde de invloed van een buitensporige aangroei van die kredieten te temperen, heeft de Bank haar tussenkomst in de financiering der betalingsakkoorden beperkt. Een Overeenkomst tussen de Staat, de Bank en de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid werd afgesloten en nadien herhaaldelijk aangepast.

Een derde categorie activa die de Bank verkrijgt, bestaat uit vorderingen op de Staat of op sommige parastatale instellingen, waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn ⁽¹⁹⁾.

Ten einde het gevaar van een te hoog beroep op deze financieringsfaciliteiten af te wenden, werd het krediet dat door de Bank in de vorm van discontering van overheidspapier verleend wordt, beperkt tot een bedrag van fr. 10 miljard krachtens een Overeenkomst afgesloten op grond van de organieke wet van 28 juli 1948 ⁽²⁰⁾. Hoewel deze grens zeer strikt is,

⁽¹⁹⁾ Onder die instellingen heeft in feite alleen het Rentenfonds in belangrijke mate op de voorschotten van de Bank een beroep gedaan; in de paragraaf betreffende het Rentenfonds zal over de kredieten van de Bank aan die instelling gehandeld worden. Het beroep van de andere openbare kredietinstellingen op de Bank in de vorm van disconto van promessen is daarentegen nooit van grote betekenis geweest; het heeft thans praktisch volledig opgehouden, daar die instellingen hun toevlucht nemen tot herdiscontering van handelspapier of tot voorschotten op onderpand.

⁽²⁰⁾ Vermeld dient dat een kredietmarge van fr. 333 miljoen, krachtens een overeenkomst van 15 april 1952, ter beschikking van de Luxemburgse Staat werd gesteld.

voorziet de Overeenkomst nochtans overschrijdingsmogelijkheden in bijzondere omstandigheden, inzonderheid wanneer zich plotse en aanzienlijke opvragingen van deposito's bij het Bestuur der Postchecks en bij de banken voordoen.

Er zij aan herinnerd dat de Bank een uit de oorlog voortvloeiende gevestigde vordering van fr. 34 miljard op de Staat bezit.

De Bank mag bovendien tot een bedrag gelijk aan haar kapitaal, haar reserves en haar afschrijvingsrekeningen, nationaal overheidspapier aankopen. Het bedrag hiervan belooft thans ongeveer fr. 2,5 miljard.

De teken- en pasmunten in het bezit van de Bank kunnen eveneens als een kredietverlening aan de Schatkist beschouwd worden. Deze voorschotten zijn echter, bij overeenkomst, tot fr. 700 miljoen beperkt.

2. Het optreden van de Schatkist op de geldmarkt.

De wet van 15 mei 1846 op de staatsboekhouding geeft geen bepaling van de openbare Schatkist. Het koninklijk besluit van 10 december 1868 betreffende de algemene inrichting van de staatsboekhouding verstrekt evenmin een definitie van die instelling, die zich juridisch met de Staat vereenzelvt.

Nochtans kennen de economen aan de Schatkist een functionele zelfstandigheid toe.

Aanvankelijk belast met de functie van algemeen staatskassier en van bankier van de begroting, ging de Schatkist geleidelijk een ruimer terrein bestrijken, bij zoverre dat ze thans optreedt als een bankier waarvan de verrichtingen het kader van de begrotingen ver te buiten gaan.

De Schatkist boekt alle betalingsverrichtingen, zowel ontvangsten als uitgaven, van de centrale overheid. Sedert de oprichting van het Bestuur der Postchecks worden de betalingen voor een groot deel verricht via de rekeningen van de schatkistrekenschap bij dat Bestuur. De Nationale Bank is o.m. belast met de dienst van de staatsschuld en met de verrichtingen met het buitenland.

In weerwil van haar omvangrijke betalingsverrichtingen beschikt de Schatkist praktisch over geen kasmiddelen buiten die van het Bestuur der Postrekeningen. De bewegingen van haar kas komen hoofdzakelijk tot uiting in haar schuldbank tegenover de circulatiebank.

De toestand van de Schatkist is aan seizoeninvloeden onderhevig. In sommige maanden zijn de gewone uitgaven groter dan in andere, mede door het feit dat verscheidene staatsuitgaven om de drie maanden plaatsvinden : dit is, bij voorbeeld, het geval met de toelagen aan provincies en gemeenten en met sommige pensioenen. De betaling van de wedden aan het staatspersoneel in het begin van de maand doet de tegoeden van particulieren in postrekening stijgen. De belastingontvangsten zijn gekenmerkt door belangrijke stortingen in januari en juli. Verder wordt het grootste deel van de verkeersbelasting op de autovoertuigen in januari geïnd. Omstreeks de

20° van iedere maand int de Schatkist de opbrengst van de door de banken verkochte fiscale zegels.

De Schatkist bezit de bevoegdheid om geld te scheppen ⁽²¹⁾. Zij geeft teken- en pasmunten uit; dit uitgifterecht is wettelijk tot fr. 7,5 miljard beperkt; het uitstaande bedrag teken- en pasmunten ondergaat geen aanzienlijke schommelingen : het beloopt thans fr. 5,6 miljard; van technisch oogpunt uit is het Muntfonds, een emanatie van de Schatkist, met de uitgifte belast. De Schatkist scheidt eveneens monetaire kasmiddelen door tussenkomst van het Bestuur der Postchecks, dat door het Bestuur der Posterijen wordt beheerd ⁽²²⁾; op het einde van februari 1960 bedroegen de tegoeden van het publiek bij het Bestuur der Postchecks fr. 25,8 miljard; het spreekt vanzelf dat die schepping van giraal geld beperkt wordt door de verplichting de opgevraagde bedragen terug te betalen.

Daar de Schatkist slechts binnen zekere grenzen geld kan scheppen, doet zij een beroep op leningen voor de financiering van haar tekorten die, zoals eerder gezegd, sedert de oorlog een structureel karakter kregen. Door haar beroep op geldleningen vervult de Schatkist een uiterst belangrijke rol : zij verschafft het publiek directe financiële activa en bevredigt de vraag naar beleggingsmogelijkheden van de financiële tussenpersonen.

De plaatsing van kortlopende schuldtitels van de Schatkist zal in deze bijdrage meer bepaald onze aandacht gaande houden. Het zijn inderdaad de bewegingen van het uitstaande bedrag schatkistpapier op korte termijn, die voor de geldmarkt het belangrijkste zijn. In de rekeningen van de Schatkist worden zij beschouwd als kasverrichtingen; de ontvangsten omvatten de opbrengst van al de uitgiften die niet ten laste van de begroting worden afgelost, terwijl de terugbetalingen van die effecten op de uitgavenzijde voorkomen. Het ontleende geld dat niet als begrotingsontvangst werd geboekt, vormt samen met de « tegoeden van particulieren » in postrekening de zogenaamde vlottende schuld. Deze laatste valt buiten de begroting, ook al werden de machtigingen om leningen aan te gaan door de begrotingswet verleend.

Slechts een deel der certificaten van de vlottende schuld wordt op de geldmarkt geplaatst; die leningen hebben een geldschepping tot gevolg wanneer zij door de geldscheppende instellingen worden opgenomen; wordt het papier ondergebracht bij de andere tussenpersonen van de geldmarkt, dan heeft zulks uiteindelijk tot gevolg dat door het publiek geplaatste kasmiddelen naar dit laatste terugvloeien. De technische modaliteiten van die plaatsingen van schatkistcertificaten zullen verder worden onderzocht.

⁽²¹⁾ De techniek van die geldschepping werd uitvoerig beschreven in de studie verschenen in het Februari-maartnummer 1960 van het *Tijdschrift* (zie commentaar bij de figuren 4 en 5, blz. 75 e.v.).

⁽²²⁾ Het chartale geld van het Bestuur der Postchecks en van het Bestuur der Posterijen vormt één gemeenschappelijke kas.

Naast de uitgifte van certificaten omvatten de verrichtingen van de Schatkist nog de bewegingen van de gelden van derden. Het betreft hier de gelden die de Schatkist in bewaring ontvangt van sommige openbare instellingen, zoals de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade en het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet, of die bestemd zijn voor de dienst van de door de Staat gewaarborgde schuld van bepaalde parastatale instellingen, de kasmiddelen van het Muntfonds, enz.

3. Een regulariserende instelling : het Rentenfonds.

Het Rentenfonds neemt op de Belgische geldmarkt een zeer bijzondere plaats in. Het werd opgericht bij besluitwet van 18 mei 1945 als zelfstandige instelling waarvan de verplichtingen door de Staat gewaarborgd zijn. Tot in 1959 had het tot taak door aankopen of verkopen regulariserend op te treden op de markt van de effecten op halflange en lange termijn die door de Staat, door andere overheden en openbare instellingen uitgegeven of gewaarborgd zijn. De Nationale Bank had er van afgezien op die markt tussenbeide te komen, zoals haar statuten het toelieten.

Tot in 1957 financierde het Rentenfonds zijn portefeuille door middel van zeer kortlopende leningen op de callmarkt buiten verrekening; ingeval deze middelen niet volstonden, verdisconteerde het kasbons bij de Nationale Bank. Het uitstaande bedrag van dit papier werd aangerekend op de kredietmarge van fr. 10 miljard waarover de Staat bij de Bank kon beschikken.

De inrichting en de taak van het Rentenfonds ondergingen achtereenvolgende wijzigingen en wel door de hervorming van 12 november 1957 die het Fonds de middelen voor een ruimere open-marktpolitiek verschafte, vervolgens bij de wet van 19 juni 1959 die de uitbreiding van zijn werkgebied wettelijk regelde en, ten slotte, door de hervorming van de callgeldmarkt in november 1959.

Sedert de hervorming van 12 november 1957 heeft het Rentenfonds eigen certificaten uitgegeven, die in de dekkingscoëfficiënten van de banken mogen opgenomen worden. Bovendien werd het bedrag van de op dit ogenblik bij de banken geplaatste schatkistcertificaten op fr. 28,9 miljard bevroren; m.a.w. aan deze bij de banken ondergebrachte schuld werd een statuut gegeven; een speciale lening van fr. 28,9 miljard werd uitgegeven in twee tranches, waarvan de ene, voor een totaal bedrag van fr. 20 miljard, bestaat uit certificaten « A » met één jaar looptijd en de andere uit certificaten « B » op vier maanden; bovendien werd overeengekomen dat, wanneer de banken certificaten van die speciale lening bij de vervaldag niet hernieuwen wegens een vermindering der deposito's, het Rentenfonds op een even groot bedrag van bedoelde certificaten zou intekenen. Overigens kon het Fonds sindsdien, buiten de marge van fr. 10 miljard, beschikken over kredieten tegen onderpand bij de Nationale Bank.

Krachtens artikel 8 van de wet van 19 juni 1959 werd het Rentenfonds uitdrukkelijk gemachtigd openmarktverrichtingen te doen, niet alleen op overheidsfondsen op halflange en lange termijn, maar ook op kortlopend overheidspapier.

Terzelfder tijd werden de actiemiddelen van het Fonds nog versterkt; de Nationale Bank stelde een kredietmarge in voorschotrekening ten belope van fr. 2 miljard, buiten het krediet aan de Schatkist, ter beschikking van het Fonds; de Bank stemde er anderzijds in toe in de plaats van de Schatkist de goudbijdrage van België in het kapitaal van het Internationale Monetaire Fonds te financieren, met dien verstande dat het aldus vrijgemaakte bedrag niet ter beschikking van de Schatkist, maar wel van het Rentenfonds gesteld werd.

De bijkomende middelen waarover het Fonds beschikt, mogen echter niet voor de financiering van de Schatkist aangewend worden. Het beheer van het Fonds wordt waargenomen door een Comité van zes leden van wie er drie door de Bank en drie door de Minister van Financiën worden voorgedragen (23).

De hervorming van de callgeldmarkt in november 1959 vergemakkelijkte de tussenkomst van het Rentenfonds op de markt; het kreeg inzonderheid de vergunning om bij de sluiting van de verrekening tussenbeide te komen als regulariserende instelling.

4. De depositobanken.

De Belgische banken zijn, luidens de wetgeving van 1935, « ondernemingen die gewoonlijk op zicht of op termijnen van hoogstens twee jaar terugbetaalbare gelddeposito's ontvangen, ten einde ze voor eigen rekening tot bank-, krediet- of beleggingsoperaties aan te wenden ».

Het gaat dus wel uitsluitend om depositobanken die in beginsel slechts handelskrediet verlenen en zich niet inlaten met verrichtingen die gewoonlijk tot het werkgebied van de financieringsbanken behoren.

Deze specialisatie betekent niet dat de banken een monopolie bezitten; anderzijds sluit zij niet alle andere verrichtingen uit. Voor zijn stortingen van geld op dadelijk opvraagbare deposito's heeft het publiek immers de keuze tussen de banken, het Bestuur der Postchecks en twee parastatale kredietinstellingen: het Gemeentekrediet en de Nationale Kas voor Beroepskrediet; de banken halen echter veruit de bovenhand wat betreft het volume van de dadelijk beschikbare middelen die zij beheren. Anderzijds ontvangen de banken eveneens termijn- en spaardeposito's en geven zij zelfs kasbons uit tegen voorwaarden en met looptijden overeenstemmend met die van bepaalde financiële instellingen; op dat gebied echter zijn zij relatief van veel minder betekenis.

(23) Het Fonds brengt om de drie maanden verslag uit bij de Minister van Financiën; het publiceert ieder jaar een Verslag in het *Staatsblad*.

De binnenlandse middelen van de banken worden uitsluitend door de bedrijven, de particulieren en de financiële tussenpersonen verschaft; de Schatkist pleegt geen banktegoeden aan te houden zoals dit in bepaalde landen wel het geval is. Daarentegen is de Schatkist steeds debiteur bij de banken. Een reglementering, uitgevaardigd in 1946 op grond van het koninklijk besluit n° 185 van 1935 houdende instelling van de bankcontrole, verplicht de banken ertoe een gedeelte van de deposito's in Belgische franken in schatkistpapier te beleggen. Van 1946 tot de hervorming van de geldmarkt in november 1957, kwam de fundamentele uitbreiding der bankdeposito's aldus automatisch de Schatkist ten goede. De kasmoeilikheden in de herfst van 1957 toonden duidelijk de nadelen van dit stelsel voor de Schatkist in geval van opvragingen van deposito's. De hervorming van november 1957 verbrak deze automatische band en bepaalde, zoals reeds werd vermeld, op fr. 28,9 miljard het bedrag van een speciale lening vertegenwoordigd door schatkistcertificaten « A » en « B » waarop de banken moeten inschrijven voor zover hun deposito's niet dalen onder het toen bereikte bedrag. Stijgen de deposito's boven het peil van einde oktober 1957, dan wordt de bijkomende gedeeltelijke dekking van de deposito's in Belgische franken op ten hoogste één maand gevormd door certificaten van het Rentenfonds of door tegoeden bij de Nationale Bank (24).

(24) Reglement toepasselijk op de banken met grote circulatie sedert november 1959.

<i>Thesauriecoëfficiënt :</i>		
Samenstelling	Percentages	
Kas		} minimum 4 pct. van de passiva opeisbaar op ten hoogste één maand en op meer dan één maand
Deposito's bij de Nationale Bank, het Bestuur der Postchecks en de Nationale Kas voor Beroepskrediet, na aftrekking van de :		
niet-gewaarborgde daggeldleningen		
voorschotten der bankiers		
Gewaarborgde daggeldleningen (maximum 2 pct. van de verplichtingen)		
<i>Solvabiliteitscoëfficiënt :</i>		
Eigen middelen		} ten minste 5 pct. van de opeisbare passiva zoals ze voorkomen in de jaarbalans
<i>Dekkingscoëfficiënt :</i>		
A. PASSIEF IN BELGISCHE FRANKEN OP TEN HOOGSTE EEN MAAND		
a) <i>Gedeeltelijke dekking :</i>		} 50 pct.
Tegoeden bij de Nationale Bank niet in de thesaurie opgenomen		
Schatkistcertificaten tranches A en B		
Certificaten van het Rentenfonds		
b) <i>Gediversifieerde dekking :</i>		} 15 pct.
Alle bestanddelen van de gedeeltelijke dekking, vermeerderd met :		
De kasmiddelen (incl. het gewaarborgde daggeld)		
Alle effecten in Belgische franken door de Staat uitgegeven of gewaarborgd op ten hoogste 3 jaar, waaronder de schatkistcertificaten op zeer korte termijn en de schatkistcertificaten uitgegeven bij aanbesteding		
Door de Staat gewaarborgde rekeningtegoeden bij openbare kredietinstellingen en tegoeden bij de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid		
B. PASSIEF OP MEER DAN EEN MAAND		
Alle bestanddelen uit de gedeeltelijke en de gediversifieerde dekking van het passief op ten hoogste één maand, vermeerderd met :		} 65 pct.
Obligaties in Belgische franken uitgegeven of gewaarborgd door de Staat, zonder beperking van looptijd		

In werkelijkheid heeft de conjunctuurontwikkeling de banken er sedertdien toe gebracht nieuwe kortlopende kredieten aan de Schatkist te verlenen; deze laatste werden niet zozeer toegestaan, omdat de banken gebruik maakten van de mogelijkheid in te schrijven op de maandelijks openbare uitgiffen van certificaten of hun beschikbare middelen in certificaten op zeer korte termijn te beleggen, dan wel omdat de banken, op verzoek van de Schatkist, op speciale certificaten hebben ingetekend.

Bovendien kunnen de banken, krachtens de huidige reglementering op de gediversifieerde dekking van de deposito's op ten hoogste één maand en van die op meer dan één maand, vorderingen op lange en halflange termijn op de Schatkist aanhouden.

De bankkredieten aan bedrijven en particulieren hebben hoofdzakelijk een korte looptijd. Zij zijn echter niet alle mobiliseerbaar. Alleen de voorschotkredieten vertegenwoordigden, bij het einde van 1959, nagenoeg de helft van het totale uitstaande krediet ⁽²⁵⁾. Bovendien zijn niet alle gediscoteerde wissels herdisconteerbaar bij de Bank, bij voorbeeld de wissels voor financiering van verkopen op afbetaling, waarvan een gedeelte trouwens op halflange termijn is. De gelden die de banken voor deze laatste beleggingen aanwenden, zijn hoofdzakelijk van hun uitgiffen van kasbons afkomstig.

Die bankkredieten vertegenwoordigen natuurlijk niet alle kortlopende kredieten aan bedrijven en particulieren: andere financieringsinstellingen (bepaalde parastatale kredietinstellingen, financieringsmaatschappijen, enz.) treden eveneens op. Financiële instellingen op zoek naar een renderende belegging voor hun tijdelijk braakliggende middelen, nemen kredieten over die de banken zelf niet wensen te financieren maar op de markt te gelde maken door tussenkomst van het Herdiscontering- en Waarborginstituut handelend voor eigen rekening of als makelaar.

Het Instituut en de Nationale Bank financieren trouwens bijna bestendig een gedeelte van de kredieten die aanvankelijk door de depositobanken werden verleend, doch waarvan deze laatste de herdiscontering hebben aangevraagd.

Onder de bankkredieten aan bedrijven en particulieren moet een bijzondere vorm van kaskrediet, de prolongaties en de voorschotten op effecten, vermeld worden; zij dienen gedeeltelijk tot financiering van beursverrichtingen; zij zijn in België doorgaans weinig omvangrijk.

Ingevolge de bankreglementering, mogen de banken, zoals hierboven werd gezegd, geen participaties noch deelbewijzen en obligaties van handels- en industriële bedrijven buiten het bankwezen bezitten. Op dit beginsel worden, voor een beperkte duur, bepaalde uitzonderingen gemaakt: aldus mogen de banken gedurende zes maanden in het bezit blijven

van effecten die door hun bemiddeling aan het publiek worden aangeboden, of van aandelen van verenigingen in deelneming die voor een dergelijk aanbod werden opgericht. Om zich tegen dubieuze vorderingen te dekken, mogen de banken ook waarden van nijverheids- en handelondernemingen bezitten, doch zij moeten deze binnen de twee jaar van de hand doen.

Wat de vorderingen op het buitenland betreft, hebben wij hierboven gewezen op de rol die de banken in het beheer van de buitenlandse tegoeden vervullen. In dat opzicht treden zij op als erkende tussenpersonen van het Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel, waarvan zij als het ware de bedrijvigheid aanvullen, daarbij genietend van een zelfstandigheid die min of meer uitgebreid was naar gelang de ontwikkeling van de reglementering.

5. Het Herdiscontering- en Waarborginstituut.

Het Herdiscontering- en Waarborginstituut werd opgericht tijdens de bankhervorming van 1934-1935.

De teruggang van de disconteringen van de banken ten voordele van de voorschotten in rekening-courant na de eerste wereldoorlog, verminderde de mogelijkheid van de banken om hun kredieten te mobiliseren. Deze toestand werd zeer scherp gevoeld tijdens de crisis van 1929-1934 en het was in verband met de toenmalige bankmoeilijkheden dat het H.W.I. werd opgericht om bankkredieten tegen ruimere voorwaarden dan die van de Nationale Bank te herdisconteren.

Dit Instituut vertoont een zeer bijzondere structuur. Het is geen vennootschap maar wel een instelling van openbaar nut, waarvan de Staat de verrichtingen waarborgt tot een maximum dat thans op fr. 12 miljard is vastgesteld. Zijn kapitaal werd verstrekt door de banken die aan het beheer deelnemen. Een regeringscommissaris houdt toezicht op de verrichtingen.

Het bedrag van fr. 12 miljard tot beloop waarvan het Instituut verbintenissen mag aangaan, is thans als volgt ingedeeld: fr. 8 miljard zijn bestemd om aan de banken herdiscontolijnen toe te staan, terwijl fr. 4 miljard voorzien zijn voor de mobilisatie van handelswissels, in hoofdzaak geviseerde bankaccepten.

Het bedrag van de herdiscontolijnen is verdeeld in schijven volgens de bestemming van de financiering. Iedere schijf is verdeeld over de banken, hetzij op grond van hun eigen middelen, hetzij op grond van hun aandeel in de verrichtingen die het voorwerp van de schijf uitmaken. De op verzoek van de banken werkelijk toegestane kredietlijnen beliepen fr. 2,9 miljard op het einde van 1959. In feite waren de toegestane lijnen op dat ogenblik slechts in zeer geringe mate benut.

De belangrijkste verbintenissen die het Instituut aangaat, vloeien voort uit de mobilisatie van handelswissels. Het H.W.I. koopt en plaatst gebeurlijk

⁽²⁵⁾ Wel bestaat een mogelijkheid om die voorschotten te mobiliseren door verdiscontering van promessen bij het Herdiscontering- en Waarborginstituut.

invoer- en uitvoeraccepten op de markt buiten het bankwezen. Het financiert met zijn beschikbare middelen slechts de door de Nationale Bank geïmporteerde accepten. Voor de niet-geïmporteerde accepten treedt het slechts als makelaar op.

Voor de financiering van zijn portefeuille wissels die het aankoopt, verschafft het Instituut zich werkmiddelen door daggeldleningen en, in geval de daggeldmarkt een verkrapping vertoont, door herdiscontering van wissels bij de Nationale Bank.

Men mag het H.W.I. als een bestanddeel van het bankwezen beschouwen. Zijn tussenkomst heeft tot gevolg dat met de kasmiddelen welke de banken op de daggeldmarkt plaatsen, kredieten op langere termijn kunnen gefinancierd worden. De op zeer korte termijn opgenomen middelen worden door het H.W.I. immers aangewend voor de financiering van handels- en nijverheidsverrichtingen op korte en halflange termijn.

6. Het Gemeentekrediet van België.

Het Gemeentekrediet maakt deel uit van de groep der geldscheppende instellingen, aangezien het dadelijk opeisbare deposito's met geldkarakter beheert. Zijn voornaamste activiteiten liggen echter op een ander vlak.

Het Gemeentekrediet is in rechte een naamloze vennootschap, in 1860 opgericht met het doel aan de kleine gemeenten toe te laten tegen voordelige voorwaarden te ontlenen; in werkelijkheid is het een echte samenwerkende vennootschap; aandeelhouders zijn de gemeenten en de provincies die een beroep doen op de middelen van deze instelling. Buiten de gemeenten en de provincies kunnen de instellingen met provinciaal of gemeentelijk karakter, zoals de commissies van openbare bijstand, de Polders en Wateringen, eveneens ontlenen op voorwaarde dat een provincie of een gemeente haar waarborg aan de verrichting hecht.

De belangrijkste activiteit van de instelling bestaat in het verstrekken van langlopende leningen. Bovendien is het Gemeentekrediet de werkelijke bankier van de provincies en de gemeenten geworden. Het centraliseert hun ontvangsten en verleent hun leningen op halflange en korte termijn waaronder voorschotten in rekening-courant op die ontvangsten. Het verleent eveneens kredieten aan de gemeenten, provincies en andere hiervan afhankelijke instellingen, door discontering van subsidies die hun door de hogere overheid werden toegezegd ⁽²⁶⁾.

⁽²⁶⁾ Sedert het koninklijk besluit van 22 oktober 1959 worden bepaalde staatssteuningen aan de plaatselijke besturen voor de uitvoering van openbare werken niet meer in kapitaal uitbetaald: het Gemeentekrediet financiert het aandeel dat in elk gesubsidieerd werk normaal ten laste van de Staat valt door middel van een lening op twintig jaar aan het plaatselijke bestuur, lening waarvan de Staat de interesten en de delging aan dit bestuur terugbetaalt. Het Gemeentekrediet zal ieder jaar het bedrag vaststellen van het kapitaal dat het aan deze nieuwe financieringsmethode zal besteden (maximum fr. 1.900 miljoen in 1960).

De stortingen welke de Staat verricht bij het Gemeentekrediet ten voordele van de gemeenten en provincies, vormen de deposito's op zicht (fr. 5 miljard op het einde van 1959) en op termijn (fr. 2,1 miljard) van de plaatselijke besturen. Bovendien aanvaardt het Gemeentekrediet gelden door de particulieren gedeponeerd in de vorm van depositoboekjes (fr. 2,9 miljard).

Het Gemeentekrediet verschafft zich ook op andere wijzen werkmiddelen. Het kan obligatieleningen op lange termijn uitgeven door inschrijving, toewijzing bij aanbesteding of openbare aanbidding. Behalve obligaties, geeft de instelling doorlopende kasbons uit op korte en halflange termijn. Deze worden door tussenkomst van plaatselijke agenten geplaatst. De uitgaven van kasbons zijn thans belangrijker dan die van obligaties; het uitstaande bedrag ervan bedroeg, op het einde van 1959, ongeveer fr. 24,8 miljard, tegen fr. 11 miljard voor de obligaties.

Het Gemeentekrediet verricht voorlopige beleggingen op de geldmarkt, hoofdzakelijk in schatkistcertificaten op korte termijn; op het einde van 1959 bedroeg zijn portefeuille van deze certificaten fr. 5,2 miljard en zijn daggeldleningen ca. fr. 500 miljoen.

7. De Nationale Kas voor Beroepskrediet.

De Nationale Kas voor Beroepskrediet (N.K.B.K.) is, zoals het Gemeentekrediet, een instelling waarvan de dadelijk opvraagbare deposito's een geldkarakter hebben; doch haar hoofdbedrijvigheid is deze van een niet geldscheppende financiële tussenpersoon.

De N.K.B.K., opgericht in 1946 ⁽²⁷⁾, heeft tot doel het beroepskrediet ten behoeve van de kleine en gemiddelde bedrijven te bevorderen. Haar verrichtingen kunnen rechtstreeks of door bemiddeling van door haar erkende particuliere kredietmaatschappijen afgesloten worden.

Zij verleent krediet in de vorm van voorschotten in rekening-courant of door herdiscontering van allerlei handelspapier, waaronder wissels, orderbriefjes, warranten, van facturen en alle andere documenten die aan order kunnen gerugtekend worden. Haar kredieten op halflange en lange termijn zijn veel belangrijker. Zij houdt ook een portefeuille overheidsfondsen aan.

Haar beleggingen op de geldmarkt in daggeldleningen, schatkistpapier en geïmporteerde bankaccepten zijn van weinig betekenis.

De N.K.B.K. verschafft zich financiële middelen vooral door de emissies van kasbons op maximum 5 jaar en van obligaties op maximum 15 jaar; op het einde van 1959 bedroegen haar verbintenissen uit dien hoofde ongeveer fr. 3,8 miljard. De Kas aanvaardt rentedragende deposito's opvraagbaar op

⁽²⁷⁾ In het raam van een hervorming van het beroepskrediet, verving zij de Centrale Kas voor Klein Beroepskrediet en de Nationale Kas voor Krediet aan de Middenstand.

zicht, mits opzegging of op termijn, exclusief stortingen op spaarboekjes; einde 1959 bereikten haar monetaire deposito's ca. 0,7 miljard. Haar gezamenlijke verplichtingen mogen fr. 7,5 miljard niet overschrijden.

Ten einde zich bijkomende financieringsmiddelen te verschaffen, indien de omstandigheden ertoe nopen, beschikt de Kas over mobilisatiemarges bij de Nationale Bank in de vorm van voorschotten op onderpand of door herdiscontering van handelspapier alsook bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas in de vorm van herdisconteringen van globale promessen. Zij treedt ook op de markt van het daggeld op.

8. Niet-monetaire financiële tussenpersonen.

Naast het Gemeentekrediet en de Nationale Kas voor Beroepskrediet, die ten dele geldscheppende instellingen zijn, bestaan er in België een aantal openbare en particuliere specifiek financiële instellingen die stelselmatig of meer sporadisch op de geldmarkt optreden.

Via de overname van kortlopende vorderingen van de particuliere banken brengen deze instellingen een gedeelte van de bij het publiek ingezamelde middelen op de geldmarkt. Hoewel zij zelf geen geld scheppen, doen de gelden welke zij aldus aan de particuliere banken overmaken de kasmiddelen van deze laatste toenemen. Hun tussenkomsten op de markt van het overheidspapier zijn over het algemeen belangrijker dan hun portefeuilles handelswissels.

De beleggingen van deze instellingen op de geldmarkt ondergaan gevoelige schommelingen die niet alleen toe te schrijven zijn aan de bewegingen van de verplichtingen van die tussenpersonen, maar ook aan de ontwikkeling van hun andere beleggingen. Wanneer hun geldmarktbeleggingen afnemen en de overige omstandigheden onveranderd blijven, vloeit het handelspapier terug naar de geldscheppende instellingen en meer in het bijzonder naar de Nationale Bank, geldschietter in laatste instantie; wat de schatkistcertificaten betreft, deze kunnen, zoals reeds werd opgemerkt, gebeurlijk vóór de vervaldag aangekocht worden door het Rentenfonds.

Wegens de rol welke die verschillende instellingen op de geldmarkt vervullen, dringt een beknopt onderzoek naar hun bedrijvigheid zich op. Bij gebrek aan nauwkeurige gegevens zullen hier echter slechts de parastatale kredietinstellingen in beschouwing worden genomen.

a) Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

De Algemene Spaar- en Lijfrentekas is de belangrijkste spaarinstelling in België. Zij groepeerde vier kassen die onder staatswaarborg werken: de Spaarkas, de Lijfrentekas, de Verzekeringkas en de Rentekas voor Arbeidsongevallen.

De Spaarkas, opgericht in 1865, heeft tot taak de spaarmiddelen van het grote publiek in te zamelen

en ze te doen renderen via diverse beleggingen die vaak een sociaal karakter vertonen.

De bedrijvigheid van de andere drie kassen valt buiten het kader van deze uiteenzetting.

Voor de vier kassen samen, beliepen de door de instelling beheerde kapitalen einde 1959 fr. 118 miljard, waarvan 77 pct. vertegenwoordigd waren door de spaardeposito's en de eigen reserves van de Kas, terwijl het overige bedrag hoofdzakelijk de pensioenreserves omvatte.

De spaardeposito's bij de Spaarkas bezitten geen geldkarakter; overschrijvingen van een rekening op een andere of op een postrekening zijn niet toegelaten. Zij kunnen echter, ten belope van belangrijke bedragen, binnen een vrij kort tijdsbestek in geld worden omgezet⁽²⁸⁾.

Op de spaardeposito's wordt een interest van 3 pct. uitgekeerd. De rentevoet bedraagt echter slechts 2 pct. op het gedeelte van het kapitaal dat een bepaald plafond overschrijdt; dit is thans op fr. 250.000 vastgesteld.

De zeer belangrijke kapitalen beheerd door de vier kassen maken van de Algemene Kas de voornaamste Belgische instelling voor krediet op halflange en op lange termijn. Zij belegt haar middelen hoofdzakelijk in overheidsfondsen, in bouwkredieten en, in mindere mate, in leningen aan de nijverheid en aan de landbouw; zij draagt ook bij tot de financiering van de uitvoer, gedeeltelijk door haar deelneming aan « Creditexport ».

In het kader van haar voorlopige beleggingen treedt de Algemene Kas in ruime mate op de geldmarkt op, in het bijzonder door daggeldleningen, door intekening op schatkistcertificaten op korte en op zeer korte termijn, alsmede door aankopen van accepten. In totaal beliepen haar tussenkomsten, einde 1959, ongeveer fr. 7,1 miljard, waarvan fr. 4,3 miljard voor het schatkistpapier, fr. 1,7 miljard voor de accepten en fr. 1,1 miljard voor de daggeldleningen.

b) Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.

De Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid is een publiekrechtelijke instelling die in 1919, in de vorm van een naamloze vennootschap, werd opgericht met het doel bij te dragen tot de industriële ontwikkeling van het land door het verlenen van kredieten op halflange en lange termijn aan de bedrijven.

Naast het verlenen van investerings- of van herstellkredieten (soms krachtens bijzondere wetten, met staats tussenkomst), komt de N.M.K.N. tussenbeide in de financiering van de buitenlandse handel; de kredieten betreffende de toekenning van betalingstermijnen aan de buitenlandse kopers van Belgisch materieel zullen voortaan, in beginsel, door bemidde-

⁽²⁸⁾ Cf. *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, februari-maart 1960, blz. 68.

ling van « Creditexport » toegekend worden ⁽²⁹⁾; de N.M.K.N. neemt eveneens deel aan de financiering van de bilaterale akkoorden.

De N.M.K.N. geeft obligaties en (doorlopend) kasbons uit, en ontvangt, in bijkomstige mate, deposito's op termijn. Voor haar verplichtingen in de vorm van obligaties en kasbons werd een plafond vastgesteld, dat thans fr. 40 miljard bedraagt.

De beleggingen van de N.M.K.N. op de geldmarkt zijn vrij belangrijk geworden. Op het einde van 1959 beliepen haar voorlopige beleggingen fr. 7,6 miljard; zij omvatten schatkistcertificaten, overheidsfondsen en handelswissels op korte termijn met bankwaarborg. De N.M.K.N. treedt eveneens op de daggeldmarkt op, vaak echter als geldnemer.

c) *Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet.*

Het Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet, opgericht in 1936, heeft tot taak de rentevoet van de hypothecaire kredieten te regulariseren en de tegeldekking van hypothecaire vorderingen te vergemakkelijken.

Het Bureau kan die vorderingen te gelde maken door leningen op korte of op halflange termijn tegen onderpand van hypothecaire schuldvorderingen, door afstand van de vordering of door betaling in de plaats van de schuldenaar met subrogatie in de rechten en de rang van de schuldeiser.

⁽²⁹⁾ Op 6 augustus 1959 werden een Vereniging opgericht voor de Coördinatie van de financiering op halflange termijn van de Belgische uitvoer, v.z.w., in het kort « Creditexport » die Cofinex verving, evenals een pool voor de financiering van de uitvoer van op halflange termijn betaalbare Belgische uitrustings- en investeringsgoederen, die de voortzetting is van het tijdelijk fonds voor financiering.

De oprichters van Creditexport zijn, enerzijds, de Nationale Bank van België, de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, het Herdiscontering- en Waarborginstituut, de Nationale Kas voor Beroepskrediet, de Nationale Delcrederedienst en, anderzijds, vijftientig banken die bijzonder in de buitenlandse handel belang stellen.

(...) Zo Creditexport tot doel heeft advies uit te brengen over elke financieringsverrichting van uitvoer betaalbaar op halflange termijn, is echter zijn taak bij te dragen tot de uitvoering van een protocol, ondertekend door al de leden, uitgezonderd de Nationale Bank van België en de Nationale Delcrederedienst.

Dit protocol behelst de oprichting van de financieringspool. Zijn actiemogelijkheden bereiken fr. 4.750 miljoen : fr. 2 miljard worden bezorgd door de banksector en fr. 2.750 miljoen door de publieke sector, waarvan fr. 150 miljoen door het Herdiscontering- en Waarborginstituut, aan te rekenen op onderhavige subtranche. Zij bestaan in discontokredietlijnen door elke deelnemer voor een bepaald bedrag toegekend. De financieringsverrichtingen die een gunstig advies van Creditexport bekomen, worden automatisch op deze lijnen aangerekend : zij worden verwezenlijkt bij wijze van een herdisconto door alle deelnemers — ieder in verhouding tot zijn aandeel in de pool — van wissels getrokken door de uitvoerder op zijn vreemde koper en geëndosseerd door zijn bankier, of gebeurlijk door herdisconto van ander handelspapier.

Evenals Cofinex heeft Creditexport zijn zetel gevestigd in de lokalen van het Herdiscontering- en Waarborginstituut, dat het secretariaat ervan waarneemt; anderzijds, is de praktische verwezenlijking van de discontoverrichtingen, uitgevoerd door de pool, toevertrouwd aan de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, die optreedt als behorende instelling. (Cf. Herdiscontering- en Waarborginstituut, *Verlagen Boekjaar 1959*, blz. 17-18).

Bovendien verleent het, krachtens speciale wetten, bouwkredieten ten gunste van de middenstand alsmede kredieten voor het herstel van oorlogsschade. Het verleent ook andere bouwkredieten.

Het Bureau kan zich de vereiste financiële middelen verschaffen via uitgifte van kasbons en obligaties of via discontering of herdiscontering van papier uit zijn portefeuille bij de Spaarkas; het ontleent eveneens daggeld.

d) *Het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet.*

Het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet, opgericht in 1937, verstrekt korte, halflange en langlopende kredieten in de vorm van voorschotten of van discontering van wissels of promessen met of zonder aval. De maximumlooptijd der promessen bedraagt 120 dagen; zij zijn echter hernieuwbaar.

Het Instituut treedt ook op als kassier en bankier van de Handelsdienst voor Ravitaillering, die de voorraadvorming van landbouwprodukten financiert.

Het Instituut verschaft zich financiële middelen door uitgifte van obligaties en kasbons. Het beschikt anderzijds over mobilisatiemarges bij de Nationale Bank en bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas. Ook mag het gelddeposito's in ontvangst nemen ⁽³⁰⁾.

III. DE KREDIETINSTRUMENTEN DIE OP DE VERSCHILLENDE AFDELINGEN VAN DE GELDMARKT VERHANDELD WORDEN.

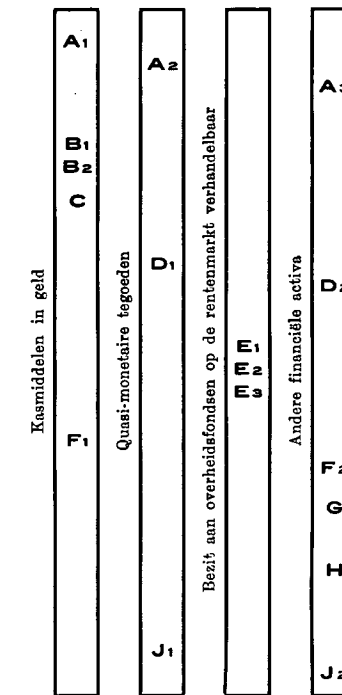
In ruil voor hun beleggingen op de geldmarkt ontvangen de financiële tussenpersonen kredietinstrumenten die resp. de vorm aannemen van verplichtingen on call, herdisconteerbaar handelspapier, schatkistcertificaten en certificaten uitgegeven door het Rentenfonds. Hierna volgt een beknopte beschrijving van de werking der deelmarkten waarop de hierboven vermelde kredietinstrumenten worden verhandeld.

De beschreven mechanismen worden toegelicht in de bijgaande gekleurde figuur die reeds verscheen in de studie van het *Tijdschrift* van februari-maart. Wij verwijzen naar die studie voor nadere gegevens in verband met de samenstelling van de kleurenfiguur. Ten behoeve van de lezer volgt hier een korte toelichting van de betekenis van die figuur. De volledige kroon vertegenwoordigt het totale bedrag van de in aanmerking genomen financiële activa van het publiek; de kroon is onderverdeeld in delen beantwoordend aan de verschillende categorieën van activa, gerangschikt volgens hun graad van liquiditeit; het bijschrift naast de figuur omschrijft de inhoud van elke categorie. De beleggingen verricht

⁽³⁰⁾ Op dit ogenblik houdt het deposito's aan voor rekening van de Handelsdienst voor Ravitaillering, de Financiële Dienst der Voedingscentrales (in vereffening) en de Voedingscentrales (in vereffening).

VERKLARING DER TEKEN

I. Financiële activa in het bezit van particulieren, bedrijven en ondergeschikte openbare besturen

Schuldvorderingen op de banken :
 dadelijk opvraagbare deposito's
 termijndeposito's, spaarrekeningen en deviezendeposito's
 tegoeden in obligaties en kasbons

Tegoeden in chartaal geld :
 biljetten N.B.B.
 biljetten en munten van de Schatkist

Tegoeden in rekening bij het Bestuur der Postcheques

Tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas :
 spaardeposito's en diverse rekeningen
 wiskundige reserves van de verzekeringen

Tegoeden in overheidsobligaties, uitgegeven door de Staat
 door de parastatale bedrijven en bestuurlijke instellingen
 door de ondergeschikte besturen

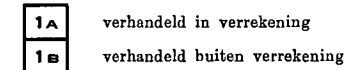
Schuldvorderingen op het Gemeentekrediet :
 dadelijk opvraagbare deposito's
 tegoeden in obligaties en kasbons

Tegoeden in obligaties en kasbons uitgegeven door de openbare kredietinstellingen

Wiskundige reserves van de verzekeringen bij publieke instellingen (andere dan de A.S.L.K.)

Tegoeden bij private spaar- en verzekeringsinstellingen :
 spaardeposito's
 deposito's op meer dan twee jaar, wiskundige reserves der verzekeringen en tegoeden in obligaties

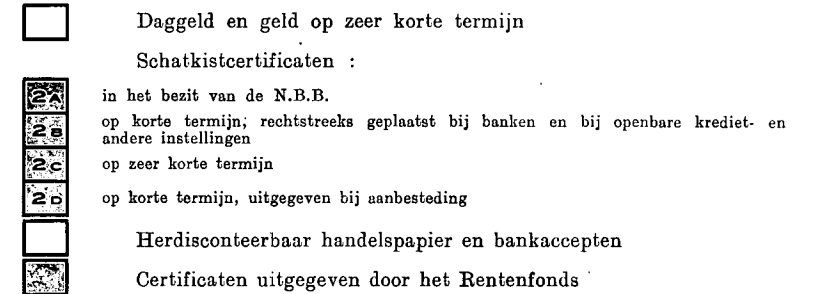
II. Markt van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn

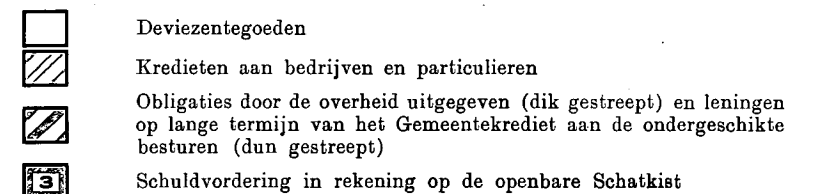
III. Rentenmarkt

R.M.

IV. Geldmarktbeleggingen

V. Beleggingen van de financiële tussenpersonen buiten de geldmarkt

VI. Benaming van de instellingen

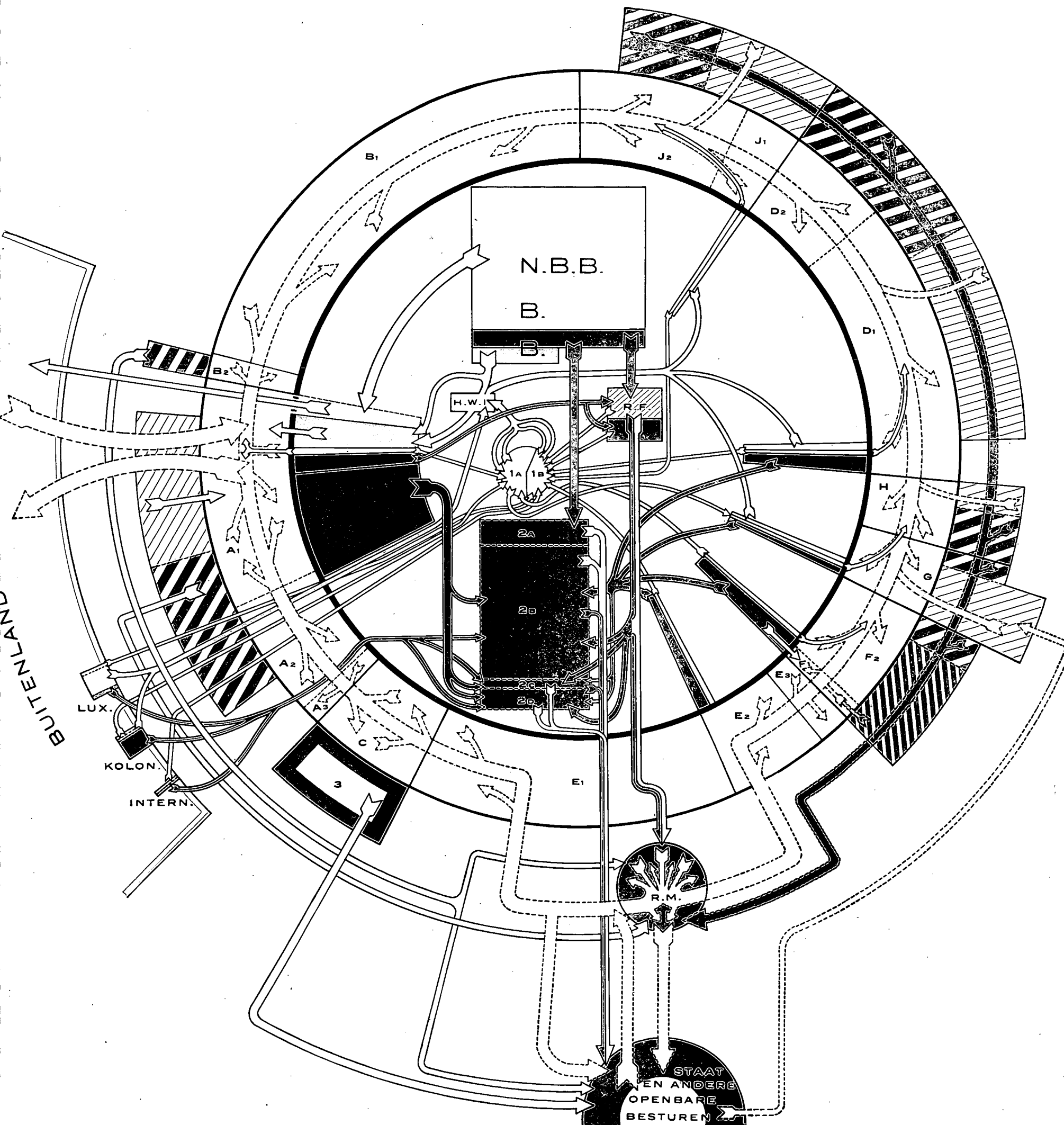
N.B.B. Nationale Bank van België
H.W.I. Herdisconterings- en Waarborginstituut
R.F. Rentenfonds. De gearceerde oppervlakte vertegenwoordigt zijn tegoeden in rekening; de andere, zijn portefeuille overheidspapier.
LUX. Luxemburgse financiële instellingen
KOLON. Kongolese publieke instellingen
INTERN. Internationale instellingen

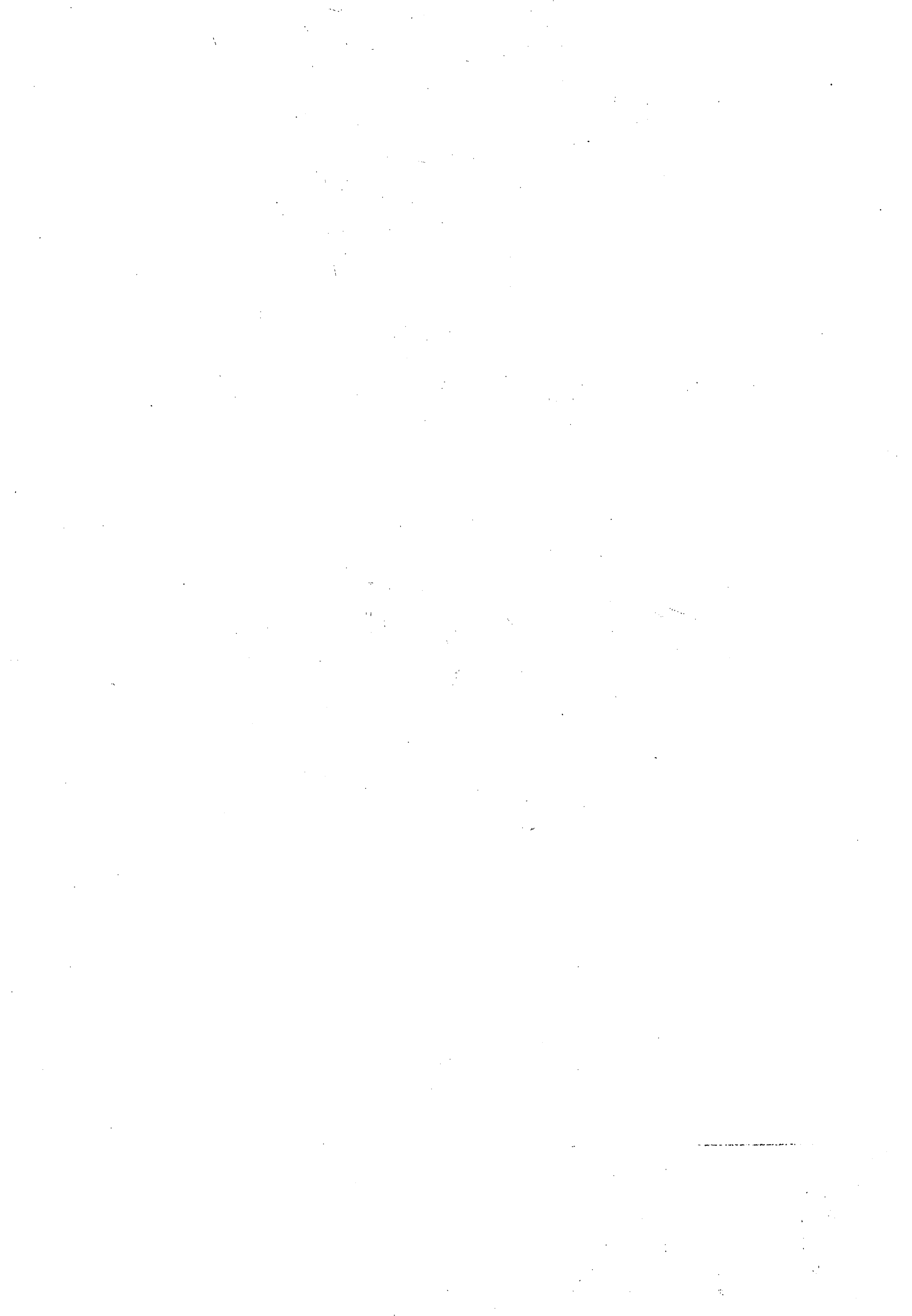
VII. Stroom van de geldschepping

VIII. Stroom van de betalingen binnen of onder de verschillende economische sectoren en wijzigingen in de samenstelling van de financiële activa van het publiek

IX. Andere gekleurde pijlen : geldbewegingen tegen kredietinstrumenten. De pijlen wijzen in de richting van de geldmiddelen, dus van de beleggingen, in omgekeerde richting van de beweging der overgedragen schuldtitels. De aard van deze laatste wordt door de kleuren van de pijlen (zie IV en V hierboven) aangeduid. De breedte van de pijlen is niet evenredig aan het volume der beleggingen. In principe, vertegenwoordigen de voluit getrokken pijlen beleggingen op korte termijn en de gestippelde pijlen beleggingen op lange termijn.

Schaal : gedeelte van de Kronen : 600 vertegenwoordigen ongeveer 90 miljard frank. De andere oppervlakten zijn proportioneel.

door de financiële tussenpersonen waarvan de verplichtingen activa van het publiek vormen, zijn weergegeven door kroongedeelten grenzend aan de hoofdkroon; de beleggingen in niet op de geldmarkt verhandelbare activa werden aan de buitenkant van de cirkel aangebracht; de beleggingen in op de geldmarkt verhandelbare activa aan de binnenkant. Het zijn die verrichtingen welke hierna worden gecommentarieerd. Elke kleur stemt overeen met een bepaalde categorie van vorderingen : de aard ervan wordt in het bijschrift aangeduid; de groen gekleurde oppervlakte vertegenwoordigt de deviezenvoorraad van de banken; hoewel overdraagbaar verruimen ze de binnenlandse geldmarkt niet. De voluit getrokken pijlen vertegenwoordigen cessies van geldmiddelen tegen kortlopende schuldtitels tussen financiële tussenpersonen of tussen deze laatste en een andere sector; de kleur van de pijlen wijst op de aard van de verworven schuldtitel; de pijlen wijzen in de richting van de geldstroom, richting die tegengesteld is aan de beweging van de afgestane schuldtitels.

1. De markt van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn.

De markt van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn was tot op 16 november 1959 in twee afdelingen gesplitst : de ene in verrekening, de andere buiten verrekening. De markt in de verrekenkamer, die thans nog bestaat, vond haar oorsprong in de dagelijkse compensatieverrichtingen onder de geldscheppende instellingen. De markt buiten verrekening daarentegen werd gehouden door de Nationale Bank die de beschikbare kasmiddelen van verschillende instellingen naar publiekrechtelijke organen richtte.

Vanaf 17 november werd een hervorming doorgevoerd met als hoofddoel de mogelijkheid te scheppen om daggeld te lenen mits dekking door zakelijke waarborgen; die daggeldleningen van banken aan andere banken mogen, evenals de daggeldleningen aan openbare kredietinstellingen, opgenomen worden in de kascoëfficiënt en in de reglementaire dekking van de passiva der banken. De hervorming had anderzijds tot doel de inrichting van een enkele markt waarop de voorwaarden van de daggeldverrichtingen vrijer dan voorheen worden bedongen.

De verrichtingen op die nieuwe markt zijn nog beperkt tot de leningen op één dag. Voor een beter begrip van de aangebrachte wijzigingen, volgt hierna een beschrijving van de werking van de vroegere markt en van de huidige organisatie.

a) *De markt van het geld op zeer korte termijn (vroegere markt).*

In de gekleurde figuur ⁽³¹⁾ wordt zij voorgesteld door de oranjekeurige cirkel; de pijlen die in de

cirkel samenstromen, stellen de toevoer van middelen voor, terwijl de ontleningen worden weergegeven door de pijlen die uit de cirkel vetrekken.

Het geld op zeer korte termijn werd hetzij voor één dag (on call) geleend, hetzij op zeer korte termijn, nl. op 5 en op 10 dagen.

De markt werd hoofdzakelijk gespijsd door de aanvoer van kasmiddelen van de banken (in verrekening), van institutionele beleggers en van instellingen voor sociale verzekering (buiten verrekening).

De vraag ging praktisch geheel uit van het H.W.I. (in verrekening) en van het Rentenfonds (buiten verrekening). Het eerste werd aldus in staat gesteld, tegen voordelige tarieven, een portefeuille accepten betreffende de buitenlandse handel te financieren. Het tweede financierde langs die weg zijn portefeuille overheidsfondsen.

Een verbinding werd tussen de twee markten gelegd door het optreden van het H.W.I. dat, tot in 1958, het aanbod in verrekening opslokte ten belope van zijn behoeften en van die van het Rentenfonds waaraan het, buiten verrekening, het gedeelte van de in verrekening opgenomen middelen dat zijn eigen behoeften overschreed, doorgaf; het Instituut legde soms ook de verbinding in omgekeerde richting door te ontlenen buiten verrekening wanneer het aanbod de behoeften van het Rentenfonds overtrof.

Nochtans werden de rentepercentages niet vastgesteld in functie van vraag en aanbod. Aldus werden bepaalde hoeveelheden geld in periodes van overtollig aanbod eenvoudig geweigerd.

Na de hervorming van de geldmarkt van november 1957 werden vaker belangrijkere hoeveelheden middelen geweigerd. Het Rentenfonds plaatste inderdaad zijn eigen certificaten — die in de verplichte dekking der bankdeposito's mochten opgenomen worden —, zodat zijn behoeften aan daggeld praktisch tot niets werden herleid. De behoeften van het H.W.I. volstonden niet om het aanbod buiten verrekening op te slorpen; daar de vraag inkromp, staakten de instellingen voor sociale verzekering in april 1958 hun leningen en deponeerden hun geldmiddelen bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas welke deze aanwende om in te schrijven op certificaten.

b) *De markt van het daggeld (nieuwe markt).*

Bij de reorganisatie op 17 november 1959 kwamen de volgende hervormingen tot stand.

De instellingen die vroeger buiten verrekening optraden, d.i. hoofdzakelijk de instellingen van de overheidssector, kunnen, evenals de banken en de instellingen die vroeger in verrekening optraden, geldmiddelen verhandelen op een geünificeerde markt in verrekening.

Om op de markt te kunnen optreden, moeten de instellingen een voorwaarde vervullen : zij dienen nl. als dekking van hun ontleningen on call een

⁽³¹⁾ Deze figuur werd getekend vooraleer de beslissing om de markt te hervormen, werd bekendgemaakt. Het is dus de vroegere werking die hier wordt beschreven.

zakelijke waarborg neer te leggen ⁽³²⁾. Harerzijds laat de Bankcommissie toe dat het door de banken uitgeleende « gewaarborgde daggeld » op dezelfde grond als het call money verstrekt aan de openbare kredietinstellingen opgenomen wordt in de kascoëfficiënt evenals in de reglementaire dekking.

Zoals vroeger, handelen de instellingen die op de markt optreden, tijdens de voormiddag, onderling op bilaterale wijze, echter tegen een rentevoet die thans vrij bedongen wordt; de afsluiting der verrichtingen moet nadien in de verrekenkamer geschieden. De verrichtingen die in de loop van de dag niet afgewikkeld werden hetzij omdat de aangeboden of gevraagde rentetarieven niet overeenstemden, hetzij omdat de voorlopige afsluiting van de verrekening opnieuw een vraag en een aanbod uitlokte, worden op dat ogenblik afgehandeld tegen een eenvormig tarief dat tijdens een speciale zitting in functie van vraag en aanbod wordt vastgesteld.

Als geldschieters treden thans op : de banken, de Spaarkas, bepaalde andere openbare kredietinstellingen, internationale instellingen die een rekening bij de Nationale Bank bezitten en het Rentenfonds.

De gelden worden hoofdzakelijk opgenomen door het H.W.I. en, in de tweede plaats, door de banken, de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi, de Nationale Delcredereerdienst, andere openbare kredietinstellingen en gebeurlijk het Rentenfonds.

Sedert de hervorming van de markt, schommelde het dagelijkse bedrag der leningen om en bij de fr. 5 miljard.

2. De markt van de schatkistcertificaten en van de certificaten van het Rentenfonds.

Op de gekleurde figuur worden de beleggingen in *schatkistcertificaten* schematisch voorgesteld door de blauwe oppervlakten; de pijlen die de beleggingen vertegenwoordigen, stromen samen in de Schatkist. Duidelijkheidshalve werden zij onderbroken; zij eindigen vooreerst in de blauwe rechthoek die het op de geldmarkt uitstaande bedrag schatkistcertificaten vertegenwoordigt en vertrekken vandaar opnieuw naar de sector « Staat »; dit gedeelte der pijlen werd ontdudd : sommige beleggingen beantwoordend aan een geldschepping, worden voorgesteld door geel gekleurde pijlen, de andere door blauwe pijlen.

Er bestaan thans verschillende types van schatkistcertificaten op ten hoogste één jaar op de Belgische geldmarkt :

⁽³²⁾ Met uitzondering van de instellingen van de overheidssector, die voor hun verplichtingen van de algemene staatswaarborg zouden genieten.

De reële waarborg kan gevormd worden hetzij door een bijzondere pandgeving van overheidspapier bij de Nationale Bank, hetzij door een pandgeving van overheidspapier bij deze laatste als waarborg voor een voorschottenrekening-courant, waarvan de marge voor het betrokken bedrag zal verminderd worden, hetzij gebeurlijk door een waarborg samengesteld uit bij de Bank herdisconteerbare en bij haar neergelegde handelswissels.

a) De schatkistcertificaten op vier maanden die aan de Nationale Bank worden overhandigd in tegenwaarde van haar voorschotten in het kader van de kredietmarge van fr. 10 miljard;

b) De schatkistcertificaten op zeer korte termijn waarop door de Nationale Bank wordt ingetekend en die door deze laatste worden afgestaan in de mate waarin zij oordeelt dat de toestand van de markt zulks rechtvaardigt; dit papier is verhandelbaar binnen de beperkte kring van de instellingen die op de markt mogen optreden. Het bedrag dat de Bank voor zichzelf zou dienen te houden, zou in mindering gebracht worden van de marge van fr. 10 miljard;

c) De schatkistcertificaten bij aanbesteding uitgegeven op de markt samengesteld zoals hierboven aangeduid, met uitsluiting echter van de Nationale Bank;

d) De certificaten uitgegeven in het kader van bijzondere conventies met iedere instelling of groep van instellingen en waarop is ingeschreven door de banken, meer bepaald wat de certificaten A en B van de speciale lening van november 1957 betreft, verder door parastatale instellingen, door de Kongolese Schatkist of door de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi.

De certificaten op halflange termijn ondergebracht bij de banken worden hier buiten beschouwing gelaten.

De *certificaten van het Rentenfonds* worden uitgegeven tegen dezelfde voorwaarden wat termijn en rente betreft als de schatkistcertificaten B van de banken. Op de kleurenfiguur worden ze voorgesteld door de paars gekleurde oppervlakte. Die certificaten worden door en naar believen van het Fonds uitgegeven. Moest het weigeren gevraagde certificaten uit te geven, waartoe het theoretisch het recht bezit, zouden de banken verplicht zijn renteloze tegoeden bij de Nationale Bank aan te leggen om hun dekkingverplichtingen na te leven. De interest van de certificaten van het Rentenfonds is betaalbaar op de vervaldag.

De banken zijn de enige geldschieters voor de *bankcertificaten A en B* en de *certificaten van het Rentenfonds*. Zij schrijven in onder de hierboven reeds uiteengezette voorwaarden : het Rentenfonds treedt in de plaats van de banken om in te schrijven op bankcertificaten B wanneer de banken hun dekking in overheidsfondsen inkrimpen wegens een vermindering van hun deposito's. Die certificaten kunnen door de banken onderling worden verhandeld. Het is echter weinig waarschijnlijk dat een markt tot stand komt, daar de fiscale vrijstelling slechts wordt verleend aan de rechtstreekse beneficiant van de rente, dus aan de eerste inschrijver op de certificaten A en B waarvan de interest vooraf wordt betaald en aan de houder bij de vervaldag voor de certificaten van het Rentenfonds ⁽³³⁾.

⁽³³⁾ De interesten zijn vrijgesteld van de mobiliëbelasting; zij zijn eveneens vrijgesteld van de bedrijfsbelasting, daar zij als reeds belaste inkomsten beschouwd worden.

De markt der *certificaten op zeer korte termijn* is toegankelijk voor de banken, de financiële instellingen van de overheidssector, bepaalde parastatale bedrijven, de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en de Kongolese Schatkist. De Nationale Bank schrijft op de certificaten op zeer korte termijn in tegen pari van hun nominale waarde en staat ze aan de banken en aan de vermelde instellingen af in de mate waarin zij oordeelt dat de toestand op de geldmarkt zulks rechtvaardigt. De banken en de opgesomde instellingen mogen de certificaten slechts onder elkaar verhandelen. De interest is betaalbaar op de vervaldag van de certificaten. De vrijstelling van bedrijfsbelasting wordt verleend aan de houder op de vervaldag.

De markt van de *certificaten uitgegeven bij aanbesteding* is toegankelijk voor dezelfde instellingen als die welke op de markt der certificaten op zeer korte termijn optreden. Het volume der uit te geven certificaten wordt vastgesteld bij gemeen overleg tussen de minister van Financiën en de Nationale Bank, die tevens over de aanvaarding der inschrijvingen beslissen. Deze hebben plaats volgens het Amerikaanse systeem tegen verschillende door de deelnemers aangeboden tarieven en niet tegen een enkele marginale rentevoet, zoals dit in bepaalde landen soms het geval is. De certificaten mogen slechts afgestaan worden aan instellingen die toegang tot de markt hebben. Het fiscale regime dat hetzelfde is als dat van de certificaten op zeer korte termijn, werkt echter blijkbaar de ontwikkeling van een dergelijke markt niet in de hand.

Andere *certificaten worden rechtstreeks geplaatst* bij bepaalde parastatale kredietinstellingen of parastatale bedrijven. De jongste jaren heeft de Schatkist eveneens rechtstreeks kortlopende certificaten geplaatst bij de Kongolese Schatkist en bij de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi.

Krachtens een overeenkomst met de Staat, in het kader van artikel 20 van haar statuten, disconteert de Nationale Bank, ten slotte, schatkistcertificaten ten voordele van de Staat tot een maximumbedrag van fr. 10 miljard in de mate waarin de Schatkist zulks nodig oordeelt. Het bedrag op de markt uitstaande schatkistcertificaten dat de Bank zou disconteren, zou eveneens in mindering van deze marge worden gebracht. Op dit ogenblik neemt zij echter slechts uitzonderlijk dergelijke mobilisatie in overweging; zij aanvaardt de uitstaande certificaten als onderpand voor voorschottenrekeningen ten belope van 95 pet. van hun nominale waarde.

3. De markt van het handelspapier.

Op de gekleurde figuur worden de beleggingen in handelswissels voorgesteld door de roodgekleurde oppervlakten; de portefeuille van het Herdiscontering- en Waarborginstituut is weergegeven door de rechthoek *H.W.I.*

a) De markt der bankaccepten.

Het bankaccept is een wissel (opgesteld hetzij ter gelegenheid van een handelstransactie, hetzij op grond van een kredietverrichting) getrokken op en geaccepteerd door een bank. Door acceptatie van deze wissel wordt de bankier de hoofdebiteur ervan daar hij er zich toe verbindt hem op de vervaldag te betalen. De bankier leent zijn naam en zijn standing ten einde de discontering van de wissel tegen een voordeligere rentevoet mogelijk te maken. Dank zij zijn acceptatie door een bank, kan de wissel inderdaad gemakkelijker bij banken, financiële en andere instellingen gemobiliseerd worden.

In België wordt het accept vooral aangewend voor de financiering van het internationale handelsverkeer.

Sedert het begin van 1945 verbindt de Nationale Bank zich ertoe de bankaccepten die op het ogenblik van hun creatie van haar bijzonder visum werden voorzien, ter discontering te aanvaarden. Om herdisconteerd te worden, mag de wissel niet meer dan 120 dagen te lopen hebben en moet hij aangeboden worden door een andere erkende tussenpersoon dan de bankier-acceptant; de acceptcommissie evenals de discontorente ten laste van de cliënt-houder van het effect moeten binnen bepaalde grenzen blijven.

De Bank beperkt de toekenning van haar visum niet tot de wissels waarvan de looptijd 120 dagen niet overschrijdt. Op dit ogenblik mag de looptijd der bankaccepten, wanneer zij uitvoer van uitrustingsgoederen betreffen, vijf jaar bereiken, te rekenen vanaf de levering der goederen. De wissels met een looptijd korter dan twee jaar, kunnen in beginsel bij het H.W.I. verdisconteerd worden, terwijl die op meer dan twee jaar, in beginsel, gefinancierd worden door de pool gevormd door Creditexport, zoals hierboven werd vermeld.

Het H.W.I. houdt de markt der bankaccepten. Het treedt voor eigen rekening op als koper en verkoper van door de Nationale Bank geviseerde bankaccepten die niet meer dan twee jaar looptijd hebben. De meeste banken wenden zich voor de mobilisatie van hun accepten tot het H.W.I. omwille van de voordelige discontovooraarden: de wissels dienen slechts twee handtekeningen te dragen en worden gedisconteerd tegen private tarieven die lager liggen dan die van de Bank. Sedert 1947 worden nagenoeg alle geviseerde bankaccepten, waarvan de looptijd geen twee jaar overschrijdt, door de banken aan dit Instituut overgedragen. Via de verkoop van de geviseerde effecten bevoorraadt dit laatste de markt — openbare kredietinstellingen, Belgische en buitenlandse banken, andere financiële tussenpersonen — met beleggingsinstrumenten die gemakkelijk mobiliseerbaar zijn, daar zij zonder meer bij de Bank kunnen herdisconteerd worden.

De beperkingen die de Nationale Bank sedert het einde van 1947 op het verlenen van haar bijzonder visum toepast, leidden ertoe dat niet-geviseerde bankaccepten werden in omloop gebracht. Het H.W.I.

verleent eveneens zijn medewerking aan de banken voor de tegeldemaking van die wissels, doch uitsluitend als makelaar. Deze verrichtingen namen geleidelijk in omvang toe. De door het Instituut verhandelde niet geïseerde bankaccepten stegen van een totaal bedrag van fr. 0,3 miljard in 1953 tot fr. 6,6 miljard in 1958 en tot fr. 7,2 miljard in 1959. De belangrijkste aankopers zijn de banken die hun werkmiddelen zagen toenemen ⁽³⁴⁾.

Van het gezamenlijke uitstaande bedrag van fr. 11,83 miljard bankaccepten (waarvan fr. 8,38 miljard geïseerde accepten), waren op het einde van 1959 fr. 1,45 miljard ondergebracht bij de banken, fr. 2,85 miljard bij de Nationale Bank, fr. 2,37 miljard bij het H.W.I. en fr. 5,16 miljard buiten het bankwezen.

Wanneer de op de daggeldmarkt opgenomen middelen niet volstaan om zijn portefeuille te financieren, doet het H.W.I. een beroep op het herdisconto van de Nationale Bank. Het neemt de renteverliezen welke uit het verschil tussen zijn tarieven en de officiële discontovoet voortvloeien, voor zijn rekening.

b) De markt van het handelspapier ander dan bankaccepten.

Behoudens de bankaccepten, omvat het handelspapier in hoofdzaak :

- de geaccepteerde of niet geaccepteerde handelswissels,
- de warranten,
- de promessen.

Om bij de Nationale Bank verdisconteerbaar te zijn, mogen de handelswissels op het ogenblik van hun uitgifte geen langere looptijd hebben dan 120 dagen en moeten zij door drie solvabele handtekeningen gewaarborgd zijn; een der handtekeningen mag nochtans vervangen worden door een pand ⁽³⁵⁾. De warranten die dezelfde voorwaarden in verband met de looptijd vervullen, kunnen eveneens bij de Bank gediscoteerd worden. Bovendien disconteert de Bank, door bemiddeling van haar kantoren, promessen ondertekend door haar cliënten; deze promessen hebben niet meer dan 120 dagen looptijd. In periode van grote spanning kon het H.W.I. uitzonderlijk bij de Bank promessen van de cliënten der banken herdisconteren.

Aangezien de kredietmultiplicator beperkt wordt door de omvang van de biljettencirculatie en door de dekkingscoëfficiënten volgens welke de banken bepaalde activa dienen aan te houden, moesten deze laatste tijdens de naoorlogse periode herhaaldelijk op het herdisconto van de centrale bank een beroep

⁽³⁴⁾ In periodes van ontspanning op de kredietmarkt, koopt de N.M.K.N. eveneens voor belangrijke bedragen niet geïseerde accepten.

De Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi koopt bijna uitsluitend niet geïseerde accepten.

⁽³⁵⁾ Bij de behandeling van de tussenkomsten van de Bank, werden reeds gegevens verstrekt over de voorwaarden van herdisconteerbaarheid van het handelspapier.

doen. De banken kunnen echter hun kasmiddelen eveneens aanvullen door via het H.W.I. op de markt handelsaccepten af te staan die betrekking hebben op de uitvoer of zelfs gewone wissels betreffende binnenlandse transacties.

Het is om de markt van het privaat disconto aan te vullen dat het H.W.I. sedert juni 1948 belang stelt in de handelsaccepten; het verhandelt het papier dat door een bank is geëndosseerd en gedomicilieerd is bij een instelling welke deel uitmaakt van een verrekenkamer.

Op dit gebied heeft het Instituut echter een politiek gevolgd die enigszins afwijkt van die voor de geïseerde bankaccepten. Terwijl het steeds is opgetreden als aankoper van geïseerde bankaccepten, behalve wanneer het, krachtens de aan zijn verplichtingen opgelegde grens, daartoe verhinderd wordt, heeft het steeds het evenwicht van het bedrag van zijn aankopen met dat van zijn verkopen van handelsaccepten nagestreefd. In beginsel koopt het H.W.I. echter slechts door de Bank geïseerde handelsaccepten, d.i. wissels waarmee uitvoer wordt gefinancierd. Voor de niet geïseerde handelsaccepten die getrokken werden ter gelegenheid van binnenlandse handelstransacties, treedt het op de markt meestal als makelaar op. Zijn tussenkomsten uit dien hoofde bereikten, voor de andere wissels dan de bankaccepten, in 1959 het uitzonderlijk hoog cijfer van fr. 19,2 miljard.

Sedert september 1958 treedt het Instituut bijkomstig op als aankoper en verkoper van niet geïseerde handelsaccepten voor zover deze laatste door een bank zijn geëndosseerd en in beginsel tegen de minimumrentevoet bij de Nationale Bank kunnen herdisconteerd worden. Deze laatste niet gebruikelijke verrichtingen zijn toe te schrijven aan het feit dat het H.W.I. overtollig daggeld welk in die periode op de markt beschikbaar was, zocht aan te wenden.

IV. SAMENHANG TUSSEN DE VERSCHILLENDE RENTEVOETEN

Zoals bekend, wordt geen interest uitgekeerd op de volgende activa :

- a) tegoeden in rekening-courant bij de Nationale Bank;
- b) tegoeden van bedrijven en particulieren bij het Bestuur der Postchecks;
- c) dadelijk opvraagbare of termijn tegoeden op de handelsrekeningen in deviezen van Belgische ingezetenen bij de depositobanken sedert 1 december 1957.

De andere rentevoeten kunnen ingedeeld worden naargelang zij min of meer door de Nationale Bank beïnvloed worden. De invloed van deze laatste op de rentevoeten is onbetwistbaar, wanneer hij door formele banden vastgelegd is; hij kan een meer indirect karakter hebben, wanneer hij het gevolg is van de

tussenkomst van de Bank op de geldmarkt in haar hoedanigheid van geldlener in laatste instantie of zelfs van de rol welke de Bank op de markten van het langlopende kapitaal speelt.

1. Rentevoeten die praktisch geen beweging vertonen.

a) De rentevoeten van de schatkistcertificaten van de tranche A (fr. 20 miljard ⁽³⁶⁾), aangehouden door de depositobanken, is vastgesteld op 1 15/16 pct. (betaalbaar bij voorbaat).

b) De creditrente op de dadelijk opvraagbare deposito's in de banken is, bij overeenkomst tussen de banken, vastgesteld op 0,5 pct.

De tarieven voor de verschillende hierboven opgesomde kredietverrichtingen worden niet beïnvloed door de ontwikkeling van de markt van het kortlopende krediet of door wijzigingen in de discontovoet van de Nationale Bank.

2. Rentevoeten eigenmachtig door de Nationale Bank vastgesteld.

a) Tot die categorie behoren vanzelfsprekend de rentevoeten van de Nationale Bank zelf. De meest belangrijke hieronder zijn : de rentevoet, gewoonlijk discontovoet genaamd, voor de geaccepteerde in een bank gedomicilieerde wissels, de warranten en de geïssueerde bankaccepten, evenals de rentevoet van de beleningen.

Hoewel de discontovoet van de Nationale Bank geen marktrente is, weerspiegelen zijn bewegingen de ontwikkeling van de kredietmarkten. Maar hij is vooral representatief voor de richting van de geldpolitiek welke de overheid zal volgen, zowel op het gebied van de betalingen met het buitenland als op dat van de beïnvloeding der nationale bestedingen.

b) De rentevoet van de schatkistcertificaten op zeer korte termijn (maximum 4 maanden) wordt eveneens vastgesteld door de Nationale Bank die met de intekening op die certificaten en hun plaatsing op de markt belast is. Die rentevoet mag de discontovoet van de Bank niet overtreffen.

3. Rentevoeten die op een starre wijze met de discontovoet van de Nationale Bank verbonden zijn.

a) In het raam van de kredietmarge van fr. 10 miljard waarover de Schatkist kan beschikken, disconteert de Bank schatkistcertificaten tegen het officiële tarief vastgesteld voor de discontering van handelspapier, met uitzondering van een bedrag van fr. 2.465 miljoen, d.i. het gedeelte van de schuld van de Staat tegenover de Bank dat, bij de sanering van de balans van de Bank, op 13 september 1948, het bevroren bedrag van fr. 35 miljard overtrof.

⁽³⁶⁾ Teruggebracht op fr. 19.826 miljoen bij een ministerieel besluit van 8 april 1960, waarbij tevens het bedrag van de tranche B van fr. 8.920 miljoen op fr. 9.094 miljoen werd gebracht.

b) De rente uitgekeerd (bij voorbaat) op de schatkistcertificaten van de tranche B aangehouden door de banken of het Rentenfonds ligt 0,25 pct. ⁽³⁷⁾ lager dan de discontovoet, maar zij kan niet beneden 2 pct. vallen.

c) De rente uitgekeerd (bij de vervaldag) op de certificaten van het Rentenfonds is dezelfde als die van de schatkistcertificaten van de tranche B, waarvoor zojuist sprake was.

d) De rente uitgekeerd door de banken op de termijndeposito's in Belgische franken beweegt met de discontovoet van de Nationale Bank volgens een overeengekomen barema; dit laatste is afhankelijk van de rente die aan de banken wordt toegekend op de schatkistcertificaten van de schijf B en op de certificaten van het Rentenfonds. Dat barema omvat verschillende tarieven volgens de categorieën van deposito's en is opgesteld rekening houdend met bewegingen van de discontovoet van de Nationale Bank van 2,5 pct. tot 5,5 pct. Boven de discontovoet van 5,5 veranderen de creditrentetarieven eveneens in functie van de discontovoet van de Nationale Bank : voor elke verhoging van de discontovoet met 0,5 pct. wordt een verhoging van 0,5 pct. toegepast op alle rekeningen met een looptijd van ten hoogste één maand of met een meer verwijderde vervaldag. Beneden de discontovoet van 2,5 pct. blijven de creditrentetarieven vastgesteld op het peil dat voorzien is voor de discontovoet van 2,5 pct.

4. Tarieven gebaseerd, zonder reglementaire binding, op de discontovoet van de Nationale Bank.

Hoewel niet op strakke wijze met de discontovoet van de Nationale Bank verbonden, hangen de volgende rentetarieven er niettemin op min of meer rechtstreekse wijze van af :

a) De discontotarieven van het Herdiscontering- en Waarborginstituut. Zij liggen lager dan die welke de Nationale Bank voor dezelfde wissels op 120 dagen toepast, behalve voor het papier waarmee veiligheidsvoorraden worden gefinancierd. Het Instituut moet zich tot de Bank wenden voor zijn financieringsbehoeften welke niet door daggeldleningen gedekt zijn : zijn tarieven liggen dan ook tussen de rentevoet van het daggeld en de officiële rentevoet.

b) De tarieven welke door de banken aangekend worden bij hun kredietverlening aan particulieren en bedrijven. Zij worden vaak bij overeenkomst vastgesteld in verhouding tot de discontovoet van de Nationale Bank. Zoals wij gezien hebben, werkten de banken immers tot voor kort bestendig met krediet van de Nationale Bank. In tegenstelling met de creditrentetarieven, zijn de debettarieven niet

⁽³⁷⁾ Van 1 januari 1960 af worden de certificaten van de tranche B uitgegeven of bij hun vervaldag hernieuwd tegen een rentevoet gelijk aan de officiële discontovoet verminderd met 0,25 pct. (ministeriële besluiten van 31 december 1959 en van 8 april 1960). Tevoren bedroeg het verschil t.o.v. de discontovoet 0,75 pct.

vastgesteld bij overeenkomst tussen de banken; zij worden vrijelijk door elke instelling vastgesteld en kunnen verschillen volgens de kredietopeningen.

5. Rentevoeten waarop de Nationale Bank invloed uitoefent zonder rechtstreeks verband met een wijziging van haar discontovoet.

a) De callgeldrente beweegt volgens de toestand van vraag en aanbod. Zij wordt evenwel beïnvloed door de beleggingen van het Rentenfonds, die in gemeen overleg met de Nationale Bank gedaan worden.

b) De schatkistcertificaten uitgegeven bij aanbesteding weerspiegelen de ontwikkeling van de markt maar eveneens de politiek van de monetaire overheid, vermits de Minister van Financiën en de Nationale Bank over de aanvaarding van de inschrijvingen beslissen.

6. Samenhang tussen de rente op korte, op halflange en op lange termijn.

In het raam van het dagelijkse beheer van de verrichtingen van het Rentenfonds kan de Nationale Bank, in gemeenschappelijk overleg met het Fonds, het rendement van de staatsfondsen beïnvloeden. Daar ze eveneens als adviseur van de Regering optreedt wat betreft de uitgifte van de meeste types schatkistcertificaten op de geldmarkt en, anderzijds, inzake handelskredieten het bankwezen nauw afhankelijk is van de herdiscontopolitiek van de Bank, mag men zeggen dat er een verbinding bestaat, door bemiddeling van deze laatste, tussen de markten op korte en op lange termijn. Die verbinding is des te nauwer daar de invloed van het Rentenfonds op de kapitalisatievoeten in het algemeen eveneens zeer sterk is uit hoofde van het belangrijke bedrag van de staatsschuld.

Een stijging van de rente op lange termijn wordt dus onmiddellijk door de Nationale Bank gevoeld en kan deze laatste ertoe aanzetten haar discontovoet te verhogen, ten einde onder de verschillende rentevoeten een te hoge dispariteit, oorzaak van ongezonde financieringen, te vermijden. Andersom kan een onafhankelijke verhoging van de discontovoet een gunstig psychologisch klimaat scheppen voor een stijging van de rentevoet op lange termijn. Het merendeel van de financiële tussenpersonen nemen tegelijkertijd aan verschillende markten deel. Met het oog op de rentabiliteit zijn de termijnen van hun beleggingen langer en de tarieven hoger dan die van hun ontleningen. Het meest typische geval is waarschijnlijk dat van het Herdiscontering- en Waarborg-instituut dat op zeer korte termijn ontleent en kredieten op korte of halflange termijn financiert. Over het algemeen vormen de financiële tussenpersonen dus op hun eigen gebied een kanaal voor de bewegingen van geldmiddelen onder de verschillende markten en brengen ze een verbinding onder de verschillende rentevoeten tot stand.

De verschillende kapitaalmarkten werken weliswaar niet in een regime van volmaakte mededinging. De diverse financiële tussenpersonen verstrekken diensten van uiteenlopende aard aan het publiek waarvan zij de spaarmiddelen inzamelen. De verschillende financieringskanalen vertonen derhalve een onbetwistbare heterogeniteit. Maar de splitsing is niet volledig.

De financiële tussenpersonen blijven immers met elkaar in mededinging voor sommige beleggingen en voor de inzameling van fondsen. Aldus beheren de banken niet alleen de beschikbare geldmiddelen van de bedrijven en particulieren die bij hen geplaatst zijn in deposito's met geldkarakter, maar bovendien ook quasi-geld in de vorm van termijn- of spaardeposito's en zelfs nog minder liquide activa in de vorm van kasbons; de financiële tussenpersonen buiten het bankwezen — waaronder de Algemene Spaar- en Lijfrentekas een overwegende plaats inneemt — zamelen tevens beschikbare geldmiddelen in in de vorm van spaardeposito's of termijndeposito's en eveneens door de uitgifte van kasbons en obligaties. Verschuivingen zijn mogelijk o.m. in de mate waarin de vorming van indirecte financiële activa een elasticiteit vertoont t.o.v. de afwijkingen tussen de rentevoeten en het beroep op het krediet van de tussenpersonen meer beïnvloed wordt door de overvloed van de aangeboden fondsen dan door de te betalen interest. Die latente, zij het ook onvolmaakte, mededinging is oorzaak van een zekere gelijkschakeling van de tarieven van de diverse groepen financiële tussenpersonen, zowel wat betreft de vergoeding van de besparingen van de bedrijven en particulieren als de tarieven van hun kredietverlening. Wanneer de Nationale Bank haar discontovoet verhoogt, hierdoor tevens een aanpassing van de rentevoet op de termijnrekeningen in de banken veroorzakend, zullen de andere financiële tussenpersonen eveneens geneigd zijn om aan de particuliere spaarders meer aantrekkelijke voorwaarden aan te bieden; bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas geschiedt die aanpassing trouwens niet door een verhoging van de rentevoet van 3 pct., welke praktisch onbeweeglijk blijft⁽³⁸⁾, maar door een verschuiving van het grensbedrag tot hetwelk de volle interest uitgekeerd wordt. Voor die financiële tussenpersonen vormt die aanpassing een prikkel om, met het oog op de vrijwaring van hun rentabiliteit, ook hun kredietverlening duurder te maken. Nochtans blijkt dat de weerslag van een daling van de discontovoet minder scherp en zelfs helemaal niet gevoeld wordt beneden een zeker peil, en wel wegens de onbeweeglijkheid van de rentevoet van 3 pct. op de spaardeposito's bij de A.S.L.R. Een verlaging van de discontovoet, automatisch gevolgd door een verlaging van de rente uitgekeerd door de banken op de termijndeposito's, zou de bezitters van overtollige kasmiddelen er kunnen

⁽³⁸⁾ Afgezien van een getrouwheidspremie ten bedrage van 10 pct. van de interest, die toegekend werd van 1 januari tot 31 december 1958.

toe aanzetten zich te wenden tot de Algemene Spaar- en Lijfrentekas waar ze praktisch 3 pct. op dadelijk opvraagbare deposito's ontvangen; bovendien is deze laatste een van de meest belangrijke institutionele beleggers op de rentenmarkt.

BESLUITEN

1. Uitgaande van een enge betekenis van de geldmarkt, hebben wij getracht de institutionele aspecten en de functionele bijzonderheden van deze markt in België te beschrijven.

Hoewel deze opvatting het navorsingsgebied beperkte, is onze uiteenzetting niet volledig : zij belichtte slechts de rol van de banken en die van de openbare kredietinstellingen; nu treden op de geldmarkt ook andere financiële tussenpersonen op, inzonderheid door hun aankopen van handelspapier : particuliere kredietinstellingen buiten het bankwezen, of buitenlandse banken, of bepaalde institutionele beleggers (zoals, waarschijnlijk, de levensverzekeringsmaatschappijen); hun optreden wordt weinig of niet beschreven in de documentatie die thans voorhanden is of toegankelijk zonder de sluier van de echte of vermeende beroepsgeheimen op te lichten.

Het begrip « geldmarkt », beschouwd in een enge betekenis, biedt het voordeel de geldmarktverrichtingen op logische wijze af te bakenen; het gaat hier om een geheel van verrichtingen die eigen zijn aan de sector van de financiële tussenpersonen; hun activiteit dwingt deze laatste tot bijzondere waakzaamheid inzake liquiditeit; tevens dienen zij zorg te dragen voor de rentabiliteit van hun activa, door middel van een leningstechniek, die in samenwerking met de geldgever in laatste instantie werd tot stand gebracht. Dergelijke bepaling vermijdt de willekeur verbonden aan een afbakening op grond van de looptijd der verrichtingen; zij laat toe de instellingen die op de geldmarkt optreden, evenals de aard van de verrichtingen die hierop worden afgewikkeld, nauwkeurig te bepalen.

De deelnemende instellingen zijn de centrale bank, de banken en andere financiële tussenpersonen, de Schatkist en twee regulerende instellingen — het Herdiscontering- en Waarborginstituut en het Rentenfonds. Wat de verrichtingen betreft, zij omvatten de verhandeling, onder de genoemde instellingen, van, eensdeels, overtollige kasgelden, anderdeels, kredietinstrumenten op korte termijn die door deze instellingen worden uitgegeven of aangehouden en spoedig in nieuwe kasmiddelen kunnen omgezet worden door incassering op de vervaldag, overdracht aan andere deelnemers, of tegeldemaking bij de geldgever in laatste instantie. Deze instrumenten nemen de vorm aan van verplichtingen « on call » van de deelnemers, alsook van herdisconteerbaar handelspapier getrokken op bedrijven of particulieren buiten de geldmarkt, van schatkistcertificaten en van certificaten uitgegeven door het Rentenfonds.

Wat België betreft, kan die afbakening van de geldmarkt, volgens de hoedanigheid van de deelnemers aan de markt, gemakkelijk worden toegepast : het publiek heeft geen toegang tot de markt van de kortlopende schatkistcertificaten; de indeling van de verrichtingen stelt geen enkel praktisch probleem. Ware dit wel het geval, dan zouden, o.i., formeel identieke verrichtingen afzonderlijk moeten ingedeeld worden en zouden de aankopen van schatkistcertificaten door het publiek evenmin tot de bedrijvigheid van de geldmarkt moeten gerekend worden als het verlenen van kortlopende kredieten door particulieren en bedrijven aan particulieren.

2. Tot besluit van deze beschrijving, kunnen enkele opmerkingen over de inrichting van de Belgische geldmarkt in haar geheel naar voren gebracht worden. Wij zullen ons niet wagen aan het opspreken van haar oorspronkelijke trekken; een dergelijke poging zou wel overmoedig zijn : hoewel de instellingen van deze of gene nationale geldmarkt formeel onder verschillende historische voorwaarden en met uiteenlopende doeleinden tot stand kwamen, zou een nader onderzoek van de huidige werkelijkheid kunnen aantonen dat èn de ene èn de andere — onder de druk van gelijkaardige problemen die in beide landen een aanpassing van de instellingen hebben teweeggebracht — in hun werking meer overeenstemmen dan de letter van de tekst zou doen vermoeden.

Daarom is onze poging om de grote lijnen van de Belgische geldmarkt te belichten, niet bedoeld om oorspronkelijke kenmerken van die markt te doen uitkomen. Wij hebben ons hier van internationale vergelijkingen onthouden.

De structuur en de werking van de Belgische geldmarkt zijn ten dele het resultaat van beslissingen van de wetgever. De structuur van de markt is gedeeltelijk « kunstmatig », in die zin dat niet alle organen van de markt hun verre oorsprong vinden in vele individuele wilsuitingen. Aldus werd de make-laar in handelspapier, met name het H.W.I., krachtens een wet opgericht; zijn huidige activiteit werd evenwel bij zijn oprichting voorzeker niet duidelijk voorzien. Het is de enige houder van de markt, terwijl in andere landen de handel in wissels over talrijke bedrijven verdeeld is; deze laatste verenigen zich weliswaar soms door middel van afspraken ten einde een monopsonie op de markt te vormen.

Ook kan gezegd worden dat de werking van de markt gedeeltelijk kunstmatig is, in die zin dat reglementaire beschikkingen bepaalde beleggingen voorschrijven, al dient gezegd dat in andere landen traditionele regels soms met evenveel gestrengheid beperkingen opleggen.

Dit kenmerk van de structuur en van de werking van de geldmarkt moet ongetwijfeld ten dele door historische oorzaken worden verklaard; zij zijn niet eigen aan ons land. De financiële crisis die met de depressie van de dertiger jaren gepaard ging, bracht de leemten in het stelsel van de tegeldemaking der

kredieten aan het licht en was aldus oorzaak van het ontstaan van nieuwe instellingen zoals het Herdiscontering- en Waarborginstituut dat thans de particuliere markt (d.i. de markt buiten de centrale bank) organiseert. De tweede wereldoorlog veroorzaakte een uitzonderlijke toeneming van de overheidsschuld op korte termijn bij de banken, zodat een regeling en nadien een statuut moesten worden voorzien om een massale tegeldemaking te voorkomen; de ingevoerde reglementering heeft de inrichting van de geldmarkt in de naoorlogse jaren beïnvloed, en de hervormingen die later, eveneens van overheidswege werden aangebracht, konden de bestaande feitelijke toestand niet wegcijferen.

Te meer daar, zoals in de aanhef van dit artikel werd onderstreept, de positie van de Schatkist op de Belgische geldmarkt deze is van een bestendige ontleners; de vraag van de Schatkist vertoont praktisch geen elasticiteit t.o.v. de interesttarieven en zij slurpt elk beschikbaar aanbod op; openbare uitgaven, geplaatst wanneer de markten voor langlopend kapitaal dit toelaten, dienen gedeeltelijk om de kortlopende staatsschuld te consolideren. Deze toestand is het gevolg van de, sedert de oorlog, voortdurende onevenwichtigheid van de openbare financiën waarvan het tekort veeleer bepaald wordt door de overvloed aan leenbare gelden dan door begrotingsvooruitzichten, die over het algemeen aan de ontwikkeling van de inkomsten worden aangepast.

Bij onstentenis van kasreserves stelt de Schatkist zich door haar ontleningen op de geldmarkt bloot aan scherpe kasmoeilijkheden telkens de financiële tussenpersonen, in verband met de conjunctuurontwikkeling of met toevallige oorzaken, hun geldmarktbeleggingen verminderen; deze inkrimping kan voortvloeien uit een vermindering der financiële activa van het publiek, ten gevolge van deviezenuitvoer, of uit het feit dat financiële tussenpersonen, wegens de sterkere vraag van bedrijven en particulieren, hun kredietverlening aan deze sector opvoeren, hoewel hun totale activa onveranderd blijven; in dit laatste geval kan er zich een vervanging van activa op de geldmarkt voordoen, of — en dit is meer waarschijnlijk — een tijdelijke terugtrekking van geldmarkt-middelen ten bate van andere kapitaalmarkten.

Het hoeft dus geen verwondering te wekken dat in de huidige organisatie van de geldmarkt een tweevoudige bezorgdheid tot uiting komt: eensdeels, de Schatkist beveiligen tegen gebeurlijke inkrimping van geldmarkt-middelen door het scheppen van mobilisatiemogelijkheden voor het overheidspapier, anderdeels, vermijden dat de Schatkist van die mogelijkheden zou gebruik maken om buitensporige leningen aan te gaan. Wij hebben gezien dat het Rentenfonds, gevoed door reglementaire inschrijvingen van de banken op zijn eigen certificaten, sedert 1959 belast werd met de kiese taak de markt van het kortlopende overheidspapier te regulariseren. Doch de bepalingen die de werking van het Fonds beheersen, verbieden het aankopen te doen die zouden dienen om rechtstreeks nieuwe behoeften van de Schatkist te finan-

cieren. Trouwens beperken statutaire voorschriften het optreden van de centrale bank op de markt van de certificaten en conventionele bepalingen stellen de grens vast van haar mogelijke indirecte tussenkomst via financiering van het Rentenfonds.

3. De Belgische geldmarkt bestaat feitelijk uit afzonderlijke deelmarkten. De verschillende schuld-titels die er verhandeld worden, bezitten elk hun eigen kenmerken; de mogelijkheden tot onderlinge vervanging van de diverse beleggingen zijn eerder beperkt. Deze eigenaardigheid vloeit niet alleen voort uit de verschillende aard van de debiteuren — Schatkist, bedrijven of andere financiële tussenpersonen — of uit de verscheidenheid in looptijd van de verhandelde effecten — terugbetaalbaar op aanvraag, op zeer korte termijn of op diverse korte termijnen. Zij is tevens het gevolg van de bijzondere eigenschappen die de bankreglementering aan de onderscheiden beleggingen toekent: vergunning om de certificaten van het Rentenfonds in de « gedeeltelijke » dekking van de dadelijk opvraagbare deposito's op te nemen (cf. noot ²⁴ hierboven), vergunning om de gewaarborgde daggeldleningen in de vorming van de reglementaire kasreserve van de banken te berekenen; het wekt dan ook geen verwondering dat de schommelingen van de rentetarieven op de daggeldmarkt vrij groot waren, terwijl de rentepercentages voor de schatkistcertificaten op zeer korte termijn weinig verandering ondergingen.

Verder dient nog de specialisatie van twee regulerende instellingen onderlijnd: het Herdiscontering- en Waarborginstituut dat alleen handelspapier, en het Rentenfonds dat alleen overheidspapier verhandelt.

Ten slotte zij nog in herinnering gebracht dat wegens de fiscale vrijstellingen, verleend aan de inkomsten voortspruitend uit beleggingen in schatkistcertificaten, de inschrijver dit papier in portefeuille houdt. Terwijl het handelspapier in ruime mate onder de deelnemers van de particuliere markt verhandeld wordt, is dit niet het geval met de schatkistcertificaten, zelfs wanneer de uitgifte ervan tot de verschillende deelnemers zonder onderscheid wordt gericht.

4. De belangrijkheid van de biljettenhoeveelheid in de Belgische volkshuishouding schenkt, anderzijds, aan de centrale bank een spontane machtspositie op de geldmarkt. Elke kredietexpansie van de banken, op basis van de hun toevertrouwde overtollige kas-middelen, geeft over het algemeen vrij spoedig aanleiding tot een vraag naar biljetten, die de banken door een beroep op de circulatiebank bevredigen. Het stelsel van de verplichte dekkingen versterkte die afhankelijkheid: behalve in de sedert de oorlog zeldzame periodes waarin de banken beschikten over schatkistcertificaten of certificaten van het Rentenfonds die hun dekkingsverplichtingen ruim te boven gingen, kunnen zij de opvraging van deposito's niet

door tegeldemaking van een gelijk bedrag aan overheidspapier bestrijden. Bij de verlening van bankkrediet aan de bedrijven moet dus rekening worden gehouden met de herdisconteringsvoorwaarden gesteld door de Bank; om dezelfde reden kunnen geen grote afwijkingen ontstaan tussen de tarieven van de particuliere markt en de hogere officiële discontovoeten, te meer daar in periodes van spanning de werkmiddelen van de particuliere markt schaarser worden, zodat de markt meer « in de Bank » komt.

5. De Belgische economie is gevoelig voor buitenlandse invloeden. Niet alleen de vorming van het inkomen is sterk afhankelijk van de betrekkingen met het buitenland; nu het kapitaalverkeer op korte termijn werd vrijgemaakt, kunnen de binnenlandse kapitaalmarkten eveneens door prikkels van buitenlandse oorsprong en inzonderheid door renteverschillen beïnvloed worden. De geldmarkt kan door gelijkwaardige beleggingen in het buitenland beïnvloed worden hetzij rechtstreeks indien de banken hun beleggingen op de buitenlandse markten opvoeren, hetzij indirect indien het publiek financiële activa in Belgische franken omzet in vreemde valuta's. Omwille van haar beperkte omvang in verhouding tot de buitenlandse markten, zou de geldmarkt door dergelijke verschuivingen ernstig kunnen verstoord worden.

Indien de monetaire overheid de discontovoet hanteert om een afvloeiing van liquide middelen te voorkomen, zal haar optreden des te doeltreffender zijn naarmate de markttarieven en de rentevoeten voor de korte beleggingen van het publiek door de verhoging van de discontovoet worden meegetrokken. Deze laatste zou, bij ontstentenis van een andere band, de kosten van het bankkrediet beïnvloeden; wat de weerslag op de creditrente in de banken betreft, die door het verbeterde rendement van de activa mogelijk wordt, hij zou in een concurrerende markt het gevolg zijn van de schaarste van geldmiddelen aangeboden door het publiek. Hij zou zich niettemin met enige vertraging voordoen. In dergelijke omstandigheden

werd de uitwerking van de rentepolitiek van de monetaire overheid dan ook versterkt door de tarieven voor de termijndeposito's in de banken te binden aan de barema's van de centrale bank. Deze band gaf aanleiding tot een andere: de rentetarieven van de schatkistcertificaten *B* en van de certificaten van het Rentenfonds werden eveneens aan de discontovoet gehecht omwille van de belangrijkheid van de reglementaire beleggingen van de banken in dit papier.

6. Beoordeeld volgens de maatstaven van de volkomen concurrerende markt, is de organisatie van de Belgische geldmarkt stellig onvolmaakt wegens haar starheid en gemis aan eenheid. Wij zagen dat haar inrichting wellicht meer voortvloeit uit een bewuste actie dan uit een spontane ontwikkeling. Zelfs indien de beweegredenen van die inrichting vaak werden ingegeven door overwegingen van bijzondere aard, vervult de bestaande instelling de functies die men van een geldmarkt mag verwachten. Zij is het trefpunt van financiële tussenpersonen op zoek naar kortlopende mobiliseerbare beleggingen die hun kasmiddelen aanvullen, en van financiële tussenpersonen die kredietinstrumenten beantwoordend aan de vermelde voorwaarden aanbieden in ruil voor kasmiddelen; deze laatste worden gebeurlijk verstrekt door tussenkomst van de centrale bank tegen door haar vastgestelde voorwaarden. Het is door deze afhankelijkheid dat de geldmarkt de plaats is waar op de meest rechtstreekse wijze de eigen politiek van de monetaire overheid tot uiting komt, in zoverre die politiek erop gericht is de prijs en de omvang van het krediet op korte termijn te beïnvloeden.

Ten slotte zij er nog op gewezen dat, zoals overal elders, de geldmarkt slechts een van de kapitaalmarkten is die de externe financiering van de economische agenten verzekert. Men kan, bijgevolg, de schommelingen van het totaal van vraag en aanbod van kasmiddelen niet beoordelen, zonder een ruimer inzicht in de geldstromen waardoor de financiële tussenpersonen beïnvloed worden.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIË

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Februari-maartnummer 1960 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

HENDRICKX G., Democratisering der kredietverlening door de Belgische banken. (*V.E.V.-Berichten, Antwerpen, XXXV, n° 5, 15 maart 1960, blz. 497-507.*)

Overeenkomst van samenwerking tussen de Nationale Bank van België en de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi, Brussel, IX, n° 2, februari 1960, blz. 58-60.*)

WARINGO M., Structure bancaire au Grand-Duché de Luxembourg. (*Annales de Sciences économiques appliquées, Leuven, XVIII, n° 1, maart 1960, blz. 7-58.*)

2. NATIONAAL INKOMEN - SPAARWEZEN - INVESTERINGEN

De opgang van de beleggingsfondsen. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, XV, n° 13, 26 maart 1960, blz. 109-113.*)

VAN ROMPUY V., De nieuwe investeringspolitiek in België. (*Economisch-Statistische Berichten, Rotterdam, XLV, n° 2.225, 9 maart 1960, blz. 264-267.*)

VERSTRAETEN L., De gemeenschappelijke beleggingsfondsen (III). (*Tijdschrift voor Economie, Leuven, V, n° 1, 1960, blz. 61-75.*)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

De financiën van de grote agglomeraties. (*Driemaandelijks Tijdschrift van het Gemeentekrediet van België, Brussel, XIV, n° 52, april 1960, blz. 37-45.*)

DE RIDDER V., De hervorming van het Belgische belastingstelsel. (*Socialistische Standpunten, Brussel, VII, n° 1, 1960, blz. 67-86.*)

LECLERCQ H., Principes pour l'orientation d'une politique fiscale au Congo belge. (*Zaire, Brussel, XIII, n° 5, 1959, blz. 451-497.*)

MOTZ R., Invloed van de werken der provinciën en gemeenten op de conjunctuur. (*Driemaandelijks Tijdschrift van het Gemeentekrediet van België, Brussel, XIV, Supplement bij n° 52, april 1960, blz. 3-14.*)

STEELES J., Budget, fiscalité et revenu national. (*Industrie, Brussel, XIV, n° 3, maart 1960, blz. 172-174.*)

VAN AUDENHOVE M., De blijvende waarde van zeke-re klassieke financieringsmethodes inzake over-heldsfinanciën. (*Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiek Recht, Brussel, XIV, n° 6, november 1959, blz. 271-278.*)

VAN HOUTTE J., Le financement cyclique du budget en Belgique. (*Finanzarchiv, Tübingen, XX, n° 2, 1960, blz. 260-269.*)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN

Les conséquences du remplacement de l'Union Européenne de Paiements par l'Accord Monétaire Européen. (*Statistiques et Etudes financières, Parijs, XII, n° 134, februari 1960, blz. 183-190.*)

Gold and Dollar Transfers in 1959. (*Federal Reserve Bulletin, Washington, XLVI, n° 3, maart 1960, blz. 257-262.*)

International Lending Agencies. (*The Reserve Bank of New Zealand Bulletin, Wellington, XXIII, n° 1, januari 1960, blz. 3-7.*)

9. EUROPESE INTEGRATIE

ABS H., Un plan d'action pour les associations des banques des pays membres de la C.E.E. (*La Revue de la Banque, Brussel, XIV, 1960, n° 2, blz. 127-145.*)

DELVAUX A., Les entreprises belges face au Marché commun. (*Annales de Sciences économiques appliquées, Leuven, XVIII, n° 1, maart 1960, blz. 59-77.*)

Le fonds européen de développement pour les pays et territoires d'outre-mer. Principes et premières interventions dans la zone d'émission. (*Bulletin mensuel de la Banque Centrale des Etats de l'Afrique Equatoriale et du Cameroun, Parijs, n° 44, maart 1960, blz. 110-114.*)

LANGUETIN P., L'Association Européenne de Libre-Echange. (*Revue économique et sociale, Lausanne, XVIII, n° 1, januari 1960, blz. 5-20.*)

VELTER G., Situation sociale et économique de la Belgique dans l'Europe. (*Revue de la Société belge d'Etudes et d'Expansion, Luik, LIX, n° 189, januari-februari 1960, blz. 111-120.*)

LECLERCQ H., Le développement des capitaux pri-vés en Afrique. (*Zaire, Brussel, XIII, n° 6, 1959, blz. 627-642.*)

10. ALGEMEEN

Groupe d'études de la Comptabilité Nationale. Perspectives de l'économie belge. (*Cahiers économiques de Bruxelles, Brussel, n° 6, februari 1960, blz. 301-341.*)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publikatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan ervan te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I. — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Koninklijk besluit van 18 februari 1960

tot wijziging van het besluit van de Regent van 1 juli 1947, houdende oprichting van het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Midden-Afrika (Staatsblad, 10 maart 1960, blz. 1.646).

Ministerieel besluit van 25 februari 1960

houdende goedkeuring van het organiek reglement van het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Midden-Afrika (Staatsblad, 17 maart 1960, blz. 1.850).

Koninklijk besluit van 14 maart 1960

waarbij een bedrag van fr. 137 miljoen ter beschikking gesteld wordt van de Minister van Economische Zaken, door voorafneming op de opbrengst van de buitengewone conjunctuurtaks, met het oog op de financiering van het wetenschappelijke onderzoek (Staatsblad, 17 maart 1960, blz. 1.854).

Artikel 1. — Een bedrag van fr. 137.000.000, afgenomen op de opbrengst van de buitengewone conjunctuurtaks, wordt besteed aan de financiering van het wetenschappelijke onderzoek.

Art. 2. — Dit bedrag wordt als volgt verdeeld :

1° Forfaitaire tussenkomst in de werkings- en investeringsuitgaven van het Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen, instelling van openbaar nut : fr. 74.000.000.

2° Bijkomende forfaitaire tussenkomst in de werkings- en exploitatiekosten van het Studiecentrum voor Kernenergie, instelling van openbaar nut : fr. 25.000.000.

3° Bijkomende toelage aan het Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijke onderzoek in nijverheid en landbouw : werkingskosten en toelagen voor de opzoekingen : fr. 38.000.000.

Ministerieel besluit van 23 maart 1960

waarbij het ministerieel uitvoeringsbesluit van 23 december 1959 nopens de verplichtingen betreffende de opslagmiddelen en opslag inzake petroleumprodukten, ingetrokken en vervangen wordt (Staatsblad, 30 maart 1960, blz. 2.328).

II. — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN),
MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Ministerieel besluit van 26 januari 1960

houdende vaststelling van het gedeelte van hun leningen dat de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom en het Woningfonds van de Bond der Kroostrijke Gezinnen van België in 1960 zullen dienen te besteden aan de krotopruijing (Staatsblad, 2 maart 1960, blz. 1.382).

Koninklijk besluit van 26 januari 1960

betreffende het verwaarlozen van gedeelten van een frank in de comptabiliteit van het Ministerie van Middenstand en van de openbare instellingen die onder de Minister van Middenstand ressorteren (Staatsblad, 5 maart 1960, blz. 1.534).

Koninklijk besluit van 22 februari 1960

waarbij de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting ertoe gemachtigd wordt, onder staatswaarborg, een lening van fr. 1 miljard aan te gaan (Staatsblad, 3 maart 1960, blz. 1.446).

Artikel 1. — De staatswaarborg wordt gehecht aan een lening van een werkelijk bedrag van één miljard frank, uit te geven door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting.

Koninklijk besluit van 22 februari 1960

tot vaststelling van de interest- en delgingslasten te dragen door de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom op de in 1960 gelichte of nog te lichten tranches van haar leningen (Staatsblad, 3 maart 1960, blz. 1.447).

Ministerieel besluit van 29 februari 1960

betreffende een door de Regie van Telegraaf en Telefoon, onder 's Rijks waarborg, te sluiten lening groot fr. 1,5 miljard (Staatsblad, 1 maart 1960, blz. 1.348).

Artikel 1. — De uitgiftemodaliteiten van een door de Regie van Telegraaf en Telefoon te sluiten lening, groot één miljard vijfhonderd miljoen frank, zijn bepaald als volgt :

Art. 2. — De lening is vertegenwoordigd door toonderobligaties van fr. 1.000, 5.000, 10.000 en 50.000.

Deze obligaties renten tegen 5,25 pct. 's jaars, met ingang van 8 maart 1960, en zijn voorzien van dertien jaarlijkse rentecoupons betaalbaar op 8 maart van elk der jaren 1961 tot 1973.

Art. 4. — De uitgifteprijs is vastgesteld op fr. 995 netto per duizend frank nominaal kapitaal; hij is betaalbaar hetzij in specie, hetzij in 4 pct. kasbons met 10 jaar looptijd, 1950-

1960, uitgegeven door de Regie van Telegraaf en Telefoon en teruggenomen tegen 105 pct. van hun nominale waarde.

Art. 8. — De lening is aflosbaar van het derde jaar af, overeenkomstig onderstaande modaliteiten.

Een jaarlijkse dotatie van 3,50 pct. van het uitgegeven nominaal kapitaal wordt aangewend tot de aflossing; zij begint te lopen op 8 maart 1962 en wordt ieder jaar vermeerderd met de rente van de afgeloste kapitalen. Deze dotaties dienen tot wederinkoop van de obligaties tegen koersen die het pari niet overschrijden.

Bij koersstijging boven het pari, worden de inkopen opgeschort en het uit dien hoofde op 15 januari 1963 tot 1972 beschikbaar gebleven dotatiebedrag wordt aangewend ter betaling a pari, op 8 maart daaropvolgend, van door uitloting aan te wijzen obligaties.

De niet vóór 8 maart 1973 afgeloste obligaties zijn op deze datum terugbetaalbaar a pari van hun nominale waarde.

Art. 10. — De betaling van de rente en de terugbetaling van de obligaties zijn door de Staat gewaarborgd.

Art. 11. — De interesten en de terugbetalingspremie zijn vrijgesteld van alle om het even welke tegenwoordige en toekomstige zakelijke belastingen en taksen ten bate van de Staat, de provincies en de gemeenten.

Koninklijk besluit van 4 maart 1960

tot verhoging van het nominaal bedrag van de kasbons en obligaties uit te geven door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid (Staatsblad, 14 maart 1960, blz. 1.784).

Artikel 1. — Het nominaal bedrag van de kasbons en obligaties uit te geven door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid wordt op veertig miljard frank vastgesteld.

Koninklijk besluit van 4 maart 1960

betreffende het verwaarlozen van gedeelten van een frank in de comptabiliteit van het Ministerie van Arbeid en van de openbare instellingen die onder de Minister van Arbeid ressorteren (Staatsblad, 14 maart 1960, blz. 1.788).

Koninklijk besluit van 7 maart 1960

tot vaststelling van de interest- en delgingslasten te dragen door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting op de in 1960 en nog te lichten tranches van haar leningen (Staatsblad, 21 maart 1960, blz. 1.963).

Wet van 7 maart 1960

houdende de begroting van het Ministerie van Financiën voor het dienstjaar 1960 (Staatsblad, 30 maart 1960, blz. 2.307).

Artikel 1. — Voor de aan het dienstjaar 1960 verbonden (...) gewone uitgaven betreffende het Ministerie van Financiën, zijn kredieten geopend die de som van fr. 3.759.068.000 belopen.

Art. 8. — Betalingskredieten voortspruitend uit verplichtingen aangegaan in uitvoering van de door onderhavige wet en vroegere wetten verleende machtigingen, zijn geopend ten belope van fr. 232.504.000 (...).

Koninklijk besluit van 14 maart 1960

waarbij een bedrag van fr. 137 miljoen ter beschikking gesteld wordt van de Minister van Economische Zaken, door voorafnemings op de opbrengst van de buitengewone conjunctuurtaks, met het oog op de financiering van het wetenschappelijke onderzoek (Staatsblad, 17 maart 1960, blz. 1.854). (Zie tekst, rubriek I.)

Koninklijk besluit van 15 maart 1960

tot wijziging van de Algemene Verordening op de met het zegel gelijkgestelde taksen (Staatsblad, 19 maart 1960, blz. 1.914).

Wet van 15 maart 1960

houdende de begroting der kwade posten en terugbetalingen voor het dienstjaar 1960 (Staatsblad, 23 maart 1960, blz. 2.018).

Enig artikel. — Voor de aan het dienstjaar 1960 verbonden (...) uitgaven betreffende de begroting der kwade posten en terugbetalingen, zijn kredieten geopend die de som van fr. 381.505.000 belopen.

Wet van 18 maart 1960

waarbij de Minister belast met de economische en financiële zaken van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi gemachtigd wordt om, in het buitenland, voor Belgisch-Kongo, één of meer leningen aan te gaan ten belope van een nominaal kapitaal gelijk aan Kong. fr. 3 miljard of de tegenwaarde ervan in andere munten (Staatsblad, 22 maart 1960, blz. 1.986).

Artikel 1. — De Minister belast met de economische en financiële zaken van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi wordt gemachtigd, in het buitenland, voor en in naam van Belgisch-Kongo, onder de voorwaarden welke bij koninklijk besluit zullen worden bepaald en volgens de modaliteiten die met de leners zullen worden overeengekomen, één of meer leningen aan te gaan ten belope van een globaal nominaal kapitaal gelijk aan drie miljard Kongolese frank of de tegenwaarde ervan in andere munten.

Art. 2. — De Koning is gemachtigd alle fiscale vrijstellingen aan de in het eerste artikel bedoelde leningen te verlenen.

Wet van 18 maart 1960

waarbij de Minister van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi gemachtigd wordt om : een lening van U.S.A.-\$ 35 miljoen aan te gaan bij de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling voor Belgisch-Kongo; de waarborg van Belgisch-Kongo te verlenen aan een lening van U.S.A.-\$ 5 miljoen door de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling toe te staan aan de OTRACO (Staatsblad, 22 maart 1960, blz. 1.987).

Artikel 1. — De Minister van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi wordt gemachtigd, voor en in naam van Belgisch-Kongo, onder de financiële voorwaarden welke bij koninklijk besluit zullen worden bepaald en volgens de modaliteiten die zullen worden overeengekomen, één of meer door de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling toe te staan leningen aan te gaan, in verscheidene munten waarvan de hoofdsom gelijk zal zijn aan een maximumbedrag van vijfendertig miljoen dollar van de Verenigde Staten (\$ 85.000.000).

Art. 2. — De Minister van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi wordt gemachtigd, voor en in naam van Belgisch-Kongo, volgens de modaliteiten die zullen worden overeengekomen in het waarborgcontract, te sluiten tussen Belgisch-Kongo en de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, de waarborg van Belgisch-Kongo te verlenen aan het contract dat tussen deze Bank, enerzijds, en de Exploitatiedienst van het Koloniaal Verkeerswezen, anderzijds, zal worden gesloten betreffende het toestaan, aan deze laatste, van een lening in verscheidene munten, waarvan de hoofdsom gelijk zal zijn aan een maximumbedrag van vijf miljoen dollar der Verenigde Staten (\$ 5.000.000).

Deze waarborg kan zowel betrekking hebben op de terugbetaling van de hoofdsom en op de betaling der interesten en andere lasten van de lening en van de obligaties die ter vertegenwoordiging van bedoelde lening kunnen worden uitgegeven, als op de eventuele premies voor vervroegde terugbetaling van de lening of van de obligaties, en op de uitvoering der verbintenissen van de ontleners, zoals deze verbintenissen in het leningscontract zullen worden bepaald.

Art. 3. — De hoofdsom, de interesten en andere lasten, en de eventuele premies voor vervroegde terugbetaling van de in de artikelen 1 en 2 van deze wet bedoelde leningen, alsmede van de obligaties welke ter vertegenwoordiging van gezegde leningen kunnen worden uitgegeven, zijn vrijgesteld van om het even welke tegenwoordige of toekomstige belastingen en taksen ten voordele van de Belgische Staat, van de provincies, van de gemeenten van Belgisch-Kongo of van alle gezag van België of van Belgisch-Kongo, dat gemachtigd is belastingen te heffen.

Wet van 18 maart 1960

waarbij de Staat ertoe gemachtigd wordt één of meerdere door Belgisch-Kongo in het buitenland af te sluiten leningen te waarborgen (Staatsblad, 22 maart 1960, blz. 1.988).

Artikel 1. — De Staat kan zijn waarborg verbinden aan de betaling van de interesten en van de andere lasten, alsmede aan de terugbetaling van de hoofdsom van één of meerdere leningen ten belope van een nominaal kapitaal groot 3 miljard Kongolese frank of de tegenwaarde in andere munten, voor en in naam van Belgisch-Kongo af te sluiten in het buitenland.

De Koning wordt gemachtigd deze waarborg te verlenen.

Wet van 18 maart 1960

ertoe strekkende de waarborg van de Staat te verlenen aan leningen door Belgisch-Kongo en de Exploitatiedienst van het Koloniaal Verkeerswezen bij de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling aan te gaan (Staatsblad, 22 maart 1960, blz. 1.989).

Artikel 1. — De Belgische Staat is gemachtigd zijn waarborg te hechten aan de leningen die zullen aangegaan worden door Belgisch-Kongo bij de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, in verschillende munten gelijk in hoofdsom aan een maximum van vijfendertig miljoen dollar van de Verenigde Staten (\$ 35.000.000 dollar).

Deze waarborg zal verleend worden volgens de modaliteiten overeengekomen in de waarborgcontracten, die dienen gesloten tussen de Belgische Staat en de Bank.

Deze waarborg van de Belgische Staat betreft de terugbetaling van de hoofdsom, de betaling van de interesten en andere lasten, zowel van de leningen als van de obligaties, die ter vertegenwoordiging van genoemde leningen zouden kunnen uitgegeven worden, de betaling van die obligaties evenals van de eventuele premies voor vervroegde terugbetaling van de leningen of de obligaties, en de uitvoering van de verbintenissen van de ontleners zoals deze zullen bedongen worden in de contracten betreffende de af te sluiten lening.

Art. 2. — De Belgische Staat is gemachtigd zijn waarborg te hechten aan de door de Exploitatiedienst van het Koloniaal Verkeerswezen bij de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling af te sluiten lening, in verschillende munten, gelijk in hoofdsom aan een maximumbedrag van vijf miljoen dollar van de Verenigde Staten (\$ 5.000.000).

Deze waarborg zal toegekend worden volgens de modaliteiten overeengekomen in het contract dat zal gesloten worden tussen de Belgische Staat en de Bank.

Deze waarborg van de Belgische Staat betreft de terugbetaling van de hoofdsom, de betaling van de interesten en andere lasten, zowel van de lening als van de obligaties die ter vertegenwoordiging van genoemde lening zouden kunnen uitgegeven worden, de betaling van die obligaties evenals van de eventuele premies voor vervroegde terugbetaling van de lening of de obligaties, en de uitvoering van de verbintenissen van de ontleners, zoals deze zullen bedongen worden in het contract betreffende de af te sluiten lening.

Art. 3. — De Koning is gemachtigd de bij de artikelen 1 en 2 van deze wet bepaalde waarborgen te verlenen.

Koninklijk besluit van 18 maart 1960

waardoor de Minister belast met de economische en financiële zaken van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi gemachtigd wordt een lening van \$ 20 miljoen af te sluiten in de Verenigde Staten van Amerika en waarbij de staatswaarborg en belastingvrijstellingen aan deze lening worden verleend (Staatsblad, 22 maart 1960, blz. 1.990).

Artikel 1. — Onze Minister belast met de economische en financiële zaken van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi wordt ertoe gemachtigd voor en op naam van Belgisch-Kongo, onder de verder bepaalde voorwaarden en volgens de modaliteiten vastgesteld in een overeenkomst afgesloten met de Amerikaanse banken, een kredietopening voor een nominaal bedrag van 20 miljoen dollar der Verenigde Staten van Amerika aan te gaan.

Art. 2. — Het krediet zal worden opgenomen op een datum die ten minste vijf werkdagen voor de opnemingsaan de banken zal worden bekendgemaakt.

Art. 3. — Bij de opnemingsaan het krediet worden aan elke optredende bank drie aan haar order gestelde betalings-

promessen afgegeven, van een totaalbedrag dat gelijk is aan haar aandeel in het krediet en die de datum van de dag der opnemingsaan dragen, te weten :

a) een betalingspromesse van een bedrag gelijk aan 50 pct. van het voorschot en terugbetaalbaar drie jaar na de datum van de bij artikel 1 van dit besluit bedoelde overeenkomst;

b) een betalingspromesse van een bedrag gelijk aan 25 pct. van het voorschot en terugbetaalbaar vier jaar na de datum van de bij artikel 1 van dit besluit bedoelde overeenkomst;

c) een betalingspromesse van een bedrag gelijk aan 25 pct. van het voorschot en terugbetaalbaar vijf jaar na de datum van de bij artikel 1 van dit besluit bedoelde overeenkomst.

Deze promessen worden uitgedrukt in dollars der Verenigde Staten van Amerika.

Art. 4. — De promessen renten tegen 6 pct. 's jaars te rekenen vanaf de datum van hun uitgifte.

De interesten dienen kwartaalsgewijze betaald de 1° januari, de 1° april, de 1° juli en de 1° oktober van elk jaar; de interesten opgelopen vanaf de laatste driemaandelijkse vervalddag tot op de data van terugbetaling der promessen dienen op deze laatste data te worden betaald.

Art. 5. — Gedurende de periode, gaande van de datum van de bij artikel 1 van dit besluit bedoelde overeenkomst tot de datum van de kredietopnemingsaan, wordt aan de banken een commissieloon voor kredietopnemingsaan van een half procent (0,50 pct.) 's jaars toegekend.

Dit commissieloon dient te worden betaald op de datum waarop het krediet wordt opgenomen of op de datum waarop de overeenkomst verstrijkt, indien deze een einde neemt vóór de kredietopnemingsaan.

Art. 6. — Met uitzondering van de leningen eventueel aangegaan bij de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, bij het Internationaal Muntfonds of bij de « Export-Import Bank of Washington », zal de opbrengst van de eventueel door Belgisch-Kongo en de Verenigde Staten van Amerika in dollars uitgegeven leningen en die overeenkomstig artikel 6 van Ons besluit van 30 oktober 1959 niet zou worden aangewend voor de aanzuivering van het krediet van \$ 20 miljoen dat het onderwerp is van de overeenkomst van 31 oktober 1959, aangewend worden voor de vermindering tot het vereiste bedrag van het krediet door dit besluit bedoeld en, in voorkomend geval, van het bedrag der vertegenwoordiging van dit krediet uitgegeven in promessen.

In dit laatste geval geschiedt de terugbetaling van bedoelde promessen in omgekeerde orde van hun vervalddag.

Art. 7. — Belgisch-Kongo behoudt zich het recht voor de in omloop zijnde promessen geheel of gedeeltelijk terug te betalen, mits zulks ten minste vijf werkdagen bij voorbaat te betekenen. Dergelijke terugbetaling mag niet minder dan één miljoen dollar belopen en geschiedt in omgekeerde orde van de vervalddag der promessen.

Art. 8. — De betaling van de interesten en van het commissieloon voor kredietopnemingsaan alsmede de terugbetaling van de promessen geschieden in dollars van de Verenigde Staten van Amerika, aan de loketten van de « Morgan Guaranty Trust Company of New York », te New York.

De ter uitvoering van deze betalingen nodige bedragen worden te gepasten tijde ter beschikking van voormelde bank gesteld.

Art. 9. — De hoofdsom en de interesten van de promessen alsmede het commissieloon voor kredietopnemingsaan zijn vrijgesteld van om het even welke bestaande of toekomstige belastingen of taksen ten bate van Belgisch-Kongo, de Belgische Staat, de provincies en de gemeenten of van alle Belgische of Kongolese overheden welke de macht hebben om belastingen te heffen.

Art. 10. — Mocht Belgisch-Kongo in de toekomst zekere bepaalde inkomsten of activa als pand ten voordele van bestaande of toekomstige buitenlandse leningen aanwenden, dan verbindt Belgisch-Kongo er zich toe dezelfde voorrechten op de eigenste in waarborg gegeven inkomsten of activa aan de krachtens dit besluit uit te geven promessen, toe te kennen.

Art. 11. — De Belgische Staat waarborgt de betalingen van de interesten en van het commissieloon voor kredietopnemingsaan, alsmede de terugbetaling van de hoofdsom en de uitvoering

van de verbintenissen van de ontlener, zoals vermeld in de overeenkomst bedoeld bij artikel één van dit besluit.

Art. 12. — De overeenkomst die met de inschrijvers moet worden afgesloten betreffende de waarborg van de Belgische Staat, zal worden ondertekend door de Minister van Financiën of door de Ambassadeur van België te Washington of door de Zaakgelastigde van België te Washington of door de Consul-Generaal of een Consul of een Vice-Consul van België te New York.

Art. 13. — De in artikel 3 van dit besluit bedoelde betalingspromessen zullen worden ondertekend door Onze Minister belast met de economische en financiële zaken van Belgisch-Kongo en van Ruanda-Urundi of door een ambtenaar die hij daartoe aanwijst.

Zij zullen de waarborg van de Belgische Staat vermelden ondertekend door de Minister van Financiën of door de directeur-generaal van de Thesaurie en Staatsschuld of door een ambtenaar die de Minister van Financiën daartoe aanwijst.

Art. 14. — Mocht de Belgische Staat in de toekomst zekere bepaalde inkomsten of activa als pand ten voordele van bestaande of toekomstige buitenlandse leningen aanwenden, dan verbindt de Belgische Staat er zich toe dezelfde voorrechten op de eigenste in waarborg gegeven inkomsten of activa aan de in artikel 11 bedoelde waarborg toe te kennen.

Art. 15. — De in artikel één bedoelde overeenkomst en de krachtens dit besluit uit te geven promessen, zullen de andere modaliteiten van de kredietopening vaststellen.

De in artikel 12 bedoelde overeenkomst zal alle andere voorwaarden van de waarborg vaststellen.

Art. 16. — De bepalingen van artikel 6 van Ons besluit van 30 oktober 1959 zijn niet toepasselijk op de lening waarvan de uitgifte bij dit besluit is geregeld.

Art. 17. — De artikelen 11 en 16 van dit besluit hebben geen invloed op de bepalingen van Ons besluit van 25 november 1959 en inzonderheid op artikel één ervan.

Wet van 23 maart 1960

tot wijziging van de wet van 23 augustus 1948 strekkende tot het instandhouden en het uitbreiden van de koopvaardij- en de vissersvloot en van de scheepsbouw, en houdende instelling, te dien einde, van een fonds voor het uitreden en aanbouwen van zeeschepen (Staatsblad, 31 maart 1960, blz. 2.354).

Koninklijk besluit en ministerieel besluit van 28 maart 1960

betreffende de uitgifte van de lening van 1960, met vijf of met tien jaar looptijd (Staatsblad, 29 maart 1960, blz. 2.282-2.283).

Artikel 1. — Onze Minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd om onder de door hem vast te stellen voorwaarden een binnenlandse lening, genaamd « Lening van 1960, met vijf of met tien jaar looptijd » uit te geven.

Art. 2. — De lening is vertegenwoordigd door toonderobligaties groot fr. 1.000, 5.000, 10.000, 50.000 en 100.000, welke tegen de hierna vermelde rentevoeten renten :
5 pct. 's jaars met ingang van 25 april 1960 tot 24 april 1965;
5,25 pct. 's jaars met ingang van 25 april 1965 tot 24 april 1970.

Art. 3. — Deze obligaties zijn door de houders omzetbaar in inschrijvingen op naam op het Grootboek der Staatsschuld.

Art. 4. — De lening wordt afgelost van het derde jaar af, overeenkomstig onderstaande modaliteiten.

Een jaarlijkse dotatie van 3,50 pct. van het uitgegeven nominaal kapitaal wordt aangewend tot de aflossing; zij begint te lopen van 25 april 1962 af en wordt ieder jaar vermeerderd met de renten van de afgeloste kapitalen.

De aflossingsdotaties worden ter beschikking van de Amortisatiekas gesteld op 25 april van elk der jaren 1962 tot 1969.

Deze dotaties dienen tot wederinkoop van de obligaties tegen koersen die de hierna bepaalde terugbetalingspercentages niet overschrijden.

Bij koersstijging boven deze perken worden de wederinkopen opgeschort en het uit dien hoofde op 15 maart van een der jaren 1963 tot 1969 beschikbaar gebleven dotatiebedrag, wordt aangewend tot terugbetaling, op 25 april daaropvolgend, van door een uitloting aan te wijzen obligaties.

Deze terugbetalingen geschieden tegen de volgende percentages :

op 25 april van de jaren 1963 tot 1965 : tegen het pari;
op 25 april van de jaren 1966 tot 1969 : tegen 101 pct.

De niet vóór 25 april 1970 afgeloste obligaties zijn op die datum terugbetaalbaar tegen 101 pct. van hun nominale waarde.

Art. 6. — De houders kunnen de vervroegde terugbetaling van hun obligaties op 25 april 1965 bekomen; in dit geval geschiedt de terugbetaling tegen het pari van de nominale waarde.

De interesten van de vervroegd terugbetaalde kapitalen worden niet aan de volgende aflossingsdotaties toegevoegd.

Art. 7. — De renten en de terugbetalingspremie van de obligaties zijn vrijgesteld van alle om het even welke huidige en toekomstige zakelijke belastingen en taksen ten bate van de Staat, de provincies en de gemeenten.

♦♦

Art. 3. — De uitgifteprijs wordt vastgesteld op fr. 1.000 netto voor fr. 1.000 nominaal kapitaal; hij is betaalbaar overeenkomstig de in onderstaande artikelen 4 en 5 bepaalde modaliteiten, hetzij in specie, hetzij in obligaties van de lotenlening van de Tentoonstelling 1958, terugbetaalbaar op 1 april 1960, teruggenomen tegen het pari van hun nominale waarde, hetzij in 4 pct. schatkistcertificaten van 1949, terugbetaalbaar op 15 april 1960, teruggenomen tegen 105 pct. van hun nominale waarde.

Art. 4. — De uitgifteprijs is volledig te betalen op het ogenblik van de indiening der inschrijvingen.

Art. 5. — De ter betaling van inschrijvingen neergelegde obligaties van de lotenlening van de Tentoonstelling 1958 en 4 pct.-schatkistcertificaten van 1949, geven recht op een zelfde nominaal kapitaal aan obligaties van de nieuwe lening.

Daarenboven wordt per fr. 1.000 neergelegd nominaal kapitaal in specie vergoed :

1° aan degenen die obligaties van de lotenlening van de Tentoonstelling 1958 neerleggen, fr. 3,50 als renteporata voor de periode van 1 tot 24 april 1960;

2° aan degenen die 4 pct. schatkistcertificaten van 1949 neerleggen :

a) fr. 50, zijnde het verschil tussen de waarde van terugneming van die certificaten en de uitgifteprijs van de obligaties van de lening;

b) fr. 1,50 als renteporata voor de periode van 15 tot 24 april 1960.

Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel

Beslissing van de Raad van het Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel. Betrekkingen tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi (Staatsblad, 30 maart 1960, blz. 2.331).

De volgende beslissingen treden op 29 maart 1960 in werking :

I. De bepalingen door inlanders en « résidents » voor de invoer van koopwaren, die Belgisch-Kongo of Ruanda-Urundi als oorsprong of herkomst hebben, moeten, behoudens machtiging van het Belgisch-Instituut voor de Wissel, uitgevoerd worden door storting van Belgische of Luxemburgse franken op het credit van rekeningen geopend op naam van in Belgisch-Kongo of in Ruanda-Urundi gevestigde banken, bij Belgische of Luxemburgse erkende banken.

Deze betalingen moeten uitgevoerd worden binnen de dertig dagen na de vertolling.

II. De betalingen door inlanders of « résidents » voor aan het buitenland verkochte koopwaren die Belgisch-Kongo of Ruanda-Urundi als oorsprong of herkomst hebben, moeten geschieden onmiddellijk na de ontvangst van de betalingen uit het buitenland.

Indien het Belgische of Luxemburgse franken betreft, zal de storting bij de Belgische of Luxemburgse banken geschieden op het credit van rekeningen geopend op naam van in Belgisch-Kongo of in Ruanda-Urundi gevestigde banken.

III. De betalings- of overschrijvingsorders uit te voeren in Belgische of Luxemburgse franken ten laste van rekeningen geopend op naam van banken gevestigd in Belgisch-Kongo of in Ruanda-Urundi, moeten het voorwerp uitmaken van een voorafgaande machtiging van het Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel.

Ten einde de verwezenlijking van deze verrichtingen te vergemakkelijken, zullen algemene machtigingen aan de Belgische of Luxemburgse erkende banken afgeleverd worden.

Deze beslissingen zijn van toepassing niettegenstaande de andersluidende beschikkingen van de reglementen « B », « F », « G », « I » en « J » betreffende de verrichtingen gedaan door ingezetenen van Belgisch-Kongo of van Ruanda-Urundi.

III. — LANDBOUW

Ministerieel besluit van 29 februari 1960

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 3 maart 1960, blz. 1.448).

Ministerieel besluit van 5 maart 1960

houdende wijziging van dit van 23 januari 1960 houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 12 maart 1960, blz. 1.737).

Ministerieel besluit van 21 maart 1960

houdende wijziging van dit van 29 februari 1960 houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 24 maart 1960, blz. 2.134).

IV. — NIJVERHEID

Ministerieel besluit van 9 februari 1960

waarbij het opmaken van een maandelijks statistiek van de bedrijvigheid in de metaalverwerkende nijverheid wordt voorgeschreven, ter vervanging van het ministerieel besluit van 14 april 1945 (Staatsblad, 30 maart 1960, blz. 2.319).

V. — ARBEID

Koninklijk besluit van 12 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 29 mei 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het huiden- en lederbedrijf betreffende de verkorting van de arbeidsduur in de handschoenmakerij (Staatsblad, 1 maart 1960, blz. 1.344).

VIII. — VERKEERSWEZEN

Wet van 23 maart 1960

tot wijziging van de wet van 23 augustus 1948 strekkende tot het instandhouden en het uitbreiden van de koopvaardij- en de vissersvloot en van de scheepsbouw, en houdende instelling, te dien einde, van een fonds voor het uitreden en aanbouwen van zeeschepen (Staatsblad, 31 mei 1960, blz. 2.354).

Ministerieel besluit van 23 maart 1960

tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de schepen voor het vervoer van eigen goederen vrijgesteld zijn van de tussenkomst van beurtbevrachtingskantoren (Staatsblad, 31 maart 1960, blz. 2.356).

Ministerieel besluit van 28 maart 1960

betreffende de vrachten voor elk door bemiddeling van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart gesloten bevrachtingscontract (Staatsblad, 30 maart 1960, blz. 2.306).

IX. — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 4 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 29 oktober 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor de voedingsnijverheid tot vaststelling van de minimumlonen der arbeiders en arbeidsters te werk gesteld in de vleesnijverheid (Staatsblad, 1 maart 1960, blz. 1.343).

Koninklijk besluit van 12 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 2 oktober 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het tabaksbedrijf tot wijziging van de beslissing van 27 maart 1958, tot vaststelling van de beroepsindeling en de minimumlonen van de arbeiders en arbeidsters te werk gesteld in het tabaksbedrijf en de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 25 juni 1958 (Staatsblad, 1 maart 1960, blz. 1.346).

Koninklijk besluit van 18 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 30 november 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf betreffende de beroepsindeling, de minimumuurlonen en de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk voor de arbeiders en arbeidsters te werk gesteld in de onderne-

mingen waar paddestoelen worden geteeld (Staatsblad, 25 maart 1960, blz. 2.173).

Koninklijk besluit van 25 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 19 november 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor de handel in voedingswaren betreffende de koppeling van de lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 26 maart 1960, blz. 2.217).

Koninklijk besluit van 26 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 19 november 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor de handel in voedingswaren tot vaststelling van de beroepsindeling en de lonen der arbeiders in de banketbakkerij (Staatsblad, 14 maart 1960, blz. 1.785).

Koninklijk besluit van 4 maart 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 11 december 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het vervoer, tot vaststelling van de minimumlonen der arbeiders te werk gesteld in de ondernemingen voor goederenvervoer en tot toekenning van een verblijfsvergoeding aan deze arbeiders (Staatsblad, 19 maart 1960, blz. 1.922).

Koninklijk besluit van 4 maart 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 14 oktober 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor de houtnijverheid, betreffende de vaststelling der minimumlonen in de bosontginningen en mijnhoutbedrijven alsook de koppeling van deze lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 22 maart 1960, blz. 1.995).

Koninklijk besluit van 15 maart 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 2 februari 1960 van het Nationaal Paritair Comité voor het diamant, betreffende de vaststelling van het minimumweekloon voor de sorteerdsters (sters) (Staatsblad, 28 maart 1960, blz. 2.306).

Ministerieel besluit van 28 maart 1960

betreffende de vrachten voor elk door bemiddeling van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart gesloten bevrachtingscontract (Staatsblad, 30 maart 1960, blz. 2.306).

**X. — SOCIALE WETGEVING
(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)**

Koninklijk besluit van 25 januari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 8 oktober 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het vervaardigen van en de handel in jutezakken, betreffende het toekennen van een eindejaarspremie (Staatsblad, 4 maart 1960, blz. 1.492).

Koninklijk besluit van 26 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 30 november 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf betreffende de toekenning van een bestaanszekerheidsvergoeding aan de in de boomkwekerijen te werkgestelde arbeiders en arbeidsters (Staatsblad, 11 maart 1960, blz. 1.689).

Koninklijk besluit van 12 februari 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 29 oktober 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor de voedingsnijverheid betreffende het toekennen van loon voor sommige verletdagen ten gevolge van familiale gebeurtenissen, aan de arbeiders en arbeidsters te werk gesteld in de olie- en margarinefabrieken (Staatsblad, 19 maart 1960, blz. 1.920).

Koninklijk besluit van 2 maart 1960

tot tijdelijke afwijking, voor de arbeiders van de kolenmijnen, van artikel 81 van het besluit van de Regent van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid (Staatsblad, 11 maart 1960, blz. 1.695).

Koninklijk besluit van 18 februari 1960

tot wijziging van het organiek koninklijk besluit van 22 december 1938 voorzien bij de wet van 10 juni 1937 tot uitbreiding van de kinderbijslag tot de werkgevers en de niet-loonarbeiders (Staatsblad, 1 maart 1960, blz. 1.350).

Koninklijk besluit van 2 maart 1960

tot regeling van bepaalde cumulaties van voordelen waarin voorzien wordt door de pensioenregelingen van de arbeiders, de bedienden, de mijnwerkers, de zeelieden en de zelfstandigen (Staatsblad, 12 maart 1960, blz. 1.743).

Wet van 22 februari 1960

tot wijziging van de wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden (Staatsblad, 5 maart 1960, blz. 1.518).

Koninklijk besluit van 18 maart 1960

waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de beslissing van 23 september 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het cementbedrijf, betreffende het toekennen van een vergoeding voor bestaanszekerheid aan de arbeiders(sters) die in de ondernemingen voor cementagglomeraten werken (Staatsblad, 31 maart 1960, blz. 2.363).

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

Ia. — OFFICIEEL RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN

Ib. — RENTEVOET VAN HET DAGGELD EN VAN HET GELD OP ZEER KORTE TERMIJN ¹

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België					
	Disconto					Voorschotten in rek. cour. en beleningen *
	Geaccepteerd in een bank gedomicileerd papier, warrants en bankaceep. vooraf door de Nat. Bank van Belg. gevisieerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicileerd papier	Niet geaccepteerd, in een bank gedomicileerd papier	Niet geaccepteerd, niet in een bank gedomicileerd papier, promessen	Schatkistcertificaten van het Rentenfonds uitgegeven op maximum 366 dagen	Alle andere overheidsfondsen
1958 Gemiddelde	3,95	4,66	5,37	5,66	(2)	5,66
1959 Gemiddelde	3,27	3,77	4,27	4,77	(2)	4,76
1959 Februari	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
Maart	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
April	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
Mei	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
Juni	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
Juli	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
Augustus	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
September	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
Oktober	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
November	3,25	3,75	4,25	4,75	(2)	4,75
December (v. 24)	4,—	4,50	4,75	5,25	(2)	5,—
1960 Januari	4,—	4,50	4,75	5,25	(2)	5,—
Februari	4,—	4,50	4,75	5,25	(2)	5,—
Maart	4,—	4,50	4,75	5,25	(2)	5,—
April	4,—	4,50	4,75	5,25	(2)	5,—

Tijdvak	Gemiddelden	1 dag	5 dagen	10 dagen
1958	1,41	1,56	1,69	
1959 ³	1,01	1,06	1,11	
1959 Februari	1,02	1,07	1,12	
Maart	1,03	1,08	1,13	
April	1,—	1,05	1,10	
Mei	1,—	1,05	1,10	
Juni	1,—	1,05	1,10	
Juli	1,—	1,05	1,10	
Augustus	1,—	1,05	1,10	
September	1,—	1,05	1,10	
Oktober	1,—	1,05	1,10	
November ⁴	1,—	1,05	1,10	
December ¹	2,17	—	—	
1960 Januari	2,19	—	—	
Februari	2,08	—	—	
Maart	1,95	—	—	
April	1,75	—	—	

¹ Vanaf december 1959 gaat het om het gewone gemiddelde van de gemiddelde dagelijkse rentevoeten. Sedert 17 november 1959 wordt het geld op 5 en 10 dagen niet meer uitgeleend of ontleend. — ² Rentevoet van het certificaat plus 5/16 pct., minimum 2,25 pct. — ³ Gemiddelde van 1 januari tot 16 november 1959. — ⁴ Tot 16 november 1959.

* Quotiteit van het voorschot op 30 april 1960

Schatkiste. en cert. v.h. Rentenfonds uitgegeven op max. 366 d. max. 95 pct. | Andere overheidsfondsen max. 80 pct.
Alleen de effecten en overheidsfondsen « aan toonder » in Belgische franken luidend, worden in onderpand aanvaard.

Ic. — RENTEVOET VAN DE SCHATKISTCERTIFICATEN

Gemiddelden	Schatkistcertificaten op zeer korte termijn					Datum	Schatkistcertificaten op korte termijn Gemiddelde discontovoet der toewijzingen		
	15 dagen	1 maand	2 maanden	3 maanden	4 maanden		6 maanden	9 maanden	12 maanden
1958	1,94	2,18	2,48	2,89	3,45				
1959	1,06	1,43	1,68	1,93	2,32				
1959 Febr.	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	1959 :			
Maart	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	5 mei ...	3,28	3,50	
April	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	2 juni ...	3,289	3,50	
Mei	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	7 juli ...	3,345	3,544	
Juni	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	4 aug. ...	3,448	3,55	
Juli	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	1 sept. ...	3,456	3,59	
Aug.	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	6 okt. ...	3,459	3,653	
Sept.	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	3 nov. ...	3,497	3,70	
Okt.	1,15	1,35	1,60	1,85	2,25	1 dec. ...	3,619	3,889	
Nov.	1,24	1,44	1,69	1,94	2,31	1960 :			
Dec.	—	2,19	2,44	2,69	2,94	5 jan. ...	4,171	—	
1960 Jan.	—	2,97	3,22	3,47	3,72	2 febr. ...	4,195	4,300	
Febr.	—	3,—	3,25	3,50	3,75	1 maart ...	4,198	4,300	
Maart	—	3,—	3,25	3,50	3,75	5 april ...	4,190	4,298	
April	—	3,—	3,25	3,50	3,75	3 mei ...	4,238	4,340	

¹ Gemiddelde van vier banken. — ² Sedert 1 januari 1958 : 0,80 pct. renteverhoging voor de bedragen die geheel het jaar blijven ingeschreven. — Sedert 1 januari 1959 is deze renteverhoging afgeschaft.

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS ⁴

Tijdvak	Banken — Depositorrekeningen ¹						Algemene Spaarkas (sparinglagen particulier)	
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 250.000	boven 250.000 fr.	
1958 Gemiddelde	0,50	1,04	1,77	2,17	2,59	3,— ²	2,— ²	
1959 Gemiddelde	0,50	0,85	1,20	1,62	1,95	3,—	2,—	
1959 Februari	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
Maart	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
April	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
Mei	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
Juni	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
Juli	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
Augustus	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
September	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
Oktober	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
November	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
December	0,50	0,85	1,20	1,60	1,95	3,—	2,—	
1960 Januari	0,50	1,05	1,90	3,—	3,10	3,—	2,—	
Februari	0,50	1,05	1,90	3,—	3,10	3,—	2,—	
Maart	0,50	1,05	1,90	3,—	3,10	3,—	2,—	
April	0,50	1,05	1,90	3,—	3,10	3,—	2,—	

III. — Markt van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn * (miljoenen franken)

Goud- en zilvernoteringen te Londen ⁵

Daggemiddelden	Uitgeleende gelden		Ontleende gelden		Totaal (5) = (1) + (2) of (3) + (4)
	Deposito-banken (1)	Overige instellingen ¹ (2)	Deposito-banken (3)	Overige instellingen ² (4)	
1958	2.078	1.829			3.907
1959 ³	2.176	1.164			3.340
1959 Juli	2.062	1.240			3.302
Augustus	2.000	921			2.921
September ...	2.293	979			3.272
Oktober	2.135	949			3.084
November ⁴ ...	1.945	1.277			3.222
December	2.115	2.647	565	4.197	4.762
1960 Januari	2.157	2.981	800	4.338	5.138
Februari	2.357	2.839	591	4.605	5.196
Maart	2.729	2.002	716	4.015	4.731
29 tot 4/4 ..	2.895	1.707	850	3.752	4.602
April :	2.920	1.769	681	4.008	4.689
5 tot 11 ...	3.141	1.807	737	4.211	4.948
12 tot 15 ...	2.959	1.615	484	4.090	4.574
19 tot 25 ...	2.945	1.395	611	3.729	4.340
26 tot 2/5 ..	2.559	2.515	959	4.115	5.074

Daggemiddelden	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Zilver in pence per oz. fijn
1958	249/ 9 ³ / ₈	76
1959	249/ 5 ³ / ₄	79
1959 Februari	249/ 7	77
Maart	249/ 3 ³ / ₄	79
April	249/ 1 ¹ / ₂	79
Mei	249/ 6 ¹ / ₄	79
Juni	249/ 8 ³ / ₈	78
Juli	249/10 ¹ / ₄	78
Augustus	249/11 ³ / ₈	79
September	250/ 6 ¹ / ₂	79
Oktober	250/ 1 ⁵ / ₈	80
November	250/ 2	80
December	250/ 5 ³ / ₄	80
1960 Januari	250/ 7 ¹ / ₂	80
Februari	250/ 4 ¹ / ₄	79
Maart	250/ 1 ¹ / ₂	79
April	249/11 ³ / ₈	79

* Tot 16 november 1959 omvatten de cijfers, gebeurlijk, de uitstaande bedragen die op 5 en 10 dagen werden uitgeleend of ontleend. — Sedert 17 november 1959 wordt er geen geld op 5 en 10 dagen meer uitgeleend of ontleend.
¹ Inzonderheid het Gemeentekrediet van België, de Centrale Bank van Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi, de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en sedert 17 november 1959, het Rentenfonds. — ² Inzonderheid het Herdiscontering- en Waarborginstituut, de Nationale Delcredereerdienst, de Centrale Bank van Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid en, sedert 17 november 1959, het Rentenfonds. — ³ Gemiddelde van 1 januari tot 16 november 1959. — ⁴ Gemiddelde van 1 tot 16 november 1959. — ⁵ Prijs van een oz. fijn goud te New-York : 85 \$ vanaf 1 februari 1934.

VALUTAMARKT

Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers (Belgische franken) 10¹

Gemiddelden	1 Zwitserse frank	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank of 1 NF	1 Canadese dollar		1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	100 Italiaanse lire	100 Oostenr. schilling
				Kabel	Post									
1958	11,40	49,89	11,84	51,397	51,395	139,41	174,04	13,17	9,63	7,21	11,90	6,97	7,99	192,21
1959	11,56	49,96	10,19	52,110	52,108	140,33	174,98	13,24	9,66	7,25	11,96	7,01	8,05	193,14
1959 Februari ..	11,59	49,98	10,19	51,284	51,282	140,42	175,15	13,25	9,66	7,25	11,96	7,01	8,05	192,85
Maart	11,57	50,00	10,20	51,552	51,550	140,63	175,32	13,25	9,67	7,26	11,96	7,02	8,06	193,05
April	11,54	49,90	10,18	51,787	51,785	140,54	175,24	13,23	9,65	7,25	11,93	7,01	8,04	192,88
Mei	11,53	49,85	10,17	51,784	51,782	140,30	174,89	13,21	9,64	7,24	11,92	7,00	8,03	192,61
Juni	11,58	49,93	10,19	52,067	52,064	140,43	175,08	13,23	9,65	7,25	11,95	7,02	8,05	193,00
Juli	11,58	49,92	10,18	52,147	52,145	140,35	175,00	13,24	9,65	7,25	11,94	7,01	8,04	193,36
Augustus ..	11,58	49,96	10,19	52,334	52,333	140,37	174,98	13,22	9,66	7,25	11,94	7,01	8,05	193,65
September ..	11,57	50,02	10,20	52,562	52,560	140,25	174,85	13,24	9,67	7,25	11,96	7,01	8,06	193,89
Oktober ...	11,53	50,00	10,19	52,766	52,765	140,34	174,96	13,25	9,66	7,26	11,97	7,01	8,06	193,65
November ..	11,52	50,02	10,20	52,637	52,635	140,20	174,78	13,24	9,66	7,25	11,99	7,01	8,06	193,17
December ..	11,57	50,01	10,19	52,576	52,575	139,95	174,45	13,26	9,65	7,24	11,99	7,00	8,06	192,72
1960 Januari ...	11,54	49,90	10,16	52,361	52,356	139,72	174,14	13,23	9,63	7,22	11,97	6,98	8,04	192,01
Februari ...	11,50	49,87	10,16	52,397	52,396	139,80	174,23	13,22	9,63	7,22	11,96	6,98	8,03	191,83
Maart	11,50	49,87	10,16	52,446	52,443	139,91	174,34	13,22	9,63	7,23	11,96	6,99	8,03	191,82
April	11,49	49,84	10,16	51,771	51,768	140,02	174,46	13,22	9,65	7,23	11,95	7,00	8,03	191,63

¹ Gemiddelde van 1 tot 28 voor de maand december 1958.

KAPITAALMARKT

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		4 januari 1960	1 februari 1960	1 maart 1960	1 april 1960	2 mei 1960
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatsch. (Rente bij te rek.)						
3 ½ pct. Schuld 1937	100,—	88,70	88,70	88,60	88,60	88,40
3 ½ pct. Schuld 1943	100,—	85,50	85,50	85,40	85,30	84,20
4 pct. Geünificeerde Schuld 1 ^e reeks	100,—	94,90	94,40	94,10	93,80	93,80
4 pct. Bevrijdingslening, 1945	100,—	90,50	90,20	90,20	90,—	90,—
4 ½ pct. Lening, 1952-1962, op 10 jaar	100,—	102,—	102,20	102,20	102,50	102,10
4 ½ pct. Lening, 1952-1964, op 12 jaar	100,—	100,90	100,20	100,30	100,90	99,60
4 ½ pct. Lening, 1953-1973, op 20 jaar	100,—	96,10	96,—	95,90	95,90	95,80
4 ½ pct. Lening, 1953-1968, op 15 jaar	100,—	96,70	95,90	96,30	96,60	96,30
4 ½ pct. Lening, 1954-1972, op 18 jaar	100,—	95,20	94,10	94,30	94,50	94,60
4 ¼ pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 1 ^e reeks	100,—	93,50	92,60	92,50	93,30	93,50
4 ¼ pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 2 ^e reeks	100,—	93,—	92,—	91,90	92,40	92,50
4 pct. Lening, 1955-1975, op 20 jaar	100,—	90,50	90,—	89,80	90,40	90,70
4 ¼ pct. Lening 1956-1971, op 15 jaar	100,—	96,30	95,40	95,80	95,90	95,40
4 ¼ pct. Lening 1956-1973, op 17 jaar	100,—	94,90	94,60	94,60	94,80	94,80
5 pct. Lening 1957-1969, op 12 jaar	100,—	99,20	98,50	98,30	98,80	99,20
4 pct. Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943,	100,—	110,80	110,70	110,40	110,30	110,50
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1949	100,—	104,70	105,—	104,90	105,10	—
5 ½ pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1957	100,—	102,50	101,60	101,80	101,70	101,70
Lotenlening 1941, 4 pct.	1.000,—	957,—	960,—	961,—	966,—	972,—
Lotenlening 1953 (2 pct., 5 pct. vanaf 1967)	1.000,—	1.075,—	1.079,—	1.078,—	1.100,—	1.084,—
2 pct. Lotenlening van de Tentoonstelling 1958	1.000,—	993,—	992,—	997,—	—	—
II. — Indir. en gewaarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.)						
4 pct. Lotenlening Oorlogsschade 1923	1.050,—	1.021,—	1.024,—	1.020,—	1.021,—	1.024,—
Len. tot Wederopb. 1 ^e schijf 1947, 5 pct.	100,—	100,30	100,—	100,20	100,40	99,80
Len. tot Wederopb. 2 ^e schijf 1949, 5 pct.	100,—	100,20	100,20	100,20	100,20	99,80
Len. tot Wederopb. 3 ^e schijf 1950, 5 pct.	1.000,—	1.019,—	1.014,—	1.015,—	1.002,—	98,70 ¹
4 ¼ pct. Lening van het Wegenfonds op 10 jaar, 1955-1965	100,—	96,90	96,70	96,50	96,90	96,60
4 pct. preef. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische Schijf)	500,—	466,—	466,—	472,—	481,—	482,—
5 pct. Zelfst. Kas voor Oorlogsschade - 1 ^e schijf 1953	100,—	98,40	97,90	97,90	97,90	97,70
4 ½ pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^e r.	100,—	99,10	98,50	98,90	99,40	99,30
4 ½ pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^e r.	100,—	98,60	98,60	98,60	98,60	98,30
4 ¼ pct. Twintigjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1954, 1 ^e r.	100,—	94,—	93,70	93,70	93,40	93,30
4 ¼ pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1974	100,—	93,20	92,90	92,90	92,80	92,90
4 pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1955-1975, 1 ^e r.	100,—	91,—	90,80	90,20	90,30	90,30
4 ½ pct. Tienjaarslen. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951	100,—	101,80	102,10	102,20	101,80	101,60
4 ½ pct. Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^e r. 1952	100,—	103,50	103,40	104,—	104,30	104,10
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch-Kongo, Lotenlening 1888	100,—	231,—	255,—	243,—	261,—	253,—
Rente bij te rekenen :						
4 pct. Koloniale Schuld 1936	100,—	80,90	80,40	80,—	79,80	67,—
4 ¼ pct. Koloniale Schuld 1954-1974	100,—	74,20	73,20	67,—	57,—	45,50
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1950	100,—	104,40	104,40	103,90	—	—

¹ Notering voor 100 fr.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN OP DE BEURS TE BRUSSEL EN ANTWERPEN

15¹

KONTANTMARKT

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Algemeen indexcijfer	Financiële en ontorende sector	Beleggingsmaatschappijen (niet-gespecl.)	Holdings (vervoer en elektriciteit)	Vervoer	Gas- en elektriciteits-ondernemingen	Waterverdeling	Metaalindustrie	Metaalverwerkende bedrijven	Non-ferro metalen	Schietkundige nijverheid	Steenkolonmijnen	Glas- en spiegelglasfabrieken	Bouwnijverheid	Textielnijverheid	Voedingsbedrijven	Diverse industrieën	Handel en diensten	Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi	Plantages
Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand																				
1960 10 maart	94	94	94	98	90	98	—	95	96	95	96	79	99	99	101	97	91	100	90	96
11 april	98	104	95	101	103	103	—	102	103	97	105	100	102	102	100	101	98	103	87	101
Indexcijfers t.o.v. het gemiddelde van 1953																				
1959 10 april	134	185	162	200	121	150	213	159	135	195	154	86	250	183	87	171	155	256	93	110
11 mei	141	192	174	207	128	156	210	177	145	217	170	98	268	196	91	171	166	278	94	125
10 juni	142	195	177	217	129	159	219	176	150	217	177	93	288	201	99	173	172	283	91	120
10 juli	140	206	175	218	128	158	215	189	151	219	183	89	316	201	105	176	166	298	85	112
10 aug.	145	217	182	217	129	158	215	192	155	221	192	105	331	207	119	183	171	321	86	126
10 septemb.	137	210	174	207	125	156	210	181	147	215	177	90	325	202	118	181	161	304	80	122
10 oktober	135	209	170	217	121	157	209	183	149	213	179	82	329	202	122	176	155	307	75	119
10 novemb.	134	214	152	222	126	157	212	188	154	228	192	81	341	204	134	184	154	315	69	123
10 decemb.	134	206	161	217	122	152	221	185	153	223	194	78	371	209	137	188	152	323	72	129
1960 10 januari	138	217	171	222	120	153	—	195	160	235	206	79	362	218	140	198	160	311	72	124
10 februari	129	212	159	211	109	150	—	179	159	221	202	76	360	212	139	192	149	305	59	121
10 maart	121	199	150	207	98	147	—	170	153	211	193	60	355	210	140	187	136	305	53	116
11 april	119	207	142	210	101	151	—	174	158	205	202	60	361	215	140	189	133	314	46	117

III. — OMZET OP DE BEURS TE BRUSSEL

15²

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen ¹		Totaal ¹	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1958	246	145	158	14.928	17.148	15.073	17.306
1959	247	188	210	19.747	25.719	19.935	25.929
1959 Februari	20	18	19	1.725	2.081	1.743	2.100
Maart	20	19	21	1.566	1.810	1.585	1.831
April	22	15	18	1.941	2.415	1.956	2.433
Mei	17	15	17	1.802	2.319	1.817	2.336
Juni	22	18	20	1.756	2.418	1.774	2.438
Juli	20	13	15	1.350	1.978	1.363	1.993
Augustus	21	12	14	1.357	1.895	1.369	1.909
September	22	16	18	1.258	1.685	1.274	1.703
Oktober	22	13	15	1.695	2.024	1.708	2.039
November	19	13	15	1.593	2.119	1.606	2.134
December	22	16	18	1.434	1.786	1.450	1.804
1960 Januari	20	13	15	1.484	2.023	1.497	2.038
Februari	21	12	14	1.573	1.900	1.585	1.914
Maart	23	12	13	1.900	2.015	1.912	2.028
April	19	11	12	1.539	1.558	1.550	1.570

¹ Kontant- en termijnmarkt.

IV. — RENDEMENT VAN VAST RENTENDE WAARDEN OP DE BEURS TE BRUSSEL
(in procenten)

16

Begin der maand	Geïnfi- ceerde schuld (rende- ment alleen berekend volgens de notering)	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar	Vervaldag binnen 5 tot 10 jaar	Vervaldag binnen 5 tot 20 jaar		Vervaldag over meer dan 20 jaar		Midden- rendement (excl. de Geïnfi- ceerde schuld)
		Parastat. en Steden	Steden	Staat	Parast. en Steden	Staat Lotenleningen		
						Directe Schuld	Indirecte Schuld	
		4 pct. 1 ^e r.	4,5 tot 5,5 pct.	4 pct.	4 tot 5 pct.	8 tot 5 pct.	4 pct.	
1959 Maart	4,27	4,37	5,06	4,87	4,96	4,75	5,33	4,9
April	4,28	4,40	5,01	4,88	4,96	4,74	5,32	4,9
Mei	4,28	4,43	4,97	4,95	4,97	4,72	5,25	5,0
Juni	4,28	4,57	4,93	4,97	4,99	4,71	5,09	5,0
Juli	4,27	4,54	4,87	5,04	5,04	4,69	5,19	5,0
Augustus	4,27	4,51	4,79	5,04	5,01	4,67	5,14	5,0
September	4,27	4,47	4,93	5,04	5,01	4,66	5,12	5,0
Oktober	4,27	4,61	4,95	5,18	5,09	4,64	5,13	5,1
November	4,24	4,62	4,93	5,06	5,08	4,64	5,15	5,0
December	4,22	4,59	4,90	5,11	5,08	4,64	5,13	5,0
1960 Januari	4,21	4,79	4,92	5,21	5,10	4,63	5,24 5,12 ¹	5,1
Februari	4,24	4,82	4,94	5,32	5,13	4,61	5,09	5,1
Maart	4,25	4,83	4,94	5,31	5,15	4,60	5,10	5,1
April	4,26	4,73	4,95	5,23	5,14	4,54	5,08	5,1
Mei	4,26	4,84	4,96	5,26	5,17	4,52	5,06	5,1

N.B. Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting van februari 1956, blz. 84.

¹ Vanaf januari 1960 wordt voor de berekening van het rendement de mobilienbelasting afgetrokken.

Retrospectief overzicht

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiften		Gesamenlijke uitgiften	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in geld			Netto-uitgiften
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves		
											1	2	3	4	

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1958	2.473	1.892	1.588	716	17.970	7.184	6.412	v 129	v 2.937	v12.013	210,5	1.952	2.562	v6.634
1959	2.690	3.702	3.420	760	18.573	6.626	6.222	v 25	v 1.801	v12.129	138,5	4.539	1.903	v5.129 ⁵
1959 Januari	317	235	211	49	167	120	110	3	155	510	0,2	128	43	305
Februari	237	160	147	27	393	282	275	1	320	762	—	120	218	404
Maart	265	259	249	69	449	284	275	2	120	663	20,0	177	59	428
April	233	408	356	96	3.716	1.177	1.158	5	310	1.895	4,5	649	378	792 ⁵
Mei	174	282	262	68	3.396	939	927	1	50	1.321	0,1	380	287	572
Juni	239	143	133	80	728	307	303	1	26	476	—	138	148	176
Juli	212	568	549	64	967	726	561	6	124	1.418	—	721	182	331
Augustus	136	70	66	23	912	90	88	1	20	180	4,0	63	27	88
September	196	186	124	52	816	433	419	1	75	694	0,8	111	339	169
Oktober	201	254	244	61	1.316	412	398	2	401	1.067	100,0	312	43	788
November	180	214	180	60	837	248	232	3	2.200	2.662	1,3	204	94	2.315
December	300	923	900	111	4.874	1.556	1.474	—	—	2.479	7,5	1.535	84	763
1960 Januari	v	210	188			497	410			707	17,0	144	17	454
Februari	v	229	180			147	102			376	0,5	130	11	141
Maart	v	552	294			270	216			822	0,2	179	64	267

B. — Kongolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1958	281	631	475	100	3.851	1.375	1.280	v 10	v 327	v 2.333	—	562	452	v1.068
1959	237	733	509	74	3.277	1.609	1.547	v —	v —	v 2.342	—	597	960	v 499
1958 Oktober	21	83	54	8	68	39	37	—	—	122	—	61	5	25
November	20	29	22	2	—	2	2	—	—	31	—	15	—	9
December	29	91	69	15	2.686	537	537	—	—	628	—	150	106	350
1959 Januari	24	48	46	13	102	173	148	—	—	221	—	93	67	34
Februari	20	62	43	3	305	201	202	—	—	263	—	216	17	12
Maart	19	23	18	5	27	12	9	—	—	35	—	7	3	17
April	20	123	122	10	153	147	146	—	—	270	—	88	39	141
Mei	14	17	14	3	77	43	43	—	—	60	—	6	40	11
Juni	24	75	45	9	756	255	230	—	—	330	—	28	134	113
Juli	19	45	16	6	810	273	265	—	—	318	—	6	250	25
Augustus	18	223	116	9	617	164	164	—	—	387	—	56	140	84
September	26	47	35	5	208	269	269	—	—	316	—	16	265	23
Oktober	21	18	16	6	207	56	56	—	—	74	—	58	—	14
November	18	24	12	2	9	5	4	—	—	29	—	4	—	12
December	14	28	27	3	7	10	10	—	—	38	—	18	6	13

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld, en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

5 Na aftrekking van een conversielening voor een bedrag van 10 miljoen frank.

**VI. — LENINGEN UITGE- 18
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELLINGEN
VAN OPENBAAR NUT ¹**
(op lange en halflange termijn)

Tijdvak	Openbare uitgaven in België	Leningen in het buitenland
	(miljoenen franken)	(miljoenen)
1958	26.559	U.S. \$ 97
1959	28.308	U.S. \$ 62,25
		D.M. 40
		Z.F. 50
1959 Juni	4.098	Z.F. 50
Juli	400	—
Augustus	—	—
September	8.166	—
Oktober ...	750	U.S. \$ 20
November	2.000	U.S. \$ 20
December	—	—
1960 Januari ...	12.848	D.M. 120
Februari ...	—	Z.F. 50
Maart	1.500	U.S. \$ 25
April	8.078	U.S. \$ 35

**VII. — BANKOPERATIES 19
VAN HET GEMEENTEKREDIET**

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschikkingen over rekeningen 2	Netto-terugbetaald	Gemiddeld saldo der voorschotten 3
	(miljoenen franken)		
1959 Gemiddelde	681	161	1.177
1959 Maart	687	63	840
April	495	321	1.390
Mei	482	43	1.009
Juni	621	83	1.496
Juli	883	158	1.914
Augustus	555	38	1.447
September	797	58	1.500
Oktober ...	875	250	1.310
November	809	75	721
December	832	102	1.137
1960 Januari ...	614	631	1.741
Februari ...	668	106	1.772
Maart	741	105	1.526

**VIII. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN ⁴**

Tijdvak	Bedrag naar de gefinde inschrijvingsrechten
	(miljoenen franken)
1958 Gemiddelde	1.768
1959 Gemiddelde	2.133
1959 Maart	1.886
April	1.972
Mei	2.192
Juni	2.458
Juli	1.629
Augustus	2.797
September	2.157
Oktober ...	2.514
November	2.243
December	2.502
1960 Januari ...	1.994
Februari	1.970
Maart	2.466

¹ Leningen van Staat, van Belgisch Kongo, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de voortdurende uitgaven en de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Maandgemiddelde van de saldi der nog niet terugbetaalde voorschotten die werden toegestaan voor de dekking van de gewone uitgaven.

⁴ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pct. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.

RIJKSFINANCIËN

I. — STAND VAN DE STAATSSCHULD
(miljoenen franken)

25¹

Einde maand	Geconsolideerde schuld			Halflange schuld ³			Kortlopende schuld ⁴			Partic. tegoeden op postchèque-rekening	Gezamenlijke schuld ⁵	
	binnenlandse			buitenlandse ^{1 2}	binnenlandse	buitenlandse ²	totale	binnenlandse ⁵	buitenlandse ²			totale
	directe	indirecte	totale									
1959 Februari	182.012	17.639	199.651	17.894	25.417	829	26.246	71.737	11.759	83.496	23.526	350.813
Maart	181.718	17.612	199.330	17.814	23.974	951	24.925	73.797	12.775	86.572	24.529	353.170
April	181.252	20.089	201.341	18.523	24.011	1.431	25.442	76.143	14.036	90.179	24.212	359.697
Mei	181.134	20.072	201.206	18.877	24.011	1.432	25.443	74.245	14.387	88.632	25.166	359.324
Juni	184.664	20.044	204.708	18.785	23.595	1.435	25.030	71.624	13.602	85.226	25.632	359.381
Juli	184.374	19.948	204.322	18.717	22.926	1.535	24.461	72.701	14.162	86.863	26.887	361.250
Augustus	184.260	19.933	204.193	18.755	22.700	1.535	24.235	73.674	14.506	88.180	26.366	361.729
September ...	192.322	19.909	212.231	18.669	22.700	1.536	24.236	66.693	15.256	81.949	26.574	363.659
Oktober	191.916	19.834	211.750	18.681	22.700	1.533	24.233	75.236	14.611	89.847	26.952	371.463
November	191.244	19.812	211.056	18.627	22.700	1.534	24.234	76.980	14.698	91.678	26.842	372.437
December	190.824	19.785	210.609	18.527	23.002	1.359	24.361	75.559	15.163	90.722	29.053	373.272
1960 Januari	189.603	19.756	209.359	20.003	24.253	1.356	25.609	77.362	14.826	92.188	26.952	374.111
Februari	202.002	19.726	221.728	20.005	21.165	1.355	22.520	74.536	14.399	88.935	27.237	380.425
Maart	201.829	19.692	221.521	19.861	20.965	1.354	22.319	76.460	14.250	90.710	27.156	381.567
April	203.542	19.670	223.212	19.836	17.613	1.354	18.967	82.421	14.928	97.349	27.170	386.534

¹ Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden. — ² Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. — ³ Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd. — ⁴ Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd. — ⁵ Excl. de Dotatie der Oudstrijders.

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(de provinciale en gemeentelijke opcentiemen
en de sommen toegekend aan de Koloniale Schatkist niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert januari 1
1958 Maandgemiddelde	3.069	1.514	2.738	7.321	—
1959 Maandgemiddelde	3.230	1.636	2.994	7.860	—
1959 Januari	5.222	1.653	3.651	10.526	10.526
Februari	2.225	1.359	2.618	6.202	16.728
Maart	2.210	1.608	2.946	6.764	23.492
April	2.661	1.630	2.833	7.124	30.616
Mei	3.021	1.606	2.863	7.490	38.106
Juni	3.588	1.550	2.923	8.061	46.167
Juli	6.371	1.726	2.884	10.981	57.148
Augustus	2.410	1.434	2.783	6.627	63.775
September	3.631	1.633	2.960	8.224	71.999
Oktober	2.787	1.840	3.237	7.864	79.863
November	2.130	1.783	3.006	6.919	86.782
December	2.502	1.810	3.223	7.535	94.317
1960 Januari	6.065	1.592	2.902	10.559	10.559
Februari	2.315	1.456	2.880	6.651	17.210
Maart	2.487	1.968	3.360	7.815	25.025

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1959 en 1960 tot 31 maart 1960 geïnd

(de provinciale en gemeentelijke opcentiemen
en de sommen toegekend aan de Koloniale Schatkist niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1959 2		Begrotingsjaar 1960		maart 1960
	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1960
I. Directe belastingen 1	39.491	38.670	5.184	5.038	1.766
II. Douanen en accijzen	19.623	20.223	4.614	5.065	1.968
waarvan douanen	5.370	5.700	1.488	1.410	539
accijzen	13.353	14.253	2.871	3.606	1.326
bijzondere verbruikstaksen .	650		173		83
III. Registratie	35.925	35.701	9.133	9.458	3.359
waarvan registratie	3.653	3.550	951	961	345
erfenissen	1.789	1.790	463	535	148
zegel en gelijkgest. taksen	30.075	29.920	7.599	7.845	2.812
Totaal 1 ...	95.039	94.594	18.931	19.561	7.093
Verschil t.o.v. de budgettaire ramingen		+ 445		— 630	+ 280

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

2 Het op 1 januari 1959 aangevangen dienstjaar 1959 werd op 31 maart 1960 afgesloten.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Retrospectief overzicht

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatie-schuld ¹	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(miljoenen franken.)										
1958 ²	13.974	10.454	3.520	193.699	111.775	30.464	2.256	17.785	53.221 ³	2.655
1959	14.492	10.209	4.283	207.100	122.521	26.941	4.125	16.894	63.485 ³	2.809
1958 Oktober	511	364	147	12.222	5.389	1.367	127	913	4.033	181
November	366	265	101	14.235	6.737	1.657	195	1.024	3.890	176
December	345	249	96	8.205	4.723	728	102	447	5.746	285
1959 Januari	120	83	37	2.439	989	240	86	149	5.959	274
Februari	180	132	48	664	1.707	367	13	311	4.443	182
Maart	1.558	1.143	415	16.670	9.832	2.286	458	1.367	5.536	246
April	2.730	1.957	773	34.114	23.697	3.706	589	1.978	5.337	233
Mei	2.958	2.123	835	61.665	34.173	9.174	1.179	6.360	4.818	209
Juni	1.686	1.211	475	31.679	19.136	4.413	386	2.552	6.106	290
Juli	576	411	165	14.276	8.831	1.661	327	1.274	5.320	231
Augustus	195	139	56	1.438	1.084	200	83	98	4.120	162
September	293	217	76	2.326	1.796	342	131	154	5.361	230
Oktober	523	354	169	9.380	3.635	1.075	253	703	4.754	203
November	401	285	116	17.262	8.713	1.731	117	1.218	5.146	229
December	351	233	118	7.627	4.069	773	95	471	6.584	320

¹ Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbelstellingen.

³ Op 31 december.

II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

31

Inlagen op de spaarboekjes der particulieren bij de Spaarkas¹ (Netto-spaarbedrag) (miljoenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbeta-lingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het einde van het tijdvak
1958 Maandgemiddelde	1.576	1.193	383	66.700 ²
1959 Maandgemiddelde	1.828	1.353	475	74.442 ²
1959 Februari	1.675	1.080	595	68.343
Maart	1.571	1.338	233	68.576
April	1.822	1.420	402	68.978
Mei	1.683	1.317	366	69.344
Juni	1.863	1.503	360	69.704
Juli	2.075	1.358	717	70.421
Augustus	1.730	1.189	541	70.962
September	1.757	1.474	283	71.245
Oktober	1.824	1.419	405	71.650
November	1.688	1.266	422	72.072
December	1.989	1.655	334	74.442 ²
1960 Januari	2.324	1.186	1.138	75.580
Februari	1.856	1.532	324	75.904
Maart	1.853	1.636	217	76.121
April	1.787	1.723	64	76.185

¹ Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 december 1957 : 6.097.202 en op 31 december 1958 : 6.878.076.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — INDEXCIJFER VAN DE BRUTO-UURBEZOLDIGINGEN DER ARBEIDERS

32

Basisjaar 1953 = 100

Wijze van opstelling en aanwendingsvoorwaarden : zie Novembernummer 1957, blz. 415

Tijdvak	Gemiddelde brutoverdiena- dienst per gepresteerd uur (mannen + vrouwen)	Type-uurloon	
		geschoolde arbeider ¹	niet geschoolde arbeider ¹
1955 September	105,4	105,4	105,8
December	107,6	106,4	107,2
1956 Maart	109,4	109,5	110,1
Juni	113,8	113,2	113,9
September	115,2	115,1	115,5
December	119,5	118,3	118,1
1957 Maart	121,9	121,8	122,0
Juni	125,4	124,1	124,4
September	124,9	125,1	124,7
December	128,9	127,7	127,8
1958 Maart	128,8	128,2	128,4
Juni	130,9	128,8	129,0
September	130,5	129,0	129,0
December	132,3	128,6	129,3
1959 Maart	131,2	128,6	129,8
Juni	132,1	129,9	131,4
September	133,6	131,1	132,6
December	136,9	133,0	133,8

¹ Excl. de transportarbeiders.

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agentschappen			Totaal		
		Geld op 1, 5 en 10 dagen 1		Effecten, overheidspapier en coupons			Overschr., chèque, wisselbr. prom., kwijtschr. enz.		Verrichtingen met het buitenland			Totaal					
		duizenden stukken	miljard. franken	duizenden stukken	miljard. franken	duizenden stukken	miljard. franken	duizenden stukken	miljard. franken	duizenden stukken	miljard. franken	duizenden stukken	miljard. franken	duizenden stukken	miljard. franken	duizenden stukken	miljard. franken
1958 Gemiddelde	38	2,1	112,7	2,1	14,6	240,3	111,6	2,9	5,4	247,4	244,3	234,9	63,1	482,3	307,4		
1959 Gemiddelde	38	1,9	123,6	2,2	15,1	243,1	120,7	2,9	7,1	250,1	266,5	236,5	63,7	486,7	330,2		
1959 Februari	38	1,9	112,6	1,7	15,1	226,2	119,1	2,9	6,9	232,7	253,7	216,7	59,1	449,4	312,8		
Maart	38	1,8	128,9	3,7	14,2	234,5	107,2	2,9	6,7	242,9	257,0	227,5	62,5	470,4	319,5		
April	38	1,9	134,6	2,2	20,9	252,2	122,4	2,9	7,0	259,2	284,9	247,2	67,8	506,4	352,7		
Mei	38	1,6	113,8	3,6	14,7	222,2	118,5	2,7	6,1	230,1	253,1	219,9	62,3	450,0	315,4		
Juni	39	1,6	120,3	2,5	7,5	251,7	124,1	2,8	6,6	258,6	258,5	247,6	66,6	506,2	325,1		
Juli	39	1,7	93,0	2,0	12,8	246,8	124,2	2,5	6,1	253,0	236,0	238,1	66,0	491,1	302,0		
Augustus	39	1,7	87,8	1,5	14,4	216,0	114,2	2,4	5,6	221,6	222,0	213,4	56,1	435,0	278,1		
September	39	1,8	114,4	1,9	19,9	240,8	119,6	2,7	6,8	247,2	260,7	241,2	63,8	488,4	324,5		
Oktober	39	1,8	100,3	1,7	13,1	248,5	119,2	2,9	8,1	254,9	240,7	241,3	65,1	496,2	305,9		
November	39	2,0	130,4	1,5	16,0	248,5	123,0	3,3	7,8	255,3	277,2	241,4	60,2	496,7	337,4		
December	39	2,6	204,4	1,8	16,7	283,4	128,2	3,6	8,2	291,4	357,5	265,3	64,1	556,8	421,6		
1960 Januari	39	2,4	197,5	1,4	13,7	238,5	114,9	3,1	9,4	245,4	335,5	220,4	58,8	465,8	394,2		
Februari	39	3,2	214,2	1,6	22,1	263,6	128,2	3,2	8,0	271,6	372,5	246,4	59,5	518,0	432,0		
Maart	39	3,1	212,8	1,9	20,5	285,6	122,3	3,2	8,0	293,8	363,6	257,8	59,6	551,7	423,1		
April	39	2,8	182,0	1,7	22,4	244,2	123,6	3,0	8,8	251,7	336,8	224,5	53,6	476,2	390,4		

1 Met inbegrip van de terugbetalingen van het daggeld of van het voordien op 5 en 10 dagen geleend geld. — Sedert 17 november 1959, incl. de verrichtingen afgesloten onder de instellingen die voordien in de verrekenkamer niet vertegenwoordigd waren.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(miljarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal-geld pct.	Omloop-snelheid 2
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1958 Gemiddelde ...	789 ¹	31,2	23,5	37,4	93,0	37,3	93,0	260,8	91	4,21
1959 Gemiddelde . g	819 ¹	33,1	25,1	39,4	97,9	39,1	97,9	274,3	91	4,11
1959 Februari	794	30,2	23,5	36,7	93,4	38,0	93,4	261,5	92	4,33
Maart	796	30,4	23,8	36,0	88,8	33,6	88,8	247,3	92	4,08
April	798	31,0	24,0	37,4	94,3	38,4	94,3	264,3	91	4,18
Mei	800	32,1	24,7	38,8	94,0	37,1	94,0	263,9	92	4,50
Juni	802	33,4	25,1	40,1	96,4	38,2	96,4	271,3	91	3,93
Juli	803	37,3	25,7	46,3	112,3	46,8	112,3	317,8	92	4,14
Augustus	805	33,8	26,2	37,7	90,8	37,4	90,8	256,6	92	3,82
September ...	810	34,4	25,9	39,3	97,7	38,6	97,7	273,3	90	3,84
Oktober	814	34,6	26,3	40,9	105,6	42,3	105,6	294,5	91	4,00
November ...	816	33,8	26,5	37,2	93,6	37,4	93,6	261,7	90	4,07
December ... g	819	34,8	26,6	44,4	107,5	40,1	107,5	299,4	91	4,11
1960 Januari	820	36,3	26,0	40,5	104,4	41,1	104,4	290,5	92	4,04
Februari	823	36,3	26,1	41,3	103,4	43,2	103,4	291,4	92	4,07
Maart	825	36,0	26,4	40,7	102,1	39,2	102,1	284,1	92	3,66
April	826	35,2	26,6	40,7	100,2	41,0	100,2	282,2	92	4,21

1 Op 31 december.

2 Verhouding van type maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

* Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vetstoffen	Minerale producten						Scheidkundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steenkool	Bijproducten uit steenkool	Petroleumproducten	Ertsen en ruwe metalen	Groeveproducten	Algem. indexcijfer van de groep	Scheidkundige producten	Scheidkundige meststoffen	
Aantal produkten	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1958 Gemiddelde	422	359	470	356	455	668	481	290	410	471	327	350	274	327
1959 Gemiddelde	420	371	447	359	446	629	451	316	399	471	326	350	269	387
1959 Januari	416	367	466	349	451	650	465	312	398	474	329	350	278	334
Februari	416	356	460	354	454	650	465	322	399	474	330	350	283	343
Maart	415	348	460	360	452	640	465	322	398	474	328	347	284	359
April	419	366	462	367	449	625	462	325	399	460	328	347	284	397
Mei	421	372	462	370	449	625	458	321	402	471	327	349	275	408
Juni	419	367	447	366	444	624	458	312	393	472	323	349	262	414
Juli	419	376	442	357	440	624	436	311	395	470	325	349	268	408
Augustus	422	389	437	351	439	619	437	309	398	471	321	351	254	407
September	423	386	442	354	440	620	439	310	398	471	319	348	251	409
Oktober	423	376	442	358	444	624	441	312	405	470	321	351	252	402
November	424	376	425	361	443	624	441	312	401	470	327	353	269	391
December	426	370	420	361	447	624	441	331	403	470	328	353	271	386
1960 Januari	430	376	425	361	441	621	407	333	406	470	331	353	280	397
Februari	426	357	418	358	441	621	407	326	411	470	332	354	280	390
Maart	425	358	418	357	437	596	407	326	410	470	332	353	281	387

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielprodukten						Bouwmaterialen	Metalen en metaalprodukten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunstmatige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaalnijverheid	Metaalfabrik.	Niet-ijzerhoudende
Aantal produkten	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1958 Gemiddelde	278	619	485	336	367	266	447	329	248	514	480	557	455	406
1959 Gemiddelde	347	592	465	326	373	271	412	290	240	516	481	551	452	434
1959 Januari	296	579	473	317	334	254	423	301	242	513	475	542	449	426
Februari	299	577	473	316	344	251	419	285	242	513	478	546	451	431
Maart	313	576	459	313	343	249	411	287	243	513	480	546	452	437
April	333	573	459	318	367	249	413	287	240	513	479	546	452	431
Mei	348	573	459	318	379	249	403	287	239	513	481	549	453	434
Juni	327	573	464	321	373	264	402	287	241	518	480	552	453	426
Juli	346	574	464	323	380	266	404	277	240	518	480	553	453	424
Augustus	369	597	464	328	399	270	407	280	238	518	484	553	455	437
September	356	609	464	332	397	284	411	275	238	518	483	557	453	433
Oktober	372	614	464	335	390	299	412	269	239	518	484	554	453	443
November	429	625	464	343	389	315	416	298	237	518	485	556	452	448
December	394	643	466	351	391	317	422	363	237	520	486	559	453	447
1960 Januari	396	650	466	358	397	319	431	390	237	542	485	558	450	452
Februari	395	650	467	353	390	320	428	360	238	542	484	555	449	456
Maart	409	653	467	352	387	311	425	388	238	542	483	553	449	452

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN **45²**
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : 1953* = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Economische Zaken)	Nederland (Centraal Bureau voor de statistiek)	Frankrijk (Statistique générale de la France)	Italië (Banco di Roma)	West-Duitsland (Statistisches Bundesamt) 1	Verenigd Koninkrijk (Board of Trade) 1954 = 100	Verenigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Zwitserland (Office fédéral de l'industrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1958 Gemiddelde	102	105	121	101	106	111	108	102
1959 Gemiddelde	101	106	126	98	105	111	108	100
1959 Januari ...	100	107	126	98	105	112	109	100
Februari ...	100	106	126	98	105	111	109	100
Maart ...	100	105	125	97	105	112	109	100
April	101	104	125	97	105	111	109	99
Mei	101	104	126	97	105	111	109	99
Juni	101	105	124	97	105	111	109	99
Juli	101	105	125	97	105	111	109	100
Augustus .	102	105	126	97	105	111	108	100
September .	102	106	127	98	105	112	109	100
Oktober ...	102	108	129	99	105	112	108	101
November .	102	108	129	99	106	112	108	102
December .	103	107	130	99	106	112	108	101
1960 Januari ...	104	106	131	99	106	1112	108	102
Februari ...	103	105	129	99	106	1112	108	101
Maart ...	102	102	129	106	106	1112	109	101

1 Industriële afgewerkte produkten.

* Verenigd Koninkrijk : Nieuwe index op basis 1954 = 100 (Alle bewerkte produkten).

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-**46**
HANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak : 1953 = 100

Bron : Min. van Econ. Zak. (Dienst van het Indexcijfer).

Tijdvak	Algemeen Indexcijfer	Voe-dings-waren	Produk-ten excl. voe-dings-waren	Diensten
Aantal produkten	65	35	25	5
1958 Gemiddelde	108,31	107,9	106,2	114,6
1959 Gemiddelde	109,64	109,5	106,6	120,0
1959 Februari ...	108,95	108,8	106,1	117,7
Maart	108,80	108,5	106,0	118,7
April	108,93	108,7	105,9	119,6
Mei	109,22	108,9	106,2	120,1
Juni	109,59	109,2	106,8	120,5
Juli	109,60	109,1	106,8	120,6
Augustus .	110,14	110,0	106,9	120,7
September .	110,23	110,0	107,2	120,9
Oktober ...	110,38	110,4	107,0	121,0
November .	110,62	110,8	107,1	121,1
December .	110,53	110,6	107,1	121,5
1960 Januari ...	110,28	110,1	107,1	121,5
Februari ...	110,17	109,8	107,1	121,7
Maart	109,89	109,3	107,0	122,0
April	109,79	109,1	106,8	122,3

PRODUKTIE

50

I. — INDEXCIJFERS VAN DE INDUSTRIËLE BEDRIJVIGHEID EN PRODUKTIE

Basisjaar : gemiddelde 1953 = 100

Perioden	Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek							Indexcijfers van de industriële produktie Bron : Instit. voor Econom. en Sociaal Onderzoek					
	Algemeen Indexcijfer	Indexcijfer der extractie-nijverheid	Indexcijfer der fabrieknijverheid				Algemeen Indexcijfer	waarvan :					
			Totaal	IJzer-en staal-nijverheid	Metaal-verwer-kende nijverheid	Spinne-rijen		Weve-rijen	Brand-stof en energie	IJzer-en staal-nijverheid	Metaal-verwer-kende nijverheid	Spinne-rijen	Weve-rijen
1958 Gemiddelde	106,4	91,4	110,4	127,9	100,7	97,1	103,6	115,1	98,1	128,3	126,8	98,7	96,1
1959 Gemidd. v	106,8	79,4	114,3	140,0	94,1	112,5	116,7	119,1	87,6	139,7	131,7	115,5	108,4
1958 December .	109,2	89,1	114,0	133,2	98,0	111,4	117,4	115,7	97,7	129,2	122,4	111,2	105,2
1959 Januari ...	106,2	83,5	112,4	135,0	96,0	121,5	114,2	112,3	94,4	131,2	116,1	121,0	103,0
Februari .	95,9	65,0	104,4	122,5	89,1	104,8	108,3	112,4	81,7	130,5	125,5	111,3	105,4
Maart	107,0	83,8	113,3	133,6	95,4	107,0	111,5	118,6	94,3	132,6	131,4	108,6	105,1
April	111,5	86,1	118,5	143,9	99,7	110,4	117,3	120,7	90,2	141,8	133,6	107,9	105,0
Mei	100,3	77,9	106,5	130,7	87,0	100,2	100,5	119,7	84,8	134,6	136,6	110,2	103,4
Juni	110,7	81,1	118,8	146,2	97,9	119,5	119,6	121,1	86,3	145,0	132,8	118,6	110,4
Juli	92,6	67,1	99,6	131,1	77,5	94,4	103,5	104,3	72,7	128,8	116,3	92,5	93,1
Augustus v	99,9	71,4	107,7	126,9	84,8	107,1	105,0	111,2	78,7	127,0	119,7	112,1	97,3
Septemb. v	112,8	80,7	121,6	149,5	99,9	120,9	127,5	124,8	87,2	148,0	138,5	118,4	114,1
Oktober v	118,9	86,6	127,8	160,0	102,9	126,6	136,7	127,1	90,1	153,2	140,7	121,0	116,8
Novemb. v	110,9	83,4	118,4	144,6	96,4	110,9	125,6	131,4	95,6	151,8	149,4	135,4	129,2
December v	114,7	85,7	122,6	156,1	102,7	126,4	130,8	125,4	95,0	152,4	137,5	128,5	117,9
1960 Januari . v	123,8							123,8	92,4	146,3		137,7	114,4
Februari v	126,0							126,0	94,2			124,9	

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Gemiddeld aantal extractie-dagen	Voorraad einde tijdvak (duis. tonnen)
	ondergrondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	Totaal		
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502
1958 Gemiddelde	91	122	300	245	540	339	831	2.255	21,3	6.928
1959 Gemiddelde	78	106	215	172	460	318	731	1.896	18,7	7.496
1959 Februari	84	114	142	130	356	234	714	1.576	14,9	7.035
Maart	85	114	247	186	513	354	738	2.038	19,3	7.347
April	84	113	249	188	497	371	752	2.057	19,5	7.541
Mei	81	110	200	171	470	324	686	1.851	17,5	7.555
Juni	79	108	217	177	484	325	702	1.905	18,4	7.627
Juli	74	102	175	144	362	224	696	1.601	16,4	7.690
Augustus	72	99	199	161	391	289	658	1.698	18,2	7.763
September	73	100	210	174	457	326	715	1.882	19,5	7.753
Oktober	73	100	221	187	498	355	755	2.016	20,6	7.767
November	73	99	222	179	465	314	812	1.992	19,7	7.716
December	72	98	221	184	486	343	819	2.053	20,3	7.496
1960 Januari	70	95	203	173	434	310	784	1.904	19,8	7.341
Februari	v	v	203	170	472	314	767	1.926	20,2	7.396
Maart	v	v	215	174	491	337	824	2.041	v	7.440
April	v	v	214	166	464	316	754	1.914	v	7.448

¹ Inbegrepen 32.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De kolennijnen van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

Bronnen : Minist. van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.) — Minist. van Financiën (Accijnsen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Ruwe petroleum	Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Verwerking (duizenden kiloliters)		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	—	37	261	253	202
1958 Gemiddelde	576	4.632	86	477	630	49	460	501	349
1959 Gemiddelde	601	4.539	83	453	644	50	497	536	386
1958 December	596	4.644	110	493	668	49	469	499	373
1959 Januari	602	4.594	117	488	709	49	481	507	376
Februari	534	4.570	85	493	564	48	431	465	340
Maart	599	4.575	84	499	753	49	485	505	369
April	586	4.475	90	471	675	49	486	541	406
Mei	604	4.525	105	483	767	47	473	485	364
Juni	595	4.558	71	462	564	47	505	568	404
Juli	592	4.507	46	420	623	45	485	521	352
Augustus	594	4.549	56	423	650	48	470	506	340
September	602	4.519	72	415	620	47	517	573	416
Oktober	635	4.544	82	397	577	49	557	619	442
November	623	4.519	91	437	578	50	520	549	399
December	652	4.529	103	450	641	50	555	604	429
1960 Januari	646	4.551	115	491	698	v 51	v 540	v 562	v 405
Februari	610	4.476			700				

III. — TEXTIELGOEDEREN

56¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)							Produktie van rayon (tonnen)	Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)				
	vlas-garen	jute-garen	hennep-garen	katoengaren		wollen garen			vlas	jute 1	katoen	wol 2	rayon
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kamwol	kaardwol						
1958 Gemiddelde	729	6.110	70	6.232	349	1.924	1.248	2.251	562	3.331	5.597	2.056	703
1959 Gemiddelde	950	6.591	61	7.189	344	2.427	1.446	2.366	628	3.106	6.224	2.437	752
1958 November	675	5.770	62	6.210	333	2.087	1.266	2.395	595	2.829	5.444	2.146	672
December	834	7.019	68	6.748	407	2.536	1.351	2.553	618	3.640	6.152	2.396	814
1959 Januari	929	6.802	75	8.747	408	2.395	1.266	2.570	566	3.312	6.099	2.386	731
Februari	859	7.027	74	6.931	381	1.976	1.277	2.200	549	2.925	5.795	2.214	749
Maart	916	6.767	42	6.707	372	2.144	1.362	2.459	605	2.787	5.984	2.263	783
April	999	6.585	79	6.717	364	2.289	1.482	2.420	598	2.611	6.113	2.516	796
Mei	752	5.773	37	6.251	281	2.225	1.357	2.270	489	2.446	5.546	2.123	596
Juni	958	7.061	60	7.466	308	2.742	1.498	2.423	632	3.101	6.437	2.490	770
Juli	888	5.662	57	6.680	316	1.471	1.296	1.647	577	2.746	5.698	2.152	601
Augustus	735	5.502	56	6.710	241	2.674	1.415	2.417	526	2.665	5.363	2.342	638
September	1.035	6.880	66	7.458	384	2.831	1.629	2.258	691	3.449	6.680	2.707	811
Oktober	1.129	7.315	62	7.616	378	2.953	1.681	2.448	733	3.905	7.150	2.870	897
November	1.053	6.444	65	7.314	338	2.831	1.486	2.514	737	3.608	6.848	2.556	775
December	1.141	7.274	64	7.672	366	2.882	1.607	2.774	831	3.720	6.975	2.622	881
1960 Januari	1.090	6.655	42	9.378	356	2.784	1.492	2.597	707	2.647	6.968	2.420	761

1 Incl. de jutetapijten.

2 Incl. wollen dekens en tapijten.

IV. — DIVERSE PRODUKTEN

56²

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Bestuur der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten			Papier	Baksteen	Suiker				Brouwerijen 4	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Vissorij Verkoop van vis 5				
				Primeire stikstof	Stikstof in de afgevoerde meststoffen	Samengestelde meststoffen			Papier	Karton	Gewone baksteen	i./d. dag komende steen				Productie		Bouwerijen 4	Hoeveelh. (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)
																Ruwe suiker	Geraffineerde suiker			
1936-1938 Gem.	250 ¹	117 ²	154 ²				15,5 ¹			17,5	17,2	159	20,7	16,4	35,0	4.421	2,3	7,2		
1958 Gemiddelde	338	147	239	22,9	20,6	20,1	26,2	4,0	171	12,8	40,9	16,4	303	22,2	13,7	18,1	4.651	3,7	38,0	
1959 Gemiddelde	370	148	282	25,3	22,6	19,8	27,3	4,3	165	14,1	17,6	14,9	167	22,2	14,4	17,4	4.336	3,3	35,4	
1959 Januari	200	138	220	26,7	24,2	17,9	27,1	3,9	110	9,7	10,0	15,1	285	19,6	12,4	16,9	4.843	3,3	35,8	
Februari	147	124	210	22,7	20,7	24,8	27,0	3,7	76	7,3	—	12,8	258	18,8	11,5	21,7	4.511	3,7	35,9	
Maart	399	148	245	26,2	23,9	28,2	25,8	4,2	96	11,0	—	14,3	235	18,7	14,1	14,3	4.262	4,3	47,1	
April	402	150	285	25,9	23,7	21,4	28,6	4,6	132	15,4	—	13,3	213	19,7	15,7	9,9	4.613	3,5	34,1	
Mei	423	133	293	27,0	24,6	15,4	25,1	4,1	173	12,9	—	10,0	194	20,7	15,6	13,2	3.936	2,6	27,5	
Juni	434	148	317	25,3	23,1	12,1	29,2	5,2	223	14,9	—	10,5	143	26,4	16,1	25,9	4.223	3,1	32,0	
Juli	405	143	261	23,2	21,2	11,4	21,0	3,2	204	16,6	—	12,8	107	25,7	17,7	12,2	3.752	2,9	27,5	
Augustus	434	145	302	23,9	20,2	17,5	25,0	4,6	198	16,0	—	11,0	61	26,3	15,7	10,9	3.776	3,1	30,1	
September	447	166	345	23,1	19,9	18,9	30,1	4,8	218	17,7	0,2	14,4	35	23,2	14,6	18,2	3.538	3,6	37,6	
Oktober	426	171	340	26,4	23,0	22,1	31,3	4,3	208	17,0	55,3	20,4	62	26,9	14,7	23,7	5.212	3,1	37,5	
November	388	155	277	27,1	23,8	19,0	27,3	4,2	178	15,9	127,7	27,4	163	21,5	12,1	12,3	4.129	3,3	42,3	
December	334	154	284	26,1	22,8	28,9	29,7	4,8	165	15,1	17,7	16,8	167	18,6	12,6	29,7	5.240	2,6	37,1	
1960 Januari	250	146	207	26,9	24,3	22,8	30,1	4,6	121	10,0	—	14,2	170	19,9	12,2	17,1	4.336			
Februari	249										3,8	13,2	169	18,0	12,9	21,5	4.523			
Maart											—	15,5	160	19,7	14,4	13,8	5.269			

1 Gemiddelde 1938.

2 Gemiddelde 1937-1938-1939.

3 Einde tijdvak.

4 Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

5 In de vissmijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberge; in 1936-1937-1938 : enkel verkoop op de vissmijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

V. — ELEKTRISCHE ENERGIE *

58

(miljoenen kWh)

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Directie Elektrische Energie.

Tijdvak	Voortbrenging 1					Invoer	Uitvoer	Saldo invoer uitvoer	Totale stroom- hoeveelheid opgenomen door het net
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Gemengde bedrijven	Centralen van de industriële zelfvoort- brengers	Totaal voor België				
	Gemeente- bedrijven	Particuliere maatschap- pijen							
(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (1) tot (4)	(6)	(7)	(8) = (6) — (7)	(9) = (5) + (8)	
1958 Gemiddelde	36,9	516	45,5	445	1.043	24,7	19,5	5,2	1.048
1959 Gemiddelde	34,9	552	46,1	465	1.098	22,1	31,0	- 8,9	1.089
1959 Januari	46,5	599	37,2	473	1.156	26,2	20,9	5,3	1.161
Februari	38,8	496	73,4	414	1.022	15,1	12,0	3,1	1.025
Maart	38,3	521	60,7	456	1.076	21,5	10,1	11,4	1.087
April	37,9	529	56,0	455	1.078	14,6	23,9	- 9,3	1.068
Mei	32,2	497	38,8	421	989	30,3	7,2	23,1	1.012
Juni	30,9	514	41,9	430	1.017	21,5	4,3	17,2	1.034
Juli	22,8	473	22,8	420	939	21,5	6,8	14,7	954
Augustus	29,6	515	15,1	437	997	17,4	11,9	5,5	1.002
September	32,0	566	44,0	484	1.126	17,3	59,0	-41,7	1.085
Oktober	34,4	626	44,2	554	1.258	23,9	95,6	-71,7	1.186
November	34,3	626	46,7	523	1.230	27,7	70,2	-42,5	1.187
December	41,2	662	72,7	509	1.285	26,8	50,4	-23,6	1.261
1960 Januari	44,5	612	101,1	472	1.232	27,3	29,7	- 2,4	1.229
Februari	43,4	557	112,3	469	1.181	24,3	24,0	0,3	1.181

* Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1958 : 160; in het begin van het jaar 1959 : 151.

1 Netto-voortbrenging van de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

VI. — GAS

59

(Productie, Invoer en Uitvoer) ¹

(miljoenen kubieke meters)

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Administratie van Nijverheid).

Tijdvak	Productie					Invoer	Uitvoer	Saldo invoer uitvoer	Totaal in België beschikbaar gas
	der gas- fabrieken ²	der cokesfabrieken		der steenkool- mijnen	totaal				
		totaal	waarvan productie voor rechtstreekse industriële leveringen						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (1) + (2) + (4)	(6)	(7)	(8) = (6) — (7)	(9) = (5) + (8)	
1958 Gemiddelde	0,23	171,55	100,30	16,20	188	0,76	6,58	-5,82	182
1959 Gemiddelde	0,23	176,49	102,91	16,00	193	0,75	5,60	-4,95	188
1958 December	0,22	182,42	104,46	17,80	200	0,70	7,11	-6,41	194
1959 Januari	0,22	184,62	105,36	20,03	205	0,69	6,44	-5,75	199
Februari	0,21	168,73	95,40	18,07	187	0,63	5,62	-4,99	182
Maart	0,23	178,62	105,28	16,70	196	0,66	5,89	-5,23	190
April	0,23	177,76	106,60	15,29	193	0,67	6,07	-5,40	188
Mei	0,25	172,15	100,93	14,87	187	0,71	5,77	-5,06	182
Juni	0,26	172,62	101,80	14,70	188	0,75	6,14	-5,39	182
Juli	0,21	161,32	97,34	11,92	173	0,59	5,27	-4,68	169
Augustus	0,22	162,22	94,87	11,92	174	0,78	3,30	-2,52	172
September	0,21	174,12	101,50	13,69	188	0,86	5,40	-4,54	183
Oktober	0,21	186,28	109,02	16,46	203	0,81	5,97	-5,16	198
November	0,20	181,89	103,57	18,53	201	0,87	6,04	-5,17	195
December	0,30	197,49	113,22	19,85	218	0,93	6,45	-5,52	212
1960 Januari	8,41	196,50	108,32	11,78	217	0,96	6,50	-5,54	211
Februari	7,89	189,72	107,00	10,83	208	0,89	6,48	-5,59	203

¹ Voor het gebruik van die statistiek verwijzen wij naar de voorwaarden vermeld in het Decembern timer 1957, blz. 528.

² Vanaf januari 1960, incl. de gasproductie op basis van koolwaterstof, die voordien in de gasproductie van de steenkolenmijnen begrepen was.

I. — Maandelijkse indexcijfers van de verkoop van verbruiksartikelen : basisgemiddelde 1953 = 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Grootwarenhuizen																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding				Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-Papierhandel		Parf.	Spelen, speelgoed, sport, reis		
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal 1	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, electriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel		Totaal	Toilet
1959 Februari	116	137	129	134	134	110	87	75	121	101	111	122	116	119	234	138	125	111	108	109	108	46
Maart	139	150	157	157	153	136	187	144	153	142	125	136	130	126	223	143	144	136	118	121	121	71
April	141	144	127	162	140	140	199	155	164	154	124	141	132	140	227	154	146	117	125	124	129	77
Mei	139	133	128	144	132	124	212	169	187	160	112	142	126	125	234	143	135	98	103	103	103	92
Juni	138	126	129	148	129	126	198	151	198	159	113	138	125	121	223	138	159	102	103	103	131	112
Juli	146	123	128	158	128	121	216	157	220	168	121	139	129	127	272	152	153	111	104	105	149	154
Augustus	126	125	130	150	129	84	121	106	137	113	111	123	117	127	226	144	146	110	238	220	126	82
September	130	131	150	145	138	123	120	112	143	124	112	142	126	123	253	145	142	121	205	193	117	55
Oktober	154	156	162	159	158	133	228	168	191	169	123	129	125	127	290	155	152	138	130	131	126	126
November	167	153	169	159	159	117	195	134	193	163	115	116	115	113	271	140	164	319	164	187	118	446
December	199	172	229	196	192	106	185	148	242	196	119	144	131	170	360	202	346	316	264	272	192	305
1960 Januari	135	155	149	148	153	111	120	102	190	140	148	110	130	106	260	132	153	130	127	127	112	49
Februari	132	151	163	148	154	108	108	91	147	116	124	148	135	128	266	151	140	117	117	117	120	69

1 Dit totaal omvat daarenboven : mercerie, linten, patronen; schoenen, pantoffels; allerlei opschikartikelen.
* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 562.

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding			Coöperaties										Winkels met bijhuizen		Groot-handel	Onderne-mingen met bijhuizen	
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkom. kledingstukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding behalve bakkerij	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verschillende	Onderg. bijkom. kledingstukken opschikartikelen	Schoenen	Algemene voedingswaren	Voeding
1959 Januari	v148	84	158	141	106	154	132	145	98	109	81	137	99	144	101	v120	v131	135
Februari	v109	54	58	122	99	129	117	120	108	90	67	150	100	136	93	v 67	v127	131
Maart	v178	114	103	129	110	136	132	168	119	98	94	138	118	111	112	v127	v137	v134
April	v186	131	106	129	118	138	114	163	108	124	110	137	117	113	123	v138	v149	v130
Mei	v173	94	102	132	114	138	107	127	106	106	79	133	126	172	113	v154	v140	v137
Juni	v143	66	108	129	119	137	101	146	98	111	97	135	108	147	137	v137	v149	v130
Juli	v132	68	161	127	115	141	85	160	88	116	190	165	132	111	143	v139	v159	v136
Augustus	v 92	49	59	124	114	137	76	128	112	102	274	131	118	116	87	v105	v150	v133
September	v 98	86	70	130	117	139	98	170	114	103	222	130	119	130	98	v107	v153	v138
Oktober	v146	151	101	140	125	151	115	137	126	114	249	174	111	130	116	v134	v150	v143
November	v121	90	87	127	113	134	115	170	110	106	120	144	112	122	v117	v118	v134	v140
December	v135	77	129	v156	v133	v168	v130	v141	v138	v177	v220	v128	v143	v144	v140	v165	v168	v168
1960 Januari	v140	68	146												v107	v124	v140	v136

II. — TABAKSVERBRUIK

(Productie en invoer)

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigarettten	Rook-, snuif- en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			(tonnen)
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1958 Gemiddelde	16,1	46,7	873	739
1959 Gemiddelde	18,1	49,7	859	732
1959 Maart	15,4	40,8	835	690
April	14,5	48,3	1.073	909
Mei	15,2	46,2	779	649
Juni	20,1	67,8	1.049	801
Juli	16,9	43,5	811	680
Augustus	16,2	58,3	870	718
September	24,7	64,7	921	802
Oktober	23,2	52,9	829	700
November	21,4	53,5	738	653
December	18,1	52,6	897	779
1960 Januari	17,8	41,8	862	747
Februari	14,9	38,7	726	564
Maart	15,6	46,2	929	660

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR-

NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1958 Gemiddelde	20,8	2,6	9,6	39,9	4,8
1959 Gemiddelde	21,2	3,3	9,8	34,3	5,1
1959 Maart	22,0	3,1	10,8	36,6	4,6
April	21,9	2,9	11,2	35,6	3,3
Mei	19,8	3,0	10,4	35,0	2,5
Juni	20,3	3,2	10,5	36,4	2,1
Juli	20,2	3,1	10,2	33,9	1,6
Augustus	19,6	3,2	9,1	33,5	1,6
September	25,3	3,8	10,7	36,2	3,9
Oktober	21,7	3,8	8,4	31,9	7,2
November	21,3	3,0	8,6	33,1	9,7
December	23,8	3,7	10,3	35,9	9,8
1960 Januari	20,1	3,3	8,9	32,9	8,3
Februari	19,5	3,2	9,7	33,8	5,1
Maart	22,8	3,6	11,3	35,3	3,9

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

a) Bedrijfsontvangsten en uitgaven

(miljoenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen ²	Totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	239	— 13	106
1957 Gemiddelde	351	614	96	1.061	1.060	1	100
1958 Gemiddelde	304	512	346	1.162	1.136	26	98
1958 September	325	506	341	1.172	1.129	43	96
Oktober	295	560	349	1.204	1.186	18	99
November	275	513	344	1.132	1.106	26	98
December	295	550	360	1.205	1.123	82	93
1959 Januari	277	497	357	1.131	1.151	— 20	102
Februari	236	442	342	1.020	1.085	— 65	106
Maart	306	487	342	1.135	1.100	35	97
April	285	518	342	1.145	1.122	23	98
Mei	302	491	343	1.136	1.066	70	94
Juni	286	527	360	1.173	1.119	54	95
Juli	373	479	346	1.198	1.087	111	91
Augustus	354	469	343	1.166	1.077	89	92
September	319	519	345	1.183	1.087	96	92
Oktober	292	568	351	1.211	1.120	91	93
November	278	565	341	1.184	1.074	110	91

¹ Nord-Belge inbegrepen.

² Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd ¹

c) Transportstatistiek 1° Algemeen spoorverkeer

70²

Tijdvak	A	B	C	A + C	Reizigers		Wagenladingen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
(duizenden)				(miljoenen)	(duizend.)	(miljoenen)					
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1958 Gemiddelde	214	66	64	278	22,0	755	4.816	128	246	112	486
1959 Gemiddelde	204	64	70	274			4.874				505
1958 December	216	70	67	283	23,0	769	5.086	128	262	138	528
1959 Januari	193	68	64	257	v23,3	v747	4.594	116	240	115	471
Februari	173	55	62	235	v20,8	v682	4.170	103	236	110	449
Maart	199	62	65	264	v22,3	v733	4.657	117	248	113	478
April	210	64	68	278	v22,3	v731	4.898	131	254	113	498
Mei	196	64	66	262	v20,6	v704	4.706	128	250	112	490
Juni	213	64	70	283	v20,0	v690	4.967	139	260	114	513
Juli	190	56	68	258	v19,4	v744	4.475	115	239	115	469
Augustus	194	56	62	256	v18,8	v699	4.537	125	233	108	466
September	213	63	68	281	v21,4	v700	5.007	134	261	116	511
Oktober	228	69	81	309	v22,0	v699	5.570	144	289	146	579
November	219	71	75	294	v21,4	v689	5.313	142	272	132	546
December	220	74	85	305			5.582				590
1960 Januari	197	70	74	271			5.028				534
Februari	203	67	75	278			5.069				532

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Vanaf januari 1956, militair vervoer *inbegrepen*.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de ton-km. betreft.

c) **Transportstatistiek**70³2° **Vervoer der voornaamste zware goederen**A. — **Gezamenlijk verkeer**

Tijdvak	Tonnen- km.	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen
	(miljoenen)										
1957 Gemiddelde ...	548	5.558	159	2.248	73	966	876	870	22	276	68
1958 Gemiddelde ...	485	4.818	180	1.810	66	959	713	742	13	271	64
1958 September ...	487	4.805	83	1.753	59	998	769	791	15	272	65
Oktober	526	5.297	456	1.862	64	993	793	768	11	282	68
November	482	4.908	498	1.793	60	919	659	680	11	223	65
December	528	5.086	322	1.974	68	974	746	677	12	255	58
1959 Januari	471	4.594	105	1.913	62	965	698	556	11	232	52
Februari	449	4.170	101	1.613	62	916	657	509	11	244	57
Maart	478	4.657	106	1.711	57	1.020	722	688	11	277	65
April	498	4.898	108	1.789	61	1.022	781	803	14	253	67
Mei	490	4.706	86	1.788	52	1.036	700	729	14	245	56
Juni	513	4.967	92	1.815	58	1.096	762	788	15	274	67
Juli	469	4.475	94	1.631	53	1.007	676	697	14	234	69
Augustus	466	4.537	88	1.597	52	1.026	688	751	15	262	58
September ...	511	5.007	101	1.801	57	1.072	793	851	15	256	61
Oktober	579	5.570	209	1.962	62	1.159	881	887	16	324	70
November ...	546	5.313	321	1.938	53	1.055	797	750	18	324	57

B. — **Belgisch binnenlands verkeer**70⁴

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen	II
											Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg. Vervoerde T.-km. (duizend.)
(duizenden tonnen)											
1957 Gemiddelde ...	2.866	76	1.570	27	153	311	574	2	133	20	797
1958 Gemiddelde ...	2.329	81	1.238	20	121	229	493	1	125	21	618
1958 September ...	2.326	26	1.196	19	127	269	535	6	127	21	514
Oktober	2.609	295	1.272	18	122	245	502	1	134	20	1.253
November	2.445	323	1.206	17	126	202	434	1	120	16	1.316
December	2.375	161	1.286	19	116	213	433	1	131	15	802
1959 Januari	2.167	23	1.296	17	135	216	348	1	118	13	292
Februari	1.842	20	1.083	15	102	187	309	1	110	15	280
Maart	2.189	21	1.175	16	132	232	456	1	138	18	419
April	2.373	19	1.249	17	140	279	532	—	116	21	412
Mei	2.249	17	1.235	17	129	239	486	1	108	17	333
Juni	2.403	25	1.252	17	140	273	528	1	143	24	375
Juli	2.052	28	1.084	14	119	219	438	2	120	23	253
Augustus	2.212	24	1.117	14	146	256	507	2	125	21	265
September ...	2.421	22	1.249	17	139	278	558	—	136	22	290
Oktober	2.615	108	1.337	18	143	285	568	—	132	24	471
November ...	2.563	207	1.372	16	130	258	455	1	106	18	760 *

* Voor de maand december bedraagt het cijfer 218.

III. — HAVENVERKEER
a) Haven van Antwerpen

71¹

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto-tonne-maat (duizend. register-tonnen)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen geladen	op ballast	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 2	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 2
1958 Gemiddelde ...	1.357	3.545	1.723	1.166	190	1.210	4.208	2.063	807	4.091	2.018	1.139
1959 Gemiddelde ...	1.335	3.622	1.668	1.158	172	1.266	4.264	2.129	831	4.104	2.065	1.019
1959 Maart	1.438	3.895	2.085	1.279	196	1.222	4.650	2.311	942	4.454	2.298	1.173
April	1.326	3.624	1.740	1.208	143	1.378	4.279	2.193	981	4.211	2.127	950
Mei	1.340	3.715	1.515	1.161	155	1.269	3.919	1.965	859	3.916	2.024	904
Juni	1.298	3.528	1.779	1.115	175	1.127	4.283	2.119	866	4.113	2.044	1.042
Juli	1.313	3.625	1.329	1.170	150	1.297	3.988	2.016	842	3.833	1.957	969
Augustus	1.332	3.646	1.646	1.150	160	1.225	3.921	1.936	728	3.817	1.890	964
September ...	1.345	3.523	1.518	1.178	187	1.325	4.439	2.242	779	4.271	2.176	1.003
Oktober	1.422	3.816	1.597	1.262	170	1.463	4.626	2.309	778	4.471	2.231	983
November	1.418	3.892	1.890	1.174	193	1.270	4.556	2.242	865	4.280	2.102	1.036
December	1.306	3.643	1.997	1.132	191	1.337	4.698	2.285	802	4.511	2.229	1.129
1960 Januari	1.457	4.060		1.245	182		4.551	2.203	809	4.521	2.158	1.259
Februari	1.390	3.866		1.269	146		4.245	2.126	843	4.267	2.125	1.078
Maart	1.524	4.018		1.345	173		4.515	2.225	916	4.492	2.177	1.134

1 Internationaal verkeer. — 2 Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen 1	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registerton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registerton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) 1	Gelost	Geladen
1958 Gemiddelde	219	163	169	217	156	82	125	73
1959 Gemiddelde	194	145	152	194	147	83	160	83
1959 Maart	202	148	196	202	140	116	180	104
April	188	117	100	191	129	68	152	74
Mei	200	161	161	194	161	92	178	71
Juni	187	155	182	180	137	88	187	114
Juli	202	153	134	199	150	75	180	118
Augustus	213	190	234	213	181	91	188	70
September	186	134	182	190	132	90	152	101
Oktober	185	129	125	185	141	75	159	61
November	181	125	161	183	148	69	159	70
December	160	139	137	166	153	57	128	86
1960 Januari	188	135		177	120			
Februari	174	126		182	143			
Maart	205	177		206	171			

1 Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen															
	Binnen-verkeer				Invoer				Uitvoer				Gehele verkeer			
	(aantal)	(aantal)	(aantal)	(aantal)	(duizenden metrieke tonnen)	(duizenden metrieke tonnen)	(duizenden metrieke tonnen)	(duizenden metrieke tonnen)	(duizenden metrieke tonnen)	(duizenden metrieke tonnen)	(duizenden metrieke tonnen)	(duizenden metrieke tonnen)	(miljoenen ton-km.)	(miljoenen ton-km.)	(miljoenen ton-km.)	
1958 Gemiddelde	6.842	3.698	2.745	636	13.921	1.866	1.307	932	164	4.269	181,5	89,1	66,9	23,0	360,5	
1959 Gemiddelde	7.148	3.889	2.970	791	14.798	1.968	1.366	999	201	4.534	190,5	101,4	82,1	28,4	402,4	
1959 Februari	5.441	2.442	2.017	479	10.379	1.491	841	700	128	3.160	141,7	65,3	56,2	17,9	281,1	
Maart	7.287	3.586	3.003	701	14.577	1.975	1.299	1.031	174	4.479	194,5	101,5	79,0	22,5	397,5	
April	7.118	3.898	2.892	768	14.676	1.919	1.380	999	201	4.499	182,7	107,0	79,5	27,6	396,8	
Mei	6.711	3.370	3.079	849	14.009	1.835	1.218	1.029	221	4.303	171,4	94,0	84,0	29,6	379,0	
Juni	7.599	3.632	3.551	994	15.776	2.016	1.285	1.196	255	4.752	203,2	99,5	99,4	35,6	437,7	
Juli	6.583	4.034	3.383	998	14.998	1.811	1.415	1.215	262	4.703	177,1	106,5	104,0	37,9	425,5	
Augustus	6.879	3.735	3.179	888	14.681	1.922	1.285	1.075	236	4.518	188,9	102,3	88,6	32,8	412,6	
September	7.600	3.852	3.228	766	15.446	2.101	1.315	1.019	192	4.627	212,1	100,6	87,5	28,6	428,8	
Oktober ...	8.380	5.927	3.460	902	18.669	2.334	1.980	1.078	218	5.610	227,9	136,4	94,1	33,7	492,1	
November	7.800	4.694	2.766	808	16.068	2.179	1.658	891	196	4.924	207,6	109,9	73,5	27,4	418,4	
December	8.169	4.597	2.838	856	16.460	2.313	1.614	935	207	5.069	220,6	111,8	73,8	29,0	435,2	
1960 Januari ...	6.454	3.474	2.300	702	12.930	1.914	1.355	824	176	4.269	186,1	88,6	64,0	25,1	363,8	
Februari						1.939	1.589	939	200	4.667						

BUITENLANDSE HANDEL
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL
VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	(0) Voedings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen, behalve brand- stoffen	(3) Minerale brand- stoffen, smeer- middel, en der- gelijke prod.	(4) Oliën en vetten van dierlijke of plant- nardige oorsprong	(5) Schei- kundige produk- ten	(6) Fabri- katen hoofdza- kelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- mate- riaal	(8) Diverse fabri- katen	(9) niet elders genoem- de goe- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer-(+) of invoersaldo (-) van de han- delsbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pct.
<i>Invoer.</i>														
Waarde (miljoenen franken)														
1958 Gemiddelde ...	1.720	224	2.366	1.761	118	853	2.792	2.454	720	29	13.037	2.744		
1959 Gemiddelde ...	1.846	231	2.652	1.649	123	949	3.380	2.679	802	30	14.341	2.910		
1959 Februari	1.656	198	2.008	1.486	82	871	3.007	2.457	728	29	12.522	3.187		
Maart	2.081	225	2.482	2.097	109	952	3.388	2.757	873	28	14.992	2.813		
April	1.644	247	2.440	1.756	185	989	3.021	2.713	908	31	13.934	2.812		
Mei	1.538	217	2.491	1.626	123	877	2.827	2.292	771	28	12.790	2.715		
Juni	1.669	248	2.826	1.572	114	949	3.484	3.153	771	31	14.817	3.012		
Juli	1.599	210	2.715	1.223	107	872	3.249	2.617	762	28	13.382	2.795		
Augustus	1.600	189	2.745	1.495	80	899	3.180	1.920	748	26	12.882	2.661		
September ...	1.797	229	2.599	1.265	103	907	3.660	2.629	925	31	14.145	2.967		
Oktober	2.110	257	2.777	1.610	124	1.007	3.690	2.898	994	37	15.504	2.930		
November ...	2.376	231	2.975	1.572	152	1.003	3.810	2.638	776	29	15.562	3.073		
December	2.248	296	3.173	1.858	160	1.078	3.751	3.341	755	32	16.692	3.082		
1960 Januari	2.105	221	3.301	1.583	137	996	3.409	3.375	618	30	15.775	3.182		
Februari ... v											16.810	3.418		
<i>Uitvoer.</i>														
1958 Gemiddelde ...	598	38	714	793	56	962	6.999	1.775	597	159	12.691	5.499	- 346	97,3
1959 Gemiddelde ...	594	46	861	716	54	1.074	7.844	1.778	669	94	13.730	5.620	- 611	95,7
1959 Maart	559	40	765	807	57	1.062	7.154	1.687	594	99	12.824	5.561	-2.168	85,5
April	599	44	833	714	51	1.189	8.121	2.150	669	92	14.462	5.590	+ 528	103,8
Mei	468	40	882	765	50	1.042	7.199	1.421	558	86	12.511	5.170	- 279	97,8
Juni	638	55	901	777	46	1.026	7.590	1.692	710	88	13.523	5.328	-1.294	91,3
Juli	599	54	803	774	48	976	8.323	2.145	712	95	14.529	5.456	+1.147	108,6
Augustus	512	47	670	644	35	1.011	6.413	1.437	597	81	11.447	4.983	-1.435	88,9
September ...	588	48	934	721	53	1.070	8.270	1.982	778	104	14.548	5.648	+ 403	102,9
Oktober	629	47	971	625	57	1.099	8.971	1.670	811	94	14.974	6.085	- 530	96,6
November ...	641	45	911	626	68	1.222	8.564	1.529	719	104	14.429	5.790	-1.133	92,7
December	601	48	1.196	586	71	1.202	8.714	2.469	718	113	15.718	5.944	- 974	94,2
1960 Januari	602	46	1.189	821	67	1.255	9.095	2.083	683	132	15.973	6.020	+ 198	101,3
Februari ... v											15.182	6.206	-1.627	90,3
Maart ... v											17.162	5.922		
<i>Invoer.</i>														
Gewicht (duizenden tonnen)														
1958 Gemiddelde ...	304	18,1	2.465	1.606	9,9	152	146	43,1	7,1	1,2	4.752			
1959 Gemiddelde ...	330	27,3	2.603	1.561	10,6	161	175	51,3	8,0	1,4	4.929			
1959 Februari	289	10,9	1.877	1.417	7,2	144	141	34,7	6,7	1,6	3.929			
Maart	362	12,2	2.578	1.962	9,6	173	171	51,6	7,9	1,3	5.329			
April	251	50,5	2.612	1.642	16,9	168	155	49,9	8,4	1,3	4.955			
Mei	228	12,2	2.584	1.523	10,1	133	156	54,2	7,8	1,4	4.710			
Juni	277	13,2	2.684	1.527	9,5	153	192	54,9	8,3	1,3	4.920			
Juli	274	62,8	2.861	1.184	9,3	152	165	69,0	8,5	1,1	4.787			
Augustus	289	10,2	2.724	1.417	7,0	153	189	42,4	7,6	1,3	4.841			
September ...	356	12,3	2.782	1.222	9,0	123	191	62,5	9,1	1,5	4.768			
Oktober	421	68,8	2.871	1.506	9,8	171	186	47,3	9,4	1,8	5.292			
November ...	462	12,3	2.669	1.469	12,4	189	199	42,0	7,9	1,2	5.064			
December	424	15,0	2.691	1.810	14,3	199	202	49,6	7,9	1,4	5.415			
1960 Januari	398	47,8	2.573	1.497	11,4	179	181	61,3	6,7	1,6	4.957			
Februari ... v											4.918			
<i>Uitvoer.</i>														
1958 Gemiddelde ...	92	1,7	417	553	4,2	367	782	30,5	5,9	54,7	2.308			
1959 Gemiddelde ...	80	7,9	527	529	4,4	383	866	33,0	6,8	5,9	2.443			
1959 Maart	66	1,4	424	570	5,0	382	824	22,3	5,9	5,7	2.306			
April	83	1,7	549	519	4,1	435	949	33,4	6,4	6,1	2.587			
Mei	62	1,7	550	545	4,2	411	812	22,9	5,5	5,2	2.420			
Juni	89	2,6	607	561	3,9	352	887	22,5	7,3	5,3	2.538			
Juli	81	2,7	649	609	3,8	340	929	35,5	7,2	5,8	2.663			
Augustus	70	2,9	557	478	2,8	356	787	31,5	6,7	5,5	2.297			
September ...	80	2,1	617	518	4,2	399	903	38,7	7,4	6,4	2.576			
Oktober	93	1,6	533	468	4,6	353	957	32,0	8,3	6,0	2.461			
November ...	75	1,6	521	501	5,3	432	921	20,5	7,8	6,4	2.492			
December	60	74,4	532	488	5,5	460	926	83,6	7,6	7,4	2.645			
1960 Januari	61	1,8	477	663	5,0	453	944	33,9	6,5	8,2	2.653			
Februari ... v											2.447			
Maart ... v											2.898			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
(duizenden)									
1959 April	157	220	377	132	73	205	3.043	1.666	4.709
Mei	151	214	365	117	60	177	3.290	1.679	4.969
Juni	134	186	320	108	57	165	2.593	1.374	3.967
Juli	122	171	293	104	48	152	2.382	1.113	3.495
Augustus	131	174	305	100	46	146	2.904	1.343	4.247
September	132	167	299	102	49	151	2.449	1.180	3.629
Oktober	133	179	312	106	51	157	2.542	1.229	3.771
November	148	185	333	116	45	161	3.258	1.247	4.505
December	153	205	358	125	74	199	2.910	1.457	4.367
1960 Januari	175	324	499	147	105	252	4.412	3.136	7.548
Februari	161	253	414	138	91	229	3.318	2.170	5.488
Maart				127	50	176			
April				115	46	161			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal werkdagen	Aantal werklozen									
		Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Hennegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
(duizenden)											

Daggemiddelde der maand

1959 April	23	204,8	38,0	28,2	32,5	39,6	32,5	15,4	15,2	0,7	2,7
Mei	28	177,5	32,6	24,9	26,2	35,3	27,8	14,9	13,1	0,6	2,1
Juni	24	165,1	30,1	23,4	22,7	32,3	26,5	13,9	13,8	0,5	1,9
Juli	23	151,9	29,1	23,4	19,5	30,8	20,9	13,7	12,0	0,5	2,0
Augustus	29	146,4	27,8	22,1	17,3	29,0	23,5	13,0	11,3	0,5	1,9
September	24	151,2	28,5	21,3	20,4	28,5	24,3	12,7	13,0	0,6	1,9
Oktober	24	157,1	30,1	21,1	23,1	30,0	25,0	12,6	12,5	0,7	2,0
November	28	160,9	31,3	23,7	25,2	31,6	22,8	13,1	9,7	1,1	2,4
December	22	198,5	39,1	28,4	31,5	41,9	25,6	15,2	11,7	2,2	2,9
1960 Januari	30	251,6	48,2	37,2	38,4	50,7	30,9	19,5	17,1	4,3	5,3
Februari	24	228,6	44,6	34,2	34,6	45,2	27,6	17,1	16,4	4,1	4,8
Maart	24	176,7	34,5	25,3	26,2	34,0	25,2	13,8	13,3	1,5	2,9

Daggemiddelde der week

1960 Maart	6 tot 12 ...	6	187,3	38,2	27,0	27,9	36,1	24,5	13,7	14,6	2,1	3,2
	13 tot 19 ...	6	177,0	34,4	25,2	26,1	33,6	26,6	12,8	13,9	1,5	2,9
	20 tot 26 ...	6	173,4	33,2	24,7	25,5	33,2	26,7	14,1	13,6	1,3	3,0
	27 tot 2/4	6	166,9	32,1	24,2	25,4	33,2	22,9	14,6	10,8	1,1	2,6
April	3 tot 9 ...	6	164,6	31,8	23,5	23,7	32,8	22,9	13,1	13,6	0,9	2,3
	10 tot 16 ...	6	165,9	31,6	23,3	22,8	31,9	25,0	15,0	13,0	0,7	2,6
	17 tot 23 ...	5	155,4	31,8	22,7	22,1	31,6	22,3	12,7	9,4	0,6	2,2

III. — DAGGEMIDDELDE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81³

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1958 Gemiddelde ¹	132,3	48,6	180,9	81,3	28,5	109,8	51,0	20,1	71,1
1959 Gemiddelde	150,3	48,9	199,2	92,1	32,9	125,0	58,2	16,0	74,2
1959 April	153,1	51,7	204,8	96,8	35,5	132,3	56,3	16,2	72,5
Mei	130,0	47,5	177,5	84,4	33,1	117,5	45,6	14,4	60,0
Juni	121,0	44,1	165,1	77,3	30,4	107,7	43,7	13,7	57,4
Juli	110,0	41,9	151,9	74,3	29,2	103,5	35,7	12,7	48,4
Augustus	106,8	39,6	146,4	71,6	28,5	100,1	35,2	11,1	46,3
September	112,0	39,2	151,2	72,9	29,1	102,0	39,1	10,1	49,2
Oktober	115,7	41,4	157,1	75,7	30,2	105,9	40,0	11,2	51,2
November	116,6	44,3	160,9	84,3	32,0	116,3	32,3	12,3	44,6
December	145,1	53,4	198,5	98,7	33,6	132,3	46,4	19,8	66,2
1960 Januari	200,2	51,4	251,6	112,1	35,0	147,1	88,1	16,4	104,5
Februari	183,5	45,1	228,6	105,1	33,1	138,2	78,4	12,0	90,4
Maart	134,4	42,3	176,7	94,7	31,7	126,4	39,7	10,6	50,3
April	120,9	40,4	161,3	85,5	29,5	115,0	35,4	10,9	46,3

¹ In deze cijfers zijn de werklozen, die het werk onderbroken hebben wegens de staking in het gas- en elektriciteitsbedrijf, niet inbegrepen.

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP
(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

81⁴

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Bosbouw, jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardewerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoe-nijverheid	Voeding, tabak	Verkeer	Haven-arbeiders	Scheeps-herstellers	Hotels-epijshuizen	Huis-personeel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1959 Februari	11,3	0,7	2,8	1,5	7,2	1,5	39,2	8,9	26,6	1,8	0,9	1,1	17,0	7,9	2,6	7,3	12,0	—	—	5,6	3,0	0,5	9,1	0,7	169,2
Maart	9,4	0,5	2,8	1,2	5,6	1,4	28,6	7,7	24,6	1,7	1,0	0,9	16,2	6,4	2,4	7,0	11,4	—	—	4,8	2,9	0,5	8,8	0,8	146,5
April	8,4	0,5	2,8	1,0	3,4	1,3	22,6	6,5	22,7	1,7	0,9	0,9	16,8	5,7	2,4	6,6	10,7	—	—	4,6	2,8	0,5	8,6	0,9	132,3
Mei	4,7	0,5	3,5	0,9	2,5	1,2	18,6	5,8	20,7	1,6	0,8	0,8	15,8	5,6	2,3	5,6	10,0	—	—	4,0	2,8	0,5	8,3	1,0	117,5
Juni	6,3	0,5	3,7	0,8	2,1	1,1	16,0	5,0	18,3	1,4	0,7	0,8	14,2	5,5	2,2	4,6	9,2	—	—	3,4	2,7	0,5	7,8	0,9	107,7
Juli	5,9	0,5	3,8	0,7	2,0	1,1	15,1	4,8	17,5	1,4	0,7	0,8	13,3	5,8	2,2	4,5	8,9	—	—	2,7	2,7	0,5	7,7	0,9	103,5
Augustus	5,0	0,6	3,7	0,8	1,9	1,0	15,4	4,6	16,6	1,4	0,6	0,7	12,4	5,7	2,1	4,6	8,8	—	—	2,6	2,7	0,4	7,6	0,9	100,1
September	5,5	0,5	3,5	0,8	2,3	1,1	15,5	4,3	16,3	1,4	0,6	0,8	12,2	5,4	2,1	4,7	8,9	—	—	3,9	2,8	0,5	8,1	0,8	102,0
Oktober	4,8	0,5	3,4	0,8	3,7	1,0	17,5	4,5	16,3	1,3	0,7	0,7	12,5	5,4	2,1	4,6	9,0	—	—	4,7	2,8	0,5	8,4	0,7	105,9
November	6,5	0,6	3,6	0,9	4,2	1,1	21,2	5,1	17,2	1,4	0,7	0,7	12,3	6,0	2,3	5,1	9,3	—	—	5,3	2,9	0,5	8,7	0,7	116,3
December	8,7	0,6	3,7	1,0	5,2	1,2	27,5	6,0	18,8	1,5	0,7	0,8	13,2	6,9	2,4	5,7	10,2	—	—	5,3	2,9	0,5	8,8	0,7	132,3
1960 Januari	9,7	0,7	4,0	1,2	5,9	1,3	34,9	6,5	19,8	1,6	0,7	0,8	13,9	7,6	2,6	6,4	11,0	—	—	5,3	2,8	0,5	9,2	0,7	147,1
Februari	9,3	0,6	3,7	1,1	5,4	1,3	32,0	5,9	18,6	1,5	0,7	0,8	13,2	6,6	2,5	6,3	10,7	—	—	5,2	2,8	0,5	8,8	0,7	138,2
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1959 Februari	2,4	0,9	12,3	2,5	1,9	0,4	58,6	8,4	17,9	1,1	0,9	0,3	32,2	7,1	1,9	2,8	5,7	6,4	1,3	0,4	0,4	0,0	0,5	0,0	166,3
Maart	0,8	0,5	16,7	0,6	0,9	0,5	7,6	2,8	10,3	0,8	0,6	0,3	27,7	4,8	1,8	2,4	3,0	5,1	1,1	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	89,3
April	0,6	0,4	25,8	0,3	0,5	0,5	3,0	1,5	7,8	0,7	0,4	0,2	13,1	4,4	1,8	2,1	2,3	5,0	1,1	0,4	0,3	0,0	0,2	0,0	72,4
Mei	1,0	0,3	20,6	0,2	0,3	0,6	2,3	1,3	6,4	0,5	0,3	0,2	10,3	4,5	2,0	1,6	1,8	4,3	0,8	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	60,0
Juni	1,0	0,3	21,9	0,2	0,4	0,4	1,9	1,1	5,0	0,5	0,3	0,2	7,4	5,3	2,4	1,6	1,7	3,9	1,1	0,3	0,3	0,0	0,2	0,0	57,4
Juli	0,9	0,2	15,9	0,2	0,3	0,5	1,9	1,1	4,5	0,5	0,3	0,2	7,0	5,0	2,0	1,6	1,5	3,1	1,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	48,4
Augustus	0,9	0,2	17,1	0,1	0,3	0,4	1,9	1,0	4,1	0,5	0,2	0,1	5,9	4,9	1,2	1,3	1,4	3,0	1,1	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	46,3
September	1,0	0,3	19,2	0,1	0,3	0,4	1,9	1,0	4,2	0,4	0,2	0,1	5,3	4,9	1,3	1,1	1,4	4,0	1,5	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0	49,2
Oktober	1,0	0,4	18,2	0,1	0,3	0,4	2,9	1,2	4,1	0,4	0,2	0,1	5,0	5,5	2,1	1,4	1,5	4,6	1,1	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	51,2
November	0,7	0,4	10,8	0,2	0,4	0,5	4,2	1,5	4,1	0,5	0,1	0,1	4,7	6,5	2,1	1,5	1,6	2,8	1,0	0,4	0,3	0,0	0,2	0,0	44,6
December	1,2	0,8	11,0	0,4	0,6	0,8	9,8	3,0	5,7	0,7	0,3	0,1	7,6	10,9	3,0	2,2	2,4	3,4	1,4	0,4	0,3	0,0	0,2	0,0	66,2
1960 Januari	2,0	1,3	10,3	2,2	1,2	0,5	43,9	5,6	6,2	0,5	0,2	0,2	7,3	9,0	1,7	2,2	4,2	3,5	1,4	0,4	0,3	0,1	0,3	0,0	104,5
Februari	1,6	1,3	10,2	1,3	0,9	0,5	39,6	4,5	4,4	0,5	0,2	0,2	6,4	5,8	1,2	1,9	3,5	3,9	1,6	0,4	0,2	0,0	0,3	0,0	90,4
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1959 Februari	13,7	1,6	15,1	4,0	9,1	1,9	97,8	17,3	44,5	2,9	1,8	1,4	49,2	15,0	4,5	10,1	17,7	6,4	1,3	6,0	3,4	0,5	9,6	0,7	335,5
Maart	10,2	1,0	19,5	1,7	6,5	1,9	36,2	10,5	34,9	2,5	1,6	1,2	43,9	11,2	4,2	9,4	14,4	5,1	1,1	5,1	3,2	0,5	9,2	0,8	235,8
April	9,0	0,9	28,6	1,3	3,9	1,8	25,6	8,0	30,5	2,4	1,3	1,1	29,9	10,1	4,2	8,7	13,0	5,0	1,1	5,0	3,1	0,5	8,8	0,9	204,7
Mei	5,7	0,8	24,1	1,1	2,8	1,8	20,9	7,1	27,1	2,1	1,1	1,0	26,1	10,1	4,3	7,2	11,8	4,3	0,8	4,3	3,0	0,5	8,5	1,0	177,5
Juni	7,3	0,8	25,6	1,0	2,5	1,5	17,9	6,1	23,3	1,9	1,0	1,0	21,6	10,8	4,6	6,2	10,9	3,9	1,1	3,7	3,0	0,5	8,0	0,9	165,1
Juli	6,8	0,7	19,7	0,9	2,3	1,6	17,0	5,9	22,0	1,9	1,0	1,0	20,3	10,8	4,2	6,1	10,4	3,1	1,0	2,9	3,0	0,5	7,9	0,9	151,9
Augustus	5,9	0,8	20,8	0,9	2,2	1,4	17,3	5,6	20,7	1,9	0,8	0,8	18,3	10,6	3,3	5,9	10,2	3,0	1,1	2,8	3,0	0,4	7,8	0,9	146,4
September	6,5	0,8	22,7	0,9	2,6	1,5	17,4	5,3	20,5	1,8	0,8	0,9	17,5	10,3	3,4	5,8	10,3	4,0	1,5	4,1	3,0	0,5	8,3	0,8	151,2
Oktober	5,8	0,9	21,6	0,9	4,0	1,4	20,4	5,7	20,4	1,7	0,9	0,8	17,5	10,9	4,2	6,0	10,5	4,6	1,1	5,0	3,0	0,5	8,6	0,7	157,1
November	7,2	1,0	14,4	1,1	4,6	1,6	25,4	6,6	21,3	1,9	0,8	0,8	17,0	12,5	4,4	6,6	10,9	2,8	1,0	5,7	3,2	0,5	8,9	0,7	160,9
December	9,9	1,4	14,7	1,4	5,8	2,0	37,3	9,0	24,5	2,2	1,0	0,9	20,8	17,8	5,4	7,9	12,6	3,4	1,4	5,7	3,2	0,5	9,0	0,7	198,5
1960 Januari	11,7	2,0	14,3	3,4	7,1	1,8	78,8	12,1	26,0	2,1	0,9	1,0	21,2	16,6	4,3	8,6	15,2	3,5	1,4	5,7	3,1	0,6	9,5	0,7	251,6
Februari	10,9	1,9	13,9	2,4	6,3	1,8	71,6	10,4	23,0	2,0	0,9	1,0	19,6	12,4	3,7	8,2	14,2	3,9	1,6	5,6	3,0	0,5	9,1	0,7	228,6

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIE EN BELGISCH-KONGO

ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹

(miljoenen franken)

85¹

Posten	1959 31 juli	1959 31 augustus	1959 30 september	1959 31 oktober	1959 30 november	1959 31 december	1960 31 januari	1960 29 februari
ACTIVA								
A. Spaargelden (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	3.268	3.160	3.130	2.818	3.133	5.972	2.928	2.818
Daggeld	1.777	1.525	967	1.474	1.960	1.013	2.328	2.424
Bankiers	5.522	5.595	5.622	5.804	6.507	6.696	7.333	7.082
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.324	1.178	1.509	1.774	2.136	2.345	1.912	1.772
Andere te innen waard. op korte term.	5.001	4.388	5.138	5.289	4.586	5.205	5.607	5.053
Wissels	53.178	55.034	53.827	56.593	55.843	52.469	55.220	54.938
a) Handelswissels ²	17.074	17.413	17.352	19.266	18.288	18.128	19.158	19.097
b) Overheidsf. herdisc. bij N.B.B.	20.508	22.575	21.422	22.557	22.594	20.709	22.534	23.706
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloop van 95 pct.	15.596	15.046	15.053	14.770	14.961	13.632	13.528	12.135
Prolongaties en voorschot. op effecten	1.247	1.196	1.305	1.340	1.308	1.364	1.257	1.270
Debiteuren wegens verstrekte accept.	9.751	9.712	10.273	10.586	10.986	11.944	11.695	11.530
Diverse debiteuren	22.363	22.394	22.727	21.924	22.337	22.792	22.286	23.770
Effecten	32.517	32.391	34.321	34.326	34.700	34.988	37.036	35.827
a) Belegde wettelijke reserve	366	366	365	365	366	366	366	367
b) Belgische overheidsfondsen	29.816	29.640	31.402	31.380	31.701	32.021	34.063	32.810
c) Buitenlandse overheidsfondsen	84	121	210	207	235	231	241	242
d) Bankaandelen	1.226	1.282	1.358	1.383	1.402	1.340	1.340	1.341
e) Andere fondsen	1.025	982	986	991	996	1.030	1.025	1.067
Diversen	1.397	1.378	1.483	1.317	1.426	1.730	1.298	1.055
Niet gestort kapitaal	6	6	153	6	6	7	7	7
Totaal beschikbare en vlottende middelen	137.346	137.957	140.455	143.251	144.928	146.525	148.907	147.546
C. Vastgestelde middelen :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	23	23	23	23	24	23	22	20
Gebouwen	1.106	1.116	1.116	1.119	1.122	1.126	1.099	1.101
Part. in dochtermaatsch. voor immobil.	249	250	250	249	249	257	257	257
Vord. op dochtermaatsch. voor immob.	343	345	347	343	346	350	343	348
Materieel en meubilair	147	148	145	148	150	140	140	142
Totaal vastgestelde middelen ...	1.868	1.882	1.881	1.882	1.891	1.896	1.861	1.868
Totaal der activa ...	139.214	139.839	142.336	145.133	146.819	148.421	150.768	149.414
PASSIVA								
A. Spaargelden (art. 15 koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	733	918	905	731	1.102	415	1.505	990
Daggeld	72	79	76	101	539	644	1.115	684
a) Gedekt door reële rekerheden ...	—	—	—	—	474	571	1.069	599
b) Niet gedekt door reële zekerhed.	—	—	—	—	65	73	46	85
Bankiers	8.962	8.633	9.021	8.569	8.294	8.568	8.409	8.165
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	2.046	2.120	2.193	2.158	2.275	2.398	2.145	1.771
Geaccepteerde wissels	9.751	9.713	10.273	10.586	10.987	11.945	11.695	11.533
Andere te bet. waarden op korte term.	2.402	1.882	2.594	2.400	2.092	2.690	2.787	2.204
Crediteuren wegens wissels ter incasso	881	888	901	902	878	889	976	855
Deposito's en crediteuren	93.271	94.534	94.689	97.627	98.423	99.256	100.175	101.524
a) Dadelijk opvraagbaar	58.686	59.417	58.539	60.762	61.329	62.077	60.981	60.756
b) Op hoogstens dertig dagen	3.524	3.443	3.593	3.357	3.407	3.319	3.512	3.346
c) Op meer dan dertig dagen	12.854	13.336	14.153	14.953	14.897	14.800	16.260	18.412
d) Op meer dan een jaar	1.743	1.638	1.625	1.646	1.628	1.495	1.507	1.219
e) Op meer dan twee jaar	1.989	2.011	2.035	2.054	2.061	2.097	2.027	2.017
f) Bankboekjes	12.717	12.905	13.001	13.127	13.381	13.730	14.170	14.133
g) Andere op boekjes ingeschreven deposito's	1.758	1.784	1.743	1.728	1.721	1.738	1.718	1.641
Obligaties en kasbons	6.874	6.898	6.900	6.900	6.883	6.891	6.858	6.837
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	654	659	659	661	660	664	663	662
Diversen	4.341	4.283	4.592	4.953	5.138	4.451	4.809	4.501
Totaal opvraagbaar ...	129.987	130.607	132.803	135.588	137.271	138.811	141.137	139.726
C. Niet opvraagbaar :								
Kapitaal	5.508	5.523	5.723	5.743	5.743	5.746	5.630	5.630
Niet beschikb. res. wegens uitgiftpr. .	190	194	294	294	281	283	288	287
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185) ..	369	369	369	369	369	369	369	369
Beschikbare reserve	3.075	3.060	3.061	3.061	3.063	3.106	3.244	3.309
Reservefonds	85	86	86	78	92	106	100	93
Totaal niet opvraagbaar ...	9.227	9.232	9.533	9.545	9.548	9.610	9.631	9.688
Totaal der passiva ...	139.214	139.839	142.336	145.133	146.819	148.421	150.768	149.414

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in Belgisch Kongo uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in Belgisch Kongo gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermatenschappen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken herdisconteerd, beliep op 31 juli, 31 augustus, 30 september, 31 oktober, 30 november, 31 december 1959, 31 januari en 29 februari 1960 respectievelijk fr 5.002, 5.203, 5.204, 4.860, 5.114, 6.835, 5.809 en 5.430 miljoen die niet bevat zijn in de handelswissels.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
(miljoenen franken)

85²

Posten	1960 14 maart	1960 21 maart	1960 28 maart	1960 4 april	1960 11 april	1960 15 april	1960 25 april	1960 2 mei
ACTIVA								
Goudvoorraad	58.785	58.783	58.783	59.596	59.622	59.624	59.851	59.852
Vreemde valuta's	4.768	5.179	6.089	5.684	5.916	6.736	6.308	6.472
Te ontvangen vreemde valuta's en goud	840	1.208	1.265	1.364	1.418	1.898	1.898	1.898
Internationale akkoorden (Wet van 28 juli 1948) :								
a) E.B.U.	5.536	5.536	5.536	5.536	5.536	5.536	5.536	5.536
b) E.M.A.	10	20	35	—	10	20	20	—
c) I.M.F.	4.388	4.388	4.388	4.388	4.388	4.388	4.388	4.388
d) andere akkoorden	—	48	45	57	63	71	79	21
Debiteuren wegens termijnverkoop van vreemde valuta's en goud	1.474	1.894	2.089	1.794	1.842	2.228	2.311	2.585
Handelspapier	2.990	2.659	2.750	2.490	2.223	2.006	1.850	1.715
Voorschotten op onderpand	19	37	22	46	18	102	16	23
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14-9-48 en 15-4-52) :								
a) schatkistcertificaten	8.140	7.240	7.415	9.315	9.840	8.515	7.115	9.365
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	—	—	—	—	—	—	—	—
c) andere Belgische overheidseffecten .	—	—	—	—	—	—	—	—
Deel- en pasmunt	686	707	717	687	686	691	687	661
Tegood bij de Dienst der Postchecks	2	2	2	2	2	1	2	1
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	2.523	2.523	2.523	2.523	2.523	2.523	2.521	2.521
Gebouwen, materieel en meubelen	1.508	1.508	1.508	1.508	1.508	1.508	1.508	1.508
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	1.079	1.081	1.081	1.078	1.077	1.080	1.082	1.083
Diversen	808	1.012	663	704	900	554	516	591
	127.556	127.825	128.911	130.772	131.572	131.481	129.688	132.220
Orderekening :								
Bestuur der Postchecks : Tegood voor rekening van de Minister van Openbaar Onderwijs (Schoolpakt, wet van 29 mei 1959, artikel 15)	1.346	1.336	1.329	1.317	1.290	1.262	1.235	1.213
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	114.802	113.929	113.621	117.134	116.686	115.976	114.863	117.535
Rekeningen-courant :								
gewone rekening	3	1	1	8	7	12	6	19
buitengewone conjunctuurtaks (Wet van 12-3-1957)	44	84	84	84	84	470	3	3
speciale rekening verevening E.B.U.	525	525	525	525	522	498	423	360
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	275	242	242	253	245	259	266	232
Diverse rekeningen-courant	4.887	5.339	6.453	5.025	6.167	5.545	5.272	4.919
Internationale akkoorden (Wet van 28 juli 1948) :								
a) E.M.A.	476	390	412	353	336	322	359	364
b) andere akkoorden	184	160	163	162	182	181	176	181
Totaal der verbintenissen op zicht	121.196	120.670	121.501	123.544	124.229	123.263	121.368	123.613
Te leveren vreemde valuta's en goud ...	2.318	3.104	3.356	3.158	3.262	4.129	4.211	4.484
Pensioenkas van het Personeel	1.079	1.081	1.081	1.078	1.077	1.080	1.082	1.083
Diversen	439	446	449	468	480	485	503	516
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	2.124	2.124	2.124	2.124	2.124	2.124	2.124	2.124
	127.556	127.825	128.911	130.772	131.572	131.481	129.688	132.220
Orderekening :								
Minister van Openbaar Onderwijs : Tegood voor zijn rekening bij het Bestuur der Postchecks (Schoolpakt, wet van 29 mei 1959, artikel 15)	1.346	1.336	1.329	1.317	1.290	1.262	1.235	1.213

MAANDSTATEN

85³

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-KONGO EN RUANDA-URUNDI

(miljoenen franken)

Posten	1959 31 augustus	1959 30 september	1959 31 oktober	1959 30 november	1959 31 december	1960 31 januari	1960 29 februari	1960 31 maart
ACTIVA								
Goudvoorraad	2.673	2.397	2.100	2.106	2.113	2.118	1.901	1.907
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	1.904	1.650	1.608	1.467	1.626	1.549	1.378	1.778
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen	2	1	1	1	178	1	1	1
Certificaten der Belgische Schatkist ...	—	—	—	—	—	—	—	—
Andere tegoeden	89	142	176	83	171	126	180	120
Tegoed in andere deviezen	30	25	136	172	270	469	631	619
Te ontvangen buitenlandse deviezen en goud	31	31	132	175	263	463	625	616
Debiteuren wegens termijnverkopen van deviezen en goud	11	11	17	8	—	—	22	77
Handelspapier op Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi	474	357	356	277	281	326	616	657
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen ...	322	442	642	448	593	532	950	495
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	10	8	10	7	9	7	12	14
Overheidseffecten (stat. : art. 6, § 1, n ^o 3) uitgegeven door Belgisch-Kongo	170	825	1.400	1.575	1.415	1.565	1.615	1.615
uitgegeven door Ruanda-Urundi	—	—	—	225	350	375	325	200
Voorschotten. (stat. : art. 6, § 1, n ^o 4, litt. a en c) aan Ruanda-Urundi	—	—	36	—	—	—	—	—
aan Belgisch-Kongo	146	—	—	—	—	—	—	—
aan organ. opger. of beheerd door bijz. wett. bep. of waarv. de verbinteniss. gewaarb. zijn d ^r :								
Belgisch-Kongo	200	155	179	186	165	154	135	118
Ruanda-Urundi	—	—	—	4	4	1	1	1
Belgische overheidseff. uitgeg. in Kong. fr.	1.629	1.429	1.276	828	—	—	—	—
Overheidsfondsen :								
Stat. : art. 6, § 1, n ^o s 12 en 13	1.573	1.573	1.623	1.606	1.582	1.575	1.574	1.527
Stat. : art. 6, § 2, n ^o 4, al. 2	79	81	85	88	89	91	100	103
Gebouwen, materieel, meubelen	457	462	465	466	480	480	482	486
Diversen	206	232	222	221	103	49	65	135
	10.006	9.821	10.464	9.943	9.692	9.881	10.613	10.469

PASSIVA

Biljetten en metalen munten in omloop ...	6.339	6.197	6.092	6.041	6.315	6.169	6.163	6.162
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Kongo	—	11	26	12	11	13	16	23
Ruanda-Urundi	125	51	—	1	9	19	12	7
Diverse rekeningen-courant	1.239	1.154	1.375	1.239	1.383	1.251	1.017	1.131
Te betalen waarden	211	292	299	190	226	227	215	251
Totaal der verbintenissen op zicht	7.914	7.705	7.792	7.483	7.944	7.679	7.423	7.574
Crediteuren wegens termijnaankopen van deviezen en goud	5	5	5	5	—	—	—	—
Verbintenissen in Belgische franken :								
Op zicht	846	882	1.311	1.042	403	559	1.392	1.047
Op termijn	49	78	72	77	45	22	66	69
Verbintenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	78	9	1	5	12	148	68	43
In andere deviezen	6	—	13	1	—	—	—	—
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	31	31	136	177	262	459	630	671
Diversen	438	472	495	514	387	375	395	426
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfonds	489	489	489	489	489	489	489	489
	10.006	9.821	10.464	9.943	9.692	9.881	10.613	10.469

Maand	Postrekeningen 1 3	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken 2 3
1959 Februari	4,33	1958 December	2,06
Maart	4,08	1959 Januari	2,01
April	4,18	Februari	1,91
Mei	4,50	Maart	1,89
Juni	3,93	April	1,94
Juli	4,14	Mei	2,03
Augustus	3,82	Juni	1,89
September	3,84	Juli	1,87
Oktober	4,00	Augustus	1,65
November	4,07	September	1,82
December	3,80	Oktober	1,81
1960 Januari	4,04	November	1,97
Februari	4,07	December	2,12
Maart	3,66	1960 Januari	1,91
April	4,21	Februari	2,06

1 Zie tabel nr 36.

2 Voor de samenstelling : zie *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* oktobernummer 1950, blz. 222.

3 Cijfers herleid tot type-maand van 25 dagen.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid en postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

BINNENLANDSE GELDHOEVEELHEID

(in miljarden franken)

Einde maand	Chartaal geld			Giraal geld in handen van					Totale geldhoeveelheid	Procent chartaal geld	Veranderingen van de totale geldhoeveelheid	
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Chartale geldhoeveelheid *	de bedrijven en particulieren **				Girale geldhoeveelheid				
				de Schatkist en de lagere publiekrechtelijke lichamen	Rekeningen-courant bij de Nationale Bank van België *	Tegoeden op post-rekening *	Direct opeisbare deposito's en op ten hoogste 80 dagen bij de banken en parastatale instellingen *					Totaal
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (4) + (8)	(10) = (8) + (9)	(11) = (8) / (10)	(12)	
1957 December .	5,4	112,7	115,5	6,4	0,9	22,0	53,2	76,1	82,5	198,0	58,3	+ 4,7
1958 Januari ...	5,4	110,2	113,1	5,6	0,5	23,0	50,0	73,5	79,1	192,2	58,8	- 5,8
Februari ...	5,4	111,0	113,9	5,2	0,4	22,9	50,7	74,0	79,2	193,1	59,0	+ 0,9
Maart	5,4	111,7	114,5	6,4	0,4	22,2	53,5	76,1	82,5	197,0	58,1	+ 3,9
April	5,4	113,1	115,9	6,7	0,5	23,7	54,1	78,3	85,0	200,9	57,7	+ 3,9
Mei	5,4	114,2	116,9	6,7	0,4	23,1	56,3	79,8	86,5	203,4	57,5	+ 2,5
Juni	5,5	115,3	118,1	7,6	0,4	23,2	56,8	80,4	88,0	206,1	57,3	+ 2,7
Juli	5,5	117,4	120,2	6,3	0,4	24,1	55,7	80,2	86,5	206,7	58,1	+ 0,6
Aug. oude r.	5,5	116,4	119,3	7,6	0,4	23,2	56,5	80,1	87,7	207,0	57,6	+ 0,3
Aug. n. r. 1	5,5	116,4	119,3	7,6	0,4	23,2	55,0 ¹	78,6 ¹	86,2 ¹	205,5 ¹	58,0 ¹	- 1,2 ¹
September .	5,5	115,2	118,0	8,1	0,3	22,4	53,2	75,9	84,0	202,0	58,4	- 3,5
Oktober ...	5,5	115,8	118,8	6,2	0,3	22,8	54,7	77,8	84,0	202,8	58,6	+ 0,8
November .	5,5	115,2	118,1	6,3	0,6	23,0	56,8	80,4	86,7	204,8	57,7	+ 2,0
December .	5,5	117,4	120,3	7,2	0,5	24,0	57,5	82,0	89,2	209,5	57,4	+ 4,7
1959 Januari ...	5,5	115,4	118,2	6,0	0,4	23,9	55,9	80,2	86,2	204,4	57,8	- 5,1
Februari ...	5,5	116,0	118,9	6,6	0,4	23,2	56,0	79,6	86,2	205,1	58,0	+ 0,7
Maart	5,5	116,3	119,0	7,6	0,3	24,0	58,8	83,1	90,7	209,7	56,7	+ 4,6
April	5,5	116,8	119,8	8,2	0,3	23,9	58,5	82,7	90,9	210,7	56,9	+ 1,0
Mei	5,5	116,5	119,4	7,1	0,5	24,4	60,7	85,6	92,7	212,1	56,3	+ 1,4
Juni	5,5	117,5	120,3	7,8	0,4	24,9	60,6	85,9	93,7	214,0	56,2	+ 1,9
Juli	5,6	118,8	121,7	6,2	0,3	24,5	58,6	83,4	89,6	211,3	57,6	- 2,7
Augustus .	5,6	117,5	120,4	7,0	0,4	23,9	59,1	83,4	90,4	210,8	57,1	- 0,5
September .	5,6	115,6	118,3	8,3	0,4	24,2	58,4	83,0	91,3	209,6	56,4	- 1,2
Oktober .	5,6	116,0	119,1	6,6	0,4	24,6	60,2	85,2	91,8	210,9	56,5	+ 1,3
November .	5,6	116,0	118,7	7,8	0,4	24,5	60,5	85,4	93,2	211,9	56,0	- 0,5
December ..	5,6	118,3	121,3	7,6	0,5	25,8	61,1	87,4	95,0	216,3	56,1	+ 4,4
1960 Januari ..	5,6	116,6	119,6	6,6	0,4	24,3	59,9	84,6	91,2	210,8	56,7	- 5,5
Februari .	5,6	115,5	118,5	7,2	0,3	24,6	59,3	84,2	91,4	209,9	56,5	- 0,9

* Onder aftrek van de kasvoorraden der geldscheppende instellingen.

** Incl. administratieve parastatale instellingen.

¹ Dank zij een nieuwe indeling, werden sedert de maand augustus 1958 de rekeningen op meer dan een maand van de financiële maatschappijen bij de banken uit de geldhoeveelheid verwijderd.

GEZAMENLIJKE BALANSEN DER GELDSCHEPPEDE INSTELLINGEN

(in miljarden franken)

Data	Geldhoeveelheid				Netto goud- en deviezenvoorraad				Vorderingen op de Schatkist en op andere openbare ontleners				Disconto-kredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren in België		Diversen			Salderings-posten	Totaal	Onder aftrek van					Verschil (20) — tot (25)	
	Char-taal geld	Giraalgeld			Totaal	Direct opeisbare activa en verplichtingen (netto bedragen)		Andere netto tegoeden en verplichtingen (netto bedragen)	Totaal	Vorde-ringen op de Staat	Vorderingen op de andere openbare ontleners	Netto voorschotten aan het Rentenfonds	Totaal	gefinancierd door de geldscheppe-de instellingen	pro memore gefinanc. door en buiten de geldschep-p. instelling.	Saldo der niet-kortlopende verrichtingen van de Nationale Kas voor Beroepskrediet en het Muntonds	Vorderingen en schulden tegenover niet-geldscheppe-de financiële instellingen			Saldo van de niet elders ingedeelde vorderingen en verplichtingen tegenover ingezetenen	Quasi-monetaire verplichtingen der geldscheppe-de instellingen tegenover de binnen-landse economie			Obligati-e-nin-gen (deposi-to-banken)		
		in handen van de bedrijven en particulieren	in handen van de overheid	Totaal		N.B.B.	Andere geld-schep-pende instel-lingen														in handen van de bedrij-ven en parti-culieren	deposi-to's in buiten-landse geld-soorten in handen van de bedrij-ven en parti-culieren	in handen van de Schat-kist			Verschil tussen de eigen middelen en de vastgelegde middelen en participaties (Nationale Bank, en depositobanken)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	
1952 September ...	100,3	65,0	7,0	72,0	172,3	+51,9	-4,2	+2,8	50,5	115,6	1,5	0,4	117,5	32,6	40,1	+0,3	-0,2	-1,5	+1,1	200,3	-18,9	-1,5	-1,4	-5,4	-0,8	172,3
December	102,0	65,1	7,4	72,5	174,5	+51,0	-4,3	+3,7	50,4	115,1	1,4	0,3	116,8	36,5	43,3	+0,1	-0,1	-1,6	+0,2	202,3	-18,6	-1,6	-1,4	-5,2	-1,0	174,5
1953 Maart	101,4	65,0	6,9	71,9	173,3	+49,1	-4,6	+3,2	47,7	118,0	1,7	—	119,7	35,9	43,5	+0,2	+0,3	-3,0	+0,6	201,4	-19,9	-1,7	-0,3	-5,1	-1,1	173,3
Juni	102,6	66,3	6,9	73,2	175,8	+48,8	-4,0	+2,7	47,5	116,7	1,7	0,7	119,1	36,1	43,7	+0,3	+0,5	-1,4	+1,5	203,6	-19,3	-1,6	-0,5	-5,2	-1,2	175,8
September ...	104,4	66,5	7,3	73,8	178,2	+49,7	-3,4	+2,6	48,9	121,0	1,4	0,3	122,7	36,3	43,6	+0,2	+0,5	-2,0	+1,9	208,5	-19,9	-1,9	-1,2	-5,4	-1,5	178,2
December	105,9	67,3	7,1	74,4	180,3	+52,4	-4,8	+2,7	50,3	120,0	1,6	—	121,6	38,7	45,4	—	+0,1	-1,9	+1,0	209,8	-20,6	-1,5	-0,2	-5,3	-1,9	180,3
1954 Maart	102,9	66,5	7,5	74,0	176,9	+52,3	-6,8	+4,3	49,8	116,7	1,7	—	118,4	37,4	45,1	+0,1	+0,2	-1,5	+2,7	207,1	-21,1	-1,4	-0,1	-5,4	-2,2	176,9
Juni	104,3	69,9	8,1	78,0	182,3	+49,7	-4,8	+2,9	47,8	121,6	1,8	0,2	123,6	38,2	46,2	+0,3	+1,0	-1,9	+2,6	211,6	-19,6	-1,6	-0,1	-5,5	-2,5	182,3
September ...	105,2	67,1	7,9	75,0	180,2	+49,6	-4,4	+2,7	47,9	120,7	2,1	—	122,8	38,8	47,0	+0,6	+0,8	-2,5	+2,0	210,4	-20,2	-1,4	-0,1	-5,7	-2,8	180,2
December	106,7	69,5	7,4	76,9	183,6	+50,5	-3,7	+1,5	48,3	119,9	2,8	1,2	123,9	41,7	49,8	+0,6	+1,0	-1,2	+1,6	215,9	-21,3	-2,0	-0,1	-6,0	-2,9	183,6
1955 Maart	107,5	70,1	7,1	77,2	184,7	+53,7	-4,7	+2,4	51,4	120,4	2,5	0,1	123,0	41,4	49,6	+0,7	+1,3	-1,4	+1,3	217,7	-22,3	-1,7	-0,1	-5,7	-3,2	184,7
Juni	108,6	71,7	7,3	79,0	187,6	+52,9	-4,8	+2,7	50,8	121,1	3,3	0,9	125,3	43,0	50,1	+0,7	+1,3	-2,0	+2,2	221,3	-22,4	-1,7	-0,1	-6,1	-3,4	187,6
September ...	109,7	70,3	7,4	77,7	187,4	+54,3	-4,8	+2,9	52,4	120,9	4,1	1,4	126,4	41,4	49,5	+0,8	+1,3	-1,9	+1,0	221,4	-22,2	-2,0	-0,1	-6,2	-3,5	187,4
December	110,7	73,9	7,9	81,8	192,5	+56,1	-4,8	+3,4	54,7	122,3	5,0	0,7	128,0	44,4	52,0	+0,7	+1,3	-1,8	+0,9	228,2	-23,4	-2,4	-0,1	-6,0	-3,8	192,5
1956 Maart	109,5	74,0	7,5	81,5	191,0	+58,8	-4,9	+3,6	57,5	121,8	4,1	0,7	126,6	43,4	52,0	+0,7	+1,1	-1,6	+0,5	228,2	-24,5	-2,4	-0,1	-6,2	-4,0	191,0
Juni	111,4	77,0	6,7	83,7	195,1	+59,2	-3,8	+3,1	58,5	124,2	4,1	1,4	129,7	42,1	52,6	+1,0	+1,4	-1,4	+1,9	233,2	-24,5	-2,8	-0,1	-6,6	-4,1	195,1
September ...	112,8	75,5	7,7	83,2	196,0	+59,2	-5,1	+2,3	56,4	123,4	5,0	1,3	129,7	45,1	55,3	+0,8	+1,4	-1,9	+1,8	233,3	-23,6	-2,6	—	-6,9	-4,2	196,0
December	114,3	77,5	6,5	84,0	198,3	+56,9	-6,1	+3,2	54,0	123,4	5,6	2,0	131,0	49,0	58,4	+0,7	+1,2	-1,6	+0,6	234,9	-22,3	-3,2	-0,1	-6,7	-4,3	198,3
1957 Maart	113,6	77,4	7,2	84,6	198,2	+53,2	-6,2	+3,4	50,4	128,6	4,0	0,7	133,3	50,1	60,3	+0,8	+1,2	-1,5	+1,5	235,8	-23,3	-3,3	—	-6,6	-4,4	198,2
Juni	113,9	80,1	7,9	88,0	201,9	+53,3	-4,8	+3,0	51,5	127,5	4,2	1,8	133,5	50,9	61,0	+0,9	+1,0	-1,9	+2,7	238,6	-21,9	-3,3	—	-7,1	-4,4	201,9
September ...	114,4	73,3	6,7	80,0	194,4	+51,4	-4,7	+2,6	49,3	124,3	4,2	1,2	129,7	50,9	60,0	+0,8	+1,3	-2,0	+2,5	232,5	-22,1	-3,9	—	-7,6	-4,5	194,4
Dec. oude reeks	115,5	76,1	6,4	82,5	198,0	+57,0	-3,9	+2,8	55,9	121,8	4,3	1,7	127,8	52,3	61,5	+0,8	+1,3	-2,3	+1,4	237,2	-23,4	-3,2	-0,2	-7,5	-4,9	198,0
Dec. n. reeks 1	115,5	76,1	6,4	82,5	198,0	+57,0	-3,9	+3,0	56,1	121,6	1,8	1,7	125,1	52,3	61,5	+0,8	+2,3	-0,8	+1,4	237,2	-23,4	-3,2	-0,2	-7,5	-4,9	198,0
1958 Maart	114,5	76,1	6,4	82,5	197,0	+60,5	-2,4	+2,1	60,2	122,5	2,0	0,4	124,9	48,8	60,2	+1,0	+2,8	-0,6	+1,4	238,5	-25,4	-3,0	-0,4	-7,4	-5,3	197,0
Juni	118,1	80,4	7,6	88,0	206,1	+67,5	-3,8	+2,5	66,2	125,0	2,2	2,0	129,2	45,7	58,3	+1,1	+3,0	-0,1	+2,6	247,7	-25,0	-2,5	-0,5	-7,8	-5,8	206,1
September ...	118,0	75,9	8,1	84,0	202,0	+70,8	-4,1	+3,4	70,1	120,4	1,7	3,7	125,8	43,5	55,8	+1,0	+3,6	+0,2	+2,5	246,8	-26,9	-2,6	-0,5	-8,5	-6,3	202,0
December	120,3	82,0	7,2	89,2	209,5	+74,1	-5,4	+3,4	72,1	126,7	2,1	4,1	132,9	43,9	56,3	+1,1	+4,1	+0,1	+0,8	255,0	-27,4	-2,6	-0,6	-8,3	-6,6	209,5
1959 Maart	119,0	83,1	7,6	90,7	209,7	+70,2	-2,9	+3,0	70,3	129,5	2,9	3,9	136,3	45,2	55,9	+0,8	+4,4	—	+1,4	258,4	-30,1	-3,3	-0,7	-7,8	-6,8	209,7
Juni	120,4	85,9	7,8	93,7	214,1	+72,2	-6,5	+4,0	69,7	129,6	3,9	5,0	138,5	44,8	55,8	+0,8	+4,7	+1,0	+2,6	262,1	-29,2	-3,1	-0,6	-8,2	-6,9	214,1
September ...	118,3	83,0	8,3	91,3	209,6	+70,3	-5,8	+6,7	71,2	128,0	4,0	2,0	134,0	45,1	55,9	+0,7	+5,3	+1,1	+2,3	259,7	-30,9	-3,1	-0,6	-8,6	-6,9	209,6
December	121,3	87,4	7,6	95,0	216,3	+65,8	-3,8	+8,7	70,7	132,4	4,0	4,6	141,0	48,1	59,6	+0,7	+5,1	+0,8	+1,7	268,1	-31,5	-4,3	-0,5	-8,6	-6,9	216,3

* Incl. de rekeningen van de administratieve parastatale instellingen.

1 Met ingang van december 1957 werden ten gevolge van een meer gedetailleerde splitsing van de vorderingen der geldscheppe-de instellingen op de overheidsorganen andere dan de Staat, de hierna volgende rubrieken gewijzigd : « Netto goud- en deviezenvoorraad : andere nettotoegoeden en -verplichtingen » (kolom 8), « Vordering op andere openbare ontleners » (kolom 11), « Vorderingen en schulden tegenover niet-geldscheppe-de financiële instellingen » (kolom 17) en « Saldo van de niet elders ingedeelde vorderingen en verplichtingen tegenover ingezetenen » (kolom 18).

OOZAKEN VAN DE VERANDERINGEN IN DE GELDHOEVEELHEID

(in miljarden franken)

85⁴

Tijdvak	Geldhoeveelheid	Quasi-monetaire liquiditeiten				Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (6) = (1) + (5)	Transacties met het buitenland (excl. de kapitaaltransacties van de overheid en de officiële schenkingen)	Monetaire financiering van de overheid *		Tegeladmaking van de Staatsschuld en van andere overheidsfondsen	Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan binnelandse bedrijven en particulieren bij de geldschepende instellingen	Verschil tussen eigen middelen en vastgelegde middelen + participaties der geldschepende instellingen	Obligatieleningen der depositobanken	Niet kortlopende verrichtingen van het Muntfonds, en de Nationale Kas voor Beroepskrediet (saldi)	Diversen		Salderingsposten	Totaal (18) = van (7) tot (17)
		Termijn-deposito's en speciale rekeningen der uitvoerders naar de E.B.U.	Deposito's in buitenlandse geldsoorten van Belgische ingezetenen	Tegoeden van de Schatkist	Totaal			Staat	Andere						Vorderingen en schulden tegenover niet-geldschepende financiële instellingen	Niet elders vermelde vorderingen op en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen (saldi)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	
1953 1 ^e kwartaal ...	- 1,2	+ 1,3	+ 0,1	- 1,1	+ 0,3	- 0,9	- 0,3	+ 0,7	+ 0,4	- 0,2	- 0,5	- 0,1	+ 0,1	+ 0,3	- 1,4	+ 0,1	- 0,9	
2 ^e kwartaal ...	+ 2,5	- 0,6	- 0,1	+ 0,2	- 0,5	+ 2,0	- 0,8	- 0,9	- 0,1	+ 1,3	+ 0,2	- 0,1	+ 0,1	+ 0,2	+ 1,6	+ 0,5	+ 2,0	
3 ^e kwartaal ...	+ 2,4	+ 0,6	+ 0,7	+ 0,8	+ 2,1	+ 4,5	- 1,2	+ 6,5	- 0,4	—	+ 0,2	- 0,3	- 0,1	—	- 0,6	+ 0,6	+ 4,5	
4 ^e kwartaal ...	+ 2,1	+ 0,7	- 0,8	- 1,1	- 1,2	+ 0,9	+ 1,3	- 0,9	+ 0,2	—	+ 2,3	- 0,4	- 0,1	- 0,4	+ 0,1	- 1,3	+ 0,9	
Totaal ...	+ 5,8	+ 2,0	- 0,1	- 1,2	+ 0,7	+ 6,5	- 1,0	+ 5,4	+ 0,1	+ 1,1	+ 2,2	- 0,9	—	+ 0,1	- 0,3	- 0,1	+ 6,5	
1954 1 ^e kwartaal ...	- 3,3	+ 0,5	- 0,1	- 0,1	+ 0,3	- 3,0	- 1,0	- 3,8	+ 0,1	+ 1,0	- 1,3	- 0,3	+ 0,1	+ 0,1	+ 0,5	+ 1,7	- 3,0	
2 ^e kwartaal ...	+ 5,3	- 1,4	+ 0,1	—	- 1,3	+ 4,0	- 2,8	+ 5,4	+ 0,1	+ 0,2	+ 0,8	- 0,3	+ 0,2	+ 0,8	- 0,4	+ 0,1	+ 4,0	
3 ^e kwartaal ...	- 2,0	+ 0,5	- 0,2	—	+ 0,3	+ 1,7	- 1,5	+ 0,5	+ 0,2	+ 0,3	+ 0,6	- 0,2	+ 0,2	- 0,2	- 0,6	- 0,8	+ 1,7	
4 ^e kwartaal ...	+ 3,3	+ 1,1	+ 0,7	—	+ 1,8	+ 5,1	+ 0,6	- 1,3	+ 0,6	+ 1,7	+ 2,9	- 0,3	—	+ 0,2	+ 1,2	- 0,3	+ 5,1	
Totaal ...	+ 3,3	+ 0,7	+ 0,5	- 0,1	+ 1,1	+ 4,4	- 4,7	+ 0,8	+ 1,0	+ 3,2	+ 3,0	- 1,0	+ 0,5	+ 0,9	+ 0,7	+ 0,7	+ 4,4	
1955 1 ^e kwartaal ...	+ 1,1	+ 1,0	- 0,3	—	+ 0,7	+ 1,8	+ 1,4	+ 2,2	- 0,6	- 0,6	+ 0,3	- 0,3	+ 0,1	+ 0,2	- 0,1	- 0,4	+ 1,8	
2 ^e kwartaal ...	+ 2,9	+ 0,1	+ 0,1	—	+ 0,2	+ 3,1	+ 0,5	- 1,1	+ 0,7	+ 1,6	+ 1,7	- 0,3	- 0,1	+ 0,1	- 0,6	+ 0,8	+ 3,1	
3 ^e kwartaal ...	- 0,2	- 0,2	+ 0,2	—	—	- 0,2	+ 1,7	- 0,3	+ 0,7	+ 0,6	- 1,5	- 0,1	+ 0,1	—	+ 0,1	- 1,3	- 0,2	
4 ^e kwartaal ...	+ 5,1	+ 1,2	+ 0,4	—	+ 1,6	+ 6,7	+ 0,5	+ 2,3	+ 0,7	+ 0,4	+ 2,9	+ 0,1	—	- 0,1	+ 0,1	—	+ 6,7	
Totaal ...	+ 8,9	+ 2,1	+ 0,4	—	+ 2,5	+ 11,4	+ 4,1	+ 3,1	+ 1,5	+ 2,0	+ 2,7	- 0,9	+ 0,1	+ 0,2	- 0,5	- 0,9	+ 11,4	
1956 1 ^e kwartaal ...	- 1,5	+ 1,1	—	—	+ 1,1	- 0,4	+ 3,2	- 1,4	- 0,9	+ 0,2	- 1,0	- 0,2	+ 0,1	- 0,2	+ 0,2	- 0,2	- 0,4	
2 ^e kwartaal ...	+ 4,1	—	+ 0,4	—	+ 0,4	+ 4,5	+ 1,9	+ 1,2	- 0,3	+ 1,3	- 1,3	- 0,4	+ 0,1	+ 0,4	+ 0,2	+ 1,5	+ 4,5	
3 ^e kwartaal ...	+ 0,8	- 0,9	- 0,2	—	- 1,1	- 0,3	- 1,0	- 2,1	+ 0,8	+ 0,3	+ 3,0	- 0,3	- 0,1	- 0,1	- 0,5	- 0,3	- 0,3	
4 ^e kwartaal ...	+ 2,4	+ 1,2	+ 0,5	—	- 0,7	+ 1,7	- 1,3	- 1,3	+ 0,6	+ 1,0	+ 3,9	+ 0,2	—	- 0,3	+ 0,3	- 1,3	+ 1,7	
Totaal ...	+ 5,8	- 1,0	+ 0,7	—	- 0,3	+ 5,5	+ 2,8	- 3,6	+ 0,2	+ 2,8	+ 4,6	- 0,7	+ 0,1	- 0,1	+ 0,2	- 0,3	+ 5,5	
1957 1 ^e kwartaal ...	- 0,2	+ 1,0	+ 0,1	—	+ 1,1	+ 0,9	- 1,2	+ 3,4	- 2,0	- 1,3	+ 1,1	- 0,1	+ 0,1	—	+ 0,1	+ 0,8	+ 0,9	
2 ^e kwartaal ...	+ 3,7	- 1,4	—	—	- 1,4	+ 2,3	- 0,1	- 0,4	+ 0,1	+ 1,6	+ 0,8	—	+ 0,1	- 0,2	- 0,3	+ 1,2	+ 2,3	
3 ^e kwartaal ...	- 7,5	+ 0,2	+ 0,6	—	+ 0,8	- 6,7	- 2,5	- 3,1	+ 0,1	- 0,3	—	- 0,4	- 0,1	+ 0,2	- 0,2	- 0,3	- 6,7	
4 ^e kwartaal ...	+ 3,7	+ 1,3	- 0,7	+ 0,2	+ 0,8	+ 4,5	+ 5,2	- 0,4	+ 0,2	- 0,5	+ 1,5	+ 0,1	- 0,4	+ 0,1	- 0,3	- 0,8	+ 4,5	
Totaal ...	- 0,3	+ 1,1	—	+ 0,2	+ 1,3	+ 1,0	+ 1,4	- 0,5	- 1,6	- 0,5	+ 3,4	- 0,6	- 0,1	+ 0,1	- 0,7	+ 0,9	+ 1,0	
1958 1 ^e kwartaal ...	- 1,0	+ 2,0	- 0,2	+ 0,1	+ 1,9	+ 0,9	+ 3,9	- 0,2	+ 0,2	+ 0,2	- 3,6	- 0,4	+ 0,3	+ 0,5	+ 0,2	- 0,2	+ 0,9	
2 ^e kwartaal ...	+ 9,1	- 0,5	- 0,4	+ 0,1	- 0,8	+ 8,3	+ 5,6	+ 3,0	- 0,1	+ 1,8	- 3,0	- 0,5	+ 0,1	+ 0,1	+ 0,4	+ 1,3	+ 8,3	
3 ^e kwartaal ...	- 4,1	+ 2,0	—	+ 0,1	+ 2,1	- 2,0	+ 2,8	- 4,1	- 0,6	+ 2,3	- 2,2	- 0,6	- 0,1	+ 0,6	+ 0,2	+ 0,2	- 2,0	
4 ^e kwartaal ...	+ 7,5	+ 0,5	—	+ 0,1	+ 0,6	+ 8,1	+ 2,6	+ 7,0	+ 0,4	- 0,2	+ 0,4	+ 0,2	+ 0,1	+ 0,5	- 0,3	- 2,3	+ 8,1	
Totaal ...	+ 11,5	+ 4,0	- 0,6	+ 0,4	+ 3,8	+ 15,3	+ 14,9	+ 5,7	- 0,1	+ 4,1	- 8,4	- 1,7	+ 0,4	+ 1,7	+ 0,5	- 1,0	+ 15,3	
1959 1 ^e kwartaal ...	+ 0,2	+ 2,7	+ 0,6	+ 0,1	+ 3,4	+ 3,6	- 2,1	+ 1,3	+ 0,4	+ 2,5	+ 1,4	- 0,2	- 0,3	+ 0,2	- 0,3	+ 0,7	+ 3,6	
2 ^e kwartaal ...	+ 4,3	- 0,8	- 0,1	—	- 0,9	+ 3,4	+ 0,3	- 0,8	+ 1,1	+ 1,1	- 0,4	- 0,1	+ 0,1	+ 0,3	+ 0,9	+ 1,3	+ 3,4	
3 ^e kwartaal ...	- 4,4	+ 1,7	—	- 0,1	+ 1,6	- 2,8	- 0,3	- 2,0	—	+ 0,3	+ 0,3	—	- 0,1	—	+ 0,1	- 0,7	- 2,8	
4 ^e kwartaal ...	+ 6,7	+ 0,6	+ 1,2	- 0,1	+ 1,7	+ 8,4	+ 2,8	+ 4,4	+ 0,1	- 0,7	+ 3,1	—	- 0,1	- 0,3	- 0,3	- 0,6	+ 8,4	
Totaal ...	+ 6,8	+ 4,2	+ 1,7	- 0,1	+ 5,8	+ 12,6	+ 0,7	+ 2,9	+ 1,6	+ 3,2	+ 4,4	- 0,3	- 0,4	+ 0,2	+ 0,4	+ 0,7	+ 12,6	

* Beweging der directe kredieten aan de overheid + saldo van haar kapitaaltransacties met het buitenland. (Overheid : Staat en lagere overheid.)

BANQUE DE FRANCE
(miljoenen nieuwe Franse franken)

Posten	1960 7 januari	1960 4 februari	1960 3 maart	1960 24 maart	1960 31 maart	1960 7 april	1960 14 april	1960 21 april
ACTIVA								
Goudvoorraad	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322	4.322
Dadelijk opeisbare tegoeden in het buitenland	4.072	4.077	4.258	4.479	4.614	4.747	4.846	4.852
Voorschotten a/h Stabilisatiefonds v/d wisselk. ¹	—	—	—	—	—	—	—	—
Deelmunten	84	86	86	83	76	74	70	65
Postrekeningen	701	438	516	348	491	464	464	476
Leningen aan de Staat ²	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Voorschotten aan de Staat ²	3.277	3.875	3.026	2.340	2.588	3.230	2.996	2.351
Discontoportefeuille :	15.808	14.731	15.107	14.857	15.588	15.565	15.240	14.741
Gedisconteerde binnenlandse wissels ...	4.273	4.151	4.326	4.457	4.319	4.404	4.158	4.068
Gedisconteerde buitenlandse wissels ...	1	1	1	1	1	1	1	1
Wissels door het « Office des Céréales » gewaARBorgd ³	715	529	510	490	418	446	344	333
Wissels ter mobilis. van halflange kred.	10.819	10.050	10.270	9.909	10.850	10.714	10.737	10.339
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁴	2.579	2.280	2.438	2.593	2.655	2.562	2.599	2.709
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsf ^{sen}	153	184	179	152	186	161	163	154
Voorschotten op effecten	84	78	77	66	79	72	69	69
Voorschotten op goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Wissels welke worden geïncasseerd	285	376	380	272	529	223	315	601
Diversen	586	593	603	601	598	601	591	597
Totaal ...	38.451	37.540	37.492	36.613	38.226	38.521	38.175	37.437

PASSIVA

Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	34.421	33.849	34.035	32.989	34.665	34.963	34.410	33.788
Rekeningen-courant :	2.705	2.543	2.451	2.431	2.562	2.452	2.551	2.420
Rekening-courant van de Schatkist	1	1	—	—	1	1	—	1
Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen	1.757	1.656	1.586	1.577	1.637	1.567	1.641	1.556
Andere rekeningen-courant en geldde- posito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen	947	886	865	854	924	884	910	863
Kapitaal van de Bank	150	150	150	150	150	150	150	150
Diversen	1.175	998	856	1.043	849	956	1.064	1.079
Totaal ...	38.451	37.540	37.492	36.613	38.226	38.521	38.175	37.437

¹ Overeenkomst van 27 juni 1949.

² Overeenkomst van 29 oktober 1959, goedgekeurd bij de wet van 28 december 1959.

³ Wet van 15 augustus 1936, decreet van 29 juli 1939 en wet van 19 mei 1941.

⁴ Decreet van 17 juni 1938.

BANK OF ENGLAND
(miljoenen £)

86²

Posten	1959 9 september	1959 7 oktober	1959 4 november	1959 9 december	1960 6 januari	1960 8 februari	1960 9 maart	1960 6 april
--------	---------------------	-------------------	--------------------	--------------------	-------------------	--------------------	-----------------	-----------------

Issue department

ACTIVA

Rijksschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	2.136	2.111	2.161	2.261	2.186	2.111	2.136	2.186
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	2	2	2	2	2	2	2	2
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	2.150	2.125	2.175	2.275	2.200	2.125	2.150	2.200
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	2.150	2.125	2.175	2.275	2.200	2.125	2.150	2.200

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
in omloop	2.115	2.109	2.120	2.219	2.185	2.098	2.123	2.167
bij het Banking department	35	16	55	56	15	27	27	33
	2.150	2.125	2.175	2.275	2.200	2.125	2.150	2.200

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	251	291	268	215	275	288	278	263
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	12	4	18	23	30	27	24	25
Effecten	22	22	21	21	21	20	21	19
Bankbiljetten	35	16	56	56	15	27	27	33
Munten	1	1	1	1	1	1	1	1
	321	334	364	316	342	363	351	341

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	4	3	3	3	4	4	4	3
Overheidsdeposito's :	10	12	13	11	13	18	13	11
Incl. Schatkist, Spaarbanken, Commis- sarissen van de Rijkschuld en de Dividendrekeningen								
Andere deposito's :								
Banken	231	241	269	223	246	261	255	248
Andere rekeningen	61	63	64	64	64	65	64	64
	321	334	364	316	342	363	351	341

FEDERAL RESERVE BANKS ¹
(miljoenen \$)

86³

Posten	1959 9 september	1959 7 oktober	1959 4 november	1959 9 december	1960 6 januari	1960 3 februari	1960 9 maart	1960 6 april
ACTIVA								
Goudcertificaten	18.306	18.255	18.342	18.247	18.186	18.181	18.159	18.159
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	926	943	948	970	978	970	962	950
Totaal reserves goudcertificaten	19.232	19.198	19.290	19.217	19.164	19.151	19.121	19.109
F.-R.biljetten van andere banken	357	424	431	338	560	669	494	423
Andere kasmiddelen	345	363	385	330	383	510	465	437
Disconto en voorschotten	463	632	645	580	1.285	803	745	770
Leningen aan het bedrijfsleven	—	—	—	—	—	—	—	—
Accepten rechtstreeks aangekocht	20	20	25	37	44	40	33	32
Accepten aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	—	—	4	22	—	—	—
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	2.642	2.562	2.552	3.152	2.606	1.414	1.224	1.263
Certificaten	10.507	10.507	10.507	10.507	10.507	10.507	8.507	8.507
Biljetten	11.010	11.010	11.010	11.010	11.010	11.010	13.010	13.010
Obligaties	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	26.643	26.563	26.553	27.153	26.607	25.415	25.225	25.264
Aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	32	50	255	49	24	34	—	57
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	26.675	26.613	26.808	27.202	26.631	25.449	25.225	25.321
Totaal der leningen en overheidsfondsen .	27.158	27.265	27.478	27.823	27.982	26.292	26.003	26.123
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen	4.591	5.000	5.292	5.013	6.063	5.217	4.764	4.984
Onroerende goederen	96	98	98	99	100	101	101	103
Andere tegoeden	178	238	308	224	278	356	211	283
Totaal activa ...	51.957	52.586	53.282	53.044	54.530	52.296	51.159	51.462

OPEISBAAR

F.R.-bankbiljetten in omloop	27.770	27.604	27.604	28.203	28.150	27.547	27.440	27.380
Deposito's :								
Aangesloten banken — reservereken. .	17.787	18.051	18.415	17.971	19.243	18.021	17.381	17.661
U.S.-Schatkist — algemene rekening ...	370	453	453	428	650	472	564	417
Buitenlandse	308	342	308	340	335	219	200	165
Andere	374	401	334	347	346	344	307	352
Totaal deposito's	18.839	19.247	19.510	19.086	20.574	19.056	18.452	18.595
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	3.818	4.205	4.635	4.188	4.588	4.404	3.949	4.159
Andere verplichtingen en dividenden	40	38	38	47	28	24	33	35
Totaal opeisbaar ...	50.467	51.094	51.787	51.524	53.340	51.031	49.874	50.169

KAPITAALREKENINGEN

Volstort kapitaal	383	384	384	385	388	390	394	396
Overschot	868	868	869	869	775	775	775	775
Andere kapitaalrekeningen	239	240	242	266	27	100	116	122
Totaal passiva ...	51.957	52.586	53.282	53.044	54.530	52.296	51.159	51.462
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	71	65	63	80	93	125	112	159
Verpl. wegens len. a./h. part. bedrijfsleven	—	—	—	—	—	—	—	—
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	41,3 %	41,0 %	40,9 %	40,6 %	39,3 %	41,1 %	41,7 %	41,6 %

¹ Algemene staat van twaalf federal-reservebanken.

Posten	1959 7 september	1959 5 oktober	1959 9 november	1959 7 december	1960 4 januari	1960 8 februari	1960 9 maart	1960 4 april
ACTIVA								
Goud	4.398	4.264	4.260	4.281	4.281	4.281	4.387	4.403
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in goud of in buitenlandse geldsoorten	779 ¹	765	791	769	801	809	845	829
Buitenlandse betaalmiddelen	1 ¹	1	1	1	1	1	1	1
Vorderingen op het buitenland luidende in guldens ²	76	78	74	73	70	70	68	52
Wissels, promessen, schatkistpapier en schuldbrieven in disconto ³	—	—	—	10	6	—	—	—
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o van de Bankwet 1948)	308	494	337	308	478	308	308	363
Voorschotten in rekening-courant (incl. beleningen) ⁴	11	91	13	23	67	12	11	12
Voorschotten aan de Staat (art. 20 van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederlandse munten	23	26	30	32	35	40	43	45
Belegging van kapitaal en reserves	162	162	162	161	160	161	161	159
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	6	7	5	6	7	6	8	18
	5.760	5.888	5.674	5.665	5.907	5.689	5.833	5.883

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	4.292	4.327	4.270	4.302	4.447	4.246	4.333	4.431
Bankassignaties	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekening-courantsaldo's in guldens van ingezetenen	1.195	1.278	1.114	1.069	1.134	1.115	1.173	1.160
's Rijks schatkist	604	786	478	572	466	485	538	502
Banken in Nederland	460	374	515	377	524	495	503	528
Andere ingezetenen	131	118	121	120	144	135	132	130
Rekening-courantsaldo's in guldens van niet-ingezetenen	41	49	57	58	87	73	74	60
Buitenlandse circulatiebanken en daar- mede gelijk te stellen instellingen ...	35	43	47	49	78	67	65	51
Andere niet-ingezetenen	6	6	10	9	9	6	9	9
Saldo's luidende in buitenlandse geld- soorten	14	15	9	10	6	17	12	17
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reserves	142	142	142	142	142	142	142	142
Diverse rekeningen	56	57	62	64	71	76	79	53
	5.760	5.888	5.674	5.665	5.907	5.689	5.833	5.883

¹ Van deze twee posten tezamen is convertibel overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 onder (e) juncto artikel 3 onder (b) van het Koninklijk besluit van 27 juni 1956 (Stb. 357) een bedrag van

² Waarvan uit hoofde van de liquidatie v. E.B.U. en van bilaterale akkoorden

³ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)

⁴ Waarvan aan Indonesië (wet van 15 maart 1933 — Staatsblad nr 99)

N. B. — Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbiljetten

— Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin guldenssaldo's van buitenlandse circulatiebanken en daarmee gelijk te stellen instellingen zijn belegd

778	—	—	—	—	—	—	—	—
10	10	10	10	7	7	7	7	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	8	8	8	8	8	8	8	8
103	103	103	104	104	102	102	102	103
—	—	—	—	—	—	—	—	—

SVERIGES RIKSBANK
(miljoenen Kr.)

86⁵

Posten	1959 31 augustus	1959 30 september	1959 30 oktober	1959 30 november	1959 31 december	1960 30 januari	1960 29 februari	1960 31 maart
ACTIVA								
Gouden munten en baren	422	422	421	421	421	421	378	377
Meerwaarde van het goud	569	568	567	567	567	567	509	508
Buitenlandse overheidsfondsen *	1.236	1.211	1.079	1.081	1.037	747	963	1.011
Buitenlandse wissels *	69	43	30	21	20	21	21	73
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	215	243	164	184	122	76	14	69
Andere buitenlandse tegoeden	7	7	10	10	9	10	9	11
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	3.754	3.789	4.120	3.931	4.893	4.873	4.753	4.057
Binnenlandse wissels *	2	2	2	2	2	2	2	2
Leningen op onderpand *	145	119	149	405	239	94	89	592
Voorschotten in rekening-courant *	—	—	—	—	—	—	—	—
Leningen op afbetaling	55	56	56	56	56	57	58	58
Pensioenfonds gedeponoord bij het Bestuur der Overheidsschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	33	33	32	32	23	28	31	31
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	2	2	4	2	13	4	2	39
Andere binnenlandse activa	28	26	43	49	83	69	69	53
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	776	776	776	776	776	776	776	776
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O. volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal ...	7.423	7.407	7.563	7.647	8.371	7.855	7.784	7.767

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	5.556	5.595	5.754	5.806	6.266	5.887	5.772	5.727
Bankwissels	2	1	1	2	7	2	4	1
Rekening-courantsaldi :	126	95	104	97	285	144	166	126
<i>Staatsinstellingen</i>	88	63	62	57	146	101	104	100
<i>Handelsbanken</i>	36	31	40	39	138	42	61	25
<i>Andere depositohouders</i>	2	1	2	1	1	1	1	1
Deposito's	364	337	333	325	387	383	399	461
Koersverschilrekening	535	535	535	535	535	538	537	535
Andere verplichtingen	109	117	111	157	166	42	48	59
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservefonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winst	1	1	1	1	1	1	1	1
Winst voor 1959	—	—	—	—	—	133	133	133
Internationaal Monetair Fonds	582	582	582	582	582	582	582	582
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	6	2	—	—	—	1	—	—
Totaal ...	7.423	7.407	7.563	7.647	8.371	7.855	7.784	7.767

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten, (artikel 10 van de wet op de Rijksbank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.
¹ Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet n° 183 van 22 mei 1959 bedraagt 6.800 miljoenen Kr.

Posten	1959 31 augustus	1959 30 september	1959 31 oktober	1959 30 november	1959 31 december	1960 31 januari	1960 20 februari	1960 31 maart
ACTIVA								
Goudvoorraad	5	5	5	5	5	5	172	172
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas ¹	11	11	11	11	11	10	11	11
Discontoportefeuille	404	418	422	417	430	427	425	426
Wissels ter incasso	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	74	46	65	66	46	70	84	50
Deviezen in het buitenland	62	62	62	62	62	62	62	62
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	67	67	67	70	70	74	72	71
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	2.102	2.157	2.193	2.203	2.194	2.176	2.041	2.012
Diverse vorderingen	3	3	3	3	3	3	3	3
Voorlopige voorschotten aan de Staat ...	77	77	77	77	77	77	77	75
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor haar rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ²	—	—	—	—	—	—	—	—
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	184	154	135	128	128	118	108	98
Diverse diensten voor rekening van de Staat	9	6	—	—	—	—	—	—
Diverse uitgaven	23	26	27	29	42	2	3	5
Totaal activa ...	3.511	3.522	3.557	3.561	3.558	3.513	3.548	3.475
PASSIVA								
Biljettenomloop ²	1.992	2.002	1.978	2.007	2.238	2.078	2.032	2.035
Cheques en andere schulden op zicht ³ ...	14	17	13	13	28	14	14	17
Rekeningen-courant op zicht	105	116	98	93	130	91	74	81
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	779	874	922	987	772	884	825	831
Diverse crediteuren	153	160	152	164	172	175	178	177
Rekening-courant der Schatkist	145	100	333	234	146	242	324	226
Rekening-courant der Schatkist, bijzonder fonds	284	212	23	17	17	17	17	17
Staatsthesaurie - meerwaarde voortkomend van de herwaardering van de goudvoorr.	—	—	—	—	—	—	63	63
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	11	11	—	—	—	—	—	—
Diverse diensten voor rekening v. d. Staat	—	—	7	13	8	6	14	17
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	2	2	2	2	2	3	3	3
Buitengewoon reservefonds	2	2	2	2	2	1	1	2
Winsten van het lopende dienstjaar	24	26	27	29	43	1	3	5
Voorlopig winstsaldo van vorig boekjaar	—	—	—	—	—	1	1	1
Totaal passiva en eigen middelen ...	3.511	3.522	3.557	3.561	3.558	3.513	3.548	3.475
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	4.578	4.370	4.164	3.737	3.604	3.617	3.859	3.952
Schatkistgeld (netto)	56	57	58	60	62	63	63	
Bank- en schatkistgeld (netto)	2.046	2.058	2.035	2.064	2.297	2.139	2.094	
Betaalmiddelen	5.920	6.049	6.050	6.185	6.618	6.348		
Gedane disconteringen	191	82	52	119	201	73	48	138
Gedane voorschotten	480	421	519	415	643	472	529	478
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers vereffend	5.534	6.690	7.167	6.118	8.402	7.953	7.821	7.415
¹ Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist	8	9	9	9	8	8	8	8
² Omvat de biljetten bij de schatkist	2	2	1	1	2	1	1	
³ Omvat waarden en assignaties.	11	11	10	11	16	10	10	11

DEUTSCHE BUNDESBANK
(miljoenen D.M.)

86⁷

Posten	1959 7 september	1959 7 oktober	1959 7 november	1959 7 december	1960 7 januari	1960 6 februari	1960 7 maart	1960 7 april
ACTIVA								
Goud	10.870	10.886	10.904	10.905	10.934	10.949	10.999	11.103
Tegoeden bij buitenlandse banken en geldmarktbeleggingen in het buitenland ...	5.939	6.056	6.686	7.483	7.668	7.923	8.291	9.046
Buitenlandse munten, wissels en cheques	137	141	126	127	125	135	141	156
Kredieten aan internationale instellingen en consolidatiekredieten aan buitenlandse centrale banken	5.241	5.298	5.163	5.156	4.819	4.515	4.521	4.499
waarvan : a) aan E.B.U.	3.671	3.618	3.482	3.479	3.156	2.994	2.994	2.976
b) aan Wereldbank	1.372	1.489	1.489	1.489	1.486	1.381	1.381	1.381
Duitse pasmunten	111	114	113	84	113	137	135	129
Postchequetegoeden	127	149	100	119	177	96	117	124
Binnenlandse wissels	1.194	1.468	1.552	1.402	901	1.556	2.533	2.191
Schatkistwissels en renteloze schatkistbons	2	10	44	25	—	—	82	20
Vorderingen tegen onderpand van effecten	17	23	21	46	39	25	51	36
Kaskredieten	998	232	28	416	215	12	340	411
Effecten	239	236	236	235	234	234	232	228
Compensatievorderingen en renteloze schuldbrief	4.172	4.663	3.521	4.248	5.691	5.298	5.461	5.369
Kredieten aan de Staat wegens deelneming aan het kapitaal van internationale instellingen	1.175	1.175	1.181	1.181	1.211	1.211	1.247	1.262
Andere activa	396	360	375	404	330	225	206	204
	30.618	30.811	30.050	31.831	32.457	32.316	34.356	34.778

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	17.691	17.655	17.596	18.665	17.872	17.594	17.965	18.238
Deposito's :	10.170	10.552	10.032	10.571	12.051	12.262	13.881	14.047
a) kredietinstellingen (incl. Postchequediensten en Postspaarkassen)	8.153	7.941	8.139	8.870	9.425	9.513	11.233	11.086
b) officiële depositohouders	1.804	2.402	1.691	1.454	2.407	2.539	2.435	2.750
c) andere binnenlandse depositohouders	213	209	202	247	219	210	213	211
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	975	788	707	749	662	685	673	644
<i>deposito's van buitenlandse houders</i> .	536	363	300	352	289	288	282	244
<i>andere</i>	439	425	407	397	373	397	391	400
Voorzieningsfonds	672	671	671	671	655	655	655	655
Maatschappelijk kapitaal	290	290	290	290	290	290	290	290
Reserves	522	522	522	522	522	522	522	522
Andere passiva	298	333	232	363	405	308	370	382
	30.618	30.811	30.050	31.831	32.457	32.316	34.356	34.778

BANQUE NATIONALE SUISSE
(miljoenen Zwitserse franken)

86⁸

Posten	1959 7 september	1959 7 oktober	1959 7 november	1959 7 december	1960 7 januari	1960 6 februari	1960 7 maart	1960 7 april
ACTIVA								
Goudvoorraad	8.285	8.221	7.903	7.860	7.850	7.904	7.753	7.645
Deviezen	391	396	394	387	560	526	425	493
Binnenlandse wissels	46	45	44	51	58	50	46	50
Wissels	46	45	44	51	58	50	46	50
Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten op onderpand	7	8	8	9	31	6	10	11
Effecten	44	44	44	44	44	44	44	44
kunnende dienen tot dekking	—	—	—	—	—	1	1	1
andere	44	44	44	44	44	43	43	43
Correspondenten	16	12	12	12	16	13	16	16
in Zwitserland	9	7	8	7	9	7	10	11
in het buitenland	7	5	4	5	7	6	6	5
Andere actiefposten	34	34	36	40	36	27	30	28
Totaal ...	8.823	8.760	8.441	8.403	8.595	8.570	8.324	8.227

PASSIVA								
Eigen middelen	51	51	51	51	51	51	51	52
Bankbiljetten in omloop	5.713	5.774	5.821	6.042	6.077	5.746	5.794	5.877
Andere dadelijk opvraagbare verbintenis.	2.872	2.745	2.378	2.117	2.273	2.588	2.292	2.112
Girorekeningen van handels- en industriële banken	2.521	2.375	2.105	1.897	2.033	2.499	2.010	1.872
Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen	351	370	273	220	240	139	282	240
Andere passiefposten	187	190	191	193	194	185	187	186
Totaal ...	8.823	8.760	8.441	8.403	8.595	8.570	8.324	8.227

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN (*)

(op 30 april 1960)

(in pct. vanaf de aangeduide datum)

België	24 decemb. 1959	4,— ¹	Nederland	16 novemb. 1959	3,50
Belg. Kongo en Ruanda-Urundi	11 januari 1960	5,— ²	Noorwegen	14 februari 1955	3,50
Denemarken	26 januari 1960	5,50	Oostenrijk	17 maart 1960	5,—
Duitsland	23 oktober 1959	4,—	Portugal	12 januari 1944	2,50
Finland	1 maart 1959	6,—	Spanje	11 april 1960	5,75
Frankrijk	23 april 1959	4,—	Turkije	6 juni 1956	6,—
Griekenland	1 mei 1956	10,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York) ...	11 septemb. 1959	4,—
Groot-Brittannië	21 januari 1960	5,—	Zweden	15 januari 1960	5,—
Ierland	27 novemb. 1958	4,25	Zwitserland	26 februari 1959	2,—
Italië	7 juni 1958	3,50			

(*) Canada : sedert 1 november 1956 discontovoet bepaald de donderdag van elke week.

¹ Discontovoet der bij een bank gedomicileerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

² Discontovoet der bij een bank gedomicileerde accepten.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, DE BAZEL
 Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
 [eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

ACTIVA	31 januari 1960		29 februari 1960		31 maart 1960		PASSIVA	31 januari 1960		29 februari 1960		31 maart 1960	
		pct.		pct.		pct.			pct.		pct.		pct.
I. Gouden baren en munten	1.360.756	40,1	1.569.169	45,6	1.561.449	45,5	I. Kapitaal :						
II. Kasmiddelen en banktegoeden op zicht	47.422	1,4	36.165	1,1	54.839	1,6	Aandelen waarvan 25 pct. gestort	125.000	3,7	125.000	3,6	125.000	3,6
III. Herdiscontopapier	771.389		683.358		521.157		II. Reserves :	22.606	0,7	22.606	0,7	22.606	0,7
1. Handelswissels en bankaccepten	48.161	1,4	73.554	2,1	74.635	2,2	1. Wettelijke Reserve	9.263		9.263		9.263	
2. Schatkistpapier	723.228	21,3	609.804	17,7	446.522	13,0	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343	
IV. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	28.453	0,8	37.219	1,1	37.755	1,1	III. Deposito's (goud) :	1.624.275		1.692.580		1.662.254	
V. Deposito's op termijn en voorschotten	269.985		317.133		453.887		1. Circulatiebanken :						
a) op ten hoogste 3 maanden ...	201.079	5,9	299.366	8,7	434.383	12,7	a) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—
b) op ten hoogste 3 m. (goud)	10.209	0,3	10.209	0,3	10.209	0,3	b) van 3 tot 6 maanden	117.233	3,4	75.856	2,2	65.103	1,9
c) van 3 tot 6 maanden	57.280	1,7	6.139	0,2	7.883	0,2	c) op ten hoogste 3 maanden ...	565.161	16,6	532.605	15,5	502.059	14,6
d) van 6 tot 9 maanden	1.417	0,0	1.419	0,0	—	—	d) dadelijk opvraagbaar	769.022	22,6	911.255	26,5	940.386	27,4
e) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	1.412	0,0	2. Andere depositanten :						
f) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	a) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—
VI. Andere effecten en titels :	847.687		732.221		731.319		b) van 3 tot 6 maanden	9.338	0,3	9.338	0,3	9.338	0,3
1. Goud :							c) op ten hoogste 3 maanden ...	31.152	0,9	31.163	0,9	31.163	0,9
a) op ten hoogste 3 maanden ...	25.997	0,8	88.763	2,6	111.949	3,3	d) dadelijk opvraagbaar	132.369	3,9	132.363	3,8	114.205	3,3
b) van 3 tot 6 maanden	114.902	3,4	42.207	1,2	19.245	0,6	IV. Deposito's (munt) :	1.412.720		1.391.972		1.406.354	
c) van 6 tot 9 maanden	17.430	0,5	10.379	0,3	10.371	0,3	1. Circulatiebanken :						
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	a) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—
e) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	b) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	1.411	0,0
2. Munt :							c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—
a) op ten hoogste 3 maanden ...	487.909	14,4	438.733	12,7	491.400	14,3	d) van 3 tot 6 maanden	362.286	10,7	184.595	5,4	152.431	4,4
b) van 3 tot 6 maanden	168.431	5,0	57.843	1,7	2.275	0,1	e) op ten hoogste 3 maanden ...	820.715	24,2	931.162	27,0	930.302	27,1
c) van 6 tot 9 maanden	5.377	0,2	11.107	0,3	14.504	0,4	f) dadelijk opvraagbaar	34.059	1,0	23.940	0,7	19.379	0,6
d) van 9 tot 12 maanden	7.492	0,2	62.979	1,8	61.410	1,8	2. Andere depositanten :						
e) op meer dan één jaar	20.149	0,6	20.210	0,6	20.165	0,6	a) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—
VII. Diverse activa	636	0,0	1.015	0,0	1.255	0,0	b) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—
VIII. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	2,0	68.291	2,0	68.291	2,0	c) van 3 tot 6 maanden	322	0,0	323	0,0	30.887	0,9
<i>Totaal activa ...</i>	<i>3.394.619</i>	<i>100,0</i>	<i>3.444.541</i>	<i>100,0</i>	<i>3.429.952</i>	<i>100,0</i>	d) op ten hoogste 3 maanden ...	172.922	5,1	228.062	6,6	252.347	7,4
							e) dadelijk opvraagbaar	22.416	0,7	23.890	0,7	19.597	0,6
							V. Diversen	44.238	1,3	46.603	1,3	47.958	1,4
							VI. Verlies en Winstrekening :	9.280	0,3	9.280	0,3	9.280	0,3
							Nieuwe overdracht	9.280		9.280		9.280	
							VII. Fonds voor eventuele lasten	156.500	4,6	156.500	4,5	156.500	4,6
							<i>Totaal passiva ...</i>	<i>3.394.619</i>	<i>100,0</i>	<i>3.444.541</i>	<i>100,0</i>	<i>3.429.952</i>	<i>100,0</i>

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden : (zie noot 2)					Deposito's op lange termijn :	228.909	228.909	228.909
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuiteiten-Trust (zie noot 3)	152.606	152.606	152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		2. Deposito van de Duitse Regering	76.303	76.303	76.303
<i>Totaal ...</i>	<i>297.200</i>		<i>297.200</i>		Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie hierboven)	68.291	68.291	68.291
					<i>Totaal ...</i>	<i>297.200</i>	<i>297.200</i>	<i>297.200</i>

Noot 1. — Zijn in deze staat niet begrepen het « earmarked » goud, de effecten en andere titels die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard. Zijn hierin ook niet begrepen het « earmarked » goud, de tegoeden in banken, de effecten en andere titels gehouden door de Bank in hoedanigheid van Agent van de Europese Organisatie voor Economische Samenwerking (Europese Betalingsunie), van Overeengekomen Derde luidens het contract van inpassing afgesloten met het Hoge Gezagsorgaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, alsook van lasthebber-trustee of financieel Agent voor internationale leningen.

Noot 2. — Luidens een Overeenkomst van 9 januari 1953, afgesloten tussen de regering van de Duitse Bondsrepubliek en de Bank, en die deel uitmaakt van het Akkoord over de Duitse buitenlandse schulden van 27 februari 1953, werd overeengekomen dat de Bank, niet vóór 1 april 1966 de terugbetaling zou eisen van de hoofdsom harer beleggingen in Duitsland, die hierboven aangegeven zijn, met inbegrip van de desbetreffende achterstallige interesten per 31 december 1952.

Noot 3. — De Bank ontving van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380,— Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfers mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten al kunnen verkrijgen

